

ADDIKO BANK A.D., BEOGRAD

**Finansijski izveštaji
31. decembar 2019. godine i
Izveštaj nezavisnog revizora**

SADRŽAJ	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1 - 2
Finansijski izveštaji:	
Bilans stanja	3
Bilans uspeha	4
Izveštaj o ostalom rezultatu	5
Izveštaj o promenama na kapitalu	6
Izveštaj o tokovima gotovine	7
Napomene uz finansijske izveštaje	8 – 115
Prilog: Godišnji izveštaj o poslovanju	

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Власницима и руководству Addiko bank A.D., Beograd

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извештаја (странице 3 до 115) Addiko bank A.D., Beograd (даље у тексту: „Банка“), који обухватају биланс стања на дан 31. децембар 2019. године и одговарајући биланс успеха, извештај о осталом резултату, извештај о променама на капиталу и извештај о токовим готовине за годину која се завршила на тај дан, и напомене уз финансијске извештаје које укључују сумарни преглед значајних рачуноводствених политика.

По нашем мишљењу, приложени финансијски извештаји дају истинит и објективан приказ, по свим материјално значајним аспектима, финансијске позиције Банке на дан 31. децембар 2019. године и њене финансијске успешности и токова готовине за годину која се завршила на тај дан, у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања.

Основа за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са стандардима ревизије примењивим у Републици Србији и Законом о ревизији Републике Србије. Наше одговорности у складу са тим стандардима су детаљније описане у одељку извештаја који је насловљен Одговорности ревизора за ревизију финансијских извештаја. Ми смо независни у односу на Банку у складу са Етичким кодексом за професионалне рачуновође Одбора за међународне етичке стандарде за рачуновође (IESBA Кодекс) и етичким захтевима који су релевантни за нашу ревизију финансијских извештаја у Републици Србији, и испунили смо наше друге етичке одговорности у складу са овим захтевима IESBA Кодексом. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и адекватни да нам пруже основу за наше мишљење.

Извештај о другим законским и регулатормним захтевима

Руководство Банке је одговорно за састављање годишњег извештаја о пословању у складу са захтевима Закона о рачуноводству Републике Србије, који није саставни део приложених финансијских извештаја. У складу са Законом о ревизији Републике Србије и Одлуком о изменама и допунама одлуке о спољној ревизији банака, наша одговорност је да изразимо мишљење о усклађености годишњег извештаја о пословању за 2019. годину са финансијским извештајима за ту пословну годину. Према нашем мишљењу, финансијске информације обелодањене у годишњем извештају о пословању за 2019. годину усаглашене су са ревидираним финансијским извештајима за годину која се завршила 31. децембра 2019. године.

Одговорност руководства и лица овлашћених за управљање за финансијске извештаје

Руководство Банке одговорно је за припрему и фер презентацију ових финансијских извештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања и за оне интерне контроле за које одреди да су потребне за припрему финансијских извештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке.

При састављању финансијских извештаја, руководство је одговорно за процену способности Банке да настави са пословањем у складу са начелом сталности, обелодањујући, по потреби, питања која се односе на сталност пословања и примену начела сталности пословања као рачуноводствене основе, осим ако руководство намерава да ликвидира Банку или да обустави пословање, или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Лица овлашћена за управљање су одговорна за надгледање процеса финансијског извештавања Банке.

(наставља се)

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Власницима и руководству Addiko bank A.D., Beograd (наставак)

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја

Наш циљ је стицање уверавања у разумној мери о томе да финансијски извештаји, узети у целини, не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке; и издавање ревизоровог извештаја који садржи мишљење ревизора. Уверавање у разумној мери означава висок ниво уверавања, али не представља гаранцију да ће ревизија спроведена у складу са стандардима ревизије примењивим у Републици Србији и Законом о ревизији Републике Србије увек открити материјално погрешне исказе ако такви искази постоје. Погрешни искази могу да настану услед криминалне радње или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће они, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника донете на основу ових финансијских извештаја.

Као део ревизије у складу са стандардима ревизије примењивим у Републици Србији и Законом о ревизији Републике Србије, ми примењујемо професионално просуђивање и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Исто тако, ми:

- Вршимо идентификацију и процену ризика од материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке; осмишљавање и обављање ревизијских поступака који су прикладни за те ризике; и прибављање довољно адекватних ревизијских доказа да обезбеде основу за мишљење ревизора. Ризик да материјално значајни погрешни искази који су резултат криминалне радње неће бити идентификовани већи је него за погрешне исказе настале услед грешке, зато што криминална радња може да укључи удружица, фалсификовање, намерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерне контроле.
- Стичемо разумевање о функционисању интерних контрола које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерне контроле Банке.
- Вршимо процену примењених рачуноводствених политика и у којој мери су разумне рачуноводствене процене и повезана обелодањивања које је извршило руководство.
- Доносимо закључак о прикладности примене начела сталности пословања од стране руководства као рачуноводствене основе и, на основу прикупљених ревизијских доказа, о томе да ли постоји материјално значајна неизвесност у вези са догађајима или околностима који могу да изазову значајну сумњу у погледу способности Банке да настави да послује у складу са начелом сталности пословања. Ако закључимо да постоји материјална неизвесност, дужни смо да у свом извештају скренемо пажњу на обелодањивања у вези са наведеним у финансијским извештајима или, ако таква обелодањивања нису адекватна, да модификујемо своје мишљење. Наши закључци заснивају се на ревизијским доказима прикупљеним до датума извештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или околности могу довести до престанка пословања Банке у складу са начелом сталности пословања.
- Вршимо процену укупне презентације, структуре и садржаја финансијских извештаја, укључујући обелодањивања, као и да ли су у финансијским извештајима основне трансакције и догађаји приказани на начин којим се постиже фер презентација.

Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и временски распоред ревизије и значајне ревизијске налазе, укључујући евентуалне значајне недостатке у систему интерних контрола које смо идентификовали током ревизије.

Мирољав Тончић
Овлашћени ревизор

Теразије 8, 11000 Београд
20. март 2020. године

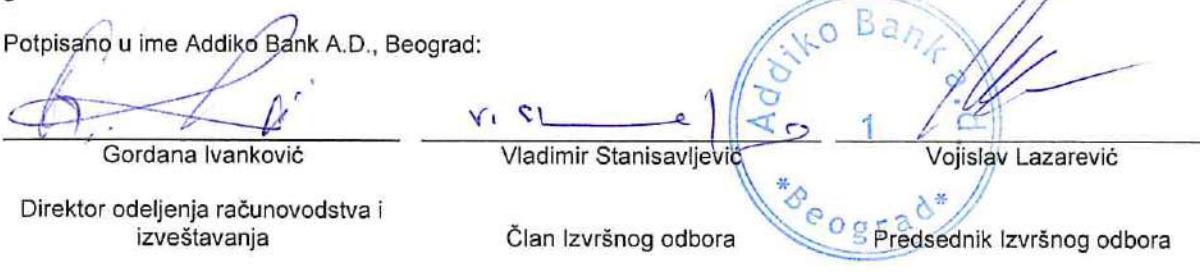
BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2019. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Aktiva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3.6, 16	7,884,737	11,174,771
Potraživanja po osnovu derivata	3.6, 17	1,680	25,656
Hartije od vrednosti	3.6, 18	13,667,997	11,108,524
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.6, 19	2,776,939	2,442,156
Krediti i potraživanja od komitenata	3.6, 20	67,586,939	73,001,855
Nematerijalna ulaganja	3.9, 21	1,045,046	946,053
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.9, 22	1,016,499	629,876
Odložena poreska sredstva	3.16, 15	70,003	158,974
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	3.12, 23	15,446	72,446
Ostala sredstva	24	691,634	558,209
UKUPNO AKTIVA		94,756,920	100,118,520
Pasiva			
Obaveze po osnovu derivata	3.6, 17	9,608	24,942
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.6, 25	5,641,891	7,589,826
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema ostalim komitentima	3.6, 26	60,988,985	65,789,053
Subordinirane obaveze	27	3,934,511	3,911,759
Rezervisanja	3.13, 3.14, 28	385,714	369,533
Tekuće poreske obaveze	3.16, 15	750	1,025
Odložene poreske obaveze	3.16, 15	-	33,785
Ostale obaveze	29	1,408,794	1,000,664
UKUPNO OBAVEZE		72,370,253	78,720,587
Akcijski kapital	3.15, 30	20,545,294	20,545,294
Dobitak	30	1,107,695	1,299,958
Gubitak	30	(1,126,066)	(1,126,066)
Rezerve	3.15, 30	1,859,744	678,747
UKUPNO KAPITAL		22,386,667	21,397,933
UKUPNO PASIVA		94,756,920	100,118,520

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora Addiko Bank A.D., Beograd na dan 20. marta 2020. godine.

Potpisano u ime Addiko Bank A.D., Beograd:

Direktor odeljenja računovodstva i izveštavanja

Član Izvršnog odbora

Predsednik Izvršnog odbora

BILANS USPEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2019.	2018.
Prihodi od kamata	3.2, 5	4,540,370	4,152,679
Rashodi od kamata	3.2, 5	(956,072)	(983,514)
Neto prihod po osnovu kamata		3,584,298	3,169,165
Prihodi od naknada i provizija	3.3, 6	1,519,427	1,401,414
Rashodi naknada i provizija	3.3, 6	(149,745)	(132,431)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		1,369,682	1,268,983
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	3.6, 7	121,122	241,398
Neto dobitak po osnovu reklasifikacije finansijskih instrumenata		32,598	-
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	3.6, 7	49,587	170,624
Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klausule	3.5, 8	(5,483)	(8,845)
Neto (rashod)/prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	3.6, 11	(226,370)	284,523
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		110,691	-
Ostali poslovni prihodi	9	255,113	244,699
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		5,291,238	5,370,547
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	12	(1,420,345)	(1,450,282)
Troškovi amortizacije	13	(432,291)	(187,935)
Ostali prihodi	10	99,475	110,714
Ostali rashodi	14	(2,389,889)	(2,502,318)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		1,148,188	1,340,726
Porez na dobitak	3.16, 15	(750)	(1,025)
Gubitak po osnovu odloženih poreza	3.16, 15	(39,743)	(39,743)
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA		1,107,695	1,299,958

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

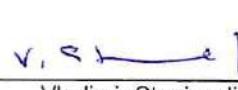
Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora Addiko Bank A.D., Beograd na dan 20. marta 2020. godine.

Potpisano u ime Addiko Bank A.D., Beograd:

Gordana Ivanković

Direktor odeljenja računovodstva i izveštavanja

Vladimir Stanisavljević

Član Izvršnog odbora

Vojislav Lazarević
Predsednik Izvršnog odbora

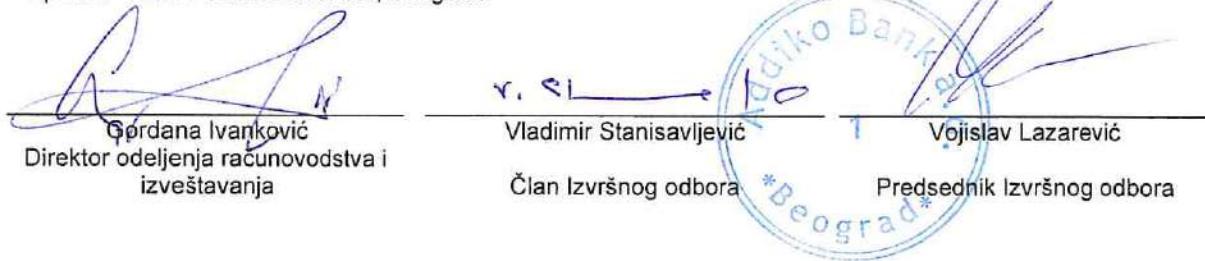
IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Dobitak perioda	<u>1,107,695</u>	<u>1,299,958</u>
Ostali rezultat perioda <i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklassifikovane u dobitak ili gubitak:</i>	-	-
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	102,946	11,231
(Gubitak) po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	(15,442)	(1,684)
Ukupan pozitivan ostali rezultat	<u>87,504</u>	<u>9,547</u>
Ukupan pozitivan rezultat perioda	<u>1,195,199</u>	<u>1,309,505</u>

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora Addiko Bank A.D., Beograd na dan 20. marta 2020. godine.

Potpisano u ime Addiko Bank A.D., Beograd:

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
 U periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine
 (U hiljadama dinara)

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti	Revalorizacione rezerve	Dobitak/ (Gubitak)	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara 2018. godine	17,517,484	3,027,810	-	181,901	1,218,248	21,945,443
Gubitak po osnovu prve primene MSFI 9	-	-	-	-	(1,324,783)	(1,324,783)
Korigovano početno stanje na dan 1. januara 2018.	17,517,484	3,027,810	-	181,901	(106,535)	20,620,660
Smanjenje gubitka po osnovu poreskog razgraničenja	-	-	-	-	198,717	198,717
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	1,299,958	1,299,958
Pozitivni efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava	-	-	-	9,547	-	9,547
Ispłata dividendi	-	-	-	-	(730,949)	(730,949)
Raspodela dobiti – povećanje	-	-	487,299	-	(487,299)	-
Stanje na 31. decembra 2018. godine	17,517,484	3,027,810	487,299	191,448	173,892	21,397,933
Početno stanje na dan 1. januara 2019. godine	17,517,484	3,027,810	487,299	191,448	173,892	21,397,933
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	1,107,695	1,107,695
Pozitivni efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava	-	-	-	87,504	-	87,504
Raspodela dobiti, odnosno pokrice gubitka – smanjenje	-	-	-	-	(1,093,493)	(1,093,493)
Ispłata dividendi	-	-	-	-	(206,465)	(206,465)
Raspodela dobiti - povećanje	-	-	1,093,493	-	-	1,093,493
Stanje na 31. decembra 2019. godine	17,517,484	3,027,810	1,580,792	278,952	(18,371)	22,386,667

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora Addiko Bank A.D., Beograd na dan 20. marta 2020. godine.
 Potpisano u ime Addiko Bank A.D., Beograd:

Gordana Ivanković
 Direktor odeljenja računovodstva i izveštavanja

Vladimir Stanisavljević
 Član Izvršnog odbora

Vojislav Lazarević
 Predsednik Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine
(U hiljadama dinara)

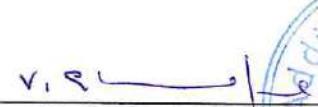
	2019.	2018.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi od kamata	6,832,891	6,681,201
Prilivi od naknada	5,040,965	4,830,209
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	1,519,768	1,414,867
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	272,158	436,125
Odlivi po osnovu kamata	(4,844,224)	(4,543,393)
Odlivi po osnovu naknada	(1,109,602)	(848,225)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(149,347)	(132,289)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	(1,414,274)	(1,429,407)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(223,784)	(469,789)
	(1,947,217)	(1,663,683)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja		
ili smanjenja u plasmanima i depozitima		
Smanjenje plasmana i povećanje uzetih depozita i ostalih obaveza	1,988,667	2,137,808
Smanjenje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija centralne banke i komitenata	9,925,494	10,275,605
Smanjenje finansijskih sredstava koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti, finansijskih sredstava namenjenih trgovani i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	9,866,063	4,742,857
Smanjenje potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	59,431	236,351
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	-	5,296,397
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	(8,514,701)	(11,768,374)
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	-	(11,768,374)
Povećanje finansijskih sredstava koji se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovani i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	(2,442,428)	-
Smanjenje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitetima	(6,072,273)	-
Neto (odliv)/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	3,399,460	645,039
Plaćen porez na dobit	-	
Isplaćene dividend	(206,465)	(730,949)
Neto (odliv)/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	3,192,995	(85,910)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	522	21,714
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(568,375)	(479,579)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(557,853)	(457,865)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi po osnovu uzetih kredita	-	250,889
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita	(452,732)	-
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	(452,732)	250,889
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	16,756,907	17,229,409
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(14,586,497)	(17,522,295)
NETO SMANJENJE GOTOVINE	2,172,410	(292,886)
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE	5,883,679	5,889,922
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	291,244	656,330
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE	(186,461)	(369,667)
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU GODINE	8,160,872	5,883,679

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Ovi finansijski izveštaji su odobreni od strane Izvršnog odbora Addiko Bank A.D., Beograd na dan 20. marta 2020. godine.

Potpisano u ime Addiko Bank A.D., Beograd:

 Gordana Ivanković
 Direktor odeljenja računovodstva i
 izveštavanja

 Vladimir Stanisljević
 Član Izvršnog odbora

 Addiko Bank
 Beograd

 Vojislav Lazarević
 Predsednik Izvršnog odbora

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

1. OPŠTE INFORMACIJE O BANCI

Depozitno-kreditna banka a.d. Beograd, Novi Beograd, Goce Delčeva 44, na osnovu dozvole Narodne banke Jugoslavije O.br.38 od 27. februara 1991. godine i Odluke o osnivanju Depozitno-kreditne banke d.d. Beograd br. 1/5 od 14. maja 1991. godine, Rešenje Fi-5709/91 od 22. maja 1991. godine, upisana je u registarski uložak br.1-18332-00 Okružnog privrednog suda u Beogradu.

Osnivači Depozitno-kreditne banke a.d. Beograd, radi usaglašavanja akata Banke sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama ("Sl.list SRJ",br.32/93), zaključili su Ugovor o osnivanju Depozitno- kreditne banke a.d. Beograd br. 563 od 20. aprila 1995. godine

Rešenjem Trgovinskog suda u Beogradu XII-Fi br. 10865/02 od 27. septembra 2002. godine, na osnovu izvršene kupoprodaje akcija od postojećih akcionara Depozitno-kreditne banke a.d. Beograd, upisano je većinsko vlasništvo Hypo Alpe-Adria-Bank AG Klagenfurt, a rešenjem Trgovinskog suda u Beogradu IX Fi br.12210/02 od 28. oktobra 2002. godine upisana je promena naziva banke u Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd.

Po sprovedenom postupku preuzimanja akcija Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd od strane Hypo Alpe-Adria-Bank International AG Klagenfurt odobrenom rešenjem Komisije za hartije od vrednosti br. 4/0-32-3303/4-10 od 14. jula 2010. godine i sprovedenom postupku prinudne prodaje akcija u svemu u skladu sa Zakonom, Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd imala je dva akcionara i to: Hypo Alpe-Adria-Bank International AG Klagenfurt i Industrija kotrljajućih ležaja a.d. Beograd (kasnije: Industrija kotrljajućih ležaja a.d. Beograd – u stečaju).

Skupština Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd na sednici održanoj dana 24. marta 2011. godine donela je Odluku o izmenama i dopunama Ugovora o osnivanju Hypo Alpe-Adria-Bank ad Beograd br. 08461/11 kojom je Banka promenila način organizovanja i postala zatvoreno akcionarsko društvo, a Rešenjem Agencije za privredne registre BD 39396/11 od 05. aprila 2011. godine usvojen je zahtev Banke pa je Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd promenila pravnu formu i upisana u APR-u kao zatvoreno akcionarsko društvo.

Na osnovu Rešenja Narodne banke Srbije G.br.10407 od 22. novembra 2013. godine o davanju prethodne saglasnosti sticaocu Hypo SEE Holding AG za sticanje direktnog vlasništva, koje mu omogućava 99.999% glasačkih prava u Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd, dana 27. marta 2014. godine u Centralnom registru depoa i kliringa hartija od vrednosti izvršen je prenos akcija izdavaoca Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd sa računa društva Hypo Alpe-Adria-Bank International AG Klagenfurt na račun sticaoca Hypo SEE Holding AG Klagenfurt, matični broj FN 350921, Alpen-Adria-Platz 1, Klagenfurt.

Dana 30. oktobra 2014. godine Hypo SEE Holding AG promenio je naziv u Hypo Group Alpe Adria AG. Vlasnik Hypo Group Alpe Adria AG Klagenfurt (100%) je postao "Al Lake" Luksemburg S.A.R.L. registrovan u Privrednom registru u Luksemburgu pod registarskim brojem B191802, na adresi 47 Grand Rue, L-1661 Luksemburg.

"Al Lake" Luksemburg S.A.R.L je u momentu sticanja u vlasništvu društva "Al Lake" Management S.A.R.L., Luksemburg. Vlasništvo nad "Al Lake" Management S.A.R.L., Luksemburg imali su fondovi kojima upravlja društvo Advent International Corporation sa sedištem u Sjedinjenim Američkim Državama-Boston i Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD).

Dana 08. jula 2016. godine rešenjem Trgovinskog suda u Beču br FN 350921k izvršena je promena poslovog imena Hypo Group Alpe Adria AG (HGAA) u Addiko Bank AG (ABH), sa sedištem u Wipplingerstrasse 34/4 Beč, Austrija.

Dana 08. jula 2016. godine Rešenjem Agencije za privredne registre broj BD 55080/2016 izvršena je promena poslovog imena Hypo Alpe-Adria-Bank a.d., Beograd u Addiko Bank a.d., Beograd (Banka).

Od dana 12. jula 2019. godine Addiko Bank AG se kotira na Bečkoj berzi (Vienna Stock Exchange), što je smanjilo učešće Addiko Bank AG. Al Lake (Luxembourg) S.à r.l., na 44.99%, a ostatak je u slobodnom opticaju. Vlasnička struktura se isključivo nalazi na linku <https://www.addiko.com/shareholder-structure/>

Addiko Bank AG objavljuje svoje konsolidovane izveštaje na internet stranici www.addiko.com.

Tokom 2019. godine Banka je svoje poslovanje obavljala u centrali Banke i 37 ekspozitura Banke.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

1. OPŠTE INFORMACIJE O BANCI (nastavak)

Banka obavlja sledeće poslove:

1. Depozitni poslovi,
2. Kreditni poslovi,
3. Devizni i menjački poslovi,
4. Pružanje platnih usluga,
5. Izdavanje platnih kartica,
6. Poslovanje sa HOV u skladu sa zakonskim propisima,
7. Izdavanje garancija, avala i drugih oblika jemstva (garancijski poslovi),
8. Kupovina, prodaja i naplata potraživanja (faktoring i forfeiting),
9. Poslove zastupanja u osiguranju uz prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije,
10. Tehničko i finansijsko praćenje i kontrola izgradnje i rekonstrukcije građevinskih objekata vezano za projektno finansiranje,
11. Procena vrednosti nekretnina od strane ovlašćenih procenjivača za potrebe Banke, kao i njenih klijenata, vezano za njihovo kreditiranje od strane Banke,
12. Pružanje usluga drugim članicama Grupe i drugim pravnim licima iz oblasti koje su u vezi sa poslovanjem Banke.

Organizacioni delovi Banke nemaju svojstvo pravnog lica, nemaju samostalni račun već posluju preko računa Banke, imaju pravo da zaključuju ugovore u okviru svog predmeta poslovanja i u okviru ovlašćenja koja su im data aktima Banke.

Na dan 31. decembra 2019. godine Banka je imala 558 zaposlenih (31. decembra 2018. godine: 585).

Šifra delatnosti banke je 6419 – ostalo monetarno posredovanje.

Matični broj Banke je 07726716.

Poreski identifikacioni broj Banke je 100228215.

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I
RAČUNOVODSTVENI METOD**

2.1 Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Ovi pojedinačni finansijski izveštaji (u daljem tekstu: finansijski izveštaji) Banke za 2019. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI).

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu (u daljem tekstu "Zakon", "Sl. glasnik RS", br. 62/2013 , 30/2018). Banka, kao veliko pravno lice, u skladu sa Zakonom o računovodstvu, u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"), koji u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja ("Okvir"), Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI") i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda ("IFRIC"), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobrenе od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("Odbor", čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija. Dodatno, u skladu sa Izmenama i dopunama Zakona o bankama ("Sl. glasnik RS", br. 14/2015), banke u Republici Srbiji su dužne da prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja, kao i naknadne izmene standarda i sa njima povezana tumačenja, od dana njihovog izdavanja od strane nadležnih tela.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik RS" br. 101/2017, 38/2018 i 103/2018).

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I
RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)**

2.1 Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (nastavak)

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvo bitne (istorijske) vrednosti osim vrednovanja sledećih značajnih stavki bilansa stanja:

- Finansijskih sredstava vrednovana po fer vrednosti kroz ostali rezultat – dužničke hartije od vrednosti,
- Finansijskih sredstava vrednovanih po fer vrednosti kroz bilans uspeha - derivativni finansijski instrumenti.

Istorijski trošak je zasnovan na fer vrednosti naknade inicijalno plaćene u zamenu za dobra i usluge.

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja, bez obzira na to da li je cena direktno utvrđiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja. Prilikom procenjivanja fer vrednosti sredstva ili obaveze, Banka uzima u obzir karakteristike datog sredstva ili obaveze ukoliko bi i ostali učesnici na tržištu uzeli navedene karakteristike u obzir prilikom utvrđivanja cene navedenog sredstva ili obaveze na datum odmeravanja. U priložnim finansijskim izveštajima, za svrhe vrednovanja i/ili obelodanjivanja, fer vrednost je utvrđena na prethodno opisani način, osim za transakcije lizinga, koje su vrednovane po u MSFI 16 i vrednovanja koja imaju neke sličnosti sa fer vrednošću ali nisu fer vrednost, kao što su neto prodajna vrednost u MRS 2 ili vrednost u upotrebi u MRS 36.

Takođe, za potrebe finansijskog izveštavanja, odmeravanja fer vrednosti kategorisana su u nivo 1, 2 ili 3 na osnovu stepena utvrditosti parametara za utvrđivanje fer vrednosti i značaja navedenih parametara za odmeravanje fer vrednosti u celini, kako sledi:

- Nivo 1 – parametri nivoa 1 su cene za identična sredstva ili obaveze kotirane (nekorigovane) na aktivnim tržištima koje su subjektu dostupne na datum odmeravanja;
- Nivo 2 – parametri nivoa 2 su parametri koji nisu kotirane cene svrstane u nivo 1, a koji su uočljivi za dato sredstvo ili obavezu, direktno ili indirektno; i
- Nivo 3 – parametri nivoa 3 su neuočljivi za dato sredstvo ili obavezu.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izveštaji Banke sastavljeni su u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Banka nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

2.2. Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu

Sledeće nove izmene postojećih standarda izdate od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde su stupile na snagu tokom tekućeg izveštajnog perioda:

- MSFI 16 "Lizing" (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
MSFI 16 definije priznavanje, merenje, prezentaciju i obelodanjivanje lizinga. Standard definiše pojedinačni računovodstveni model, zahtevajući od zakupaca priznavanje sredstava i obaveza za sve lizinge, osim ukoliko lizing ima dospeće kraće od 12 meseci ili ukoliko je sredstvo male vrednosti. Zakupodavac nastavlja da klasificuje zakup kao operativni ili finansijski u skladu sa smernicama za računovodstveno obuhvatanje lizinga iz MSFI 16 koji zamenjuje postojeće smernice za MRS 17 "Lizing", MSFI 16 "Zakup" je objavljen od strane IASB u januaru 2016. godine, na snazi je od 1. januara 2019. godine, zamenjujući prethodne standarde MRS 17 "Zakup", IFRIC 4 „Utvrđivanje da li aranžman sadrži zakup“, SIC-15 Operativni lizing - Podsticaji i SIC-27 Procena supstanci transakcija koje uključuju pravni oblik zakupa.
- Izmene MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ – Karakteristike plaćanja unapred sa negativnim kompenzacijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

- 2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)**
- 2.2. Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu (nastavak)**
- Izmene MRS 19 „Primanja zaposlenih“ – izmene, smanjenje ili izmirenje planova naknada (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine)
  - Izmene MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ – Dugoročni interesi u pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
  - Izmene raznih standarda na osnovu „Unapređenja MSFI (za period od 2015. do 2017. godine)“ koja su rezultat godišnjeg unapređenja MSFI (MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23) sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja teksta (izmene bi trebalo da budu na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
  - IFRIC 23 „Neizvesnost u vezi sa tretmanom poreza na dobitak“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).

2.3. Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni

Na dan odobravanja ovih finansijskih izveštaja, bili su izdati sledeći standardi, izmene postojećih standarda i nova tumačenja ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI 17 “Ugovori o osiguranju” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine).
- Izmene MSFI 3 “Poslovne kombinacije” - Definicija poslovanja (na snazi za poslovne kombinacije za koje datum sticanja pada na dan ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izveštavanja, koji počinje na dan ili nakon 1. januara 2020. Godine, kao i za sticanje imovine na dan ili nakon početka tog perioda).
- Izmene MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i pridruženog entiteta ili zajedničkog poduhvata i naknadne izmene (datum stupanja na snagu odložen na neodređeno vreme, dok ne bude završen istraživački projekat o metodi udela),
- Izmene MRS 1 “Prezentacija finansijskih izveštaja” i MRS 8 “Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške” - Definicija materijalnog značaja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine),
- Izmene Upućivanja na Konceptualni okvir u Međunarodnim Standardima Finansijskog Izveštavanja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine),

Rukovodstvo Banke trenutno razmatra uticaj navedenih standarda i tumačenja na finansijske izveštaje Banke, kao i datum njihovog stupanja na snagu.

Prva primena MSFI 16

MSFI 16 uvodi novu definiciju lizinga. Suštinska razlika između definicije lizinga kod korisnika lizinga prema MRS 17 i definicije iz MSFI 16 je pojam kontrole. Prema MSFI 16, ugovor predstavlja lizing ili sadrži lizing ukoliko se njime prenosi pravo na kontrolu upotrebe identifikovanog sredstva tokom određenog perioda u zamenu za naknadu. Kontrola postoji tj. preneta je ukoliko korisnik lizinga ima pravo da ostvaruje suštinski sve ekonomski koristi upotrebotom identifikovanog sredstva i pravo da upravlja upotrebotom tog sredstva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I
RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)**

2.3. Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni

Standardom se utvrđuju osnovni principi u vezi sa priznavanjem, obelodanjivanjem i prezentacijom ugovora o zakupu za obe ugovorne strane, tj. zakupca i zakupodavca. Centralna ideja ovog novog standarda je da zakupac generalno priznaje sve ugovore o zakupu i odgovarajuća prava i obaveze u bilansu stanja. Osnovni cilj MSFI 16 je da se izbegne prezentacija zakupa van izveštaja o finansijskoj poziciji. Prema MSFI 16, ugovori o zakupu se više ne klasifikuju kao „operativni“ ili „finansijski“. Umesto toga, imovina sa pravom korišćenja i obaveza zakupa se priznaju za sve zakupnine od sada. Imovina sa pravom korišćenja se inicijalno meri po nabavnoj vrednosti, koja obuhvata početni iznos obaveze po osnovu lizinga prilagođenu za bilo koje plaćanje lizinga izvršenu pre datuma početka, plus sve početne direktnе troškove i procenu troškova demontaže, uklanjanja ili obnavljanja osnovnog sredstva, umanjene za bilo koje primljene podsticaje za zakup. Imovina sa pravom korišćenja se naknadno amortizuje korišćenjem linearne metode. Obaveza za lizing se početno meri po sadašnjoj vrednosti plaćanja zakupnine koja se plaća tokom trajanja lizinga, diskontovana korišćenjem kamatne stope implicitne u zakupu ili, ako se ta stopa ne može na taj način utvrditi, obračunaće se korišćenjem inkrementalne stope zaduživanja Banke. Prema tome, sve obaveze po lizingu se generalno priznaju u skladu sa pristupom "prava korišćenja" u bilansu stanja. Jedini izuzetak su zakupi sa ukupnim trajanjem zakupa od 12 meseci ili manje, kao i za zakup niskih vrednosti (tumačenje IASB-a je da je zakup male vrednosti zakup onog sredstva čija je vrednost kao novog USD 5.000 ili manje). U slučajevima navedenih izuzetaka će biti moguće nastaviti priznavanje u okviru administrativnih troškova (zakupa). Što se tiče zakupodavaca, odredbe MRS 17 su u velikoj meri usvojene u novom MSFI 16. Računovodstvo zakupodavca (davaoca lizinga) stoga i dalje zavisi od toga koja strana ima materijalne mogućnosti i rizike u imovini lizinga.

Priznavanje "prava korišćenja" imovine na strani aktive i odgovarajućih obaveza po osnovu lizinga na strani pasive, dovodi do povećanja ukupne aktive / pasive. Pošto se na strani pasive povećavaju samo obaveze, a sve ostale stavke ostaju iste, odnos kapitala se smanjuje. Prikaz u bilansu uspeha je uskladijen sa zahtevom standarda. Ukupan iznos troškova koji se naplaćuju tokom trajanja zakupa ostaje isti, ali vremenska raspodela i raspodela na različite delove bilansa uspeha se menja. Shodno MRS 17, troškovi u vezi sa operativnim lizingom se generalno priznaju linearном metodom u stvarnom iznosu izvršenih plaćanja u operativnim troškovima. U skladu sa MSFI 16, troškovi se dele između troškova kamate i amortizacije, što je već bio pristup usvojen za finansijski lizing u skladu sa prethodnim standardom. Kako se troškovi kamata obračunavaju na osnovu metode efektivne kamatne stope i umanjuju tokom perioda trajanja lizinga, ali se amortizacija generalno sprovodi na linearnej osnovi, što za posledicu ima degresivan razvoj troškova uz pomeranje troškova u ranije periode. U Izveštaju o tokovima gotovine transakcije se prikazuju u okviru novčanih tokova iz finansijskih aktivnosti. Iako još uvek postoji mogućnost da se nastavi sa iskazivanjem plaćanja kamata u okviru novčanih tokova iz poslovnih aktivnosti, obavezno je prikazati otkup obaveza po osnovu lizinga po novčanim tokovima iz aktivnosti finansiranja.

Zakupi kod kojih je Banka zakupodavac

Zakupi u kojima je Banka zakupac

Banka je primenila MSFI 16 od 1. januara 2019. godine, koristeći modifikovani retrospektivni pristup. Stoga se kumulativni efekat usvajanja MSFI 16 priznaje kao usklađenje početnog stanja zadržane dobiti na dan 1. januara 2019. godine, bez prepravljanja uporednih informacija. Za ugovore po kojima se Banka javlja kao zakupac, imovina koju koristi odnosno pravo korišćenja u iznosu jednakom obavezi lizinga priznaje se u bilansu stanja (naknadno imovina sa pravom korišćenja će biti prilagođena za obračune i avanse). Banka je primenila MSFI 16 na sve ugovore sklopljene pre 1. januara 2019. godine i identifikovane kao zakupi u skladu sa IAS 17 i IFRIC 4. Banka neće primenjivati MSFI 16 ugovore o nematerijalnim sredstvima. Banka koristi izuzetke za kratkotrajne zakupnine i zakupnine male vrednosti, pri čemu se pravo na korišćenje imovine ne priznaje. Za ugovore o zakupu koji su ranije klasifikovani kao operativni lizing prema IAS 17, primenjiva diskontna stopa će biti inkrementalna stopa zaduživanja zakupca određena na dan prve primene.

U nastavku su prikazani efekti prve primene MSFI 16 na osnovu sprovedenih preliminarnih kalkulacija:

(000RSD)	1. januar 2019.	31. decembar 2019.
Sredstva uzeta u lizing	521,700	395,426
Obaveze za lizing	521,700	419,039
Očekivani efekti kroz bilans uspeha	-	
Porast troškova amortizacije	-	193,129
Porast rashoda od kamata	-	4,555
Očekivani efekti kroz tokove gotovine	-	
Neto prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	-	-
Neto odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	-	(186,179)

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I
RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)**

2.4. Uporedni podaci

Uporedne podatke čine godišnji finansijski izveštaji Banke za 2018. godinu koji su bili predmet revizije od strane revizorske kuće Deloitte.

Računovodstvene politike i procene koje se tiču priznavanja i vrednovanja sredstava i obaveza, korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Banke za 2019. godinu, osim računovodstvenih politika vezanih za ugovore o lizingu čija je promena posledica stupanja na snagu prethodno opisanog standarda MSFI 16.

2.5. Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji Banke sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

2.6. Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na primenu računovodstvenih politika i na prikazane iznose sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Priznavanje prihoda i rashoda

Banka priznaje prihod kada se iznos prihoda može pouzdano izmeriti, kada je verovatno da će u budućnosti Banka imati ekonomski koristi i kada su ispunjeni posebni kriterijumi za svaku od aktivnosti Banke kao što je u daljem tekstu opisano.

3.2. Prihodi i rashodi od kamata

Banka ostvaruje prihode i rashode od kamata iz poslovanja sa Narodnom bankom Srbije, domaćim i stranim bankama i pravnim i fizičkim licima.

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda (obračunska osnova) i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenta. Prihodi i rashodi po osnovu kamata priznaju se po načelu uzročnosti prihoda uz primenu efektivne kamatne stope koja se utvrđuje u trenutku početnog priznavanja finansijskog sredstva/obaveze.

Za celokupnu finansijsku imovinu koja se vrednuje po amortizovanoj vrednosti, finansijsku imovinu koja se vrednuje po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, kao i finansijsku imovinu kojom se ne trguje i vrednuje se po fer vrednosti kroz bilans uspeha, prihodi od kamata i troškovi kamata se evidentiraju na osnovu efektivne kamatne stope.

Amortizovani trošak je iznos po kojem se finansijska imovina ili finansijska obaveza meri po početnom priznavanju, umanjen za otplate glavnice, plus ili minus kumulativna amortizacija koristeći metod efektivne kamatne stope bilo koje razlike između tog početnog iznosa i iznosa dospeća. Za finansijsku imovinu, iznos se usklađuje za bilo koji gubitak. Bruto knjigovodstvena vrednost finansijske imovine je amortizovana vrednost finansijske imovine pre prilagođavanja za bilo koji gubitak. Za kupljenu ili inicijalnu obezvređenu finansijsku imovinu, efektivna kamatna stopa je prilagođena kreditnom riziku tako što se smanjuju procenjeni budući novčani tokovi, uključujući očekivane kreditne gubitke, na amortizovani trošak dužničkog instrumenta prilikom početnog priznavanja.

Metoda efektivne kamatne stope je stopa obračuna koja se koristi za tačno smanjivanje procenjenih budućih priliva i odliva gotovine tokom očekivanog veka trajanja finansijske imovine, ili kraćeg perioda ako je primenljivo, na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijske imovine, osim kupljene ili inicijalno obezvređene finansijske imovine ili amortizovanog troška finansijske obaveze. Obračun uključuje transakcione troškove i plaćene naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope (osim finansijske imovine koja se meri po fer vrednosti kroz bilans uspeha), premija i rabata. Očekivani kreditni gubici se zanemaruju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.2. Prihodi i rashodi od kamata (nastavak)

Za finansijsku imovinu koja je kasnije postala kreditno obezvredena, prihodi od kamata se priznaju primenom efektivne kamatne stope na amortiziranu vrednost sredstva (neto knjigovodstvena vrednost). Ako se, u narednim izveštajnim periodima, kreditni rizik za obezvredenu finansijsku imovinu poboljša tako da finansijska imovina nije više kreditno obezvredena, prihod od kamata se priznaje primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijske imovine (osim za kupljenu ili inicijalnu obezvredenu finansijsku imovinu, pri čemu se obračun prihoda od kamata ne vraća na bruto osnovu, čak i ako se kreditni rizik imovine poboljša).

Prihodi od kamata na imovinu koja se drže radi trgovanja, kao i kamatne komponente derivata iskazuju se u okviru pozicije "Prihodi od kamata". Promene u čistoj fer vrednosti koje proizlaze iz imovine i obaveza za trgovanje iskazuju se u okviru pozicije "Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata".

Negativne kamate iz finansijskih sredstava i finansijskih obaveza prikazane su u okviru pozicije "Neto prihodi po osnovu kamata". Banka je na uzete depozite prihodovala negativnu kamatu od 0.1%. Banka na date depozite nije plaćala negativnu kamatu.

U skladu sa MSFI 16, troškovi kamata obračunavaju na osnovu metode efektivne kamatne stope i umanjuju tokom perioda trajanja lizinga. Troškovi kamata se iskazuju u okviru pozicije "Rashodi od kamata".

Banka ostvaruje prihode/rashode i od naknada po osnovu održavanja odobrenih (primljenih) kredita.

Prihodi po osnovu ovih naknada se razgraničavaju primenom efektivne kamatne stope u toku perioda trajanja kredita i priznaju se u okviru pozicije "Prihodi od kamata".

3.3. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija (osim onih koji su sastavni deo efektivne kamatne stope koja se odnosi na finansijsku imovinu ili finansijsku obavezu) uključeni su u efektivnu kamatnu stopu, te se obračunavaju u skladu sa MSFI 15 – „Prihodi od ugovora sa kupcem“ i iskazuju se u okviru pozicije "Neto prihod od naknada i provizija".

Naknade za pružanje usluga u određenom vremenskom periodu se obračunavaju u tom periodu. Ove naknade uključuju naknade za pozajmice koje nisu sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta, naknade za garancije, provizije od upravljanja imovinom, custody i druge naknade za upravljanje i konsultacije, kao i naknade od posredovanja u osiguranju iz deviznih transakcija. Nasuprot tome, prihod od naknada ostvaren od pružanja transakcijskih usluga trećim stranama, kao što je organizovanje sticanja akcija ili drugih hartija od vrednosti ili kupovina/prodaja preduzeća, priznaje se po završetku predmetne transakcije.

3.4. Prihodi po osnovu dividendi

Prihod od dividendi se priznaje kada se ustanovi pravo da se dividenda primi.

Dividende se priznaju u bilansu uspeha samo u sledećim slučajevima:

- ako je utvrđeno pravo subjekta na isplatu dividende,
- ako je verovatno da će subjekt ostvariti ekonomski koristi povezane s dividendom i
- ako se iznos dividende može pouzdano izmeriti.

3.5. Preračunavanje stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Kao što je izneto u Napomeni 2.1., finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke.

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene ili na dan procene vrednosti ako su stavke ponovo vrednovane.

Sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan (Napomena 36).

Positivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika (Napomena 8).

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Preračunavanje stranih valuta (nastavak)

Dobici i gubici koji nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza sa valutnom klauzulom evidentiraju se u bilansu uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od efekata valutne klauzule (Napomena 8).

3.6. Finansijski instrumenti

3.6.1 Klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Na osnovu poslovnog modela entiteta i karakteristika novčanih tokova, MSFI 9 definiše tri osnovne kategorije za klasifikaciju finansijskih sredstava na dan incijalnog priznavanja:

Na dan incijalnog priznavanja, finansijsko sredstvo se klasificuje u skladu sa jednim od sledećih načina vrednovanja:

- 1) po amortizovanoj vrednosti,
- 2) fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI) ili
- 3) po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

Finansijsko sredstvo se vrednuje po amortizovanoj vrednosti ukoliko nije naznačeno kao FVTPL i ispunjava sledeće kriterijume:

- cilj poslovnog modela sredstva je držanje sredstva radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i
- ugovorni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate na stanje glavnice na određene datume.

Dužnički instrument se vrednuje kao FVOCI samo ukoliko ispunjava oba sledeća kriterijuma i nije naznačen kao FVTPL:

- cilj poslovnog modela sredstva je držanje sredstva radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaja i
- ugovoreni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate na stanje glavnice na određene datume.

Dužnički instrumenti koji se drže radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje sastoje se od državnih zapisa i obveznica Republike Srbije.

Na dan incijalnog priznavanja instrumenta kapitala koji se ne drži u portfoliju radi trgovanja, Banka može neopozivo da izabere prezentovanje naknadnih promena u fer vrednosti kroz ostali rezultat (OCI), na nivou konkretnog instrumenta kapitala.

Finansijski instrumenti se incijalno priznaju po fer vrednosti uvećanoj za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati tim sredstvima (MSFI 9.5.1.). Krediti i pozajmice priznaju se kada se sredstva prenesu korisniku. Fer vrednost finansijskog instrumenta pri incijalnom priznavanju je obično cena transakcije, to jest fer vrednost date ili dobijene nadoknade (MSFI 9.B5.1.2A i MSFI 13). Međutim, ukoliko je deo dobijene ili date nadoknade različit od onoga priznatog kao finansijski instrument, Banka će računovodstveno odmeravati taj instrument po fer vrednosti. Na primer, fer vrednost dugoročnog zajma ili potraživanja koje ne nosi kamatu može da se odmeri po sadašnjoj vrednosti svih budućih dobitaka u gotovini diskontovanim korišćenjem preovladavajućih tržišnih kamatnih stopa za slične instrumente sa sličnom kreditnom sposobnošću. Svaki dodatni pozajmljeni iznos je rashod ili smanjenje prihoda osim ukoliko se ne kvalifikuje za priznavanje kao neka druga vrsta sredstva.

Za ulaganja u vlasničke instrumente koji se ne drže za trgovanje, Banka može pri početnom priznavanju neopozivo odabrati da klasifikuje instrumente po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat (eng. FVOCI), pri čemu se sve naknadne promene u fer vrednosti priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata (eng. OCI). Ova klasifikacija se može primeniti na svako pojedinačno ulaganje. Banka u svom portfoliju u toku 2019. godine nije imala ovakve instrumente.

Zahtevi u vezi sa klasifikacijom i merenjem finansijskih obaveza samo su neznatno izmenjeni u odnosu na MRS 39. Promene fer vrednosti obaveza koje proizilaze iz promena sopstvenog kreditnog rizika obaveze priznaju se kroz ostali ukupni rezultat, dok se preostali iznos promene fer vrednosti prikazuje kroz bilans uspeha.

3.6.1.2 Utvrđivanje poslovnog modela

Sva finansijska sredstva trebaju biti raspoređena u jedan od poslovnih modela opisanih ispod. Takođe, pri incijalnom priznavanju, za svako sredstvo treba da se utvrdi da li su ugovoreni novčani tokovi samo plaćanja glavnice i kamate (eng. SPPI test). Nakon toga finansijsko sredstvo treba da se svrsta u jednu od kategorija poslovnih modela:

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.6.1 Klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (nastavak)

3.6.1.2 Utvrđivanje poslovnog modela (nastavak)

Utvrdjivanje poslovnog modela (nastavak)

- Držanje imovine radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova,
- Držanje imovine radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i radi prodaje,
- Ostali poslovni modeli – finansijska aktiva koja se drži sa namerom trgovine ili koja ne ispunjava kriterijume kategorija iznad.

U retkom slučaju da entitet promeni svoj model upravljanja određenim finansijskim sredstvima, reklassifikacija svih sredstava na koje utiče promena bi bila potrebna.

Karakteristike ugovorenih novčanih tokova

Za potrebe procene da li ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate, „glavnica“ se definije kao fer vrednost finansijskog sredstva prilikom početnog priznavanja. „Kamata“ se definiše kao naknada za vremensku vrednost novca, za kreditni rizik povezan sa neotplaćenim iznosom glavnice tokom određenog perioda, kao i za druge osnovne kreditne rizike i troškove kreditnog posla (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi), i profitnu maržu.

Prilikom procene da li su ugovoreni gotovinski tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamate (eng. „SPPI“), Banka je razmatrala ugovorene uslove instrumenta i analizirala postojeći portfolio na osnovu kontrolne liste za kriterijume isključivog plaćanja glavnice i kamata. To podrazumeva procenu da li finansijsko sredstvo sadrži ugovornu odredbu koja može promeniti vremenski period ili iznos ugovorenih novčanih tokova tako da ne ispunjava ovaj uslov imajući u vidu sledeće: potencijalne događaje koji bi promenili iznos ili vremenski okvir novčanih tokova, karakteristike zaduženosti, uslove prevremene otplate ili produžetka perioda otplate, uslove koji ograničavaju potraživanja Banke za novčanim tokovima navedenih sredstava i karakteristika koje menjaju naknadu za vremensku vrednost novca.

Posebna pažnja pri analizi se odnosila na jednostrane promene marži i kamatnih stopa, klauzule o plaćanju unapred, ostala potencijalna plaćanja, projektno finansiranje i benchmark testove. Usklađenost sa SPPI testom se ocenjuje na sledeći način:

- Procenom jednostranih promena marži i kamatnih stopa, Banka je zaključila da prenos troškova vezanih za osnovni ugovor o pozajmici, klauzule napravljene da bi se održala stabilna profitna margina, i promene kamatne stope odražavaju pogoršavanje kreditnog rejtinga, ali nisu štetni sa stanovišta SPPI testa.
- Klauzule o plaćanju unapred, nisu štetni ukoliko iznos plaćen unapred odražava neplaćenu glavnicu, kamatu i naknadu povezanom sa prevremenim vraćanjem kredita. Takva naknada mora biti manja od gubitka nastalog od kamatne marge i gubitka nastalog od kamate
- Ostala potencijalna plaćanja su tipično klauzule o ostalim poslovnim transakcijama. Naknada za neispunjerenje predstavlja povećani trošak za praćanje rizika ili nadoknadu za izgubljeni profit koji je povezan sa uzročnim događajem.
- Projektno finansiranje je procenjeno u skladu sa činjenicom da li postoji povezanost sa učinkovitošću predmetnog poslovnog projekta. Ukoliko nema takve povezanosti i zajmoprimec ima dovoljno kapitala za projekat da apsorbuje gubitke pre nego što isti počnu da utiču na sposobnost plaćanja kredita, mogu proći SPPI test.
- Krediti sa varijabilnom kamatnom stopom mogu sadržati karakteristike kamate neusklađenosti. Da bi se procenilo da li je element vremenske vrednosti novca značajno modifikovan, kvantitativni benchmark test treba da se uradi.

Kada se radi benchmark test, pri inicijalnom priznavanju, ugovorni nediskontovani tokovi gotovine finansijskog instrumenta su upoređeni sa tokom gotovine po benchmarku koji bi nastali da vremenska vrednost novca nije modifikovana. Efekat modifikovane vremenske vrednosti novca je razmatran u svakom izveštajnom periodu i kumulativno tokom životnog veka finansijskog instrumenta. Benchmark test je baziran u rasponu razumnih scenarija. Prihvatljivi uporedni finansijski instrument je onaj sa jednakim kreditnim kvalitetom i sa istim ugovornim uslovima osim za modifikacije.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.6.1 Klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (nastavak)

3.6.1.2 Utvrđivanje poslovnog modela (nastavak)

Ukoliko entitet zaključi da bi ugovorni (nediskontovani) tokovi gotovine mogli biti značajno drugačiji (prag od 10%) od (nediskontovanih) tokova gotovine po benchmark testu, finansijsko sredstvo ne ispunjava kriterijume definisane po MSFI 9, član 4.1.2 (b) i 4.1.2A(b) i shodno tome ne može biti odmeravan po amortizovanom trošku ili po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat.

Nakon prelaska na MSFI 9, nije bilo finansijskih instrumenata kod kojih je identifikovana kamatna neusklađenost što bi dovelo do odmeravanja tih finansijskih instrumenata po fer vrednosti kroz bilans uspeha. S obzirom na činjenicu da je u internim politikama Banke za odobravanje novih proizvoda definisana obaveza usklađenosti sa SPPI testom, značajan broj finansijskih instrumenata sa gore pomenutim karakteristikama nije očekivan.

Imovina koja se vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha predstavlja finansijsko sredstvo koje se ne vrednuje po amortizovanom trošku ili dužnički instrument koji se ne vrednuje kroz FVOCI, odnosno tu spadaju:

- ostali poslovni modeli
- finansijska sredstva za koja ugovoreni uslovi ne zadovoljavaju uslove koji dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate na stanje glavnice na određene datume
- finansijska sredstva koja se pri početnom priznavanju mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha
- vlasnički instrumenti
- derivati

Finansijska imovina koja se meri po fer vrednosti kroz bilans uspeha uključuje sledeće podgrupe:

- finansijska imovina koja se drži radi trgovanja,
- finansijska imovina koja se pri početnom priznavanju vrednuje kroz bilans uspeha,
- finansijska imovina koja se obavezno meri po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Finansijsku imovinu koja se drži radi trgovanja čine sledeće stavke:

- stečena ili nastala uglavnom radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku
- pri početnom priznavanju, deo je portfelj utvrđenih finansijskih instrumenata kojima se upravlja zajedno i za koje postoji dokaz o nedavnoj stvarnoj kratkoročno ostvarenoj dobiti ili
- reč je o derivativnom instrumentu (osim derivativnog instrumenta koji je ugovor o finansijskom jemstvu, ili određeni/stvarni instrument zaštite od rizika)

Pri početnom priznavanju može se neopozivo odlučiti da se finansijska imovina meri po fer vrednosti kroz bilans bilans uspeha (fer vrednost opcija) ako se time otklanja ili znatno umanjuje nedoslednost pri merenju ili priznavanju (tzv. „računovodstvena neusklađenost“) koja bi u protivnome nastala zbog merenja imovine ili priznavanja dobiti i gubitaka povezanih s tom imovinom na različitim osnovama.

Finansijsku imovinu koja se obavezno meri po fer vrednosti kroz bilans uspeha čini finansijska imovina koja ne ispunjava uslov da pripadačući novčani tokovi čine samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos.

Dobit ili gubitak po finansijskoj imovini merenoj po fer vrednosti se priznaje u bilansu uspeha, osim u sledećim slučajevima:

- ako je reč o ulaganju u vlasnički instrument i ako je odabrana opcija prezentovanja dobiti i gubitaka od tog ulaganja u ostalom rezultatu
- ako je finansijska imovina merena po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

U slučaju promene poslovnog modela upravljanja finansijskom imovinom sprovodi se reklassifikacija finansijske imovine u drugu kategoriju. Reklassifikacija se provodi prospektivno, od datuma reklassifikacije, odnosno od prvog dana sledećeg obračunskog perioda, bez korekcije prethodno priznatog dobitka/gubitka ili kamate.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kotiranih na aktivnim tržištima zasniva se na tekućim cenama ponude (finansijska sredstva) ili tražnje (finansijske obaveze). Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrednost tehnikama procene. To uključuje primenu poslednjih raspoloživih transakcija između nezavisnih strana, analizu diskontovanih novčanih tokova i druge tehnike procene koje koriste učesnici na tržištu. Modeli procene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum vrednovanja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili posle datuma vrednovanja. Na datum bilansa stanja, rukovodstvo Banke je revidiralo modele kako bi se postaralo da na odgovarajući način oslikavaju tekuće tržišne uslove, uključujući relativnu likvidnost tržišta i kamatne marže.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.6.1 Klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (nastavak)

3.6.1.3 Prestanak priznavanja i modifikacija ugovora

Finansijsko sredstvo prestaje se priznavati kada su:

Ugovorna prava na primanje novčanih tokova od imovine istekla; ili kada je Banka prenela svoja prava na primanje novčanih tokova od imovine ili preuzela obavezu plaćanja primljenog novčanog toka u celosti bez značajnog kašnjenja treće strani u okviru "pass-through" ugovora; i/ili

- (i) je prenela gotovo sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom,
- (ii) nije prenela niti zadržala gotovo sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ali je prenela kontrolu nad imovinom.

Ugovorna usklađivanja koja proizlaze iz pregovora s dužnicima mogu dovesti do dve vrste izmena početnih ugovornih novčanih tokova.

Ako se ugovorni novčani tokovi finansijske imovine ponovo dogovaraju ili znatno menjaju, to ima za posledicu prestanak priznavanja (zbog isteka ugovornih prava na novčane tokove) te finansijske imovine u skladu s MSFI 9. Priznaje se nova finansijska imovina sa izmenjenim uslovima, a razlika između amortizovanog troška finansijske imovine koja se prestala priznavati i fer vrednosti nove finansijske imovine iskazuje se u bilansu uspeha kao modifikacija dobitka/gutika.

Ako modifikacija nije značajna, izmena ugovornih odredbi ne dovodi do prestanka priznavanja te finansijske imovine.

Analizom ugovora i izmena koje su sastavni deo modifikacija utvrđeno je da Banka nije imala značajne finansijske efekte iz modifikacija, kako značajnih tako i neznačajnih modifikacija

Neznačajne modifikacije koje ne vode do prestanka priznavanja finansijskog sredstva

Ukoliko se ugovoreni novčani tokovi finansijskog sredstva modifikuju na način koji ne rezultira prestankom priznavanja tog finansijskog sredstva u skladu s MSFI 9 Finansijski instrumenti, potrebno je ponovo izračunati bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva na osnovu modifikovanih ugovorenih novčanih tokova primenom originalne efektivne kamatne stope za diskontovanje. Dobitak ili gubitak od modifikacije priznaje se u bilansu uspeha.

Značajne modifikacije koje vode do prestanka priznavanja finansijskog sredstva

Ukoliko se ugovorni novčani tokovi finansijskog sredstva značajno modifikuju, to rezultira prestankom priznavanja (zbog isteka ugovornih prava na novčane tokove) tog finansijskog sredstva u skladu sa MSFI 9. Novo finansijsko sredstvo s izmenjenim uslovima priznaje se a razlika između amortiziranog troška finansijskog sredstva koji se prestao priznavati i fer vrednosti novog finansijskog sredstva iskazuje se u Bilansu uspeha. Ako dužnik nije u statusu neizvršenja ili ako značajna modifikacija ne dovodi do statusa neizvršenja, tada će novo sredstvo biti klasifikovano u Fazu 1. Ako je dužnik u statusu neizvršenja ili ako značajna modifikacija dovodi do statusa neizvršenja, tada će se novo sredstvo tretirati kao kupljena ili nastala kreditno obezvređena sredstva (eng. POCI). Za POCI finansijska sredstva, očekivani kreditni gubici tokom životnog veka trajanja finansijskog instrumenta su uključeni u kreditno usklađenoj efektivnoj kamatnoj stopi pri početnom priznavanju.

Sledeći glavni kriterijumi su prepoznati kao značajne modifikacije:

Kvantitativni - značajna promena ugovornih novčanih tokova kada se sadašnja vrednost novčanih tokova prema novim uslovima diskontuje koristeći originalnu efektivnu kamatnu stopu i razlikuje se od diskontovane sadašnje vrednosti izvornog finansijskog instrumenta za najmanje 10%

Kvalitativna, u koje Banka ubraja:

- promena dužnika,
- promena valute
- promena svrhe finansiranja,
- SPPI kritične karakteristike su uklonjene ili uključene u novi ugovor o zajmu.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.6.1 Klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (nastavak)

Nakon toga, iznos promene očekivanih kreditnih gubitaka tokom životnog veka finansijskog instrumenta od početnog priznavanja POCI finansijskog sredstva se treba priznati kao dobit ili gubitak od promene vrednosti u Bilansu uspeha.

3.6.1.4 Umanjenje vrednosti finansijskih instrumenata

Aktivu Banke izloženu kreditnom riziku, u smislu Odluke o klasifikaciji bilanske aktive i vanbilanskih stavki banke („Službeni glasnik RS“, br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017, 114/2017, 103/2018 и 8/2019) čine krediti, pozajmice, kamate, naknade, depoziti kod banaka i avansi i sve druge stavke bilanske aktive kod kojih je Banka izložena kreditnom riziku, kao i vanbilansne pozicije izloženosti: izdate garancije, ostala jemstva, otvoreni akreditivi i odobreni još neiskorišćeni krediti, kao i druge vanbilansne stavke koje predstavljaju potencijalne obaveze Banke.

Ispravka vrednosti i rezervisanja po osnovu umanjenja vrednosti za očekivane kreditne gubitke se priznaju za sledeće izloženosti:

- finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti,
- finansijska sredstva koja se mere po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Banka iskazuje ispravku vrednosti izloženosti po amortizovanoj vrednosti u bilansu uspeha na teret perioda za koji se utvrđuje očekivani gubitak, kao i u bilansu stanja u korist ispravke vrednosti bilanske izloženosti. Iznosi priznati za očekivane kreditne gubitke povezane sa vanbilansnim obavezama se priznaju kao rashod za period u kojem je utvrđen gubitak, i u korist rezervisanja u bilansu stanja. Način obračuna umanjena finansijske imovine je opisan u IFRS 9 metodologiji obezvređenja.

Ispravka vrednosti finansijskih sredstava, koja se mere po fer vrednosti kroz ostali rezultat, se sprovodi primenom modela očekivanih kreditnih gubitaka na način kojim se ispravke vrednosti priznaju u bilansu uspeha, kao i u sklopu ostalog rezultata ne umanjujući iznos samog sredstva u okviru bilansa stanja.

Prilikom primene ECL modela koji uzima u obzir i informacije o budućim događajima, Banka priznaje očekivani gubitak za svaki izveštajni datum kako bi reflektovala promene u kreditnom riziku datog finansijskog sredstva. Umanjenje vrednosti kroz model očekivanog gubitka bazira se na istorijskim, sadašnjim i prognozama o budućim događajima, samim tim uzima u obzir različita scenarija o događajima koji mogu da prouzrokuju kreditni gubitak u budućnosti.

Prema MSFI 9, očekivani kreditni gubici tokom perioda trajanja finansijskog instrumenta, se računaju kao očekivana sadašnja vrednost gubitaka koji nastaju ako dužnici ne ispunе svoje obaveze u određeno vreme tokom čitavog veka trajanja finansijskog instrumenta uz istovremeno razmatranje verovatnoće neispunjavanja obaveza kao i kreditnih gubitaka (gubitak zbog neispunjavanja obaveza).

3.6.1.5 Obračun očekivanih kreditnih gubitaka

Očekivani gubitak se definiše kao razlika između tokova gotovine koji Banci pripadaju prema ugovornim uslovima finansijskog instrumenta i tokova gotovine koje Banka očekuje da će primiti (uzimajući u obzir verovatnoću nastanka statusa neizvršenja i očekivanu naplatu). Iako MSFI 9 uvodi ovaj zahtev, isti ne propisuje detaljne metode i tehnike koje treba primeniti.

Prilikom određivanja novčanih tokova koje banka očekuje da će primiti, Banka koristi pristup marginalnih gubitaka, pri čemu se ukupan očekivani gubitak računa kao zbir marginalnih gubitaka koji se pojavljuju u svakom trenutku od datuma izveštavanja. Marginalni gubici proizlaze iz pojedinačnih parametara koji procenjuju izloženosti i gubitke u slučaju neispunjavanja obaveza i uslovne verovatnoće neispunjavanja obaveza za svaki period. Očekivani kreditni gubici tokom perioda trajanja finansijskog instrumenta (eng. Lifetime ECL) računaju se posebno za različite scenarije, uzimajući u obzir sadašnje i prognozirane informacije o budućnosti. Ukupni očekivani kreditni gubici na kraju se ponderišu verovatnoćom pojedinačnih scenarija. Banka razmatra tri scenarija:

Osnovni scenario, optimistični scenario i pesimistični scenario, a povremeno se simuliraju i neki nepovoljniji scenariji kako bi se razumela dinamika i potencijalni portfolio rizici.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.6.1 Klasifikacija i merenje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (nastavak)

3.6.1.8 Derivati

Ova kategorija uključuje dve podkategorije finansijskih sredstava: ona koja se drže radi trgovanja i ona koja se vode po vrednosti kroz bilans uspeha.

Finansijska sredstva se klasifikuju kao sredstva za trgovanje ako su pribavljena radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku, radi ostvarivanja dobitaka iz kratkoročnih promena cena istih. Navedena sredstva se evidentiraju po vrednosti u bilansu stanja. Finansijska sredstva kojima se trguje obuhvataju finansijske derivate.

Svi realizovani ili nerealizovani dobici i gubici po osnovu promena tržišne vrednosti ovih finansijskih sredstava, odnosno svođenja na fer vrednost, priznaju se u korist prihoda, odnosno na teret rashoda.

Banka poseduje derivativne finansijske instrumente koji ne ispunjavaju uslov za računovodstvo zaštite. Na kraju godine Banka je imala potraživanja i obaveze po kratkoročnim valutnim svopovima (FX-swap).

Derivati, uključujući valutne ugovore, valutne svopove i druge izvedene finansijske instrumente, prvo bitno se priznaju po vrednosti u vanbilansnoj evidenciji na datum potpisivanja ugovora i naknadno se ponovo vrednuju po vrednosti.

Početno priznavanje derivata vrši se u momentu kada je izvršeno ugovaranje derivativnog ugovora sa drugom ugovornom stranom (datum dogovora). Iznos nominalne glavnice (notional amount) na koji se ugovara odnosni derivat evidentira se vanbilansno, a bilansno se u aktivi ili pasivi iskazuje inicijalna pozitivna ili negativna fer vrednost derivata. Inicijalno priznavanje fer vrednosti vrši se samo ukoliko postoji tržišna cena istog ili sličnog derivata na organizovanom tržištu, a koja se razlikuje od cene po kojoj je Banka ugovorila derivat.

Informacije o fer vrednostima se pribavljaju na tržištu i uključuju informacije o skorašnjim transakcijama na tržištu ili se utvrđuju metodom diskontovanih novčanih tokova.

Svi derivati se iskazuju kao sredstva kada je promena fer vrednosti pozitivna, tj. kao obaveze kada je negativna. Najbolji izvor procene fer vrednosti derivata prilikom inicijalnog priznavanja je transakciona cena (tj. fer vrednost date ili primljene naknade).

3.6.2 Prebijanje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

3.6.3 Gotovina i sredstva kod centralne banke

Pod gotovinom i sredstvima kod centralne banke, iskazuju se gotovina u dinarima i stranoj valuti, odnosno gotovina na žiro i tekućim računima, gotovina u blagajni i ostala novčana sredstva u dinarima i stranoj valuti, zlato i ostali plameniti metali, deponovani viškovi likvidnih sredstava banke kod Narodne banke Srbije i sredstva obavezne rezerve u stranoj valuti izdvojena na posebnim računima kod Narodne banke Srbije. Gotovina i sredstva kod centralne banke vode se po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja. Sredstva se drže radi izmirivanja kratkoročnih gotovinskih obaveza, a ne radi investiranja ili u druge svrhe.

Struktura gotovine i sredstava kod centralne banke je prikazana u Napomeni 16.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6 Finansijski instrumenti (nastavak)

3.6.4 Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima

Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima, se prvo bitno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, navedene finansijske obaveze se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem efektivne kamatne stope.

U okviru navedene pozicije obaveze po primljenim kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove i naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

Obaveze po primljenim kreditima se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da izmiri obavezu za najmanje 12 meseci nakon datuma bilansa stanja.

3.7. Rezerva za procenjene gubitke po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki

Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki se utvrđuje u skladu sa internim aktom i Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke („Službeni glasnik republike Srbije“ 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 35/2014, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017, 114/2017, 103/2018 i 8/2019).

U proceni kreditnog rizika, Banka saglasno Metodologiji sagledava: finansijski položaj dužnika sa aspekta profitne stabilnosti, ročne usklađenosti određenih elemenata aktive i pasive, adekvatnost tokova, zaduženosti, pokazatelj finansijske zavisnosti, pokazatelje likvidnosti, pokazatelj pokrića kamatnih obaveza i pokazatelj profitabilnosti.

Pored ocene finansijskih pokazatelia bitan element ocene kategorije rizičnosti dužnika je urednost u izmirivanju materijalno značajnih obaveza prema Banci, u prethodnih 12 meseci i urednost na dan izveštavanja. Materijalno značajan iznos obaveze je 1% pojedinačnog potraživanja od dužnika ali ne manje od 10.000 RSD za pravno lice, odnosno ne manje od 1.000 RSD za preduzetnike, poljoprivrednike i fizička lica.

Osnovna klasifikacija dužnika nezavisna je od pribavljenih instrumenata obezbeđenja potraživanja.

Potraživanje od dužnika, zbog ocene kvaliteta instrumenata obezbeđenja, može biti različito klasifikovano od osnovne klasifikacije dužnika. Prema kvalitetu, instrumenti obezbeđenja se dele na prvaklasna sredstva obezbeđenja i adekvatna sredstva obezbeđenja.

Prvaklasnim obezbeđenjem klasificuje u kategoriju A, a adekvatno obezbeđena potraživanja u kategoriju povoljniju od osnovne kategorije u koju je dužnik klasifikovan.

Banka ukupna potraživanja od dužnika klasificuje u kategorije A, B, V, G i D na osnovu kriterijuma blagovremenosti, odnosno docnje u izmirivanju obaveza tog dužnika prema banci, kao i na osnovu ocene njegove kreditne sposobnosti i kvaliteti sredstava obezbeđenja.

Na osnovu klasifikacije potraživanja, a u skladu sa Odlukom Narodne banke, rezerva za procenjene gubitke obračunava se primenom sledećih procenata: za kategoriju A 0%, za kategoriju B 2%, za kategoriju V 15%, za kategoriju G 30% i za kategoriju D 100%.

3.8. Rezerva za procenjene gubitke po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki

Banka je dužna da utvrdi iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke, koji se utvrđuje kao zbir pozitivne razlike između rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije i utvrđenog iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na nivou dužnika. Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke se koristi prilikom obračuna rizične bilansne aktive.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine

a) Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se sastoje od softvera, licenci i nematerijalnih ulaganja u pripremi. Nematerijalna ulaganja iskazana su po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i ukupnu vrednost eventualnih gubitaka po osnovu umanjenja vrednosti.

Zasebno stečene robne marke i licence iskazuju se po istorijskoj nabavnoj vrednosti. Robne marke i licence imaju ograničen vek trajanja i iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju. Amortizacija se obračunava primenom proporcionalne metode kako bi se troškovi robnih marki i licenci raspodelili u toku njihovog procenjenog veka upotrebe.

Nematerijalna ulaganja se otpisuju redovno u toku godine na teret poslovnih rashoda obračunom amortizacije u skladu sa procenjenim korisnim vekom upotrebe koji iznosi 7 godina za core informacioni sistem banke i 5 godina za ostale softvere. Rezidualna vrednost i korisni vek upotrebe se revidiraju, i po potrebi koriguju, na datum svakog bilansa stanja.

Izdaci vezani za razvoj ili održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu u kome nastanu.

Nematerijalna ulaganja uključuju i ulaganja u softvere koja se ne amortizuju budući da nisu još uvek u upotrebi.

Banka je u toku 2018. godine izvršila kapitalizaciju interno razvijenog softvera, u skladu sa MRS 38 u iznosu 24,937 hiljada dinara. Prema MRS 38, tački 21. nematerijalnu imovinu treba priznati samo onda ako je verovatno da će buduće ekonomske koristi, koje su pripisive imovini uliti u entitet i ako se nabavna vrednost imovine može pouzdano odmeriti. U toku 2019. godine Banka nije interno razvijala softver

Vrste troškova koji se mogu kapitalizovati u skladu sa MRS 38:

- troškovi primanja zaposlenih nastalih direktno u procesu dovođenja imovine u radno stanje
- profesionalne naknade nastale direktno u procesu dovođenja imovine u radno stanje i
- troškovi testiranja pravilnog funkcionisanja imovine

Navedeni troškovi predstavljaju primer uobičajenih troškova koji se mogu kapitalizovati, a u opseg troškova koji se kapitalizuju mogu se uključiti troškovi koji zadovoljavaju sledeće uslove:

- mogu su direktno pripisati toj imovini
- nastaju vezano uz pripremu imovine za nameravanu upotrebu.

Kapitalizacija troškova koji se uključuju u nabavnu vrednost softwera prestaje onda kada je imovina dovedena u stanje da se može koristiti na nameravani način. To znači da nakon što softver postigne dovoljan i nameravani nivo funkcionalnosti i spreman je za upotrebu - dalja kapitalizacija troškova prestaje.

b) Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i ukupnu vrednost eventualnih gubitaka po osnovu umanjenja vrednosti. Nabavna vrednost uključuje izdatke direktno pripisive nabavljenom sredstvu.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, u zavisnosti od toga šta je primenljivo, samo kada postoji verovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi. Knjigovodstvena vrednost zamenjenog sredstva se isknjižava. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Prestanak priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme nastaje prilikom njihove prodaje ili kada se buduće ekonomske koristi ne očekuju od njihove upotrebe. Svi gubici i dobici nastali usled prestanka priznavanja sredstva (izračunati kao razlika između neto prodajne vrednosti i knjigovodstvene vrednosti sredstva) se priznaju u bilansu uspeha u godini kada je došlo do prestanka priznavanja.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine (nastavak)

Zemljište se ne amortizuje. Amortizacija sredstava se obračunava primenom proporcionalne metode kako bi se rasporedila njihova nabavna vrednost do njihove rezidualne vrednosti tokom njihovog procjenjenog veka trajanja, kao što sledi:

Vrsta sredstva	% amortizacija u 2019. godini	% amortizacija u 2018. godini
Građevinski objekti	1.87% - 2.24%	1.87% - 2.24%
Kompjuterska oprema	25.00%	25.00%
Nameštaj	11.00%	11.00%
Motorna vozila	15.50%	15.50%
Ostala oprema	10% - 33.33%	10% - 33.33%

Kod utvrđivanja osnovice za amortizaciju, nabavna odnosno procenjena vrednost se ne umanjuje za iznos preostale (rezidualne) vrednosti zato što se procenjuje da je ona posle korisnog veka trajanja jednog osnovnog sredstva jednak nuli.

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je osnovno sredstvo stavljen u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku. Obračunat trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kome je nastao.

Rezidualna vrednost i korisni vek upotrebe sredstva se revidiraju i po potrebi koriguju, na datum svakog bilansa stanja. Knjigovodstvena vrednost sredstva svodi se odmah na njegovu nadoknadivu vrednost ukoliko je knjigovodstvena vrednost veća od njegove procenjene nadoknadive vrednosti.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili operativnih i ostalih rashoda.

Obračun amortizacije za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije i Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe, što rezultira u odloženim porezima (Napomena 15).

c) Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koja se drži radi zarade od zakupnine ili radi povećanja kapitala, ili radi i jednog i drugog.

Investiciona nekretnina se iskazuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju.

Obračun amortizacije investicione nekretnina počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je stavljen u upotrebu. Obračunat trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kome je nastao.

Investicione nekretnine se amortizuju stopom od 2.5% godišnje linearnom metodom amortizacije. Rezidualna vrednost i korisni vek upotrebe sredstva se revidiraju, i po potrebi koriguju, na datum svakog bilansa stanja.

Naknadni izdaci se kapitalizuju samo kada je verovatno da će buduće ekonomski koristi povezane sa tim izdacima pripasti Banci i da se može pouzdano izmeriti. Svi ostali troškovi tekućeg održavanja terete troškove perioda u kome nastanu.

d) Umanjenje vrednosti nefinansijskih sredstava

Sredstva sa neograničenim korisnim vekom upotrebe ne podležu amortizaciji i testiraju se na umanjenje vrednosti jednom godišnje.

Za sredstva koja podležu amortizaciji testiranje na umanjenje njihove vrednosti vrši se kada događaji ili izmenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrednost možda neće biti nadoknадiva. Gubitak zbog umanjenja vrednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrednosti.

Nadoknadiva vrednost je vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi.

Za svrhu procene umanjenja vrednosti sredstva se grupišu na najnižim nivoima na kojima mogu da se utvrde odvojeni prepoznatljivi novčani tokovi. Nefinansijska sredstva kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

Odmeravanje fer vrednosti i obezvređenje nematerijalnih ulaganja Banke obelodanjeno je u Napomeni 21.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.10. Lizing

Banka od 01. januara 2019. godine primenjuje MSFI 16 kojim je evidentirala sredstva i obaveze u skladu sa standardom, koje se odnose na dugoročne zakupe poslovnog prostora i automobila. U skladu sa MSFI 16, u bilansu uspeha, po ovom osnovu, troškovi se dele na troškova kamate i troškove amortizacije, što je obelodanjeno u Napomeni 5 i Napomeni 13.

Prema MSFI-u 16, ugovorom o lizingu prenosi se pravo korištenja određene imovine na primaoca lizinga ako su zadovoljena sledeća dva uslova:

- primalac lizinga će ostvarivati stvarne ekonomski koristi od upotrebe imovine tokom perioda upotrebe (primalac lizinga ima isključivo pravo korištenja imovine); i
- primalac lizinga ima pravo donošenja odluka u svezi s načinom upotrebe imovine tokom perioda lizinga

Banka je u toku 2019. godine uzimala u zakup poslovni prostor za obavljanje delatnosti, automobile, magacinski prostor i prostor za zakup bankomata.

U skladu sa MSFI 16, Banka je u oviru troškova zakupa prikazala kratkoročni lizing i lizing gde je predmet zakupa male vrednosti, kao i prateće troškove lizinga i troškove poreza koji se odnose na lizing, kako je obelodanjeno u Napomeni 14.

Banka daje u zakup delove svog poslovnog prostora i po tom osnovu ostvaruje prihode od zakupnina, kao što je navedeno u Napomeni 9.

3.11. Stečena aktiva

Prema politici Banke, vrši se procena da li je stečeno sredstvo pogodno za interno poslovanje Banke ili ga treba prodati. Sredstva za koja se utvrdi da se mogu upotrebiti za poslovanje Banke se klasificuju u okviru relevantne pozicije aktive po nižoj od vrednosti stečenog sredstva ili knjigovodstvene vrednosti potraživanja.

3.12. Stalna sredstva namenjena prodaji

Stalna sredstva (ili grupe za otuđenje) namenjena prodaji su klasifikovana kao sredstva koja se drže radi prodaje ako se njihova knjigovodstvena vrednost prvenstveno nadoknađuje kroz transakciju prodaje i ako se prodaja smatra veoma izvesnom. Ova sredstva se iskazuju po nižoj od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje, ako se njihova knjigovodstvena vrednost prvenstveno nadoknađuje kroz transakciju prodaje, a ne kroz nastavak korišćenja. Ovaj uslov se smatra ispunjenim samo kada je prodaja veoma izvesna i kada sredstvo (ili grupa sredstava za otuđenje) je raspoloživo za prodaju u postojećem stanju. Rukovodstvo mora da preuzme obavezu da će ga prodati kako bi se ispunio kriterijum za priznavanje, a završetak postupka prodaje se očekuje u periodu od jedne godine od inicijalne klasifikacije.

3.13. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanje je obaveza koja je neizvesna u pogledu roka i iznosa. Rezervisanje se priznaje:

- Kada Banka ima postojeću zakonsku ili ugovornu obavezu koja je rezultat prošlih događaja;
- Kada je u većoj meri verovatnije nego što to nije da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava;
- Kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Iznos priznat kao rezervisanje predstavlja najbolju procenu izdataka koji je potreban za izmirenje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja.

Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato.

Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke. Kada postoji određeni broj sličnih obaveza, verovatnoća da će podmirenje obaveza iziskivati odliv sredstava se utvrđuje na nivou tih kategorija kao celine. Rezervisanje se priznaje čak i onda kada je ta verovatnoća, u odnosu na bilo koju od obaveza u istoj kategoriji, mala.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima i obelodanjuju se u napomenama uz finansijske izveštaje (Napomena 35).

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva (nastavak)

Potencijalne obaveze se procenjuju u kontinuitetu da bi se utvrdila mogućnost verovatnoće odliva ekonomskih resursa. Ukoliko će verovatan odliv resursa u budućnosti biti zahtevan za stavke prethodno priznate kao potencijalne obaveze, rezervisanje se priznaje u finansijskim izveštajima za period u kome je nastala promena verovatnoće nastanka događaja.

Rezervisanja za preuzete potencijalne obaveze se odvojeno obračunavaju za:

- Neiskorišćene a odobrene kredite,
- Izdate plative i činidbene garancije,
- Nepokrivenе akredititive,
- Druge oblike jemstva po kojima može doći do plaćanja.

Vrednost izloženosti kreditnom riziku (EAD) za potencijalne obaveze je jednaka onom delu izloženosti riziku za koji se očekuje da će biti iskorišćen u vreme neispunjerenja obaveze.

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

3.14. Primanja zaposlenih

(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Banka nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Penzionog fonda Republike Srbije.

(b) Rezervisanja po osnovu ostalih naknada - otpremnina prilikom odlaska u penziju

U skladu sa Zakonom o radu kao i Pravilnikom o radu, Banka je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini od dve prosečne zarade zaposlenog u momentu isplate s tim da tako utvrđena otpremnina ne može biti niža od dve prosečne zarade po zaposlenom kod poslodavca u momentu isplate odnosno ne može biti niža od dve prosečne zarade po zaposlenom isplaćene u Republici prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike, ako je to za zaposlenog povoljnije.

Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje i do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja.

Rezervisanja za otpremnine formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplate. Parametri koji su korišćeni pri obračunu su prikazani u Napomeni 28.

(c) Rezervisanja za otpremnine

Otpremnine se isplaćuju pri raskidu radnog odnosa pre datuma redovnog penzionisanja ili kada zaposleni prihvati sporazumno raskid radnog odnosa kao višak radne snage u zamenu za otpremninu. Banka priznaje otpremninu pri raskidu radnog odnosa kada je evidentno obavezno da: ili raskine radni odnos sa zaposlenim, u skladu sa usvojenim planom, bez mogućnosti odustajanja; ili da obezbedi otpremninu za prestanak radnog odnosa kao rezultat ponude u nameri da se podstakne dobrovoljni raskid radnog odnosa u cilju smanjenja broja zaposlenih.

Otpremnine koje dospevaju u razdoblju dužem od 12 meseci nakon datuma bilansa stanja svode se na sadašnju vrednost.

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Dodatne informacije obelodanjene su u Napomeni 28 uz finansijske izveštaje.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.14. Primanja zaposlenih (nastavak)

d) Učešće u dobiti i bonusi

Banka priznaje obavezu i trošak za bonuse i učešće u dobiti na osnovu proračuna kojim se uzima u obzir dobit koja pripada akcionarima nakon određenih korekcija. Banka priznaje rezervisanje u slučaju ugovorenih obaveza ili ako je ranija praksa stvorila izvedenu obavezu.

3.15. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala (običnih akcija), emisione premije, rezervi i akumuliranog rezultata.

Dividende na akcije evidentiraju se kao obaveze u periodu u kojem je doneta odluka o njihovoj isplati. Dividende odobrene za godinu nakon datuma izveštajnog perioda se obelodanjuju u napomeni o događajima nakon datuma izveštajnog perioda.

3.15.1 Akcijski kapital

Obične akcije se klasifikuju kao kapital.

Ukoliko Banka otkupi sopstvene akcije, plaćena nadoknada, uključujući sve direktno pripisive dodatne troškove (bez poreza na dobit), odbija se od kapitala koji se pripisuje vlasnicima kapitala sve dok se akcije ne poniste ili ne reemituju. Ukoliko se takve akcije kasnije reemituju, sve primljene naknade, bez direktno pripisivih dodatnih troškova transakcije i efekata poreza na dobit, uključuju se u kapital koji se pripisuje vlasnicima kapitala. Banka nije vršila otkup sopstvenih akcija.

3.15.2 Ostali oblici osnovnog kapitala

Emisiona premija predstavlja razliku između nominalne i prodajne vrednosti akcija. Nominalna vrednost akcije predstavlja proizvod nominalne cene pojedinačne akcije i ukupnog broja. Rezerve formirane iz dobiti nastaju izdvajanjem dela dobitka nakon oporezivanja i reč je o delu ukupne dobiti Banke koju ona nije isplatila vlasnicima akcija u obliku dividendi i zaposlenima po osnovu učešća u dobitku.

3.16. Porezi i doprinosi

Odloženi porezi

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji, koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit, niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, gde se trenutak ukipanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve odbitne privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit, niti na oporezivu dobit, ili gubitak, ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti. Trenutno važeća poreska stopa na dan bilansa stanja je 15%

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na dan svakog bilansa stanja i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost, ili deo vrednosti, odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata, procenjuju se na dan svakog bilansa stanja i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Odložena poreska sredstva i obaveze, izračunavaju se primenom poreske stope za koju se očekuje da će biti efektivna u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno, izmirenja odloženih poreskih obaveza, a na bazi zvaničnih poreskih stopa i propisa usvojenih, ili suštinski usvojenih, na dan bilansa stanja.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.16. Porezi i doprinosi (nastavak)

Tekući porez

Banka je obveznik poreza na dobit u Republici Srbiji. Banka je obavezna da tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje propisana stopa poreza na dobit pravnih lica od 15% (2018. godine: 15%), utvrđuje se Poreskim bilansom Banke. U situaciji kada je finalna poreska obaveza različita od inicijalno priznate poreske obaveze, navedena razlika utiče na poresku obavezu perioda u kome je razlika utvrđena

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto rezultat perioda.

Ostali porezi

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja, uključuju poreze na imovinu, porez na dodatu vrednost, doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru Ostalih rashoda (Napomena 14).

3.17. Sistem internih kontrola za računovodstvene procedure

Addiko Banka ima sistem interne kontrole računovodstvenih postupaka kojima se definišu i realizuju procesi u celoj organizaciji. Organi upravljanja u svakom organizacionom delu su odgovorni za primenu pravila i procedura Banke. Usklađenost sa politikama Banke se prati u okviru revizije koju izvršavaju interni i eksterne revizori.

Sistem interne kontrole , kao deo sistema upravljanja rizicima Banke, ima sledeće opšte ciljeve:

- Zaštita i sprovođenje poslovnih strategija i strategija rizika, kao i politika Banke;
- Efektivno i efikasno korišćenje svih resursa u cilju postizanja ciljanog komercijalnog uspeha;
- Obezbeđivanje pouzdanog finansijskog izveštavanja;
- Podrška i usklađivanje sa svim relevantnim zakonima, pravilima i propisima;

Posebni ciljevi u vezi sa računovodstvenim procedurama Banke su da sistem interne kontrole osigura da su sve poslovne transakcije blagovremeno, korektno i na jedinstven način evidentirane za računovodstvene svrhe.

Pored toga, sistem treba da obezbedi da nema grešaka ili namere prevare koje bi uticale na adekvatno iskazivanje finansijske pozicije i performansi kompanije.

To je slučaj kada god su podaci dati u finansijskim izveštajima i napomenama u suštini u suprotnosti sa ispravnim podacima, odnosno kad god, pojedinačno ili zbirno, oni mogu da utiču na odluke od strane korisnika finansijskih izveštaja, pri čemu takva odluka može izazvati ozbiljnu štetu, kao što su finansijski gubici, nametanje sankcija od strane bankarskog supervizora ili reputacione štete.

Sistem interne kontrole sam po sebi nije statičan sistem već se permanentno prilagođava novom okruženju. Implementacija sistema interne kontrole se u osnovi zasniva na integritetu i etičkom ponašanju zaposlenih. Izvršni odbor i menadžment tim aktivno i svesno prihvataju njegovu ulogu svojim primerom ponašanja.

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA

4.1. Faktori finansijskog rizika

Sistem upravljanja rizicima u Banci ima za cilj da se putem poštovanja i primene principa i procedura za upravljanje rizicima obezbedi da se rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju minimiziraju u najvećoj mogućoj meri, da svi aspekti poslovanja Banke budu stabilni i što je moguće manje osetljivi na negativne interne i eksterne faktore i da rizični profil Banke u svakom trenutku bude takav da zadovoljava zahteve opreznog bankarskog poslovanja.

Banka svoj rizični profil zasniva na nivou adekvatnosti kapitala kojim se obezbeđuje pokriće rizika koje zahteva zakonska regulativa.

Osim toga Banka prati i izloženosti drugim rizicima iz poslovanja Banke i njenog okruženja, a koji se ne zahtevaju zakonskim propisima o pokazateljima adekvatnosti kapitala.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

Politikama za upravljanje rizicima u Banci je regulisano upravljanje svim relevantnim rizicima (koji su navedeni u daljem tekstu), a kojima je Banka izložena. Banka je svoje politike i procedure upravljanja rizicima zasnovala na zahtevima zakonske regulative Narodne banke Srbije, kao i na politikama, procedurama i drugim relevantnim dokumentima Addiko Grupe.

Pristup u upravljanju pojedinačnim rizicima Banke određen je pozitivnom regulativom Republike Srbije i internim aktima Banke. Ciljni nivo adekvatnosti kapitala zasniva se na principu da pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke treba da bude u skladu sa obimom, vrstom i složenošću poslova koje Banka obavlja i da, pored rizika sadržanih u propisima NBS, obezbedi zonu odstupanja (buffer) za druge rizike iz poslovanja Banke i njenog okruženja kojima je Banka izložena, te sveukupno zadovolji zahteve iz supervizorske godišnje procene minimalne adekvatnosti kapitala.

Upravljanje rizicima podrazumeva identifikovanje rizika, merenje/procenu rizika, preduzimanje mera za ublažavanje rizika i praćenje rizika. U upravljanju rizicima učestvuju:

1. Organi Banke i drugi odbori propisani Zakonom – Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za reviziju, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) i Kreditni odbor Banke;
2. Radna tela Izvršnog odbora Banke – Savetodavno telo za kontrolu rizika, Savetodavno telo za praćenje korporativnih klijenata, Savetodavno telo za upravljanje operativnim rizikom.
3. Organizacioni delovi Banke – Odeljenje kontrole rizika, Sektor za upravljanje rizicima plasmana privredi, Sektor za upravljanje Retail rizikom i naplatom, Odeljenje za upravljanje podacima, Odeljenje sredstava i upravljanja bilansom, Odeljenje za kontrolu usklađenosti poslovanja i po potrebi drugi organizacioni delovi Banke.

Upravni odbor Banke utvrđuje strategiju i politike za upravljanje rizicima koje sprovodi Izvršni odbor. Izvršni odbor usvaja procedure za identifikovanje, merenje i procenu rizika, kao i upravljanje rizicima, analizira efikasnost njihove primene i izveštava Upravni odbor u vezi sa tim aktivnostima.

Strategija za rizike Banke proizilazi iz poslovne strategije i opisuje planiranu strukturu poslovanja, strateški razvoj i rast uzimajući u obzir procese, metodologije i organizacionu strukturu relevantnu za upravljanje faktorima rizika. Kao takva, Strategija za rizike, predstavlja sponu između poslovne strategije i pozicioniranja rizika Banke. Ista je alat Menadžmenta za upravljanje rizicima na najvišem nivou i definiše okvir za praćenje, kontrolu, i limitiranje rizika kojima se Banka izlaže u svom poslovanju, dok ujedno osigurava adekvatnost internog kapitala, poziciju likvidnosti i ukupnu profitabilnost. Na ovaj način se postiže siguran i održiv rast, uz očuvanje nivoa sopstvenih sredstava dovoljnih da podrže poslovanje Banke uz dati nivo rizika, u skladu sa regulatornim zahtevima.

Primena sveukupne Strategije za rizike Banke je obezbeđena na sledeći način:

- Definisanje sklonosti ka preuzimanju rizika i merenje opšteg nivoa rizika, kao i pojedinačnih vrsta rizika, u skladu sa Poslovnom strategijom Grupe i Banke;
- Adekvatno identifikovanje i kvantifikovanje svakog pojedinačnog rizika, naročito u smislu internog kapitalnog zahteva i likvidnosnih zahteva, definisanja postojećih/ciljanih limita za poslovnu godinu i odgovarajućih mehanizama za upravljanje i koordinaciju;
- Prevođenje strateških ciljeva u detaljnije smernice i pravila za upravljanje rizicima putem sveobuhvatnog internog regulisanja svake pojedinačne vrste rizika čime se postiže efikasnost u ispunjavanju ciljeva na nivou pojedinačnog klijenta/transakcije;
- Uspostavljanje odgovarajućeg organizacionog okvira za upravljanje rizicima sa jasnim nadležnostima za izvršavanje.

Banka je uspostavila okvir za sklonost ka rizicima i toleranciju prema rizicima (*eng. Risk Appetite Framework - RAF*) koji čini deo procesa razvoja i implementacije poslovne i strategije upravljanja rizicima. Nadalje, određuje nivo preuzetog rizika u odnosu na kapacitet za podnošenje rizika. Ovim okvirom za upravljanje rizicima definise se nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati. Mere kojima je definisan RAF su kalibrirane uzimajući u obzir validan godišnji Budžet, Strategiju za rizike i kapital i Plan oporavka koji predstavljaju okvir za pravilno unutrašnje upravljanje i nadzor rizika.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

Takođe, Banka u sklopu strateškog upravljanja rizicima sprovodi još jedan jedan od ključnih procesa - proces interne procene adekvatnosti kapitala (*eng. ICAAP*) sa ciljem utvrđivanja nivoa kapitala koji je dovoljan za pokriće svih materijalno značajnih rizika kojima je Banka izložena. ICAAP služi kao alat za procenu adekvatnosti internog kapitala u odnosu na rizični profil Banke te sprovođenje strategije Banke primerene za očuvanje adekvatnog nivoa internog kapitala.

Ključni rizici kojima je Banka izložena proizlaze iz samog poslovanja Banke kao i tržišnih uslova, a Banka se sa njima suočava u vidu:

- kreditnih rizika,
  - tržišnih rizika,
  - rizika likvidnosti,
  - operativnog rizika (koji uključuje pravni rizik)
- i drugih rizika kao što su
- rizik usklađenosti poslovanja,
  - strateški rizik.

U toku 2019. godine nije bilo značajnih promena cilja, načina, procesa i metoda upravljanja navedenim ključnim rizicima Banke.

U nastavku se daje prikaz osnovnih rizika koje Banka prati i njima upravlja na kontinuiranoj osnovi.

4.1.1 Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršenja obaveza dužnika prema Banci. Kreditni rizik Banke uslovjen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđenja potraživanja Banke.

Kreditno poslovanje Banke segmentisano je po vrstama klijenata na segmente privrede - "Corporate" (koji obuhvata tri podsegmenta - mali, srednji i veliki), Fizičkih lica - "Private Individuals", Mikro (mala privredna društva, preduzetnici, poljoprivrednici), Javni sektor i Finansijske institucije.

Kreditni odbor Banke je, u skladu sa odlukom Upravnog odbora Banke, organ odlučivanja i nosilac kreditnih nadležnosti koji odlučuje u okvirima utvrđenim tom odlukom i aktima Banke i obavlja druge poslove utvrđene zakonom i drugim propisima.

Izvršni odbor Banke po ovlašćenju Upravnog odbora Banke utvrđuje pravila dodele pojedinačnih kreditnih nadležnosti na konkretnе nosioce ispod limita nadležnosti Kreditnog odbora Banke. Izvršni odbor Banke ovlašćuje člana Izvršnog odbora nadležnog za upravljanje rizicima da odlučuje o dodeli konkretnih kreditnih nadležnosti zaposlenima u okvirima ispod limita nadležnosti Kreditnog odbora Banke, uzimajući u obzir njihova znanja, iskustva i rezultate rada.

Proces identifikacije, procene, merenja i upravljanja kreditnim rizikom sprovodi se na kontinuiranoj osnovi i obuhvata ukupan portfolio Banke koji podleže kreditnom riziku.

Proces upravljanja kreditnim rizikom u principu ima tri ključne komponente:

- usmeravanje i vršenje akcija u cilju merenja, preuzimanja, izbegavanja i disperzije rizika,
- limitiranje rizika i
- kontrola rizika (merenje, praćenje, izveštavanje).

U domenu aktivnosti merenja, usmeravanja i vršenja akcija u cilju preuzimanja, izbegavanja i disprezije kreditnog rizika, Banka sprovodi četiri pristupa:

- Finansijska analiza klijenta, uvid u klijentovu kreditnu istoriju s Bankom i drugim finansijskim institucijama, analiza tekućeg kreditnog zahteva, analiza klijentovog biznis modela, analiza klijentovih poslovnih planova i projekcija i posledično odobrenje (preuzimanje) kreditnog rizika;
- Redovna prezentacija statusa poslovanja klijenta nadležnom nosiocu preuzetih ovlašćenja za definisani kreditni rizik najmanje jednom godišnje tokom perioda trajanja ugovora između Banke i klijenta;
- Redovan nadzor klijentovih aktivnosti, a naročito u oblasti redovnog plaćanja dospelih obaveza, značajnih promena u finansijskom stanju i internom rejtingu klijenta;
- Eventualno restrukturiranje klijentovih obaveza prema Banci i posledično pristupanje koracima prinudne naplate, u slučaju neuspešnog restrukturiranja.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

Odeljenje kontrole rizika (eng. Risk Control Department), sprovodi funkciju strateškog upravljanja rizicima u Banci, te vrši identifikaciju, merenja, procenu, prati i izveštava o kreditnom riziku na nivou portfolija, odnosno Banke kao celine. Služba kontrole kreditnog rizika u okviru ovog Odeljenja prati, meri i izveštava o kreditnom riziku na lokalnom i Grupnom nivou definišući izveštaje u skladu sa potrebama krajnjih korisnika izveštaja. Odeljenje kontrole rizika je dužno da na portfolio nivou prati izloženost kreditnom riziku po osnovu utvrđivanje zbira velikih izloženosti, utvrđivanje i praćenje kvaliteta kreditnog portfolija (struktura po kategorijama rizika, po veličini kredita, po privrednim granama), kao i praćenje razvoja/trenda u odnosu na prethodne periode.

Izveštaji o kreditnom riziku za potrebe izveštavanja Izvršnog odbora, Upravnog odbora i Odbora za reviziju sačinjavaju se najmanje kvartalno, dok izveštavanje prema Grupi ima dinamiku koja je usklađena sa potrebama Grupe. Na osnovu ovih izveštaja omogućava se efikasno upravljanje kreditnim rizikom te pravovremeno i efikasno donošenje odluka.

U Odeljenju kontrole rizika sprovodi se i proces utvrđivanja iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stawkama, odnosno obračuna očekivanih kreditnih gubitaka (eng. ECL) u skladu sa MSFI 9 po metodologiji utvrđenoj od strane Banke.

Sektor za upravljanje rizicima plasmana privredi (eng. Corporate Risk Management Division) pokriva aktivnosti procene kreditnog rizika neproblematičnih klijenata, sprečavanja pojave novih problematičnih plasmana i upravljanja postojećim problematičnim plasmanima. Segmenti klijenata za koje je odgovoran sektor jesu "corporate", javni sektor i finansijske institucije.

Odeljenje za odobrenje plasmana privredi u okviru Sektora za upravljanje rizicima plasmana privredi aktivno učestvuje u pripremi kreditnih aplikacija i proceni kreditnog rizika pojedinačnih klijenata koja sadrži stručno mišljenje odnosno „glas“ o konkretnom kreditnom zahtevu (pozitivno, negativno ili pozitivno uz uslov) kao i u kontinuiranom praćenju kreditne sposobnosti klijenata u skladu sa zahtevima NBS i Grupe.

U okviru Odeljenja za prevenciju i upravljanje problematičnim plasmanima privrede, kao sastavnog dela Sektora obavljaju se sledeće aktivnosti:

- Sprečavanje pojave novih problematičnih plasmana kontinuiranom analizom i praćenjem kretanja promena na portfoliju u nadležnosti sektora. Takođe se obavljaju aktivnosti implementacije i sprovođenja sistema za rano upozorenje na povećanje kreditnog rizika, sprovođenja i unapređenja procesa praćenja kreditnog rizika korporativnih klijenata.
- Aktivno učestvovanje u procesu restrukturiranja klijenata u cilju njihovog oporavka, procesu prinudne naplate i ostalim merama koje doprinose naplati potencijalno problematičnih i problematičnih potraživanja kao i minimiziraju dodatnih troškova rizika.

Sektor upravljanja Retail rizikom i naplatom (eng. Retail Risk Management and Collection Division) meri, prati i upravlja kreditnim rizikom i performansama Retail portfolija (fizička lica, mikro preduzeća, preuzetnici i poljoprivrednici). Sektor se sastoji od dva Odeljenja, jedne Službe i jedne Ekspertske funkcije.

Odeljenja za naplatu Retail plasmana tretira sve klijente i izloženosti koje su u skladu sa Grupnom segmentacijom označeni kao Retail segment. Odeljenje za naplatu Retail plasmana sve svoje aktivnosti sprovodi kroz dva procesa, i to: 1) proces upravljanja potraživanjima u docnji koji pokriva naplatu dospelih potraživanja od prvog dana kašnjenja do otkaza ugovora o kreditu i 2) proces vezan za prinudnu naplatu koji se pokreće nakon otkaza ugovora o kreditu kroz pokretanje sudskih/vansudskih postupaka prinudne naplate uz mogućnost ostavljanja klijentima vremena za dobrovoljno izmirenje duga.

Odeljenje za odobrenje Retail plasmana i sprečavanje kreditnih prevara obavlja aktivnosti izrade finansijske analize i procene kreditnog rizika za neproblematične klijenate iz Mikro segmenta (mala privredna društva, preuzetnici, poljoprivrednici) i iz segmenta fizičkih lica (Private Individuals). Odeljenje se bavi prevencijom, detekcijom, istragom i sanacijom kreditnih prevara. Osnovni cilj je sprečavanje prevarnih radnji u procesu odobravanja kreditnih proizvoda kao i kontinuirano praćenje portfolija u cilju otkrivanja prevarnih radnji.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

Služba za upravljanje Retail portfoliom upravlja rizikom u portfoliju Retail segmenta na osnovu redovnog praćenja, kvantitativnih i kvalitativnih analiza kreditnog portfolija i ključnih indikatora rizika kroz konstantnu optimizaciju kreditnih politika, proizvoda i procesa u cilju obezbeđenja definisanog apetita rizika.

Odeljenje se bavi i revizijom kreditnog procesa za segment stanovništva čiji je glavni cilj unapređenje procesa životnog ciklusa kredita putem identifikovanja i procene postojećih i potencijalnih slabosti i nedostataka.

Ekspertska funkcija za sprečavanje prevarnih radnji u okviru Sektora za upravljanje Retail rizikom i naplatom bavi se sprovođenjem strategije kao i definisanjem smernica za sprečavanje kreditnih prevara. Funkcija definiše i sprovodi protivmere u cilju smanjenja rizika od prevarnih radnji kroz razvoj alata i programe obuke za podizanje svesti o prevarnim radnjama u Banci.

Savetodavno telo za kontrolu rizika prati i analizira izloženosti Banke rizicima za koje predlaže mere za poboljšanje kontrole, ublažavanje pojedinačnih tipova rizika i pravila za primenu tih mera, i to: Kreditnom riziku sa posebnim osvrtom na kvalitet aktive, kreditnog portfolija u celini i po segmentima; Riziku koncentracije (rizik izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica); Riziku koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena (rizik zemlje); Proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP) i adekvatnost kapitala Banke; Regulatorne pokazatelje poslovanja, indikatore Plana oporavka i pokazatelje Okvira sklonosti ka riziku (RAF); Detaljan prikaz ključnih pokazatelja profila i kvaliteta portfolija fizičkih lica; Pregled strukture i statusa sredstava obezbeđenja Banke.

Savetodavno telo za praćenje korporativnih klijenata Banke odgovorno je za praćenje portfolija klijenata u nadležnosti sektora poslovanja sa privredom i javnim sektorom. Predmet razmatranja ovog tela su izveštaji o stanju i kretanju portfolija standardnih klijenata, donošenje odluka o WL klasifikacijama za klijente kod kojih je došlo do ispoljavanja ranih faktora upozorenja i donošenje odluka o merama ublažavanja kreditnog rizika kod ovakvih klijenata. Telo se sastaje najmanje jednom mesečno a po potrebi i češće.

4.1.1.1 Merenje kreditnog rizika i politika obezvredjenja

Sistem rangiranja klijenata

Banka radi procenu kreditnog rizika u skladu sa jedinstvenim standardima Addiko Grupe i usklađena je kako sa domaćom zakonskom i podzakonskom regulativom tako i sa internim politikama i procedurama rejtingovanja klijenata. Kriterijumi za klasifikaciju klijenata Banke su u potpunosti usaglašeni sa važećom Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke („Službeni glasnik RS“, br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017, 114/2017, 103/2018 i 8/2019).

Procena obuhvata kvalitativnu i kvantitativnu procenu rizika, dakle sveobuhvatnu finansijsku analizu, ocenu boniteta i rejtinga klijenta.

Kvantitativna analiza se zasniva na proceni kreditne sposobnosti klijenta što podrazumeva analizu bilansne strukture, pokazatelje likvidnosti, zaduženosti, efikasnosti, profitabilnosti, novčane tokove, limite zaduživanja, te procenu budućeg poslovanja klijenata u narednom periodu (za vreme trajanja plasmana). Kvalitativni pokazateli se baziraju na oceni razvoja sektora i grane u kojoj klijent posluje, oceni primenjenih računovodstvenih politika, proceni strateških i ekonomskih faktora koji odlikuju klijenta u okviru relevantne industrije.

Rejting klijenta procenjuje se na kraju izvršene finansijske analize, a na osnovu određenih kriterijuma koji se koriste u analizi. Takođe, redovna mesečna rekalkulacija internog rejtinga vrši se na osnovu informacija o:

- danova kašnjenja klijenta,
- eksternih faktora koji mogu uticati na pogoršanje finansijskog stanja klijenata, i
- bilo koje eksterne ili interne informacije koja ukazuje na materijalno uvećanje kreditnog rizika.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.1 Merenje kreditnog rizika i politika obezvređenja (nastavak)

Sistem rangiranja klijenata (nastavak)

Klasifikacija kreditne aktive u kategorije rizika u Banci se vrši na bazi internih rejtinga koji se za potrebe eksternog izveštavanja grupišu i prikazuju kroz sledećih 5 kategorija rizika:

- 1A-1E: klijenti sa veoma niskim rizikom, koji imaju najbolju, odličnu ili vrlo dobру kreditnu sposobnost;
- 2A-2E: klijenti sa dobrom ili umerenom kreditnom sposobnošću;
- 3A-3E: klijenti sa srednjim ili visokim kreditnim rizikom;
- 4A-4E (Watch): klijenti sa veoma visokim kreditnim rizikom ili je izgledno da će biti u statusu neizmirenja obaveze. Ova kategorija uključuje dužnike koji imaju dospela, nenaplaćena potraživanja ili su u proteklom periodu bili u statusu neispunjavanja obaveza ili su u međuvremenu imali poteškoće u otplati duga;
- 5A-5E (NPE-default): klijenti kod kojih je ispunjen jedan ili više zadatih kriterijuma, između ostalog – dospeli iznos kamate ili glavnice je materijalno značajan i u kašnjenju više od 90 dana, Banka smatra upitnom kreditnu sposobnosti klijenta, primenjene su mere rizično uslovijenog restrukturiranja koje mogu dovesti do restrukturiranih neprihodujućih potraživanja (eng. "Forborn"), ostvareni kreditni gubici ili je pokrenut stečajni postupak.

Faze (nivoi) obezvređenja i značajno povećanje kreditnog rizika

Banka utvrđuje kriterijume za razvrstavanje bilanske aktive i vanbilansnih stavki prema nivoima obezvređenja na način definisan Međunarodnim standardom finansijskog izveštavanja 9 – Finansijski instrumenti (MSFI 9), uključujući i kriterijume za prelazak potraživanja iz jednog nivoa obezvređenja u drugi.

Kako bi se u skladu sa ovim standardom prepoznalo pogoršanje kreditnog kvaliteta, očekivani kreditni gubitak (eng. *Expected Credit Loss – ECL*), obračunave se u tri različite Faze. Stoga se, za Fazu 1 (eng. Stage 1) obračunava jednogodišnji, odnosno 12-mesečni ECL, a za Fazu 2 (eng. Stage 2) i Fazu 3 (eng. Stage 3) se obračunava ukupan očekivani kreditni gubitak tokom čitavog trajanja instrumenta (eng. *Lifetime ECL*).

Faza 1 započinje u trenutku priznavanja finansijskog sredstva, te se u tom trenutku priznaje i jednogodišnji očekivani kreditni gubitak kao trošak. Za finansijsku imovinu, prihod od kamata se obračunava na bruto izloženost. Ukoliko ne dođe do promene kreditnog kvaliteta finansijskog instrumenta, isti tretman se primjenjuje do samog dospeća instrumenta.

Faza 2 - Kada se utvrdi da je došlo do značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta, odnosno povećanja kreditnog rizika, finansijsko sredstvo se prenosi u Fazu 2, a na bazi već definisanih kriterijuma (kao što je detaljnije opisano u nastavku). U tom trenutku obračunava se životni očekivani kreditni gubitak, što rezultira značajnim povećanjem ispravki vrednosti.

Detaljno utvrđivanje Faze 2 u regularnom procesu, odnosno utvrđivanje značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta vrši se na osnovu sledećih kriterijuma:

- Stepen povećanja kreditnog rizika meren preko absolutne i relativne promene PD parametra (odvojeno za pravna i fizička lica),
- Preko 30 dana kašnjenja u materijalno značajnom iznosu,
- *Forborn status*.

Faza 3 nastaje u trenutku kada se kreditni kvalitet finansijskog sredstva pogorša do tačke u kojoj je prepoznat objektivni dokaz o obezvređenju, odnosno status neispunjavanja obaveza ("default"). Uslovi za uključivanje u Fazu 3 su:

- Klijent je u materijalno značajnom kašnjenju preko 90 dana;
- Izražena sumnja u kreditnu sposobnost klijenta;
- Restrukturiranje uslovljeno pogoršanjem finansijske sposobnosti dužnika (eng. *Forbearance*);
- Delimičan ili potpuni otpis potraživanja;
- Prodaja dela ili celokupnog potraživanja usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika;
- Nesolventnost / Stečaj;

Životni očekivani kreditni gubici se nastavljaju priznavati i u ovoj fazi, dok se prihod od kamata izračunava na bazi neto izloženosti (bruto izloženost umanjena za ispravku vrednosti).

Banka primenjuje pristup procene na nivou klijenta za sve segmente i ima isti pristup i kod segmenta fizičkih lica. Ukoliko su obaveze jedne vrste izloženosti klijenta u status neispunjavanja obaveza onda se i sve ostale izloženosti, odnosno ukupna izloženost klijenta kategorizuju kao default.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.1 Merenje kreditnog rizika i politika obezvređenja (nastavak)

Informacije o budućim događajima

U skladu sa MSFI 9, Banka će uvrstiti informacije o budućim događajima u svoju procenu o tome da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika po nekom instrumentu od početnog priznavanja i isto uzeti u obzir prilikom obračuna očekivanog kreditnog gubitka. Banka je identifikovala i dokumentovala ključne pokretače kreditnog rizika za svaki portfolio kreditnih instrumenata oslanjajući se na istorijske veze između makroekonomskih varijabli i kreditnog rizika. Ovi ključni pokretači uključuju uz ostale važne faktore sledeće značajne faktore: stopu nezaposlenosti, stopu rasta BDP, cene nekretnina i industrijsku proizvodnju. Sve variable su uključene na nivou segmenta gde god je to opravданo i moguće.

Prognoze kretanja makroekonomskih varijabli za naredne godine se formiraju na bazi interna i eksterno raspoloživih podataka. Posebna pažnja se posvećuje proveri i prilagođavanju ovih podataka (ako je potrebno) kako bi se osiguralo da ove prognoze reflektuju očekivanja Banke za naredni period. Ovo takođe uključuje definisanje budućih scenarija sa pripadajućim verovatnoćama, a posebno osnovni, optimistični i pesimistični scenario uz odgovarajuće verovatnoće za svaki od njih. Prognozirane vrednosti se konzistentno koriste i za ostale relevantne interne procese.

U tabeli u nastavku su prikazane vrednosti za svaki od scenarija za odabrane informacije o budućim događajima koje su korišćene prilikom procene očekivanog kreditnog gubitka na kraju godine.

	Osnovni scenario		Optimistični scenario	Pesimistični scenario
	Narednih 12 meseci (2019)*	Preostali 2- godišnji period*	3- godišnji period*	3- godišnji period*
Realna stopa rasta BDP (%)	4.0	3.4	4.6	2.0
Stopa rasta nezaposlenosti (prosečna %)	11.5	10.0	9.2	12.4
Stopa inflacije (prosečna %)	2.0	2.8	2.9	2.7

* prosečne vrednosti za navedeni period

Optimistični scenario prilikom procene očekivanog kreditnog gubitka predstavlja uzete parametre na srednjoročni period rasta iznad trenutnog trenda, koji se usporava do kraja simulacijskog horizonta. Scenario prepostavlja razmernu efikasnost kontinuiranih strukturnih reformi u oblasti vladavine prava, te adekvatnu monetarno-fiskalnu reakciju, što pomaže ekonomiji da podigne prosečnu stopu investiranja i donekle stabilizuje rast na nivou potencijalnog. Ovaj scenario takođe uključuje blage inflatorne pritiske pokrenute nešto većom tražnjom, kao i veći pad stope nezaposlenosti prema svom realnom nivou (strukturalna nezaposlenost).

Osnovni scenario predviđa sledeće: ekonomski rast iznad istorijskog trenda, zaokretom sa izvoza prema potrošačima, nešto snažnijim investicijama i labavijom fiskalnom politikom pomaže u smanjenju nezaposlenosti i bržem rastu plata. Povoljni uslovi finansiranja još uvek omogućavaju održivi oporavak i otpornost na važnije rizike u srednjem roku (trgovinski ratovi, (geo) politički problemi). Osnovni slučaj će predstavljati najverovatniji ishod.

Pesimistični scenario predstavlja usporavanje ekonomskog rasta zbog izostanka reformskih učinaka usled stagnacije privrednog rasta u Evropskoj uniji koja poslednjih godina zauzima dominantno mesto u spoljnotrgovinskim relacijama. Navedena kretanja će se svakako odraziti na parametre tržišta rada, ali za očekivati je određenu inerciju u potrošačkim cenama, bar za neko vreme.

Osim opisanih scenarija, Banka primenjuje i druge pesimističnije (negativne) scenarije koji joj omogućavaju da razmotri širi raspon mogućih ishoda za svoj kreditni portfolio.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.1 Merenje kreditnog rizika i politika obezvređenja (nastavak)

Obračun očekivanih kreditnih gubitaka

Banka za procenu obezvređenja finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti preko ostalog rezultata primenjuje model očekivanih gubitaka (očekivani kreditni gubitak - ECL).

Očekivani gubitak se definiše kao razlika između tokova gotovine koji Banci pripadaju prema ugovornim uslovima finansijskog instrumenta i tokova gotovine koje Banka očekuje da će primiti (uzimajući u obzir verovatnoću nastanka statusa neizvršenja i očekivanu naplatu). Iako MSFI 9 uvodi ovaj zahtev, isti ne propisuje detaljne metode i tehnike koje treba primeniti.

Prilikom određivanja novčanih tokova koje Banka očekuje da će primiti, koristi se pristup marginalnih gubitaka, pri čemu se ukupan očekivani gubitak računa kao zbir marginalnih gubitaka koji se pojavljuju u svakom trenutku od datuma izveštavanja. Marginalni gubici proizlaze iz pojedinačnih parametara koji procenjuju izloženosti i gubitke u slučaju neispunjavanja obaveza i uslovne verovatnoće neispunjavanja obaveza za svaki period. Očekivani kreditni gubici tokom perioda trajanja finansijskog instrumenta (*eng. Lifetime ECL*) računaju se posebno za različite scenarije, uzimajući u obzir sadašnje i prognozirane informacije o budućnosti. Ukupni očekivani kreditni gubici na kraju se ponderišu verovatnoćom pojedinačnih scenarija. Banka razmatra tri scenarija: osnovni scenario, optimistični scenario i pesimistični scenario, a povremeno se simuliraju i neki nepovoljniji scenariji kako bi se razumela dinamika i potencijalni portfolio rizici.

Procena verovatnoće neizvršenja (eng. Probability of Default - PD) su procene na određeni datum, koje će se izračunati na osnovu statističkih modela rejtinga. Primenjena segmentacija u daljim postupcima izvodi se iz primjenjene rejting modela po MSFI 9 Metodologiji obezvređivanja Banke - Fizička lica obezbeđena, Fizička lica neobezbeđena, Privredna društva (Veliko, Srednje i Malo), Mikro (segment preduzetnika i agro klijenti), Zemlje, Lokalne samouprave, Projektno finansiranje, Banke, i ostalo. Ovi statistički modeli uzimaju u obzir interne raspoložive kvantitativne i kvalitativne podatke. Tamo gde je dostupno, mogu se koristiti i podaci dobijeni sa tržista/eksterni podaci (kao npr. za finansijske institucije i zemlje).

Banka je odabrala pristup indirektnog modeliranja. Odnosno, iskorišćena je postojeća Basel II metodologija kao polazna tačka i prilagođena na način da bude u potpunosti usaglašena sa MSFI 9 standardom. To uključuje uklanjanje bilo kakvog konzervativizma iz modela, uvrštavanje informacija o budućim događajima, kao i procenu očekivane verovatnoće neizvršenja tokom životnog veka finansijskog instrumenta (*eng. Lifetime PD*).

Izloženost u trenutku neizvršenja obaveza (eng. Exposure at Default - EAD) je procena izloženosti, uključujući otplate glavnice i kamate i očekivana povlačenja za okvire i garancije. EAD je bruto knjigovodstvena vrednost u trenutku diskontovan na sadašnju vrednost na datum izveštavanja koristeći efektivnu kamatnu stopu. U slučajevima u kojima nisu definisana ugovorna dospeća, primenjuju se kvantitativni i / ili kvalitativni kriterijumi za određivanje strukture novčanog toka (npr. Okviri). Primenjeni faktor kreditne konverzije (CCF) za sve relevantne vanbilansne izloženosti je 100%, osim za činidbene garancije, opozive i neopozive okvire za koje se primenjuje faktor između 0% i 50%.

Gubitak u trenutku neizvršenja obaveza (eng. Loss Given Default - LGD) je procena ekonomskog gubitka pod uslovom neizvršenja obaveza. Za parametar LGD odabran je pojednostavljeni pristup. Banka koristi stručno utvrđene ukupne vrednosti LGD-a u okviru MSFI 9 ECL obračuna. Te vrednosti su interna usklađene, a vrše se kvalitativne i / ili kvantitativne provere kako bi se osigurala adekvatnost procene.

Za određivanje PD i LGD parametara, primenjeni su statistički modeli gde god je to moguće i prihvatljivo. Ovi modeli se zasnivaju na istorijskim i/ili eksternim tržišnim dostupnim podacima. Metodologije su zasnovane na internim raspoloživim modelima kreditnog rizika koji su prilagođeni na način da su u potpunosti usklađeni sa zahtevima MSFI 9.

ECL-celoživotni (*eng. Lifetime*) se odvojeno izračunava za različite scenarije, uzimajući u obzir trenutne i prognozirane informacije. Agregiranje finalnog ECL iznosa sprovodi se na kraju procesa putem ponderisanog proseka svakog pojedinačnog scenarija. Banka obračunava tri scenarija: Osnovni, Optimistični i Pesimistični scenario.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.1 Merenje kreditnog rizika i politika obezvređenja (nastavak)

Obračun očekivanih kreditnih gubitaka (nastavak)

Utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka i obezvređenja po kreditnim izloženostima zahteva podelu svih kreditno rizičnih izloženosti u faze obezvređenja u skladu sa MSFI 9 kao i razdvajanje pojedinačno značajnih od onih koji nisu pojedinačno značajni u slučaju kreditno obezvređenih izloženosti. Najznačajniji kriterijum za utvrđivanje koji će se metod koristiti za procenu pojedinačnih rezervisanja za rizike jeste da li je ukupni iznos izloženosti individualno značajan ili ne.

Pojedinačno značajna izloženost je bruto izloženost grupe povezanih lica na nivou Banke koja prelazi 150.000 EUR bez umanjenja po osnovu vrednosti kolateralna.

Metod kolektivne procene se koristi kod:

- Izloženosti koja su u Fazi 1 ili Fazi 2;
- Pojedinačno značajnih izloženosti koja su u Fazi 3ii, ali je po pojedinačnom obračunu iznos očekivanog gubitka jednak nuli (npr. očekivani tokovi naplate su veći od potraživanja);
- Za sve izloženosti bez značaja (male vrednosti) koje su u Fazi 3.

Banka za kolektivnu procenu obezvređenja koristi model zasnovan na tome da se ispravka vrednosti računa kao produkt izloženosti u statusu neispunjavanja obaveza (eng. *Exposure-at-Default - EAD*), verovatnoće neispunjavanja obaveza (eng. *Probability of Default – PD*) i gubitka usled neispunjavanja obaveza (eng. *Loss Given Default - LGD*), pri čemu se LGD zasniva na relevantnim karakteristikama kao što su vreme u statusu neispunjavanja obaveza, segment rizika i proizvoda.

Individualno utvrđene ispravke vrednosti su one kod kojih se budući očekivani novčani tokovi procenjuju i priznaju za svaku pojedinačnu izloženost/klijenta. U ovom obračunu se uzimaju u obzir otplate:

- iz osnovne delatnosti poslovanja klijenta (primarni novčani tokovi),
- iz realizacije instrumenata obezbeđenja, sporednih sredstava i imovine koja nije povezana sa osnovnom delatnošću dužnika (sekundarni izvori novčanih tokova).

U zavisnosti od pretpostavljenog scenarija nastanka gubitka, očekivani povraćaj se procenjuje pojedinačno u smislu iznosa i vremena povraćaja. Pretpostavke u pozadini svakog od relevantnih scenarija, zajedno sa odgovarajućim verovatnoćama, su dokumentovane i opravdane na bazi pojedinačnih slučajeva. Kod obračuna iz postupka naplate od prodaje nepokretnosti kao sredstva obezbeđenja, Banka zasniva svoje pretpostavke na tržišnoj vrednosti instrumenata obezbeđenja. Faktori umanjenja se mere individualno od slučaja do slučaja i zavise od kvaliteta instrumenata obezbeđenja bazirajući se na različitim faktorima kao što su utrživost, lokacija, vreme potrebno za realizaciju i pravni status nepokretnosti. Pozitivna razlika između izloženosti u statusu neispunjavanja obaveza i sadašnje vrednosti očekivanih novčanih tokova predstavlja iznos obezvređenja za pojedinačno značajne izloženosti u default statusu.

Prema Politici za otkrivanje statusa neizmirenja obaveza i izlazak iz tog statusa Banke, predviđeni su uslovi koji moraju biti ispunjeni kao i vremenski period kada se klijentu može ukinuti status neizmirenja obaveza. U uobičajenim slučajevima minimalni period u kome klijent ne sme kasniti sa plaćanjima je preko 90 dana. Po isteku ovog roka, ako je ispunio uslove za povratak, klijent dobija inicijalni rejting (rejting po poslednjim finansijskim izveštajima).

Politikom za izdvajanje rezervisanja za kreditni rizik Banka definiše okvir kojim pokriva ovu oblast dok su proces i odgovornosti pri obračunu obezvređenja definisani Procedurom za obračun rezervisanja po MSFI 9.

Kako bi se osiguralo stalno unapređenje okvira primjenjenog modela kreditnog rizika, u 2019. godini, sprovedena su usavršavanja modela produžavanjem vremenskih serija za sve segmente, kao i eliminisanje $LTV > 100\%$ kao kriterijuma za Fazu 2 kod segmenta obezbeđenih plasmana fizičkim licima (segment "PISe"). Dodatno, makro modeli su prilagođeni na način da su usklađeni sa rezultatima validacije i novim makroekonomskim predviđanjima koji su primjenjeni kako bi se reflektovala poslednja dostupna ekonomska stanja kroz sve segmente. Rezultatima validacije prilagođene su i vrednosti parametra LGD za segment neobežbeđenih plasmana fizičkim licima ("PIOt") i segment Mikro klijenata ("SCPI").

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.1 Merenje kreditnog rizika i politika obezvređenja (nastavak)

Validacija

Metodologija i prepostavke u obračunu očekivanog kreditnog gubitka uključene su u proces interne validacije. To znači da se neprestano sprovodi kontrola kvaliteta modela i metodologije i predlažu poboljšanja. Primenjeni standardi validacije unapred su formalizovani kako bi se osigurala konzistentna procena tokom vremena. Validacija se obično vrši jednom godišnje.

Banka razlikuje inicijalnu i kontinuiranu validaciju:

- Inicijalna validacija se vrši u slučaju razvoja novog modela, većih promena u postojećoj metodologiji i / ili značajnih promena u vrednostima;
- Kontinuirane validacije predstavljaju redovni pregled postojeće metodologije.

Osim godišnjeg procesa uspostavljen je i mesečno praćenje kako bi se osiguralo da se promene u razvoju portfolija i modela blagovremeno identifikuju.

U skladu sa Politikom Banke za validaciju modela za kreditni rizik, na usvajanje Izvršnom odboru se najmanje na godišnjem nivou podnose izveštaji o tekućoj validaciji modela za kreditni rizik.

Izveštaji o redovnoj tekućoj validaciji modela za kreditni rizik Banke za 2019. godinu koje je usvojio Izvršni odbor Banke pokazuju prihvatljive vrednosti kvantitativnih i kvalitativnih testova validnosti modela u upotrebi, uključujući i standardne preporuke sa planom za dalja unapređenja. Rezultati testova validacije parametra LGD koji su sprovedeni u 2019. godini za podsegment neobezbeđenih plasmana fizičkim licima i podsegment SME pokazali su da su primenjene vrednosti LGD konzervativnije od utvrđenih vrednosti, te su se vrednosti LGD u upotrebi za obračun očekivanih kreditnih gubitaka (*ECL*) smanjili počev od obračuna sa stanjem 31.12.2019. godine.

Otpis potraživanja

Otpis potraživanja vrši se na osnovu Odluke nadležnih instanci u skladu sa ovlašćenjima, ukoliko se utvrdi da potraživanje nije naplativo, kao i u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke („Službeni glasnik RS“, br. 77/2017) – u daljem tekstu: Odluka o otpisu. Samim činom prebacivanja potraživanja iz bilansa u vanbilans banke, Banka nije odustala od naplate potraživanja od klijenata.

Kada Banka nema razumna očekivanja da će potraživanje naplatiti u celosti ili delimično, nastaje događaj internog otpisa.

Otpis se može izvršiti samo na račun već priznatog očekivanog kreditnog gubitka. Otpisani iznos može biti puni otpis ili delimični otpis.

Osim opštih kriterijuma za prestanak priznavanja (vidi poglavje "Prestanak priznavanja i modifikacija ugovora"), navedeni kriterijumi dovode do prestanka priznavanja finansijske imovine:

- Neosigurano finansijsko sredstvo ako je dužnik već u stečajnom postupku;
- Neosigurano finansijsko sredstvo ako nije bilo uplata po osnovu tog finansijskog sredstva u periodu od jedne godine;
- Osigurano finansijsko sredstvo ako nije bilo uplate u određenom razdoblju, u zavisnosti od vrste kolateralu:
  - A. Nekretnine kao kolateral, ako nije bilo uplate u poslednjih 5 godina
  - B. Pokretna imovina, ako nije bilo uplate u poslednje 2 godine
  - C. Ostalo, ako nije bilo uplate u periodu od jedne godine
- Finansijsko sredstvo koje je bilo restrukturirano tri ili više puta i Banka je ocenila da dužnik nije u mogućnosti da izmiri svoje obaveze;
- Finansijsko sredstvo za koje je pravo na podmirenje potraživanja od dužnika u sudskom ili drugom postupku prekinuto odobrenjem prisilne nagodbe;

Prema Odluci o otpisu, Banka je dužna da sproveđe prenos u vanbilansu evidenciju svih problematičnih kredita kada je obračunati iznos obezvređenja tog kredita koji je Banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti. Banka je u toku 2019. godine izvršila prenos nenaplativih potraživanja koja su 100% obezvređena u vanbilans.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.1 Merenje kreditnog rizika i politika obezvređenja (nastavak)

Instrumenti obezbeđenja

Instrumenti obezbeđenja koje Banka koristi u poslovanju i prihvata prilikom sklapanja ugovora o plasmanima u cilju zaštite od kreditnog rizika su između ostalog:

- 1) Hipoteke nad poslovnim i stambenim objektima,
- 2) Jemstva pravnih i fizičkih lica,
- 3) Zaloga nad pokretnom imovinom,
- 4) Zaloga nad hartijama od vrednosti,
- 5) Garancije banaka i korporativne garancije,
- 6) Položeni garantni depoziti.

Faktori koji utiču na procenu vrednosti sredstva obezbeđenja (kolaterala):

- a) Period na koji je sredstvo založeno,
- b) Vrednost poslednje procene kolaterala (interne ili eksterne),
- c) Neto prodajna cena kolaterala (bez poreza, provizija),

Da bi se procenilo obezvređenje za budući priliv od realizacije kolaterala, Banka procenjuje vrednost kolaterala i vreme do naplate. Koeficijent za koji se koriguje vrednost kolaterala predstavlja korekciju vrednosti kolaterala do iznosa koji se može povratiti u procesu naplate iz kolaterala.

Procenjena vrednost kolaterala se uzima kao umanjena za *haircut* (umanjenje koje obuhvata umanjenje procenjene vrednosti do nivoa utržive cene kao i troškove prodaje kolaterala) i do nivoa izloženosti.

4.1.1.2 Merenje kreditnog rizika, obezvređenje i politika rezervisanja (nastavak)

Banka nastoji da umanji rizik uzimanjem sredstva obezbeđenje, gde god je to moguće. Vrednost kolaterala se obično utvrđuje prilikom uspostavljanja kao i godišnje na bazi statistike, odnosno jednom u tri godine procenom ovlašćenog procentitela kada su u pitanju nepokretnosti ili pokretnosti, dok se neki tipovi kolaterala, kao što su na primer, depoziti ili hartije od vrednosti vrednuju i na mesečnoj osnovi.

Banka kroz postupke dobrovoljne prodaje, sudske i vansudske izvršenja, kao i kroz postupke stečaja vrši prodaju sredstava obezbeđenja koji služe kao obezbeđenje problematičnih plasmana. Način prodaje zavisi od saradnje klijenata, njihovog pravnog statusa kao i pravnog statusa samog sredstva obezbeđenja.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja:

(000 RSD)	31.12.2019.	31.12.2018.
Ukupna potraživanja		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	7,884,752	11,174,771
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha	2,295,910	705,600
Finansijska sredstva vrednovana kroz OCI	11,372,087	10,402,924
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,785,912	2,445,394
Krediti i potraživanja od komitenata	71,358,685	80,427,723
Ostala sredstva	554,264	434,828
UKUPNO	96,251,610	105,591,240
Vanbilans	25,540,611	20,040,103
UKUPNA IZLOŽENOST	121,792,221	125,631,343

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.2 Merenje kreditnog rizika, obezvređenje i politika rezervisanja (nastavak)

Pregled finansijskih sredstava Banke sa stanjem 31.12.2019:

(000 RSD) 31.12.2019.	Neproblemična potraživanja				Problemična potraživanja				Neto izloženost POCI 2	Neto izloženost POCI 3	Vrednovano kroz Bilans uspeha	Ukupna potraživanja	Ukupna neto izloženost	
	Izloženost - Stage 1	Ispravka vrednosti (Stage1)	Neto izloženost (Stage 1)	Izloženost - Stage 2	Ispravka vrednosti (Stage2)	Neto izloženost (Stage 2)	Izloženost - Stage 3	Ispravka vrednosti (Stage 3)	Neto izloženost (Stage 3)					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	7,884,752	(15)	7,884,737	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,884,752	7,884,737
Finansijska sredstva po fere vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,295,910	2,295,910	2,295,910
Finansijska sredstva vrednovana kroz OCI	11,372,087	-	11,372,087	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11,372,087	11,372,087
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,785,912	(8,973)	2,776,939	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,785,912	2,776,939
Krediti i potraživanja od komitenata	62,709,448	(767,415)	61,942,033	5,307,177	(948,926)	4,358,251	2,903,006	(2,055,405)	847,601	296,953	142,101	-	71,358,685	67,586,939
Ostala sredstva	466,774	(3,841)	462,933	11,705	(1,403)	10,302	75,785	(72,516)	3,269	-	-	-	554,264	476,504
UKUPNO	85,218,973	(780,244)	84,438,729	5,318,882	(950,329)	4,368,553	2,978,791	(2,127,921)	850,870	296,953	142,101	2,295,910	96,251,610	92,393,116
Vanbilans	25,368,774	(74,033)	25,294,741	108,931	(7,668)	101,263	62,906	(11,790)	51,116	-	-	-	25,540,611	25,447,120
UKUPNA IZLOŽENOST	110,587,747	(854,277)	109,733,470	5,427,813	(957,997)	4,469,816	3,041,697	(2,139,711)	901,986	296,953	142,101	2,295,910	121,792,221	117,840,236

Primenom Zakona o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima (u daljem tekstu: Zakon o konverziji) koji je stupio na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku RS“ 031/19 od 29. aprila 2019. godine, te daljim pisanim instrukcijama Narodne banke Srbije upućene bankama, Banka je izvršila konverziju stambenih krediti indeksiranih u švajcarskim francima u dug indeksiran u evrima po kursu za konverziju.

Za kredite koji su obuhvaćeni Zakonom o konverziji, Banka nakon inicijalnog priznavanja, nadalje, u kontekstu evidentiranja, klasifikacije i praćenja primenjuje iste kriterijume i sva redovna proceduralna pravila kao i za potraživanja po drugim kreditima, osim uslova njihove reklasifikacije iz problematičnih u grupu potraživanja koja nisu problematična. POCI potraživanja po kreditima koji su konvertovani prestaju da se smatraju problematičnim (prikazano u tabeli kao POCI 3) ukoliko su ispunjeni kriterijumi urednosti u izmirivanju obaveza koje je Banka bliže propisala posebnom metodologijom. U vezi sa istim, promenom klasifikacije u neproblemična Banka ne menja način vrednovanja ovih potraživanja u smislu da i dalje prati pravila koja propisuju Međunarodni računovodstveni standardi, odnosno Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja, pri čemu se vrednost tokom vremena koriguje za promene vrednosti *lifetime ECL* u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja kao POCI. Obračun *lifetime ECL* radi se u skladu sa metodologijom koja se primenjuje za Fazu 2 potraživanja (prikazano u tabeli kao POCI 2).

ADDIKO BANK A.D., BEOGRAD

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.2 Merenje kreditnog rizika, obezvređenje i politika rezervisanja (nastavak)

Pregled finansijskih sredstava Banke sa stanjem 31.12.2018:

(000 RSD) 31.12.2018.	Neproblematična potraživanja						Problematična potraživanja						Vrednovano kroz Bilans uspeha	Ukupna potraživanja	Ukupna neto izloženost
	Izloženost - Stage 1	Ispravka vrednosti (Stage1)	Neto izloženost (Stage 1)	Izloženost - Stage 2	Ispravka vrednosti (Stage2)	Neto izloženost (Stage 2)	Izloženost - Stage 3	Ispravka vrednosti (Stage 3)	Neto izloženost (Stage 3)						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	11,174,771	-	11,174,771	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11,174,771	11,174,771
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	705,600	705,600	705,600	705,600
Finansijska sredstva vrednovana kroz OCI	10,402,924	-	10,402,924	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10,402,924	10,402,924	10,402,924
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,445,394	(3,238)	2,442,156	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,445,394	2,442,156	2,442,156
Krediti i potraživanja od komitenata	60,255,807	(694,312)	59,561,495	14,167,814	(2,653,384)	11,514,430	6,004,102	(4,078,172)	1,925,930	-	-	80,427,723	73,001,855	73,001,855	
Ostala sredstva	358,426	(3,839)	354,587	2,780	(510)	2,270	73,622	(68,885)	4,737	-	-	434,828	361,594	361,594	
UKUPNO	84,637,322	(701,389)	83,935,933	14,170,594	(2,653,894)	11,516,700	6,077,724	(4,147,057)	1,930,667	705,600	105,591,240	98,088,900			
Vanbilans	19,731,971	(64,752)	19,667,219	188,117	(2,771)	185,346	120,015	(38,099)	81,916	-	-	20,040,103	19,934,481	19,934,481	
UKUPNA IZLOŽENOST	104,369,293	(766,141)	103,603,152	14,358,711	(2,656,665)	11,702,046	6,197,739	(4,185,156)	2,012,583	705,600	125,631,343	118,023,381			

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.2 Merenje kreditnog rizika, obezvredjenje i politika rezervisanja (nastavak)

Struktura plasmana po rejtingima i status

Sledeći pregled daje prikaz bruto finansijskih instrumenata po klasama rejtinga sa stanjem na dan 31.12.2019. godine, i to:

Finansijska sredstva vrednovana kroz OCI

(000 RSD)

31. decembar 2019. godine

	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch lista	Problematični plasmani	Nerejtingovani klijenti	Ukupno
Plasmani državnim institucijama	112,363	10,701,082	558,642	-	-	-	11,372,087
Ukupno	112,363	10,701,082	558,642	-	-	-	11,372,087

Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

(000 RSD)

31. decembar 2019. godine

	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch lista	Problematični plasmani	Nerejtingovani klijenti	Ukupno
Plasmani ostalim bankama i finansijskim institucijama	1,378,438	1,407,450	24	-	-	-	2,785,912
Ukupno	1,378,438	1,407,450	24	-	-	-	2,785,912

Krediti i potraživanja od komitenata

(000 RSD)

31. decembar 2019. godine

	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch lista	Problematični plasmani	Nerejtingovani klijenti	Ukupno
Plasmani fizičkim licima	2,089,174	13,506,963	9,982,712	5,218,249	1,885,835	678,429	33,361,362
Plasmani malim i srednjim preduzećima	224,767	5,083,838	14,967,231	871,581	584,155	-	21,731,572
Plasmani privredi	2,252,851	6,215,110	6,417,700	7,911	515,327	-	15,408,899
Plasmani državnim institucijama	-	697,239	145,295	4,852	9,466	-	856,852
Ukupno	4,566,792	25,503,150	31,512,938	6,102,593	2,994,783	678,429	71,358,685

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.2 Merenje kreditnog rizika, obezvredjenje i politika rezervisanja (nastavak)

Ostala sredstva

(000 RSD)

31. decembar 2019. godine

	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch lista	Problematični plasmani	Nerejtingovani klijenti	Ukupno
Plasmani fizičkim licima	153	13,712	3,354	1,935	61,327	5,366	85,847
Plasmani malim i srednjim preduzećima	32	64,572	881	11,946	8,577	44,801	130,809
Plasmani ostalim bankama i finansijskim institucijama	50	259,924	-	-	-	-	259,974
Plasmani privredi	1	2,049	736	26	5,561	68,591	76,964
Plasmani državnim institucijama	-	37	9	5	7	612	670
Ukupno	236	340,294	4,980	13,912	75,472	119,370	554,264

Sledeći pregled daje prikaz bruto finansijskih instrumenata po klasama rejtinga sa stanjem na dan 31.12.2018. godine, i to:

Finansijska sredstva vrednovana kroz OCI

(000 RSD)

31. decembar 2018. godine

	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch lista	Problematični plasmani	Nerejtingovani klijenti	Ukupno
Plasmani ostalim bankama i finansijskim institucijama	400,997	-	-	-	-	110,598	511,595
Plasmani državnim institucijama	-	9,891,329	-	-	-	-	9,891,329
Ukupno	400,997	9,891,329	-	-	-	110,598	10,402,924

Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

(000 RSD)

31. decembar 2018. godine

	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Problematični plasmani	Nerejtingovani klijenti	Ukupno
Plasmani ostalim bankama i finansijskim institucijama	1,396,059	1,044,595	24	-	4,716	2,445,394
Ukupno	1,396,059	1,044,595	24	-	4,716	2,445,394

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.2 Merenje kreditnog rizika, obezvređenje i politika rezervisanja (nastavak)

Krediti i potraživanja od komitenata

(000 RSD)

31. decembar 2018. godine

	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch lista	Problematični plasmani	Nerejtingovani klijenti	Ukupno
Plasmani fizičkim licima	1,980,931	18,687,364	7,316,114	4,797,747	3,583,305	408,715	36,774,176
Plasmani malim i srednjim preduzećima	127,683	6,872,449	13,965,678	124,199	134,696	-	21,224,705
Plasmani privredi	1,400,647	6,924,746	9,078,008	1,357,220	2,264,891	-	21,025,512
Plasmani državnim institucijama		623,901	701,665	19,898		57,866	1,403,330
Ukupno	3,509,261	33,108,460	31,061,465	6,299,064	5,982,892	466,581	80,427,723

Ostala sredstva

(000 RSD)

31. decembar 2018. godine

	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch lista	Problematični plasmani	Nerejtingovani klijenti	Ukupno
Plasmani ostalim bankama i finansijskim institucijama	-	191,631	-	-	1,343	92,685	285,659
Plasmani fizičkim licima	17	3,418	3,802	2,188	58,056	3,697	71,178
Plasmani malim i srednjim preduzećima	2,403	2,406	2,787	123	5,485	1,708	14,912
Plasmani privredi	1	1,410	97	48	6,118	54,724	62,398
Plasmani državnim institucijama	-	122	12	5	15	527	681
Ukupno	2,421	198,987	6,698	2,364	71,017	153,341	434,828

Pregled potraživanja i ispravki vrednosti po rejting klasama na dan 31.12.2019. godine, i to:

Finansijska sredstva vrednovana kroz OCI

(000 RSD)

31. decembar 2019. godine

		STAGE1 Fer vrednost
1A-1E		112,363
2A-2E		10,701,082
3A-3E		558,642
Ukupno		11,372,087

Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija
(000 RSD)

31. decembar 2019. godine

	STAGE1 Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
1A-1E	1,378,438	(2,397)	1,376,041
2A-2E	1,407,450	(6,576)	1,400,874
3A-3E	24	-	24
Nerejtingovani klijenti	-	-	-
Ukupno	2,785,912	(8,973)	2,776,939

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.2 Merenje kreditnog rizika, obezvredjenje i politika rezervisanja (nastavak)

Pregled potraživanja i ispravki vrednosti po rejting klasama na dan 31.12.2019. godine, i to (nastavak):

**Krediti i potraživanja od komitenata
(000 RSD)**

31. decembar 2019. godine	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti					Neto izloženost
		STAGE1	STAGE2	STAGE3	POCI 2	POCI 3	
1A-1E	4,566,792	(11,081)	(777)	-	-	-	4,554,934
2A-2E	25,503,150	(192,492)	(10,913)	(1,287)	-	-	25,298,458
3A-3E	31,512,938	(464,762)	(65,022)	(19,088)	-	-	30,964,066
Watch lista	5,805,640	(84,208)	(871,843)	(62,004)	296,953	-	5,084,538
Problematični plasmani	2,852,682	(1,115)	(102)	(1,973,026)	-	142,101	1,020,540
Nerejtingovani klijenti	678,429	(13,757)	(269)	-	-	-	664,403
Ukupno	70,919,631	(767,415)	(948,926)	(2,055,405)	296,953	142,101	67,586,939

**Ostala sredstva
(000 RSD)**

31. decembar 2019. godine	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti			Neto izloženost
		STAGE1	STAGE2	STAGE3	
1A-1E	236	(1)	-	-	235
2A-2E	340,296	(1,781)	(0)	-	338,515
3A-3E	4,980	(99)	(9)	(10)	4,862
Watch lista	13,912	(115)	(1,391)	(88)	12,318
Problematični plasmani	75,470	(13)	-	(71,839)	3,618
Nerejtingovani klijenti	119,370	(1,832)	(3)	(579)	116,956
Ukupno	554,264	(3,841)	(1,403)	(72,516)	476,504

Pregled potraživanja i ispravki vrednosti po rejting klasama na dan 31.12.2018. godine, i to:

**Finansijska sredstva vrednovana kroz OCI
(000 RSD)**

31. decembar 2018. godine	Fer vrednost	STAGE1
1A-1E		400,997
2A-2E		9,891,329
Nerejtingovani klijenti		110,598
Ukupno		10,402,924

**Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija
(000 RSD)**

31. decembar 2018. godine	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost	STAGE1
1A-1E		(2,228)	1,393,831	1,396,059
2A-2E		(1,010)	1,043,585	1,044,595
3A-3E		-	24	24
Nerejtingovani klijenti		-	4,716	4,716
Ukupno		(3,238)	2,442,156	2,445,394

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.2 Merenje kreditnog rizika, obezvredjenje i politika rezervisanja (nastavak)

Pregled potraživanja i ispravki vrednosti po rejting klasama na dan 31.12.2018. godine, i to:

Krediti I potraživanja od komitenata

(000 RSD) 31. decembar 2018. godine	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti			Neto izloženost
		STAGE1	STAGE2	STAGE3	
1A-1E	3,509,261	(5,133)	(138,289)	-	3,365,839
2A-2E	33,108,460	(252,922)	(661,860)	-	32,193,678
3A-3E	31,061,465	(376,239)	(616,078)	(7,326)	30,061,822
Watch lista	6,299,064	(44,037)	(1,224,209)	(46,243)	4,984,575
Problematični plasmani	5,982,892	(89)	(12,948)	(4,024,603)	1,945,252
Nerejtingovani klijenti	466,581	(15,892)	-	-	450,689
Ukupno	80,427,723	(694,312)	(2,653,384)	(4,078,172)	73,001,855

Ostala sredstva

(000 RSD) 31. decembar 2018. godine	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti			Neto izloženost
		STAGE1	STAGE2	STAGE3	
1A-1E	2,421	(43)	-	-	2,378
2A-2E	198,987	(1,202)	(13)	(260)	197,512
3A-3E	6,698	(149)	(148)	(1,020)	5,381
Watch lista	2,364	(33)	(347)	(89)	1,895
Problematični plasmani	71,017	-	(2)	(65,516)	5,499
Nerejtingovani klijenti	153,341	(2,412)	-	(2,000)	148,929
Ukupno	434,828	(3,839)	(510)	(68,885)	361,594

Izloženost po geografskim područjima, regionima i granama industrije

U sledećem pregledu se daje distribucija iznosa finansijskih instrumenata sa ispravkama vrednosti po geografskim područjima i regionima na dan 31. decembra 2019. godine i na dan 31. decembra 2018. godine:

Kreditni portfolio Banke je fokusiran na Evropsku Uniju i Srbiju, što pokazuje sledeća tabela:

Finansijska sredstva vrednovana kroz OCI
(000 RSD)

	31.12.2019.	31.12.2018.
Srbija	10,701,082	9,891,329
Evropska Unija	112,363	511,595
Ostatak sveta	558,642	-
Ukupno	11,372,087	10,402,924

Neto Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

(000 RSD)

	31.12.2019.	31.12.2018.
Srbija	31,218	962,987
Evropska Unija	2,683,817	1,202,886
Ostatak sveta	70,877	279,521
minus ispravke vrednosti	(8,973)	(3,238)
Ukupno	2,776,939	2,442,156

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.2 Merenje kreditnog rizika, obezvredjenje i politika rezervisanja (nastavak)

Neto Krediti i potraživanja od komitenata

(000 RSD)

	31.12.2019.	31.12.2018.
Beograd	46,266,347	47,864,830
Vojvodina	11,984,912	16,977,267
Centralna i Južna Srbija	12,380,192	14,741,467
Evropska Unija	22,315	41,936
Ostatak sveta	704,919	802,223
minus ispravke vrednosti	<u>(3,771,746)</u>	<u>(7,425,868)</u>
Ukupno	<u>67,586,939</u>	<u>73,001,855</u>

Neto Ostala sredstva

(000 RSD)

	31.12.2019.	31.12.2018.
Beograd	291,378	217,456
Vojvodina	23,789	5,080
Centralna i Južna Srbija	14,342	17,789
Evropska Unija	183,342	141,409
Ostatak sveta	41,413	53,094
minus ispravke vrednosti	<u>(77,760)</u>	<u>(73,234)</u>
Ukupno	<u>476,504</u>	<u>361,594</u>

U sledećem pregledu se daje distribucija bruto iznosa finansijskih instrumenata po geografskim područjima i granama industrije na dan 31. decembra 2019. godine:

Finansijska sredstva vrednovana kroz OCI

(000 RSD)

31. decembar 2019.

Finansijske institucije

Ukupno

	Srbija	Evropska Unija	Ostatak sveta	Ukupna izloženost
31. decembar 2019.				
Finansijske institucije	10,701,082	112,363	558,642	11,372,087
Ukupno	<u>10,701,082</u>	<u>112,363</u>	<u>558,642</u>	<u>11,372,087</u>

Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija
(000 RSD)

31. decembar 2019. godine

Finansijske institucije
Usluge

Ukupno

	Srbija	Evropa	Ostatak sveta	Ukupno
31. decembar 2019. godine				
Finansijske institucije	4,590	2,683,817	70,840	2,759,247
Usluge	26,628	-	37	26,665
Ukupno	<u>31,218</u>	<u>2,683,817</u>	<u>70,877</u>	<u>2,785,912</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.2 Merenje kreditnog rizika, obezvredjenje i politika rezervisanja (nastavak)

**Krediti i potraživanja od komitenata
(000 RSD)**

31. decembar 2019. godine

	Srbija	Evropa	Ostatak sveta	Ukupno
Država	310,083	-	-	310,083
Fizička lica	33,129,290	22,315	59,948	33,211,553
Trgovina	10,805,412	-	-	10,805,412
Građevinarstvo	3,571,691	-	-	3,571,691
Proizvodnja i nafta	15,254,245	-	-	15,254,245
Usluge	7,560,730	-	644,971	8,205,701
Ukupno	70,631,451	22,315	704,919	71,358,685

**Ostala sredstva
(000 RSD)**

31. decembar 2019.

	Srbija	Evropska Unija	Ostatak sveta	Ukupna izloženost
Država	571	-	-	571
Finansijske institucije	35,706	183,288	40,989	259,983
Fizička lica	64,737	12	34	64,783
Građevinarstvo	62,465	-	-	62,465
Proizvodnja i nafta	8,237	-	-	8,237
Trgovina	52,760	-	-	52,760
Usluge	105,032	42	391	105,465
Ukupno	329,508	183,342	41,414	554,264

U sledećem pregledu se daje distribucija bruto iznosa kredita i potraživanja po geografskim područjima i granama industrije na dan 31. decembra 2018. godine:

**Finansijska sredstva vrednovana kroz OCI
(000 RSD)**

31. decembar 2018.

	Srbija	Evropska Unija	Ukupna izloženost
Finansijske institucije	9,891,329	511,595	10,402,924
Ukupno	9,891,329	511,595	10,402,924

Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

(000 RSD)

31. decembar 2018. godine

	Srbija	Evropa	Ostatak sveta	Ukupno
Finansijske institucije	945,564	1,202,886	279,521	2,427,971
Usluge	17,423	-	-	17,423

Ukupno

962,987   **1,202,886**   **279,521**   **2,445,394**

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.2 Merenje kreditnog rizika, obezvredjenje i politika rezervisanja (nastavak)

Krediti i potraživanja od komitenata

(000 RSD)	Srbija	Evropa	Ostatak sveta	Ukupno
31. decembar 2018. godine				
Država	472,527			472,527
Fizička lica	35,965,008	41,936	74,640	36,081,584
Trgovina	11,290,900	-	-	11,290,900
Gradevinarstvo	4,674,125	-	-	4,674,125
Proizvodnja i nafta	15,734,733	-	-	15,734,733
Usluge	11,446,271	-	727,583	12,173,854
Ukupno	79,583,564	41,936	802,223	80,427,723

**Ostala sredstva
(000 RSD)**

31. decembar 2018.	Srbija	Evropska Unija	Ostatak sveta	Ukupna izloženost
Finansijske institucije	128	76	28	232
Država	106,953	62,932	23,629	193,514
Fizička lica	25,381	14,934	5,607	45,922
Trgovina	2,382	1,402	526	4,310
Gradevinarstvo	5,284	3,109	1,168	9,561
Proizvodnja i nafta	8,108	4,771	1,791	14,670
Usluge	92,089	54,185	20,345	166,619
Ukupno	240,325	141,409	53,094	434,828

Intervali izloženost

U sledećim pregledima se daje distribucija bruto iznosa kredita i potraživanja po intervalima izloženosti na dan 31. decembra 2019. godine i na dan 31. decembra 2018. godine:

Na dan 31. decembar 2019. najveće učešće - oko 32% (31.12.2018: 28% u intervalu 1,000- 5,000 hiljada RSD) bruto iznosa kredita i potraživanja od komitenata je u intervalu 1,000- 5,000 hiljada RSD.

(000 RSD)
31. decembar 2019.
godine

Intervali izloženosti (u 000 RSD)	Finansijska sredstva vrednovana kroz OCI	Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	Krediti i potraživanja od komitenata	Ostala sredstva	Gotovina i sredstva kod centralne banke	Ukupno
< 1,000	-	1,404	8,116,287	60,184	1,364	8,179,239
1,000- 5,000	-	16,733	22,700,504	28,261	-	22,745,498
5,000 - 10,000	-	34,723	3,546,478	22,536	-	3,603,737
10,000- 25,000	-	72,595	5,507,342	77,216	-	5,657,153
25,000 - 50,000	42,870	73,604	5,211,682	173,539	-	5,501,695
50,000 - 100,000	92,895	66,751	5,852,008	192,528	-	6,204,182
100,000 - 500,000	7,705,883	-	13,499,044	-	254,687	21,459,614
500,000 - 1,000,000	3,530,439	1,158,041	4,672,489	-	-	9,360,969
>1,000,000	-	1,362,061	2,252,851	-	7,628,701	11,243,613
Ukupno	11,372,087	2,785,912	71,358,685	554,264	7,884,752	93,955,700

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.2 Merenje kreditnog rizika, obezvredjenje i politika rezervisanja (nastavak)

Intervali izloženost (nastavak)

(000 RSD)

31. decembar 2018.

godine

Intervali izloženosti (u 000 RSD)	Krediti i potraživanja od finansijskih sredstava vrednovana kroz OCI			Krediti i potraživanja od komitenata	Ostala sredstva	Gotovina i sredstva kod centralne banke	Ukupno
	banaka i drugih finansijskih organizacija						
< 1,000	511,595	24	5,701,704	51,909	-	6,265,232	
1,000- 5,000	-	10,490	22,634,586	22,122	-	22,667,198	
5,000 - 10,000	9,891,329	-	5,573,992	-	-	15,465,321	
10,000- 25,000	-	35,341	5,029,053	50,311	-	5,114,705	
25,000 - 50,000	-	80,574	3,549,442	98,210	-	3,728,226	
50,000 - 100,000	-	-	5,108,985	212,276	-	5,321,261	
100,000 - 500,000	-	276,898	14,228,540	-	-	14,505,438	
500,000 - 1,000,000	-	2,042,067	12,409,438	-	-	14,451,505	
>1,000,000	-	-	6,191,983	-	11,174,771	17,366,754	
Ukupno	10,402,924	2,445,394	80,427,723	434,828	11,174,771	104,885,640	

Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvredjenja i broju dana docnje u bruto iznosu na dan 31. decembar 2019. godine i 31. decembar 2018. godine prikazane su u sledećim tabelama:

(000 RSD)

31. decembar 2019.

godine

Potraživanja od stanovništva	Neobezvredena potraživanja			Obvezvredena potraživanja				Ukupno
	Nije u docnji	do 30 dana	Nije u docnji	do 30 dana	od 31-90 dana	od 91 do 365 dana	preko godinu dana	
Potrošački i gotovinski krediti	56	7	30,316,725	873,020	304,088	649,810	789,409	32,933,115
Stambeni krediti	-	-	19,716,608	798,473	254,639	542,780	216,200	21,528,700
Transakcioni krediti i kreditne kartice	34	-	10,091,342	22,568	40,253	91,901	498,384	10,744,482
Ostala potraživanja od privrede	15	7	508,775	27,040	8,941	14,023	15,398	574,199
Potraživanja od privrede	149	3	36,706,149	1,205,280	252,844	441,321	139,994	38,745,740
Mikro preduzeća i preduzetnici	2	-	334,358	31,831	45,838	10,344	91,609	513,981
Mala i srednja preduzeća	145	3	21,022,363	211,851	206,983	404,853	42,786	21,888,984
Velika preduzeća	2	-	14,282,816	210,140	23	16,659	5,599	14,515,239
Javna preduzeća	-	-	1,066,612	751,459	-	9,465	-	1,827,536
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	22,276,838	-	6	-	22,276,844
Ukupno	205	10	67,022,874	24,355,139	556,933	1,091,136	929,403	93,955,700

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.2 Merenje kreditnog rizika, obezvredjenje i politika rezervisanja (nastavak)

Intervali izloženost (nastavak)

(000 RSD) 31. decembar 2018. godine	Neobezvredena potraživanja				Obezvredena potraživanja				Ukupno
	Nije u docnji	do 30 dana	Nije u docnji	do 30 dana	od 31-90 dana	od 91 do 365 dana	preko godinu dana		
Potraživanja od stanovništva	8,961	1	32,272,956	811,968	366,922	748,477	1,967,943	36,177,228	
Potrošački i gotovinski krediti	1	-	16,966,825	731,148	116,167	288,658	243,190	18,345,989	
Stambeni krediti	8	-	14,345,979	48,810	242,760	363,638	1,378,591	16,379,786	
Transakcioni krediti i kreditne kartice	8,869	1	876,206	27,302	6,508	9,982	52,678	981,546	
Ostala potraživanja od privrede	83	-	83,946	4,708	1,487	86,199	293,484	469,907	
Potraživanja od privrede	58,194	1	43,020,227	110,626	26,804	67,123	1,674,213	44,957,188	
Mikro preduzeća i preduzetnici	274	1	553,528	33,286	10,056	37,193	194,845	829,183	
Mala i srednja preduzeća	53	-	20,934,035	77,334	16,748	29,856	53,342	21,111,368	
Velika preduzeća	-	-	19,282,772	-	-	63	1,426,026	20,708,861	
Javna preduzeća	57,867	-	2,249,892	6	-	11	-	2,307,776	
Potraživanja od ostalih klijenata	11,246,022	-	12,505,202	-	-	-	-	-	23,751,224
Ukupno	11,313,177	2	87,798,385	922,594	393,726	815,600	3,642,156	104,885,640	

Pregled kretanja ukupne izloženosti prema tipu finansijskog instrumenta u 2019. godini:

Finansijska sredstva vrednovana kroz OCI

(000 RSD)

	Stage 1	Ukupno
Početno stanje 01.01.2019.	10,402,924	10,402,924
Transfer u stage 1	-	-
Transfer u stage 2	-	-
Transfer u stage 3	-	-
Nova produkcija	2,776,486	2,776,486
Naplata	(1,807,323)	(1,807,323)
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-
Kursne razlike	-	-
Stanje - 31.12.2019.	11,372,087	11,372,087

Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

(000 RSD)

	Stage 1	Ukupno
Početno stanje 01.01.2019.	2,445,394	2,445,394
Transfer u stage 1	-	-
Transfer u stage 2	-	-
Transfer u stage 3	-	-
Nova produkcija	1,912,801	1,912,801
Naplata potraživanja	(1,567,242)	(1,567,242)
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-
Kursne razlike	(5,041)	(5,041)
Stanje - 31.12.2019.	2,785,912	2,785,912

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.2 Merenje kreditnog rizika, obezvredjenje i politika rezervisanja (nastavak)

Krediti i potraživanja od komitenata

(000 RSD)

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI 2	POCI 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2019.	60,255,807	14,167,814	6,004,102	-	-	80,427,723
Transfer u stage 1	(6,930,572)	5,659,377	1,271,195	-	-	-
Transfer u stage 2	2,277,255	(2,383,459)	106,204	-	-	-
Transfer u stage 3	329,403	(2,475,463)	2,146,060	-	-	-
Transfer u POCI 2	-	-	-	78,057	(78,057)	-
Nova produkcija	41,030,573	-	-	218,896	238,065	41,487,534
Povecanje potraživanja postojećeg portfolija	721,023	-	1,332,109	-	-	2,053,132
Naplata potraživanja	(34,971,995)	(8,615,893)	(4,886,549)	-	(13,766)	(48,488,203)
Otpis (prenos na vanbilans)	-	(1,041,178)	(2,299,508)	-	-	(3,340,686)
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-	(860,758)	-	-	(860,758)
Kursne razlike	(2,046)	(4,021)	90,151	-	(4,141)	79,943
Stanje – 31.12.2019.	62,709,448	5,307,177	2,903,006	296,953	142,101	71,358,685

Ostala sredstva

(000 RSD)

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2019.	358,426	2,750	73,622	434,798
Transfer u stage 1	(13,235)	7,113	6,122	-
Transfer u stage 2	10,497	(10,648)	151	-
Transfer u stage 3	160	534	(694)	-
Nova produkcija	146,982	-	-	146,982
Povećanje potraživanja postojećeg portfolija	84,498	17,579	3,313	105,390
Naplata potraživanja	(20,653)	(5,623)	(6,728)	(33,004)
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-	-	-
Prodaja/ustupanje potraživanja	(99,902)	-	-	(99,902)
Kursne razlike	1	-	(1)	-
Stanje 31.12.2019.	466,774	11,705	75,785	554,264

Pregled kretanja ukupne izloženosti prema tipu finansijskog instrumenta u 2018. godini:

Finansijska sredstva vrednovana kroz OCI

(000 RSD)

	Stage 1	Ukupno
Početno stanje 01.01.2018.	16,779,381	16,779,381
Transfer u stage 1	-	-
Transfer u stage 2	-	-
Transfer u stage 3	-	-
Nova produkcija	1,896,014	1,896,014
Naplata potraživanja	(8,303,503)	(8,303,503)
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-
Kursne razlike	31,032	31,032
Stanje - 31.12.2018.	10,402,924	10,402,924

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.2 Merenje kreditnog rizika, obezvredjenje i politika rezervisanja (nastavak)

Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

(000 RSD)	Stage 1	Ukupno
Početno stanje 01.01.2018.	2,833,648	2,833,648
Transfer u stage 1	-	-
Transfer u stage 2	-	-
Transfer u stage 3	-	-
Nova produkcija	1,107,735,450	1,107,735,450
Naplata potraživanja	(1,108,123,687)	(1,108,123,687)
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-
Kursne razlike	(17)	(17)
Stanje - 31.12.2018.	2,445,394	2,445,394

Krediti i potraživanja od komitenata

(000 RSD)	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2018.	51,961,737	6,349,063	11,987,399	70,298,199
Transfer u stage 1	1,058,042	(1,012,820)	(45,222)	-
Transfer u stage 2	(9,597,232)	10,954,711	(1,357,479)	-
Transfer u stage 3	(370,708)	(381,720)	752,428	-
Nova produkcija	41,458,307	-	-	41,458,307
Povecanje potraživanja postojećeg portfolija		80,284	1,821,657	1,901,941
Naplata potraživanja	(24,356,476)	(1,875,883)	(2,308,880)	(28,541,239)
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-	(4,518,821)	(4,518,821)
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-	(497,443)	(497,443)
Kursne razlike	102,137	54,179	170,463	326,779
Stanje - 31.12.2018.	60,255,807	14,167,814	6,004,102	80,427,723

Ostala sredstva

(000 RSD)	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2018.	471,788	3,168	70,380	545,336
Transfer u stage 1	-	-	-	-
Transfer u stage 2	-	-	-	-
Transfer u stage 3	-	-	-	-
Nova produkcija	178,562	2,780	73,622	254,964
Naplata potraživanja	(291,924)	(3,168)	(70,380)	(365,472)
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-	-	-
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-
Stanje - 31.12.2018.	358,426	2,780	73,622	434,828

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.2 Merenje kreditnog rizika, obezvredjenje i politika rezervisanja (nastavak)

Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (nastavak)

Pregled kretanja ukupne ispravke vrednosti prema tipu finansijskog instrumenta u 2019. godini:

Gotovina i sredstva vrednovana kod centralne banke

(000 RSD)	Stage 1	Ukupno
Početno stanje 01.01.2019.	-	-
Transfer u stage 1	-	-
Transfer u stage 2	-	-
Transfer u stage 3	-	-
Nova produkcija	(294)	(294)
Naplata potraživanja	277	277
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-
Kursne razlike	2	2
Stanje - 31.12.2019.	(15)	(15)

Finansijska sredstva vrednovana kroz OCI

(000 RSD)	Stage 1	Ukupno
Početno stanje 01.01.2019.	(1,464)	(1,464)
Transfer u stage 1	-	-
Transfer u stage 2	-	-
Transfer u stage 3	-	-
Nova produkcija	(14,502)	(14,502)
Naplata potraživanja	14,671	14,671
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-
Kursne razlike	431	431
Stanje - 31.12.2019.	(864)	(864)

Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

(000 RSD)	Stage 1	Ukupno
Početno stanje 01.01.2019.	(3,238)	(3,238)
Transfer u stage 1	-	-
Transfer u stage 2	-	-
Transfer u stage 3	-	-
Nova produkcija	(45,893)	(45,893)
Naplata potraživanja	42,427	42,427
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-
Kursne razlike	(2,269)	(2,269)
Stanje - 31.12.2019.	(8,973)	(8,973)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.2 Merenje kreditnog rizika, obezvredjenje i politika rezervisanja (nastavak)

Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (nastavak)

Krediti i potraživanja od komitenata

(000 RSD)	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2019.	(694,312)	(2,653,384)	(4,078,172)	(7,425,868)
Transfer u stage 1	576,105	(511,383)	(64,722)	-
Transfer u stage 2	289,632	(222,084)	(67,548)	-
Transfer u stage 3	440,612	185,160	(625,772)	-
Nova produkcija	(1,332,741)	-	-	(1,332,741)
Povećanje potraživanja postojećeg portfolija	(4,256,538)	(708,286)	(5,766,660)	(10,731,484)
Naplata potraživanja	4,211,750	1,921,436	5,754,957	11,888,143
Otpis (prenos na vanbilans)	-	1,041,178	2,266,199	3,307,377
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-	774,567	774,567
Umanjenje po Unwinding efektu	-	-	(259,414)	(259,414)
Kursne razlike	(1,923)	(1,563)	11,160	7,674
Stanje 31.12.2019.	(767,415)	(948,926)	(2,055,405)	(3,771,746)

Ostala sredstva

(000 RSD)	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2019.	(3,839)	(510)	(68,885)	(73,234)
Transfer u stage 1	1,689	(336)	(1,353)	-
Transfer u stage 2	815	(658)	(157)	-
Transfer u stage 3	381	-	(381)	-
Nova produkcija	(6,484)	(1,495)	(49,808)	(57,787)
Naplata potraživanja	3,557	1,441	39,634	44,632
Otpis (prenos na vanbilans)	-	-	8,434	8,434
Prodaja/ustupanje potraživanja	-	-	-	-
Kursne razlike	40	155	-	195
Stanje 31.12.2019.	(3,841)	(1,403)	(72,516)	(77,760)

Izloženost i sredstva obezbeđenja

U sledećim pregledima se daje distribucija interna prihvачene vrednost kolateralna (stepen tržišne vrednosti kolateralna koje Banka priznaje po internoj metodologiji do nivoa izloženosti) za potrebe pokrića izloženosti, na dan 31. decembra 2019. godine i na dan 31. decembra 2018. godine:

(000 RSD)	31.12.2019.	31.12.2018.
Iznos kolateralna		
Hipoteka	13,440,267	14,717,139
- stambena nepokretnost	7,068,469	7,816,024
- poslovna nepokretnost	3,477,705	4,029,494
- zemljiste i drugo	2,894,093	2,871,621
Zaloga na opremi, mašinama i ostaloj pokretnoj imovini	322,093	737,484
Ostalo	664,290	767,922
Ukupno	14,426,650	16,222,545

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.2 Merenje kreditnog rizika, obezvredjenje i politika rezervisanja (nastavak)

Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

(000 RSD)	31. decembar 2019. godine		31. decembar 2018. godine	
	Izloženost	Iznos kolaterala	Izloženost	Iznos kolaterala
1A-1E	1,378,438	171	1,396,059	-
2A-2E	1,407,450	-	1,044,595	2,405
3A-3E	24	-	24	-
Nerejtingovani klijenti	-	-	4,716	-
Ukupno	2,785,912	171	2,445,394	2,405

Krediti i potraživanja od komitenata

(000 RSD)	31. decembar 2019. godine		31. decembar 2018. godine	
	Izloženost	Iznos kolaterala	Izloženost	Iznos kolaterala
1A-1E	4,566,792	2,753,678	3,509,261	1,442,030
2A-2E	25,503,150	4,037,930	33,108,460	5,705,381
3A-3E	31,512,938	5,073,275	31,061,465	5,447,157
Watch lista	6,102,593	7,454	6,299,064	2,131,578
Problematični plasmani	2,994,783	1,363,499	5,982,892	1,493,994
Nerejtingovani klijenti	678,429	1,190,643	466,581	-
Ukupno	71,358,685	14,426,479	80,427,723	16,220,140

Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

(000 RSD)	31. decembar 2019. godine		31. decembar 2018. godine	
	Izloženost	Iznos kolaterala	Izloženost	Iznos kolaterala
Do 30 dana	2,785,912	171	2,445,394	2,405
Ukupno	2,785,912	171	2,445,394	2,405
Krediti i potraživanja od komitenata				
(000 RSD)				
	31. decembar 2019. godine	Iznos kolaterala	31. decembar 2018. godine	Iznos kolaterala
	Izloženost		Izloženost	
Do 30 dana	68,855,415	13,926,709	75,646,342	15,039,708
31 do 60 dana	457,643	32,942	247,420	90,922
61 do 90 dana	98,904	15,720	145,957	35,464
91 do 180 dana	394,984	127,080	315,354	98,272
181 do 365 dana	692,139	27,168	495,019	103,695
Preko godinu dana	859,600	296,860	3,577,631	852,079
Ukupno	71,358,685	14,426,479	80,427,723	16,220,140

Restrukturiranje (eng. Forbearance)

Pod *Forbearance* aktivom se smatra ona aktiva, odnosno oni klijenti koji nisu u mogućnosti da ispoštuju rokove i uslove iz ugovora zbog finansijskih poteškoća. Zbog novonastalih finansijskih poteškoća, Banka može da se odluci na izmenu rokova i uslova iz ugovora, kako bi omogućila klijentu da vraća dug i da refinansira ugovor, u celini ili delimično na neki od sledećih načina:

- a) Izmena dogovorenih uslova i rokova koje klijent nije u mogućnosti da ispoštuje zbog finansijskih poteškoća i koje se odobravaju zbog novonastale situacije klijenta;
- b) Totalno ili delimično refinansiranje problematičnog ugovora, koje ne bi bilo odobreno da se klijent ne nalazi u finansijskim poteškoćama.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.2 Merenje kreditnog rizika, obezvređenje i politika rezervisanja (nastavak)

Restrukturiranje (eng. Forbearance) (nastavak)

U tom smislu, sledeće je moguće:

Izloženosti se neće smatrati *forborn* aktivom ukoliko se klijent ne nalazi u finansijskim poteškoćama.

Forbearance i rizici se redovno prate od strane operativnih jedinica koje su odgovorne za upravljanje rizicima plasmana privredi i fizičkim licima. Pored toga, *Forbearance* predstavlja okidač za sprovođenje testova obezvređenja u skladu sa zahtevima MSFI 9.

Analizom Banke uticaja usled modifikacije *Forbearance* mere nije imao finansijski značajne efekte na ukupan rezultat za 2019. godinu.

U nastavku se daje pregled forbearance potraživanja Banke za 2019. i 2018. godinu:

(000 RSD)

	Početno stanje 1.1.2019.	Potraživanja koja su postala forbearance ili je produžena forbearance mera (+)	Potraživanja koja nisu postala forbearance ili je prestala da važi forbearance mera (-)	Promene zbog MSFI 5 (+/-)	Krediti i FX promene (+/-)	Druge promene (+/-)	Završno stanje 31.12.2019.
Narodna banka Srbije	-	-	-	-	-	-	-
Država i drugi povezani entiteti	-	-	-	-	-	-	-
Kreditne institucije	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske korporacije	-	-	-	-	-	-	-
Plasmani nefinansijskim korporacijama	2,109,273	1,178,063	(1,184,359)	(860,758)	-	-	1,242,219
Plasmani fizičkim licima	1,231,724	338,018	(725,287)	-	-	-	844,455
Krediti i potraživanja bilans	3,340,997	1,516,081	(1,909,646)	(860,758)	-	-	2,086,674
Vanbilans	593	263	-	-	-	-	856

(000 RSD)

	Stanje nisu u kašnjenju i nisu obezvređena 31.12.2019.	Potraživanja koja su u kašnjenju i nisu obezvređena (> 0 dana)	Obezvređena potraživanja	Prihod od kamate za forborn potraživanja (+)
Narodna banka Srbije	-	-	-	-
Kreditne institucije	-	-	-	-
Finansijske korporacije	-	-	-	-
Plasmani nefinansijskim korporacijama	1,242,219	-	-	1,242,219
Plasmani fizičkim licima	844,456	-	-	844,456
Krediti i potraživanja bilans	2,086,675	-	2,086,675	62,076

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.2 Merenje kreditnog rizika, obezvredenje i politika rezervisanja (nastavak)

Restrukturiranje (eng. Forbearance) (nastavak)

(000 RSD)

	Početno stanje 1.1.2018.	Potraživanja koja su postala forbearance ili je produžena forbearance mera (+)	Potraživanja koja nisu postala forbearance ili je prestala da važi forbearance mera (-)	Promene zbog MSFI 5 (+/-)	Krediti i FX (+/-)	Druge promene (+/-)	Završno stanje 31.12.2018.
Narodna banka Srbije	-	-	-	-	-	-	-
Država i drugi povezani entiteti	-	-	-	-	-	-	-
Kreditne institucije	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske korporacije	-	-	-	-	-	-	-
Plasmani nefinansijskim korporacijama	3,285,596	66,845	(1,243,168)	-	-	-	2,109,273
Plasmani fizičkim licima	1,522,343	220,013	(510,631)	-	-	-	1,231,725
Krediti i potraživanja bilans	4,807,939	286,858	(1,753,799)	-	-	-	3,340,998
Vanbilans	704	-	(109)	-	-	-	595

(000 RSD)

	Stanje 31.12.2018.	Potraživanja koja nisu u kašnjenju i nisu obezvredena	Potraživanja koja su u kašnjenju i nisu obezvredena (> 0 dana)	Obezvredena potraživanja	Prihod od kamate za forborn potraživanja (+)
Narodna banka Srbije	-	-	-	-	-
Kreditne institucije	-	-	-	-	-
Finansijske korporacije	-	-	-	-	-
Plasmani nefinansijskim korporacijama	2,109,273	1,104,444	-	1,004,829	52,259
Plasmani fizičkim licima	1,231,725	391,139	10,982	829,604	5,734
Krediti i potraživanja bilans	3,340,998	1,495,583	10,982	1,834,433	57,993

Pregled problematičnih potraživanja u ukupnim potraživanjima

Sledeća tabela prikazuje izloženost u statusu neizmirenja obaveza (Faza 3) i stepen pokrivenosti (Pokrivenost 1 uzima u obzir ispravku vrednosti u Fazi 3, dok Pokrivenost 2 dodatno uzima u obzir i vrednost kolateralata) saglasno internoj segmentaciji, na 31. decembra 2019. godine:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.2 Merenje kreditnog rizika, obezvređenje i politika rezervisanja (nastavak)

Krediti i potraživanja od komitenata

(000 RSD)

31. decembar 2019. godine	Izloženost	Problematični plasmani (Faza 3)	Ispravka vrednosti problematičnih plasmana	Kolateral (NPE)	Racio		
					problematicnih plasmana	Pokrivenost 1	Pokrivenost 2
Plasmani fizičkim licima	33,361,362	1,936,160	(1,475,202)	798,360	5,65%	75,53%	117,91%
Plasmani malim i srednjim preduzećima	21,731,572	584,155	(480,759)	38,106	2,69%	82,30%	88,82%
Plasmani privredi	15,408,899	515,327	(93,477)	514,944	3,34%	18,14%	118,06%
Plasmani državnim institucijama	856,852	9,465	(5,966)	-	1,10%	63,03%	63,03%
Ukupno	71,358,685	3,045,107	(2,055,404)	1,351,410	4,27%	67,50%	111,88%

(000 RSD)

31. decembar 2018. godine	Izloženost	Problematični plasmani (Faza 3)	Ispravka vrednosti problematičnih plasmana	Kolateral (NPE)	Racio		
					problematicnih plasmana	Pokrivenost 1	Pokrivenost 2
Plasmani fizičkim licima	36,774,176	3,604,515	2,784,150	1,125,840	9,80%	77,24%	108,47%
Plasmani malim i srednjim preduzećima	21,224,705	134,696	101,023	29,233	0,63%	75,00%	96,70%
Plasmani privredi	21,025,512	2,264,891	1,192,999	335,201	10,77%	52,67%	67,47%
Plasmani državnim institucijama	1,403,330	-	-	-	-	-	-
Ukupno	80,427,723	6,004,102	4,078,172	1,490,274	7,47%	67,92%	92,74%

Smanjenje u stepenu pokrivenosti značajno je uslovljeno kontinuiranim smanjenjem izloženosti u statusu neispunjavanja obaveza kroz aktivnosti otpisa, i značajne naplate.

4.1.1.3 Izveštavanje o kreditnom riziku

Izveštavanje za lokalne potrebe

Izveštavanje Izvršnog odbora Banke o kreditnom riziku na nivou portfolija Banke obavlja Odeljenje kontrole rizika najmanje jednom kvartalno dostavljanjem materijala koji se prezentuju na sednici Savetodavnog tela za kontrolu rizika.

Kroz pomenute materijale daje se analiza postojećeg ukupnog kreditnog portfolija i dinamika njegovog razvoja u prethodnim kvartalima po različitim osnovama kao i osrvt na rizičnost pojedinih oblika izloženosti od značaja za tekuće poslovanje i kontrolu ukupnog kreditnog rizika.

Osnovni smisao analize koje se prezentuju je prikaz izloženosti Banke po osnovu bilansnih i vanbilansnih stavki na poslednji dan u mesecu za koji se izveštava, pripadajućih relevantnih pozicija i pokazatelja (rezervacije, racio rezervacija u odnosu na izloženost, broj klijenata, itd.), kao i njihova dinamika i razvoj u odnosu na prethodne periode izveštavanja.

Upravnom odboru i Odboru za praćenje poslovanja (u dajem tekstu: Odbor za reviziju) Banke, na kvartalnom nivou, dostavlja se izveštaj o upravljanju rizicima, čiji su format i sadržina standardizovani. Ovaj izveštaj u delu o kreditnom riziku obuhvata različite pregledе i aspekte merenja, procene i praćenja kreditnog rizika u kontekstu izloženosti istom, kvalitetu portfolija sa aspekta različitih kriterijuma, kao i uticaju na kapital Banke (imajući u vidu ICAAP metodologiju).

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.1 Kreditni rizik (nastavak)

4.1.1.3 Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izveštavanje prema Addiko Bank AG

Na mesečnom nivou Odeljenje kontrole rizika sačinjava i dostavlja Addiko Bank AG izveštaj „Key Risk Indicators – KRI“, koji predstavlja i osnovu za pripremu materijala za mesečni conference call sastanak sa Addiko Bank AG CRO i članovima njegovog tima o kretanju portfolija za prethodni mesec.

Isti izveštaj predstavlja i izvor za potrebe praćenja kretanja kreditnog portfolija i izveštavanja u okviru Savetodavnog tela za kontrolu rizika, Upravnog odbora i Odbora za reviziju Banke.

4.1.2 Tržišni rizici

Banka je u okviru tržišnih rizika izložena deviznom riziku, kamatnom riziku iz Bankarske knjige i cenovnom riziku po osnovu dužničkih hartija (po standardima Grupe ovaj rizik se vodi kao kamatni rizik iz Knjige trgovana) i vlasničkih hartija od vrednosti (po standardima Grupe ovaj rizik se vodi kao "equity price risk"). Dodatno, u skladu sa standardima Grupe, Banka prepoznaje i rizik kreditne marže (eng. Credit Spread Risk) koji odgovara specifičnom cenovnom riziku iz ugla lokalne regulative.

Tržišni rizici se sastoje od potencijalnih gubitaka koji proizilaze iz promene tržišnih cena. Banka strukturira tržišne rizike po rizičnim faktorima kamatne stope, kreditnom spredu, valutnom riziku i riziku ulaganja u vlasničke hartije od vrednosti. Banka poseban naglasak stavlja na identifikaciju, merenje, analizu i upravljanje tržišnim rizicima. Tržišni rizici mogu biti rezultat hartija od vrijednosti (i proizvoda sličnih vrednosnim papirima), novca i proizvoda u stranoj valuti, derivata, hedžinga kursa i hedžinga rezultata, imovine slične glavnici ili od upravljanja aktivom i kapitalom/obavezama. Pored tržišnih rizika, tržišni rizici likvidnosti mogu se pojavit i ako, u slučaju slabe tržišne tražnje, Banka nije u mogućnosti da proda pozicije iz trgovana u uskim grlima likvidnosti (ili zbog zahteva za kompenzacijom zasnovanih na riziku) u kratkom roku. Za postojeće pozicije, one se uzimaju u obzir kao deo ograničenja rizika za tržišne rizike.

4.1.2.2 Merenje tržišnih rizika

Pored standarda definicije i merenja propisanog regulativom Narodne banke Srbije, Banka kao deo Addiko Grupe vrši merenje izloženost tržišnim rizicima (devizni), takođe i metodom vrednosti pod rizikom (eng. Value-at-Risk) na osnovu perioda držanja od jednog dana, sa intervalom poverenja od 99%. Glavni instrument koji se koristi u ovom procesu je Monte Carlo simulacija koja uključuje eksponencijalno ponderisane volatilnosti i korelacije u periodu od 250 dana. U cilju određivanja raspoloživog ekonomskog kapitala za tržišne rizike za izračunavanje kapaciteta preuzimanja rizika, vrednosti VaR-a prilagođene su jedinstvenom nivou poverenja od 99,9% i horizontal od 250 dana. Modeli izračunavaju potencijalne gubitke uzimajući u obzir istorijske tržišne fluktuacije (volatilnosti) i tržišni kontekst (korelacijske).

4.1.2.3 Pregled tržišnih rizika

4.1.2.3.1 Devizni rizik

Politikama, procedurama i radnim instrukcijama za upravljanje tržišnim rizicima Odeljenje kontrole rizika definišu se aktivnosti kontrole deviznog rizika.

Generalne aktivnosti koje se odnose na upravljanje deviznim rizikom su:

- Identifikovanje,
- Merenje,
- Kontrola,
- Praćenje i
- Izveštavanje.

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u Bankarskoj knjizi i u Knjizi trgovana.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

4.1.2.3 Pregled tržišnih rizika (nastavak)

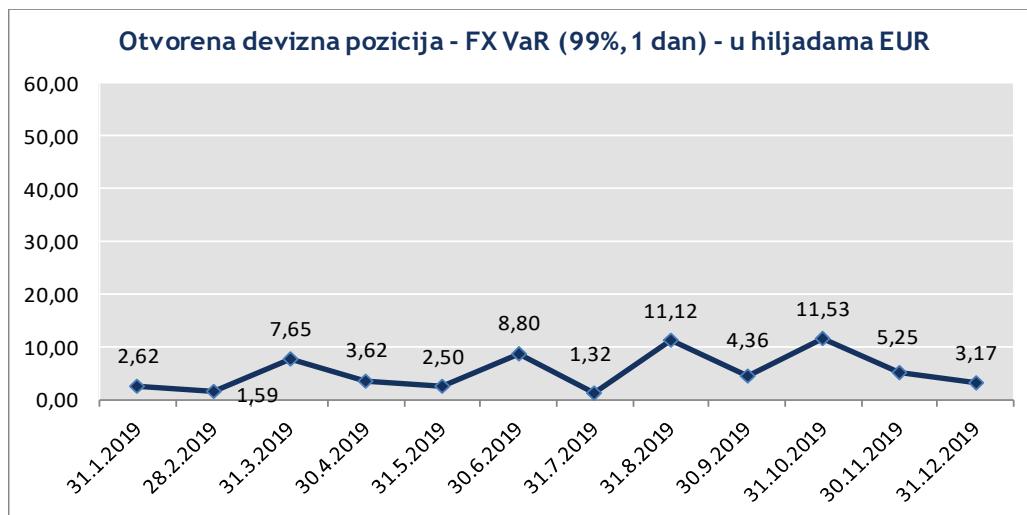
4.1.2.3.1 Devizni rizik (nastavak)

Pokazatelj deviznog rizika se prati kroz odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije i kapitala Banke. Obračun pokazatelja deviznog rizika se vrši u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke. Banka odnos između aktive i pasive održava tako da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija na kraju svakog radnog dana ne bude veća od nivoa propisanog odgovarajućim podzakonskim aktima.

Odeljenje računovodstva i izveštavanja dnevno obračuna ukupnu neto otvorenu poziciju i pokazatelj deviznog rizika Banke u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Na osnovu tako utvrđene neto otvorene pozicije Banke, Odeljenje kontrole rizika u saradnji sa Addiko Grupom i metodologijom i alatima Addiko Grupe dnevno obračunava VaR otvorene devizne pozicije, obračunat metodom J.P. Morgan - Geometric StDev. - Monte-Carlo sa intervalom poverenja od 99% i vremenskim horizontom od jednog dana, koji mora biti u okviru interna propisanih limita. Na dan 31.12.2019. godine VaR (99%, 1 dan) otvorene devizne pozicije iznosio je EUR 3,2 hiljade, odnosno RSD 373 hiljade i bio je značajno ispod interna definisanog limita od EUR 100 hiljada, odnosno RSD 11,8 miliona.

U nastavku je dat pregled kretanja VaR-a (99%, 1 dan) otvorene devizne pozicije Banke u toku 2019. godine.

Pored standardizovanih scenarija Addiko Grupe u odnosu na promenu valute EUR, najmanje jednom mesečno se sprovodi stres scenario kojim se procenjuje potencijalni efekat promene vrednosti lokalne valute od +/- 5% ili +/- 10% na bilans uspeha, finansijski rezultat Banke pre oporezivanja.

U slučaju da je pri postojećoj otvorenoj deviznoj poziciji Banke (sve ostale varijable nepromenjene) na dan 31. decembra 2019. godine bio zabeležen pad/rast lokalne valute (depresijacija/apresijacija RSD) za 5%, odnosno 10% u odnosu na EUR, USD, CHF i ostale valute zbirno, efekat na bilans uspeha pre oporezivanja bio bi negativan/positivan za oko RSD 17 miliona, odnosno RSD 34 miliona, uglavnom zbog obračunatih kursnih razlika po osnovu potraživanja i obaveza denominovanih u stranoj valuti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

4.1.2.3 Pregled tržišnih rizika (nastavak)

4.1.2.3.1 Devizni rizik (nastavak)

Sledeća analiza obračunava rezultat razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli.

Valuta	Promene u deviznom kursu 2019. godine	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2019. godine	Promene u deviznom kursu 2018. godine	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2018. godine
	(%)	u 000 RSD	(%)	u 000 RSD
EUR	+5%	(19,907)	+5%	10,249
CHF	+5%	425	+5%	5,274
USD	+5%	118	+5%	22
Ostale valute	+5%	2,396	+5%	838

Valuta	Promene u deviznom kursu 2019. godine	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2019. godine	Promene u deviznom kursu 2018. godine	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2018. godine
		u 000 RSD		u 000 RSD
EUR	-5%	19,907	-5%	(10,249)
CHF	-5%	(425)	-5%	(5,274)
USD	-5%	(118)	-5%	(22)
Ostale valute	-5%	(2,396)	-5%	(838)

Valuta	Promene u deviznom kursu 2019. godine	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2019. godine	Promene u deviznom kursu 2018. godine	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2018. godine
		u 000 RSD		u 000 RSD
EUR	+10%	(39,813)	+10%	20,498
CHF	+10%	851	+10%	10,547
USD	+10%	235	+10%	44
Ostale valute	+10%	4,791	+10%	1,676

Valuta	Promene u deviznom kursu 2019. godine	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2019. godine	Promene u deviznom kursu 2018. godine	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2018. godine
		u 000 RSD		u 000 RSD
EUR	-10%	39,813	-10%	(20,498)
CHF	-10%	(851)	-10%	(10,547)
USD	-10%	(235)	-10%	(44)
Ostale valute	-10%	(4,791)	-10%	(1,676)

* U tabelama je prikazana promena u deviznom kursu od +5/+10% (depresijacija RSD) kao i -5/-10% (apresijacija RSD) i njihov efekat na Bilans uspeha pre oporezivanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

4.1.2.3 Pregled tržišnih rizika (nastavak)

4.1.2.3.1 Devizni rizik (nastavak)

Odeljenje kontrole rizika navedenu analizu osetljivosti vrši i obračunava mesečno i o rezultatima izveštava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) u skladu sa dinamikom održavanja sednica.

Efekat mogućih kretanja kurseva stranih valuta u odnosu na RSD (uz konstantno održavanje ostalih varijabli) na kapital kroz perspektivu pokazatelja deviznog rizika Banke koji se utvrđuje shodno Odluci o adekvatnosti kapitala, dat je u sledećoj tabeli:

Promene u deviznom kursu 2019. godine	Pokazatelj deviznog rizika banke na dan 31. decembar 2019. godine nakon promene deviznog kursa 2019. godine	Promene u deviznom kursu 2018. godine (%) kapitala	Pokazatelj deviznog rizika banke na dan 31. decembar 2018. godine nakon promene deviznog kursa 2018. godine (%) kapitala).
	(% kapitala)		(% kapitala)
+5%	2.0	+5%	2.6
-5%	1.8	-5%	2.3
+10%	2.1	+10%	2.7
-10%	1.7	-10%	2.2

* U tabeli su prikazane promene u deviznom kursu od +5/+10% (depresijacija RSD) kao i -5%-10% (apresijacija RSD) i njihov efekat na kapital kroz perspektivu pokazatelja deviznog rizika Banke koji se utvrđuje shodno Odluci o adekvatnosti kapitala.

Primenjene prepostavke za obračun scenarija analize osetljivosti u 2019. godini u odnosu na Bilans uspeha pre oporezivanja i kapital su iste kao i prepostavke primenjene u scenario analizama osetljivosti za 2018. godinu.

U cilju zaštite od rizika promene deviznih kurseva, Banka zaključuje derivatne ugovore i ugovara kredite i plasmane sa valutnom klauzulom.

ADDIKO BANK A.D., BEOGRAD

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

4.1.2.3 Pregled tržišnih rizika (nastavak)

4.1.2.3.1 Devizni rizik (nastavak)

U tabeli niže prikazana je valutna struktura finansijskih instrumenata na dan 31. decembra 2019. godine. Finansijska sredstava sa valutnom klauzulom su uključena u devizne pozicije sa odgovarajućom valutom za koju je potraživanje vezano.

	(000 RSD)						
AKTIVA	EUR	USD	CHF	GBP	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	2,927,536	57,434	128,341	21,624	180,752	4,569,050	7,884,737
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	1,680	1,680
Hartije od vrednosti	1,567,275	2,288,415	-	-	-	9,812,307	13,667,997
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,562,312	68,626	10,018	37,401	88,695	9,887	2,776,939
Kredit, potraživanja i založena potraživanja komitenata	42,676,537	32,988	266,284	-	-	24,611,130	67,586,939
Ostala sredstva	231,007	1,672	41	5	8	243,771	476,504
Ukupna bilansna aktiva	49,964,667	2,449,135	404,684	59,030	269,455	39,247,825	92,394,794
Derivativni instrumenti	409,811	1,520,652	153,998	-	-	-	2,084,461
Ukupna aktiva	50,374,478	3,969,787	558,682	59,030	269,455	39,247,825	94,479,257
PASIVA							
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	9,608	9,608
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i Centralnoj banci	5,275,799	42	36	-	-	366,014	5,641,891
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	38,851,563	3,917,623	517,900	53,400	122,133	17,526,366	60,988,985
Subordinirane obaveze	3,934,511	-	-	-	-	-	3,934,511
Ostale finansijske obaveze	448,400	5,323	721	223	15	625,703	1,080,385
Ukupna bilansna pasiva	48,510,273	3,922,988	518,657	53,623	122,148	18,527,691	71,655,380
Derivativni instrumenti	2,034,355	35,281	37,671	-	102,253	-	2,209,560
Ukupna pasiva	50,544,628	3,958,269	556,328	53,623	224,401	18,527,691	73,864,940
Duga devizna pozicija		11,518	2,354	5,407	45,054		64,333
Kratka devizna pozicija		(170,150)					(170,150)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

4.1.2.3 Pregled tržišnih rizika (nastavak)

4.1.2.3.1 Devizni rizik (nastavak)

U tabeli niže je prikazana valutna struktura finansijskih instrumenata na dan 31. decembra 2018. godine. Finansijska sredstava sa valutnom klaузулом su uključena u devizne pozicije sa odgovarajućom valutom za koju je potraživanje vezano.

AKTIVA	EUR	USD	CHF	GBP	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	7,125,203	38,545	68,796	7,675	131,446	3,803,106	11,174,771
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	25,656	25,656
Hartije od vrednosti	1,923,519	2,238,335	-	-	-	6,946,670	11,108,524
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,784,593	285,293	240,075	27,776	89,440	14,979	2,442,156
Kredit, potraživanja i založena potraživanja komitenata	42,985,773	21,318	7,925,115	-	-	22,069,649	73,001,855
Ostala sredstva	199,637	5	47	12	-	161,893	361,594
Ukupna bilansna aktiva	54,018,725	2,583,496	8,234,033	35,463	220,886	33,021,953	98,114,556
Derivativni instrumenti	8,179,066	1,143,229	318,020	71,029	-	-	9,711,344
Ukupna aktiva	62,197,791	3,726,725	8,552,053	106,492	220,886	33,021,953	107,825,900
PASIVA							
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	24,942	24,942
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	4,893,163	46	104	-	-	2,696,513	7,589,826
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	46,295,912	3,590,257	586,270	106,440	203,946	15,006,228	65,789,053
Subordinirane obaveze	-	-	3,911,759	-	-	-	3,911,759
Ostale finansijske obaveze	322,392	85,323	11,843	213	15	410,812	830,598
Ukupna bilansna pasiva	51,511,467	3,675,626	4,509,976	106,653	203,961	18,138,495	78,146,178
Derivativni instrumenti	10,483,861	50,661	3,936,608	-	-	-	14,471,130
Ukupna pasiva	61,995,328	3,726,287	8,446,584	106,653	203,961	18,138,495	92,617,308
Duga devizna pozicija	202,463	438	105,469	-	18,893	-	327,263
Kratka devizna pozicija	-	-	-	(161)	(1,968)	-	(2,129)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2.3 Pregled tržišnih rizika (nastavak)

4.1.2.3.1 Devizni rizik (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke (Sl. Glasnik RS br. 103/2016, 103/2018 i 88/2019), Banka je dužna da pokazatelj deviznog rizika tj. odnos između aktive i pasive, održava tako da ukupna neto otvorena devizna pozicija Banke, uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu, na kraju svakog radnog dana, ne bude veća od 20% njenog kapitala.

U toku cele 2019. godine Banka je imala usklađen navedeni pokazatelj sa zahtevima Narodne banke Srbije.

Na dan 31. decembra 2019. godine i 31. decembra 2018. godine pokazatelj deviznog rizika Banke bio je kao što sledi:

Pokazatelj deviznog rizika u %	2019.	2018.
na dan 31. decembra *	1.92	2.48
maksimalan za period - mesec decembar **	5.43	6.03
minimalan za period - mesec decembar **	0.99	0.22

*Pokazatelj nakon obračuna kapitala i evidentiranja svih poslovnih promena

**Pokazatelj ostvaren za tekuće radne dane u decembru

4.1.2.3.2 Kamatni rizik iz Bankarske knjige

Kamatni rizik predstavlja rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene kamatnih stopa, a Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi.

Banka posebno analizira i upravlja izloženosti po osnovu sledećih oblika kamatnog rizika:

- a) Rizik vremenske neusklađenosti dospeća (za stavke s fiksnom kamatnom stopom) i ponovnog određivanja cena (za stavke s promenljivom kamatnom stopom) za pojedinačne stavke aktive i pasive, kao i za vanbilansne stavke banke (engl, repricing risk);
- b) Rizik krive prinosa (engl, yield curve risk) kome je izložena usled promene oblika kao i nagiba krive prinosa;
- c) bazni rizik (engl, basis risk) – kome je izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena;
- d) Rizik opcija (engl, optionality risk) kome je izložena zbog ugovornih odredbi u vezi sa kamatno osetljivim pozicijama (krediti s mogućnošću prevremenе otplate, depoziti sa mogućnošću prevremenog povlačenja i dr.).

U skladu sa odgovornostima i nadležnostima definisanim propisima i aktima Narodne banke Srbije, Upravni odbor Banke definiše strategiju i ciljeve Banke u skladu sa kriterijumima za rizike i rezultat, dok Izvršni odbor ima sveukupnu nadležnost za poslovanje Banke i sprovođenje strategije i politika za upravljanje rizicima i strategije upravljanja kapitalom.

Druge odgovornosti u vezi sa kamatnim rizikom se izvršavaju kroz sledeće odbore koje Banka uspostavlja, u skladu sa zakonom, propisima i aktima Narodne banke Srbije:

- Odbor za praćenje poslovanja Banke (Odbor za reviziju)
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO).

Odeljenje kontrole rizika je u vezi sa upravljanjem kamatnim rizikom, između ostalog odgovorno za sveobuhvatnu analizu, merenje, procenu, praćenje, kontrolu i izveštavanje o kamatnom riziku kao i za kreiranje i implementiranje adekvatnog sistema limitiranja i procedura za rano upozorenje usklađenih sa ICAAP procesom (engl. Internal Capital Adequacy Assessment Process).

Odeljenje sredstava i upravljanja bilansom je u vezi sa upravljanjem kamatnim rizikom Banke, između ostalog nadležno da:

- Upravlja kamatno osetljivim stavkama aktive i pasive Banke ukupno i po svakoj materijalno značajnoj valuti na način da nivo kamatnog rizika bude u okvirima prihvatljivog;
- Daje predloge Odboru za upravljanje aktivom i pasivom za ublažavanje, izbegavanje i zaštitu (eng. Hedging) od kamatnog rizika u slučaju povećanih troškova poslovanja i probijanja utvrđenih limita usled promene kamatnih stopa;
- U saradnji sa drugim tržišnim sektorima sprovodi mere koje je Izvršni odbor doneo u vezi sa ublažavanjem kamatnog rizika;
- Obavlja ostale poslove definisane odgovarajućim internim poslovnikom Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

4.1.2.3 Pregled tržišnih rizika (nastavak)

4.1.2.3.2 Kamatni rizik iz Bankarske knjige (nastavak)

U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o upravljanju rizicima banke i u skladu sa metodologijom Addiko Grupe, Odeljenje kontrole rizika putem GAP analize (*engl. Interest Sensitivity Gap Balance*) primenjene na bilansne pozicije aktive (imovine) i pasive (obaveza) Banke, kao i kamatno osetljive vanbilansne stavke Banke iz Bankarske knjige najmanje na kvartalnom nivou meri, odnosno vrši procenu negativnih efekata promene kamatne stope na finansijski rezultat (bilans uspeha), kao i ekonomsku vrednost Banke.

Izloženost riziku kamatne stope u Bankarskoj knjizi i procena efekata promene ove stope na finansijski rezultat Banke (bilans uspeha) utvrđuje se u skladu sa pristupom – *Earning approach* baziranom na Delta pristupu u smislu da rezultat prikazuje samo deltu (promenu) kamatnog prihoda obračunatu sa predefinisanim pomeranjem/promenom kamatne stope. Prilikom obračuna uzimaju se u obzir samo kamatno osetljive pozicije iz Bankarske knjige dok je bilans kamatnog GAP-a osnov obračuna. Takođe, nema dinamičkog pregleda (planirani novi poslovi nisu obuhvaćeni, aspekt isteka plasmana nije obuhvaćen, nema prelaska između kategorija rizika – fiksni, varijabilni i UFN).

U cilju sagledavanja mogućih posledica promene kamatne stope na neto kamatni prihod, sprovode se scenariji sa predefinisanim pretpostavkama pomeranja kamatne stope i to:

- Tromesečno i šestomesečno pomeranje kamatnih stopa u kojima se uzima Forward 3m/6m kamatna kriva po valutama dostupna na Bloomberg-u;
- Stres scenario paralelnog pomeranja kamatne stope za 200 bp*;
- Tromesečna i šestomesečna lokalna prognoza pomeranja kamatnih stopa po valutama.

GAP analizu kamatne stope sprovodi Odeljenje kontrole rizika i o rezultatima analize najmanje kvartalno izveštava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Izvršni odbor, Upravni odbor i Odbor za reviziju.

Tabela niže prikazuje senzitivnost Bilansa uspeha Banke na gore pomenute moguće promene kamatnih stopa za period do godinu dana od dana kreiranja izveštaja, uz konstantno održavanje ostalih varijabli.

Ukupan kamatni prihod (ind+ufn+fix) u 000 RSD	Ukupno	EUR	USD	CHF	RSD	Ostalo
FWD 6M	(228)	109	(298)	(9)	(28)	(3)
FWD 3M	11,148	17,483	(2,138)	(514)	(3,643)	(39)
Prognoza GBSMT 3M	6,313	3,989	2,668	128	(422)	(50)
Paralelno pomeranje + 200 bps	168,065	238,616	(35,554)	(6,576)	(27,519)	(903)
Prognoza GBSMT 6M	6,320	6,794	117	117	(675)	(33)

*1% = 100 baznih poena (bp)

Radi potpunijeg merenja uticaja kamatnog rizika na kapital Banke, uzimajući u obzir samo kamatno osetljive stavke aktive i pasive Banke vrši se i merenje, odnosno utvrđivanje pokazatelja kamatnog rizika u odnosu na kapital, kao odnos utvrđene ekonomske vrednosti Banke i kapitala Banke obračunatog u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o adekvatnosti kapitala, Pokazatelj kamatnog rizika (*eng. Risk-Equity-Ratio*) pod navedenim pretpostavkama, pokazuje stepen izloženosti kapitala Banke kamatnom riziku.

Pokazatelj kamatnog rizika na dan 31. decembra 2019. godine kao pokazatelj promene ekonomske vrednosti za kamatno osetljive pozicije u odnosu na kapital Banke na dan 31. decembra 2019. godine iznosio je 10.7% (na dan 31. decembar 2018. godine iznosio je 12.8%) što je i dalje ispod postavljenog internog limita od 15% kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

4.1.2.3 Pregled tržišnih rizika (nastavak)

4.1.2.3.2 Kamatni rizik iz Bankarske knjige (nastavak)

Tabela predstavlja ukupan iznos finansijskih sredstava i obaveza po iskazanoj vrednosti, kategorizovanoj po ranijem od datuma određivanja cene (*re-pricing date*) ili datuma dospeća na dan 31. decembra 2019. godine:

(u 000 RSD)	Do 1 mesec	1-3 meseci	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno	Ukupno
FINANSIJSKA AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	2,731,583	190,260	1,741,677	1,171,993	5,028	2,044,196	7,884,737
Potraživanja po osnovu derivata						1,680	1,680
Hartije od vrednosti	-	664,491	1,716,314	6,688,832	2,302,450	-	11,372,087
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,043,145	-	729,090	-	-	4,704	2,776,939
Krediti i potraživanja od komitenata	9,947,997	36,391,459	4,753,449	8,846,681	6,428,551	1,218,802	67,586,939
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	476,504	476,504
Aktiva ukupno	14,722,725	37,246,210	8,940,530	16,707,506	8,736,029	3,745,886	90,098,886
FINANSIJSKA PASIVA							
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	9,608	9,608
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	1,021,054	1,497,812	3,107,890	-	-	15,135	5,641,891
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema ostalim komitentima	21,873,949	6,984,341	14,923,957	10,486,960	6,540,409	179,369	60,988,985
Subordinirane obaveze	-	3,934,511	-	-	-	-	3,934,511
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	1,080,385	1,080,385
Pasiva ukupno	22,895,003	12,416,664	18,031,847	10,486,960	6,540,409	1,284,497	71,655,380
Kamatni GAP	(8,172,278)	24,829,546	(9,091,317)	6,220,546	2,195,620	2,461,389	18,443,506

*Uključujući samo hartije od vrednosti iz bankarske knjige (Hartija od vrednosti iz knjige trgovanja u iznosu od 2,905,909 hiljada dinara nisu uključeni).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

4.1.2.3 Pregled tržišnih rizika (nastavak)

4.1.2.3.2 Kamatni rizik iz Bankarske knjige (nastavak)

Tabela predstavlja ukupan iznos finansijskih sredstava i obaveza po iskazanoj vrednosti, kategorizovanoj po ranijem od datuma određivanja cene (*eng. repricing date*) ili datuma dospeća na dan 31. decembra 2018. godine:

(u 000 RSD)	Do 1 mesec	1-3 meseci	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno	Ukupno
FINANSIJSKA AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke							
223,019	161,947	1,482,491	997,584	4,280	8,305,450	11,174,771	
Hartije od vrednosti	595,044	-	196,911	9,345,438	265,531	-	10,402,924
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,794,738	-	607,855	-	-	39,563	2,442,156
Krediti i potraživanja od komitenata	7,105,629	37,938,817	14,496,420	10,477,779	5,569,547	(2,586,337)	73,001,855
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	361,594	361,594
Ukupno aktiva	9,718,430	38,100,764	16,783,677	20,820,801	5,839,358	6,120,270	97,383,300
FINANSIJSKA PASIVA							
Depoziti i ostale obaveze od banaka							
3,522,842	342,764	869,825	2,836,670	-	17,725	7,589,826	
Depoziti i ostale obaveze od komitenata	19,354,596	11,507,989	18,695,701	9,971,176	5,919,621	339,970	65,789,053
Subordinirane obaveze	-	-	-	3,911,759	-	-	3,911,759
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	830,598	830,598
Ukupno pasiva	22,877,438	11,850,753	19,565,526	16,719,605	5,919,621	1,188,293	78,121,236
Kamatni GAP	(13,159,008)	26,250,011	(2,781,849)	4,101,196	(80,263)	4,931,977	19,262,064

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

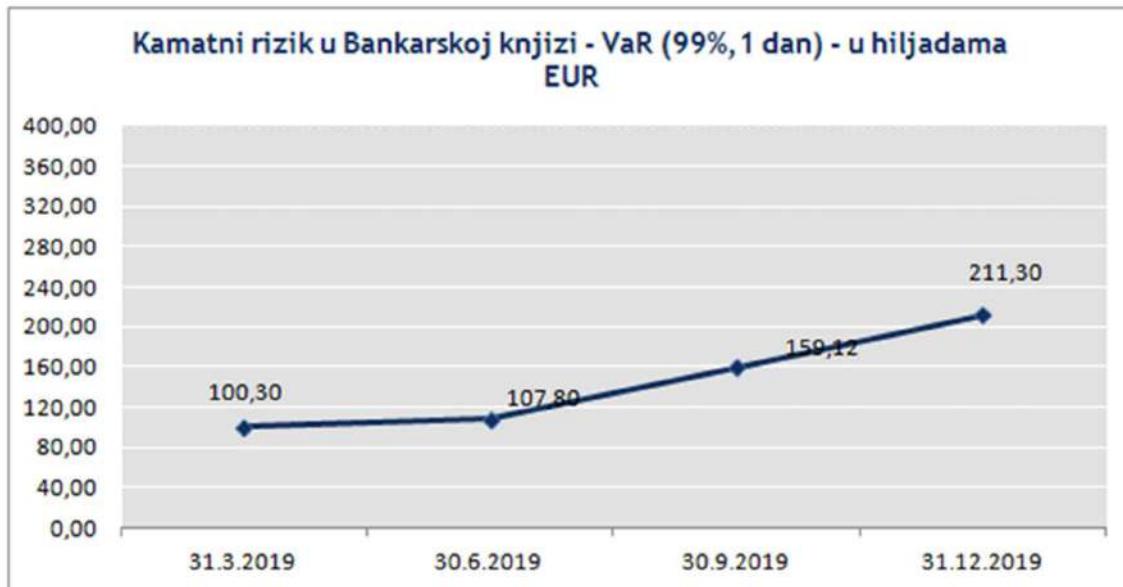
4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

4.1.2.3 Pregled tržišnih rizika (nastavak)

4.1.2.3.2 Kamatni rizik iz Bankarske knjige (nastavak)

U toku 2019. godine pokazatelj kamatnog rizika VaR (99%, 1d) je bio na prilično niskom nivou. Na dan 31.12.2019. godine VaR (99%, 1 dan) kamatnog rizika u bankarskoj knjizi iznosio je EUR 211,3 hiljada odnosno RSD 24,9 miliona i bio je značajno ispod limita od EUR 400 hiljada, odnosno RSD 47,4 miliona. U nastavku je grafički prikaz kretanja ovog pokazatelja u 2019. godini:

4.1.2.3.3 Cenovni rizik

Banka je izložena i cenovnom riziku po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti s obzirom na to da su ulaganja Banke klasifikovana u Bilansu stanja kao po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultati jednim delom kao ulaganja u Knjigu trgovanja. Upravni odbor Banke na predlog Izvršnog odbora Banke usvaja odgovarajuće politike za upravljanje tržišnim rizicima. Izvršni odbor Banke, na predlog Odeljenja kontrole rizika (i Odeljenje sredstava i upravljanja bilansom), usvaja i odgovarajuće prateće procedure i priručnike za identifikovanje, merenje/procenu, ublažavanje i praćenje tržišnih rizika. Ove politike, procedure i priručnici zasnivaju se na principima Banke i Addiko Grupe u vezi sa upravljanjem i kontrolom tržišnih rizika i u skladu su sa minimumom standarda i kriterijumima koje propisuje Narodna banka Srbije.

Za upravljanje cenovnim rizikom po dužničkim i vlasničkim HoV, kome je Banka izložena, odgovoran je Izvršni odbor Banke. ALCO predlaže Izvršnom odboru mere koje imaju za cilj efikasno i uspešno upravljanje ostalim tržišnim rizicima. Radi praćenja i kontrole cenovnog i drugih tržišnih rizika koji proizilaze iz Bankarske knjige i Knjige trgovanja, Banka jednom godišnje utvrđuje set limita i to: limit volumena/pozicije (eng. *Volume/Position limit*), gubitka (eng. *Stop-Loss Limit p.a.*) i VaR limit (1-dnevni, 99%). Limiti za Knjigu trgovanja i Bankarsku knjigu se utvrđuju najmanje jednom godišnje u saradnji sa Addiko Grupom, po zahtevu/predlogu Odeljenja sredstava i upravljanja bilansom, koji sadrži i strategiju poslovanja Odeljenja sredstava i upravljanja bilansom u okviru svake od knjiga poslovanja. Zahtev sadrži i procencu, odnosno komentare Odeljenja kontrole rizika u vezi sa predloženim pozicijama i limitima, polazeći od nivoa kapitala i drugih parametara i pokazatelja poslovanja. Zahtev za limite poslovanja u Bankarskoj i Knjizi trgovanja odobrava Izvršni odbor Banke koji se dalje dostavlja Addiko Grupi. Prema standardu matične Banke, na isti način, definišu se pozicije i limiti tzv. Knjige za upravljanje tržišnim rizicima (eng. *Market Risk Steering Book*) koja u slučaju Banke, sadrži sledeće: VaR limit kamatnog rizika i ukupne FX otvorene pozicije, čije pozicije i limiti služe za strateško poslovanje.

Unutar Knjige za upravljanje tržišnim rizicima Banka je u 2019. godini poslovala i imala utvrđene limite VaR za kamatni rizik iz Bankarske knjige i ukupnu otvorenu FX poziciju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

4.1.2.3 Pregled tržišnih rizika (nastavak)

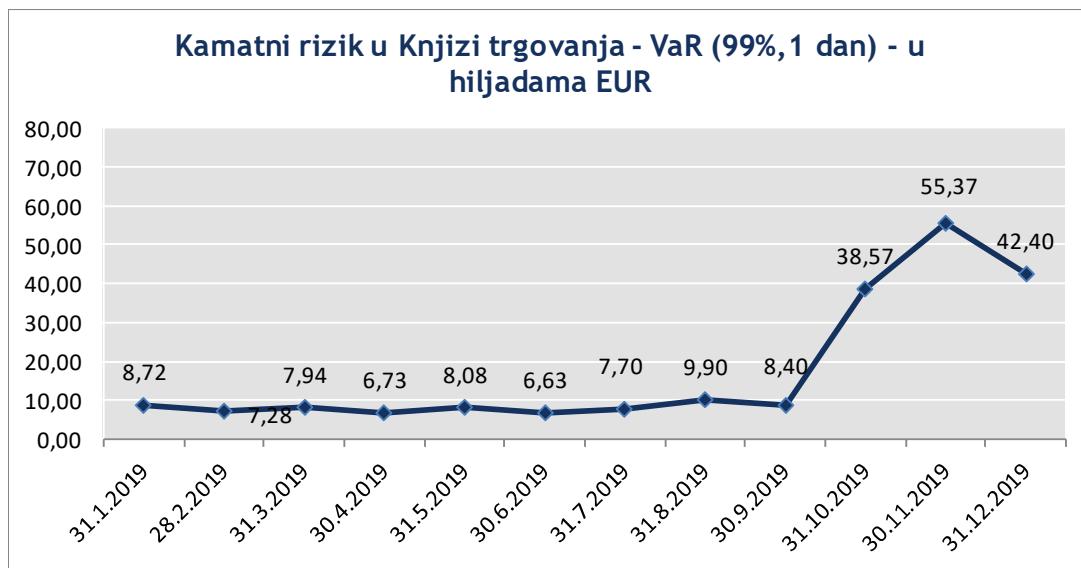
4.1.2.3.3 Cenovni rizik (nastavak)

U 2019. godini, u skladu sa Grupnom i lokalnom strategijom, procedurama i odobrenim limitima, Banka nije imala učešća u drugim pravnim licima po osnovu trgovanja akcijama na Beogradskoj berzi (direktno), ali je od početka i tokom cele 2019. godine imala jedinice investicionih fondova koje su se vodile u Bankarskoj knjizi a zatim i u Knjizi trgovanja.

Banka je i u 2019. godini nastavila da u procesu trgovanja finansijskim derivatima sa Addiko Grupom primenjuje elemente dodatne kreditne zaštite kroz međusobno obezbeđivanje (pružanje) kolateralu između Banke i Addiko Grupe, a saglasno međusobno zaključenim ugovorima „Master Agreement for Financial Derivatives Transactions“ i „Collateral Addendum to the above-mentioned Master Agreement for Financial Derivatives Transactions“ koji su uskladjeni sa standardima ISDA (eng. International Swaps and Derivatives Association).

Cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti po regulative NBS odgovara kamatnom riziku iz Knjige trgovanja po standardima Addiko Grupe. Najznačajniji faktor koji utiče na ovaj rizik predstavljaju državne hartije od vrednosti koje se vode u Knjizi trgovanja. U poslednjem kvartalu 2019. godine došlo je do značajnog rasta kamatnog rizika (VaR) usled povećanja portfolije državnih hartija od vrednosti u Knjizi trgovanja, Na dan 31.12.2019. godine, VaR kamatnog rizika iz Knjige trgovanja iznosio je EUR 42,4 hiljade odnosno RSD 5 miliona i bio je ispod limita koji je iznosio EUR 80 hiljada odnosno RSD 9,4 miliona.

U nastavku je dat pregled kretanja vrednosti VaR (99%, 1 dan) kamatnog rizika iz knjige trgovanja u 2019. godini:

4.1.2.3.4 Rizik ulaganja u vlasničke hartije od vrednosti

Banka prema standardima Addiko Grupe prepoznaje i rizik ulaganja u vlasničke hartije od vrednosti, ali Banka nije u 2019. godini imala izloženost po osnovu ovih hartija.

4.1.2.3.5 Rizik kreditne marže

Banka takođe prati i Rizik kreditne marže - likvidni (eng. Credit Spread Risk - Liquid), kao posebnu komponentu tržišnog rizika koji se definiše kao rizik od promene tržišne cene zbog promena kreditnih marži na tržištu. Ključni faktor koji utiče na rizik kreditne marže je držanje rezervi likvidnosti u obliku hartija od vrednosti. Na dan 31. decembar 2019. godine VaR (99%, 1 dan) rizika kreditne marže iznosio je EUR 47 hiljada odnosno RSD 5,5 miliona, i bio je značajno ispod limita koji iznosi EUR 470 hiljada odnosno RSD 55,3 miliona.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.2 Tržišni rizici (nastavak)

4.1.2.3 Pregled tržišnih rizika (nastavak)

4.1.2.3.5 Rizik kreditne marže (nastavak)

U nastavku je dat pregled kretanja vrednosti VaR (99%, 1 dan) rizika kreditne marže u 2019. godini:

4.1.3 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nesposobnosti banke da ispunjava svoje dospele obaveze i to zbog:

- Povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava) ili
- Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Banka upravlja likvidnošću na način da kroz obezbeđivanje dovoljnih sredstava za izmirenje dospelih obaveza uz minimalne troškove osigura svoje redovno i nesmetano poslovanje. To podrazumeva i obavezu Banke da u redovnom poslovanju obezbedi i održava rezervu likvidnosti za slučaj vanrednih i nepredviđenih okolnosti.

S tim u vezi, Banka je domen kontrole i upravljanja rizikom likvidnosti uredila setom internih akata (strategija, politika, procedura, itd.) koji su usklađeni sa zakonskim i podzakonskim aktima Narodne banke Srbije koji regulišu upravljanje likvidnošću, sa drugim politikama i relevantnim aktima Banke, kao i sa standardima Addiko Grupe, čija je Banka članica.

Cilj Strategije za rizik likvidnosti je da uspostavi opšte parametre za promišljeno i stalno upravljanje rizikom likvidnosti inherentnim za poslovni model Banke.

Praćenje i upravljanje likvidnosti na nivou Banke je u odgovornosti Odeljenja sredstava i upravljanja bilansom (Balance Sheet Management & Treasury). Tu se odvija upravljanje situacionom i strukturnom likvidnošću i koordinacija potencijala za finansiranje na nivou Banke. Kontrola rizika likvidnosti je u odgovornosti Odeljenja kontrole rizika koje obavlja poslove merenja i ublažavanja, kao i pravovremeno i konzistentno izveštavanje o izloženosti riziku likvidnosti.

Banka ima uspostavljen plan poslovanja za slučaj nastupanja kriza likvidnosti kojim su definisani procesi i instrumenti kontrole ili zaštite koji su potrebi da bi se otklonile neposredne krize ili kako bi se prevazišle akutne krize. U slučaju krize likvidnosti, glavni prioriteti Banke su rigorozno održavanje solventnosti i sprečavanje narušavanja ugleda Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.3 Rizik likvidnosti (nastavak)

Ovom Strategijom se definiše:

- Adekvatna identifikacija, definisanje, analiza, merenje, monitoring, izveštavanje i ograničavanje celokupnog apetita za rizik likvidnosti Banke, kako bi se obezbedio održivi razvoj poslovanja Banke;
- Obezbeđivanje da se struktura rizika likvidnosti kreira u skladu sa raspoloživim kapitalom i likvidnošću, čime se podržava njegova zaštita i očuvanje vrednosti za akcionare Banke;
- Organizacioni okvir za dnevno upravljanje i odlučivanje u vezi sa rizikom likvidnosti;
- Efikasno upravljanje likvidnošću (uključujući kvalitet podataka) i pristup „posmatranja unapred“ (eng. *Forward Looking Approach*) koji poštuje definisane signale ranog upozoravanja čiji je cilj usklađivanje adekvatnosti likvidnosti na dugoročnom horizontu.

U skladu sa odgovornostima i nadležnostima definisanim propisima i aktima Narodne banke Srbije, Upravni odbor Banke definiše strategiju i ciljeve Banke u skladu sa kriterijumima za rizike i rezultat, dok Izvršni odbor ima sveukupnu nadležnost za poslovanje Banke i sprovođenje strategije i politika za upravljanje rizicima i strategije upravljanja kapitalom.

Druge odgovornosti u vezi sa rizikom likvidnosti se izvršavaju kroz sledeće odbore, u skladu sa zakonom, propisima i aktima Narodne banke Srbije:

- Odbor za praćenje poslovanja Banke
- Odbor za upravljanje aktivnom i pasivom (ALCO).

Odeljenje kontrole rizika je odgovorno za sveobuhvatnu analizu, merenje, kontrolu i izveštavanje o riziku likvidnosti, uključujući i rizik marže finansiranja (eng. *Funding Spread Risk*) kao i za kreiranje i implementiranje adekvatnog sistema limitiranja i procedura za rano upozorenje usklađenih sa okvirom ICAAP (eng. *Internal Capital Adequacy Assesment Process*) i okvirom ILAAP (eng. *Internal Liquidity Adequacy Assesment Process*).

Odeljenje sredstava i upravljanja bilansom je odgovorno za upravljanje likvidnošću na lokalnom nivou, te je s tim u vezi unutar ove organizacione jedinice delegiran i zaposleni koji shodno standardima Addiko Grupe obavlja poslove Menadžera za likvidnost Banke.

Osnovni instrumenti i pokazatelji za praćenje i merenje kratkoročne i dugoročne likvidnosti su:

- Priprema i izvršenje plana novčanih tokova u određenom vremenskom razdoblju (najmanje za jedan mesec);
- Pokazatelja likvidnosti koji propisuje Narodna banka Srbije (a obračunava i dostavlja Odeljenje računovodstva i izveštavanja);
- Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom - PPLA (eng. *Liquidity Coverage Ratio - LCR*);
- Analiza kretanja i projekcija usklađenosti novčanih tokova u pojedinim vremenskim intervalima (GAP analiza);
- Analiza, praćenje i limitiranje negativnih neto novčanih tokova u odnosu na raspoloživu rezervu likvidnosti u normalnim uslovima poslovanja i uslovima stresa u horizontu od jedne godine;
- Monitoring seta interna definisanih pokazatelja likvidnosti;

U skladu sa Odlukom Narodne banke o upravljanju rizikom likvidnosti banke („Službeni glasnik RS“, br. 103/2016), Banka je dužna da održava propisane nivoje likvidnosti. Odnos zbira likvidnih potraživanja prvog reda i likvidnih potraživanja drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju i bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane, Banka mora da održava tako da on iznosi:

- a) Najmanje 1.0 kada je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu;
- b) Da ne bude manji od 0.9 duže od tri uzastopna radna dana;
- c) Da iznosi najmanje 0.8 kada je obračunat za jedan radni dan.

U skladu sa istom Odlukom, počevši od 24. decembra 2012. godine, Banka prati i uži pokazatelj likvidnosti Banke koji predstavlja odnos likvidnih potraživanja banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti s druge strane. Banka mora da održava nivo užeg pokazatelja likvidnosti tako da:

- a) Iznosi najmanje 0.7 kad je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu;
- b) Ne bude manji od 0.6 duže od tri uzastopna radna dana;
- c) Iznosi najmanje 0.5 kad je obračunat za jedan radni dan.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.3 Rizik likvidnosti (nastavak)

Primenom Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti (Službeni glasnik RS br. 103/2016) počev od 30. juna 2017. godine Banka je u obavezi da na mesečnom nivou obračunava pokazatelj pokrića likvidnom aktivom-PPLA (LCR) koji predstavlja odnos zaštićnog sloja likvidnosti banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u prepostavljenim uslovima stresa. Banka je dužna da pokazatelj pokrića likvidnom aktivom, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%.

Kritično nizak nivo likvidnosti Banke predstavlja nivo likvidnosti čiji je pokazatelj niži od navedenih pokazatela, Ukoliko Banka utvrdi kritično nizak nivo likvidnosti, u obavezi je da najkasnije narednog dana o tome obavesti Narodnu banku Srbije.

Pored regulatornih pokazatela likvidnosti (LIK i uži LIK), Banka za potrebe internog praćenja likvidnosti, definiše i sledeće pokazatеле које прати на дневном нивоу:

- Pokazateli likvidnosti (po analogiji LIK) по свим значајним валутама pojedinaчно (EUR, USD, CHF и RSD) као и у осталим валутама збирно допunjени за позиције swap и forward трансакција које доспевају у нредних месец дана од дана на који се обрачун односи (постоје успостављени лимити за утврђене GAP-ове по валутама и лимити вредности валутних рација) и
- Set рација likvidности који су проценjeni да могу бити од значаја за интерно управљање likvidnoшћу (постоје успостављени лимити).

Интерне лимите за ове показателе и показателј likvidnosti и уži pokazateli likvidnosti на предлог Одељења контроле ризика усваја Izvršni odbor.

Одељење контроле ризика дневно прати кретање вредности интерних показатела/ракија likvidnosti и takođe дневно доставља информацију о вредностима ових показатела Одељењу средстава и управљања билансом.

Takođe, Одељење контроле ризика најманje једном месечно, на седницама ALCO оdbora, извештава о периодичном тренду кретања интерних показатела likvidnosti.

За потребе sagledavanja efekata потенцијално могућих (negativnih) pomeranja u poziciji likvidnosti, односно sačinjavanja nekoliko stres scenarija likvidnosti, Одељење контроле ризика у сарадњи са Одељењем средстава и управљања билансом који obezbeđuje информације о располоživosti likvidnosног потенцијала и Одељењем финансијске контроле који definiše/ažurira planirane novčane tokove (за временски период до годину дана), utvrđuje степен осетljivosti tokova likvidnosti на poremećaje predviđene odgovarajućim scenarijima. Metodologija stres scenariјa se razvija u сарадњи са Addiko Grupom. Одељење контроле ризика за kvantitativno i kvalitativno merenje, praćenje, контролу и извештавање о dugoročnoj likvidnosti, ukupno i по значајним валутама pojedinaчно, примењује методологије definisane interno i/ili u сарадњи са Addiko Grupom i njenim standardima.

Osetljivosti на stres se koriste за izračunavanje efekata stresa на novčane tokove, као и rezervu likvidnosti. Stres analiza se obavlja за različite vremenske periode и нивое nepredviđenih догађаја.

Одељење контроле ризика прати и месечно извештава о роčnoj (ne)uskladenosti bilansних обавеза и потраživanja и vanbilansnih stavki preko skale dospeća за predefinisane vremenske periode (GAP analiza), uzimajući u obzir set prethodno definisanih prepostavki modela (kriterijumi klasifikovanja imovine i obaveza bez dospeća). Овaj извештај се заснива на GAP analizi примененоj на роčnoj структури aktive (имовине) и pasive (обавеза) Banke. Основни смисао овог меренja и извештаја је приказивање имовине и обавеза, односно (нето) новчаних tokova (priliva/odliva) полazeћи од njihovog ugovorenog roka dospeća, односно по периоду preostalom do dospeća. Укључују се, али се и одвојено tretiraju и one bilansne pozicije које nemaju ugovorom definisano dospeće, које se raspoređuju prema dokumentovanim prepostavkama. Od vanbilansnih stavki u izveštaj se uključuju derivati sa ефектом на novčane tokove и neiskorišćeni okvirni кредити, гаранције, akreditivi по utvrđenim prepostavkama.

Pozicije које nemaju dospeće и ne generišu novčane tokove (osnovna sredstva, nematerijalna ulaganja, остала активе, учешћа у капиталу, rezervisanja, остale обавезе, капитал, itd.) se raspoređuju u posebnu категорију - nerelevantni tokovi готовине ("NR").

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.3 Rizik likvidnosti (nastavak)

Sveukupna likvidnosna situacija u Addiko banci u 2019. godini bila je na zadovoljavajućem nivou. Banka u toku godine nije imala kritično niske nivoje likvidnosti, odnosno nijedan od racija koje Banka prati nije bio u kršenju.

U nastavku je uporedni pregled vrednosti pokazatelja likvidnosti za 2019. i 2018. godinu:

Pokazatelj likvidnosti	2019.	2018.
na dan 31. decembra	1.87	1.75
prosek za decembar	1.74	1.38
maksimalan racio u toku godine	2.17	2.85
minimalan racio u toku godine	1.32	1.21

Uporedni pregled užeg pokazatelja likvidnosti za 2019. i 2018. godinu dat je u narednoj tabeli:

Uži pokazatelj likvidnosti	2019.	2018.
na dan 31. decembar	1.54	1.44
prosek za decembar	1.46	1.16
maksimalan racio u toku godine	1.87	2.49
minimalan racio u toku godine	1.10	1.00

Tokom 2019. godine, Banka je imala usaglašenu vrednost Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom (LCR) sa limitom propisanim podzakonskim aktima Narodne banke Srbije.

U tabeli niže je pregled kretanja Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom Banke (LCR) u 2019. i 2018. godini:

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom - PPLA (LCR)	2019.	2018.
na dan 31. decembra	167%	116%
prosečan pokazatelj u toku godine	158%	142%
maksimalan racio u toku godine	183%	181%
minimalan racio u toku godine	135%	116%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.3 Rizik likvidnosti (nastavak)

U tabeli niže analizirana su nederivatna finansijska sredstva i finansijske obaveze Banke koje su grupisane prema datumu dospeća, po neto preostaloj ročnosti.

Bruto potraživanja od banaka i klijenata su umanjena za iznose ispravke vrednosti u skladu sa pripadajućim partijama tih potraživanja. U ročnost do mesec svrstana su: dospela potraživanja, potraživanja i obaveze bez ugovorene ročnosti, unapred naplaćene naknade za kredite i unapred isplaćene kamate po štednim depozitima.

Podaci na dan 31. decembar 2019. godine

(u 000 RSD)	Do 1 Mesec	1-3 meseca	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Knjigovodstvena vrednost
Gotovina i sredstva kod centralne banke	7,884,737	-	-	-	-	7,884,737
Potraživanja po osnovu derivata	1,680	-	-	-	-	1,680
Hartije od vrednosti	2	664,491	1,716,314	8,984,741	2,302,449	13,667,997
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,750,388	171	18,517	7,863	-	2,776,939
Krediti i potraživanja od komitenata	2,120,618	2,465,036	14,865,731	14,556,224	33,579,330	67,586,939
Ostala sredstva	476,269	5	174	56	-	476,504
Aktiva – potraživanja	13,233,694	3,129,703	16,600,736	23,548,884	35,881,779	92,394,796
Obaveze po osnovu derivata	9,608	-	-	-	-	9,608
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	1,225,705	530,461	1,533,869	2,351,856	-	5,641,891
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema ostalim komitentima	35,010,073	6,789,491	15,214,430	3,813,094	161,897	60,988,985
Subordinirane obaveze	584	-	3,933,927	-	-	3,934,511
Ostale obaveze	(967,259)	388,752	1,441,774	38,236	178,882	1,080,385
Pasiva – obaveze	35,278,711	7,708,704	22,124,000	6,203,186	340,779	71,655,380
Ročna neusklađenost na kraju godine	(22,045,017)	(4,579,001)	(5,523,264)	17,345,698	35,541,000	
Kumulativni GAP u ročnosti aktive i pasive	(22,045,017)	(26,624,018)	(32,147,282)	(14,801,584)	20,739,416	

Imajući u vidu da je Banka tokom 2019. godine imala u kontinuitetu usklađene sve regulatorne pokazatelje likvidnosti, te da u nastavku poslovanja u 2020. godini u planu ima sprovođenje strategije delimičnog produžetka ročnost svoje pasive kroz nastavak saradnje sa međunarodnim finansijskim institucijama (dodatano dugoročno zaduzivanje), zanavljanje depozita stanovništva sa istim ili dužim rokovima dospeća od postojećih (za amortizovanje potencijalnog povlačenja bloka depozitnih sredstava koji dospevaju u prvoj polovini 2020. godine), kao i da smanji ročnost svoje aktive preko skraćivanja ročnosti kreditiranja stanovništva, očekuje se da za rezultat ima smanjivanje GAP-a likvidnosti utvrđenog na dan 31. decembra **2019. godine**.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.3 Rizik likvidnosti (nastavak)

Podaci na dan 31. decembar 2018. godina

(u 000 RSD)	Do 1 mesec	1-3 meseca	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Knjigovodstvena vrednost
Gotovina i sredstva kod centralne banke	11,174,771	-	-	-	-	11,174,771
Potraživanja po osnovu derivata	25,565	91	-	-	-	25,656
Hartije od vrednosti	-	-	707,824	10,138,629	262,071	11,108,524
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,429,653	313	9,963	2,227	-	2,442,156
Krediti i potraživanja od komitenata	3,499,617	3,559,280	16,183,105	17,097,408	32,662,445	73,001,855
Ostala sredstva	360,373	33	169	754	265	361,594
Aktiva – potraživanja	17,489,979	3,559,717	16,901,061	27,239,018	32,924,781	98,114,556
Obaveze po osnovu derivata	24,942	-	-	-	-	24,942
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3,113,912	375,424	775,676	3,324,814	-	7,589,826
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	33,196,834	10,639,122	18,471,887	3,395,698	85,512	65,789,053
Subordinirane obaveze	545	-	-	3,911,214	-	3,911,759
Ostale obaveze	120,899	143,357	512,200	10,289	43,853	830,598
Pasiva – obaveze	36,457,132	11,157,903	19,759,763	10,642,015	129,365	78,146,178
Ročna neusklađenost na kraju godine	(18,967,153)	(7,598,186)	(2,858,702)	16,597,003	32,795,416	
Kumulativni GAP u ročnosti aktive i pasive	(18,967,153)	(26,565,339)	(29,424,041)	(12,827,038)	19,968,378	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.3 Rizik likvidnosti (nastavak)

Za potrebe praćenja rizika likvidnosti, vanbilansne pozicije se tretiraju prema sledećim prepostavkama:

- Garancije – 5% isplata u periodu do 1 meseca,
- Okviri – 5% isplata do 6 meseci,
- Neopozive obaveze za nepovučene kreditne linije – 100% isplata do 1 godine.

Ove prepostavke za vanbilansne pozicije, kao i sveukupne prepostavke za potrebe praćenja i merenja rizika likvidnosti, definisane su u saradnji sa Grupom uzimajući u obzir i procene stručnih službi kao i prepostavke koje je za iste pozicije definisala NBS za merenje pokazatelja likvidnosti (pokazatelj LIK I uži LIK), s tim da Odeljenje kontrole rizika o svim tim utvrđenim prepostavkama i njihovim promenama obaveštava ALCO odbor.

U skladu sa navedenim prepostavkama data je tabela na dan 31. decembra 2019. godine:

(000 RSD)	Do 1 meseca	1-3 meseca	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Garancije 5%	623,334	-	-	-	-	623,334
Opozivi okviri 5%	48,525	97,049	436,722	-	-	582,296
Neopozive obaveze za nepovučene kreditne linije 100%	99,243	198,486	893,186	-	-	1,190,915
Ukupno	771,102	295,535	1,329,908	-	-	2,396,545

U skladu sa navedenim prepostavkama data je tabela na dan 31. decembra 2018. godine:

(000 RSD)	Do 1 mesec	1-3 meseca	3-12 meseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Garancije 5%	504,078	-	-	-	-	504,078
Opozivi okviri 5%	36,636	73,271	329,720	-	-	439,627
Neopozive obaveze za nepovučene kreditne linije 100%	90,396	180,792	813,566	-	-	1,084,754
Ukupno	631,110	254,063	1,143,286	-	-	2,028,459

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.3 Rizik likvidnosti (nastavak)

Ročna struktura derivata po ugovorenim dospećima na dan 31. decembra 2019. godine:

(000 RSD)	1-3 meseca	1-5 godina	Ukupno
Transakcije kupovine	(1,498,261)	-	(1,498,261)
Po svopovima sa povezanim bankama	(1,733,447)	-	(1,733,447)
Po svopovima sa ostalim bankama	235,186	-	235,186
Po svopovima sa pravnim licima	-	-	-
Transakcije prodaje	(1,976,173)	-	(1,976,173)
Po svopovima sa povezanim bankama	(1,740,996)	-	(1,740,996)
Po svopovima sa ostalim bankama	(235,177)	-	(235,177)
Po svopovima sa pravnim licima	-	-	-
Ročna neusklađenost na kraju godine	477,912	-	477,912

Ročna struktura derivata po ugovorenim dospećima na dan 31. decembra 2018. godine:

(000 RSD)	1-3 meseca	1-5 godina	Ukupno
Transakcije kupovine	18,030,285	-	18,030,285
Po svopovima sa povezanim bankama	12,778,016	-	12,778,016
Po svopovima sa ostalim bankama	5,201,225	-	5,201,225
Po svopovima sa pravnim licima	51,044	-	51,044
Transakcije prodaje	18,025,249	-	18,025,249
Po svopovima sa povezanim bankama	12,765,745	-	12,765,745
Po svopovima sa ostalim bankama	5,208,843	-	5,208,843
Po svopovima sa pravnim licima	50,661	-	50,661
Ročna neusklađenost na kraju godine	5,036	-	5,036

4.1.6 Ostali rizici

- Rizik usklađenosti poslovanja

Rizik usklađenosti poslovanja nastaje usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i podzakonskim aktima, internim aktima, procedurama za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, kao i uobičajenim pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom Banke. Tri osnovna rizika usklađenosti poslovanja su:

- Rizik od sankcija regulatornog tela - rizik koji proističe iz nepravilnosti u poslovanju koje mogu dovesti do toga da regulatorno državno telo preduzme mere prema Banci pod uslovima i na način predviđen zakonom;
  - Rizik od finansijskih gubitaka - rizik koji nastaje kao posledica svih rizika kojima je Banka izložena, a naročito usled nepoštovanja zakona i internih akata i neodgovarajuće primene strategija i politika, odnosno zbog upravljanja Bankom koje dovodi do finansijskog gubitka po bilo kom osnovu, i
  - Reputacioni rizik – rizik koji nastaje ako se ne postupa u skladu sa zakonom i internim aktima čime se narušava poslovni ugled i poverenje klijenata.
- Operativni rizik

Operativni rizik podrazumeva rizik od gubitka koji proizlazi iz neadekvatnih ili neuspešnih internih procesa, ljudskog faktora i sistemskih ili eksternih događaja, i uključuje pravni rizik. Definicija operativnog rizika ne uključuje strateški rizik i reputacioni rizik. Svojim aktima Banka uvažava i definiciju predviđenu Zakonom o bankama i Odlukom Narodne banke Srbije o upravljanju rizicima banke tako da se pod ovim rizikom podrazumeva i rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja.

Banka meri, odnosno procenjuje izloženost operativnom riziku uzimajući u obzir mogućnost, odnosno učestalost nastanka tog rizika, kao i njegov potencijalni uticaj na Banku, sa posebnim osvrtom na događaje za koje je malo verovatno da će nastati, ali mogu izazvati velike materijalne gubitke.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.6 Ostali rizici (nastavak)

Banka primenjuje dva pristupa za identifikaciju i evaluaciju operativnog rizika: „reaktivni pristup“ procene rizika na osnovu nastalog događaja i „proaktivni pristup“ putem scenario analize „SA“ (eng. *Scenario Analysis*) i procene rizika - „RCSA“ (eng. *Risk and Control Self-Assessment*) kao instrumenata kvalitativne procene.

Cilj upravljanja operativnim rizikom u Banci jeste postizanje „proaktivnog pristupa“ (upravljanje rizikom) umesto „reaktivnog pristupa“ (upravljanje gubicima).

Banka primenjuje sledeće metode i instrumente u cilju podrške upravljanju operativnim rizikom:

- Baza podataka o gubicima za sistematsko prikupljanje podataka o gubicima po osnovu operativnog rizika kroz celokupnu organizaciju;
- Kvalitativne procene (scenarija i procene rizika) za identifikaciju i procenu rizika koji se javljaju u okviru poslovnih procesa;
- Redovno izveštavanje o operativnom riziku.

Svi zaposleni Banke su dužni da aktivno učestvuju u identifikovanju i izveštavanju o gubicima povezanim sa operativnim rizikom.

Identifikacija operativnih rizika se obavlja i procenjuje tako da se mogu definisati adekvatne mere za izbegavanje, smanjenje, prenos ili prihvatanje rizika uključujući i prioritete za implementaciju zaštite.

Cilj jeste smanjenje gubitaka u najvećoj mogućoj meri, u skladu sa dodeljenim resursima i budžetom. Banka će predložiti mere za svođenje operativnog rizika na minimum ako smatra da korist od preduzetih mera neće preći troškove sprovođenja istih, kao i da će doprineti većoj efikasnosti aktivnosti Banke.

Banka identificuje, procenjuje i prati operativni rizik u svim materijalno značajnim proizvodima, aktivnostima, procesima i sistemima, uključujući eksternalizaciju, a pre njihovog uvođenja procenjuje operativni rizik koji može nastati njihovim uvođenjem.

Za obračun kapitalnog zahteva za operativni rizik Banka koristi pristup osnovnog indikatora (engl. *Basic Indicator Approach - BIA*). Prema ovom pristupu, kapitalni zahtev za operativni rizik jednak je iznosu trogodišnjeg proseka indikatora izloženosti pomnoženog sa stopom kapitalnog zahteva od 15%.

Trogodišnji prosek indikatora izloženosti predstavlja aritmetičku sredinu vrednosti tog indikatora za prethodne tri godine. Ukoliko je za bilo koju od prethodne tri godine indikator izloženosti bio negativan ili jednak nuli, taj iznos se ne uključuje u izračunavanje trogodišnjeg proseka, već se taj prosek izračunava kao odnos zbir pozitivnih vrednosti indikatora izloženosti i broja godina u kojima su ostvarene te vrednosti.

Banka prati izloženost operativnom riziku putem redovnih izveštaja o gubicima (potencijalnim gubicima) povezanim sa operativnim rizikom koji se dostavljaju Savetodavnom telu za upravljanje operativnim rizikom i Izvršnom odboru Banke.

Saradnik za operativni rizik na nivou Banke (eng. *Operational Risk Officer – ORO*) redovno sačinjava izveštaje o izloženosti operativnom riziku.

Upravni odbor Banke i Odbor za reviziju se izveštavaju putem izveštaja o operativnom riziku u skladu sa dinamikom održavanja ovih odbora. Narodna banka Srbije se izveštava o nastalim događajima operativnog rizika u skladu sa zakonskom regulativom ili na zahtev regulatora. Takođe, Banka redovno izveštava Grupu u skladu sa njihovim propisanim standardima izveštavanja.

Pravni rizik

Ukupan broj pasivnih pravnih sporova povećan je u 2019. godini. U Republici Srbiji sporovi za naknade za obradu kredita značajno su porasli u toku 2019. godine. Većina nerešenih postupaka odnosi se na naknadu za obradu kredita, valutnu klauzulu, povećanje marže i klauzule o kamatnim stopama - koje su detaljnije opisane u delu „Istorijski rizici jednostrane izmene marže“.

Povećanje broja nerešenih slučajeva pokazuje da, iako se ukupna vrednost sporova ponovo smanjila, postoji budući rizik povećanja broja postupaka zbog promena u sudskej praksi i novih zakona (npr. Zakon o konverziji izmene dopune zakona o potrošačkim kreditima, zakoni o zaštiti potrošača).

U Addiko Bank a.d. Beograd je uspostavljena centralizovana pravna baza podataka (kao i u samoj Addiko Grupi i svim njenim članicama), koja omogućava praćenje i upravljanje sudske sporovima od strane kako Addiko Bank a.d. Beograd tako i Addiko Bank AG. tj. holding kompanije, kao i rano uviđanje mogućih novih razvoja i presuđivanja u zemljama članicama u kojima Addiko Grupa posluje. Osim toga, implementirani su i drugi alati za praćenje i upravljanje kako bi se uspostavio i osigurao pouzdan kvalitet podataka i kvalitet obrade sporova, kao i da bi se pratilo svakodnevni rad na pasivnim sporovima i sam razvoj sporova.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.6 Ostali rizici (nastavak)

Istorijski rizici jednostrane izmene marže

U 2019. godini vrednost tužbenih zahteva u Addiko Bank a.d. Beograd u vezi sa sporovima u vezi valutne klauzule, jednostrane izmene marže i tužbi sa zahtevom za isplatu iznosi 21.1 milion evra.

Praćenje i rezervacije za pravni rizik

Rezervacije u pasivnim sudskim postupcima u Addiko Bank a.d. Beograd, pogotovo u vezi rizika od gubitka spora i snošenju sudske troškova povezanih sa postupcima, utvrđuju se uglavnom u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima koji se primjenjuju u celoj Addiko Grupi. Shodno tome, nije potrebno uspostavljati rezervacije ako je velika verovatnoća da će Addiko Bank a.d. Beograd dobiti spor. Ako je verovatnoća uspeha manja od 50%, rezervacije se moraju uspostaviti. Lokalna Odeljenja pravnih poslova koja su upoznata sa predmetom i/ili angažovani eksterni advokati odgovorni su za procenu uspešnosti. Ovo se posebno odnosi na veoma složene predmete ili predmete sa velikim vrednostima tužbenih zahteva. Pored ovih opštih odredbi, rezervacije se uspostavljaju i u veoma složenim i/ili značajnim sporovima koji nose veći pravni rizik. Isti kriterijumi se primjenjuju na pasivne sporove koje su pokrenuli tužioc u vezi sa indeksiranim kreditima, sa dve značajne dopune: prvo, šanse za uspeh u predmetnom postupku nisu samo procenjene od strane lokalnih Odeljenja pravnih poslova, već sve više i od eksternih advokata i drugo, intenzivirano je praćenje takvih pravnih sporova na nivou cele Grupe kao posledica sve većeg broja propisa o upravljanju deviznim kreditima u zemljama jugoistočne Evrope (npr. „zakonski propisi o konverziji“).

Pored pravne baze podataka, gde se podaci mogu videti na dnevnom nivou, redovno izveštavanje o lokalnim pravnim pitanjima i najnovijim događajima u postupcima, kao i ad-hoc izveštaji o svakom novom sudskom sporu su obaveze kako Addiko Bank a.d. Beograd tako i svih članica Addiko Grupe. Rezultat ovakvog izveštavanja omogućava, u svakom trenutku, pregled ukupnog broja sudske postupaka koji su u toku i u koje je uključena Addiko Grupa, kao i pravni rizik koji je svojstven ovim postupcima (mereno šansama za uspeh), evidentiranje rezervacija za pravni rizik u odgovarajućem iznosu, efektno praćenje promena i usvajanje mera ukoliko je to potrebno.

Pregled pravnih sporova - moguća naknadna ništavost ugovorene valutne klauzule, klauzule o izmeni kamatnih stopa po sudskim odlukama ili izmenama zakonskih odredbi

U poslednjih deset godina mnoštvo fizičkih lica u jugoistočnoj Evropi uzelo je kredite u stranoj valuti (posebno kredite u valuti CHF). Kao i prethodnih godina, takvi ugovori sve više postaju predmet prigovora klijenata i sudske postupaka, pri čemu ovo poslednje prevashodno predstavlja akciju koju iniciraju organizacije za zaštitu potrošača. Glavni argument je da klijentima nije pruženo dovoljno informacija o posledicama takvih ugovora u momentu kada su zaključivani i/ili da se primenjene valutne klauzule i/ili kamate ugovaraju u suprotnosti sa odredbama ugovora. To predstavlja pokušaj ponovnog pregovaranja klijenata o uslovima i odredbama indeksiranih ugovora o kreditu.

U trenutku usvajanja ovih finansijskih izveštaja u Srbiji je izrečeno nekoliko prvostepenih i drugostepenih presuda u vezi sa gore opisanim sporovima, neke presude su na štetu članice Grupe, dok su u ostalim slučajevima u korist Banke.

U Srbiji, grupna tužba koju je "Efektiva" kao organizacija za zaštitu potrošača podnela protiv Addiko Bank a.d. Beograd i još dve banke je pravosnažno odbijena u korist tuženih.

Trenutno postoje indikacije da sudovi - zbog značajnog povećanja vrednosti kursa CHF- mogu promeniti svoje odlučivanje u postupcima u vezi sa CHF, odlučujući u korist klijenta koji su podneli tužbe i dozvoliti raskid ili poništaj ugovora o kreditu u CHF. Prvu pravosnažnu presudu za raskid ugovora doneo je drugostepeni sud u Novom Sadu u septembru 2016. godine. Sud je odbacio žalbu Erste Bank Beograd i potvrdio prvostepenu presudu po kojoj se ugovor o kreditu u CHF-u raskida zbog bitno promenjenih okolnosti. Sa sličnom sudske praksom suočava i članica Grupe u Srbiji gde je u jednom slučaju u drugom stepenu ukinuta prvostepena presuda koja je prvo bitno doneta u korist Banke. Štaviše, drugostepeni sud naložio je prvostepenom суду da utvrdi da li je tokom perioda trajanja kredita došlo do značajnog povećanja kursa CHF.

Na sednici Građanskog odeljenja Vrhovnog Kasacionog suda održanoj 02.04.2019. godine doneto je pravno shvatanje o valutnoj klauzuli. Shodno ovom shvataju Vrhovnog Kasacionog suda, valutna klauzula se može pravno valjano ugovoriti u cilju očuvanja jednakosti uzajamnih davanja – tržišne vrednosti dinarskog iznosa plasiranih i vraćenih kreditnih sredstava koja se utvrđuje indeksiranjem kursa evra, dok je ništava odredba ugovora o kreditu o indeksiraju dinarskog duga primenom kursa CHF ukoliko ne postoji pouzdan pisani dokazu da je banka plasirana dinarska sredstva pribavila posredstvom sopstvenog zaduženja u toj valuti i ukoliko pre zaključenja ugovora banka korisniku kredita nije dostavila potpunu pisano informaciju o svim poslovnim rizicima i ekonomsko finansijskim posledicama koje će nastati primenom takve klauzule.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.1. Faktori finansijskog rizika (nastavak)

4.1.6 Ostali rizici (nastavak)

Broj sporova u vezi raskida ugovora zbog promenjenih okolnosti se nije značajno povećao (3 nova slučaja u 2019. godini), dok se tužbe u vezi naknade za obradu kredita i potraživanja u vezi sa kreditima osiguranim od strane Nacionalne korporacije za osiguranje stambenih kredita povećavaju (ukupno 1280 od čega je 661 podneto 2019. godine).

Očekuje se da će više korisnika podneti tužbu u vezi naknada, budući da je Vrhovni Kasacioni sud objavio pravni stav o ovom pitanju navodeći da je ugovaranje naknada i troškova pravno dozvoljeno, ukoliko je banka jasno i nedvosmisleno ukazala korisniku na visinu troškova i naknada.

U Srbiji, Narodna banka Srbije izdala je preporuku svim bankama još u maju 2013. godine, navodeći da klijenti koji su uzeli kredite u valuti CHF moraju dobiti izvesnu olakšicu (kao što je mogućnost otplate određenih CHF kredita u manjim ratama u naredne tri godine) ili da povećanje kamate kao rezultat usklađivanja kamatnih stopa mora biti nadoknađeno. Dalje, Odluka Narodne banke Srbije o mernama za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema u kontekstu devizno-indeksiranih kredita, koja je stupila na snagu u martu 2015. godine, predviđa četiri modela izmene ugovora (npr. konverzija kredita u EUR na osnovu određenih kriterijuma) koje banka mora ponuditi klijentima koji su uzeli stambene kredite u stranoj valutni i imaju namjeru da iste konvertuju. Addiko Banka u Srbiji je već ispunila obaveze sprovođenja koje proističu iz regulatornih mera, međutim, treba napomenuti da je mali broj svih klijenata prihvatio ponudu.

Nakon objavljanja pravnog shvatanja Vrhovnog Kasacionog suda u vezi sa pravom ugovaranja valutne klauzule, dana 07.05.2019. godine donet je Zakon o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima („Službeni glasnik“ Republike Srbije br. 31/2019) kojim se uređuju prava i obaveze banke i korisnika finansijskih usluga - fizičkog lica, sa kojim je banka zaključila ugovor o stambenom kreditu sa valutnom klauzulom - indeksiran u švajcarskim francima, u postupku konverzije duga po osnovu ovog kredita u dug indeksiran u evrima. Obzirom da je većina korisnika CHF stambenih kredita prihvatile ponudu za konverziju, u kojem slučaju je predviđena obustava sudskega postupka koji se odnosi na valutnu klauzulu, smanjen je pravni rizik od povećanja broja ovih sporova u budućnosti.

4.2 Upravljanje kapitalom

Strateški ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- Obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala za usklađenost sa minimalnim regulatornim zahtevima za kapitalom u skladu sa propisima Narodne banke Srbije;
- Obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala za podršku sklonosti Banke za preuzimanje rizika i zadovoljenje potreba za internim kapitalom;
- Obezbeđenje mogućnosti kontinuiranog nastavka poslovanja, uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama;
- Obezbeđenje jake kapitalne osnove, kao podrške daljem, dugoročno održivom, razvoju poslovanja Banke;
- Alokacija kapitala u skladu sa strateškim ciljevima Banke, uključujući optimizaciju prinosa na interni i regulatorni kapital.

Upravljanje kapitalom Banke je usklađeno sa važećom relevantnom regulativom i propisima Narodne banke Srbije u vezi sa bankarskim poslovanjem. Pored prethodnog, upravljanje kapitalom je usklađeno i zahtevima Addiko Grupe, čija je Banka članica.

Upravni odbor Banke utvrđuje i odobrava Strategiju upravljanja kapitalom i ona predstavlja osnovni dokument Banke za upravljanje kapitalom.

Izvršni odbor Banke je formirao radno telo: Savetodavno telo za kontrolu rizika, Savetodavno telo za kontrolu rizika prati, analizira i sprovodi simulacije i stres testove vezane za promene kapitala Banke u narednom periodu, kao što su promene regulatornog kapitala, adekvatnosti kapitala i internog kapitala (izračunatog na osnovu procesa interne procene adekvatnosti kapitala banke - ICAAP). Savetodavno telo za kontrolu rizika, predlaže Izvršnom odboru Banke, mere za upravljanje kapitalom Banke.

Radi održavanja odgovarajućeg nivoa i strukture raspoloživog internog kapitala koji može da podrži očekivani rast plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja, rizike kojima je Banka izložena i kojima se očekuje da može biti izložena u narednom periodu, kao i sve promene minimalnog iznosa kapitala propisanog Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, banka uspostavlja plan upravljanja kapitalom. Uvažavajući sve prethodno navedene elemente, kao i smernice iz Odluke o upravljanju rizicima banke, Banka sprovodi kvantifikovanje planiranja kapitala.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.2 Upravljanje kapitalom (nastavak)

Plan upravljanja kapitalom sadrži:

- Strateške ciljeve i vremenski period za njihovo ostvarenje, uzimajući u obzir uticaj makroekonomskog okruženja i faze privrednog ciklusa;
- Način organizacije procesa upravljanja raspoloživim internim kapitalom;
- Postupak i procedure planiranja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
- Način dostizanja i održavanja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala i
- Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja koji mogu da utiču na iznos raspoloživog internog kapitala.

Odlukom o adekvatnosti kapitala banke (Sl. glasnik RS br.103/2016, 103/2018 i 88/2019), Banka je dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina kapitala nikad ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa 10.000.000 EUR, prema zvaničnom srednjem kursu Narodne Banke Srbije.

Banka će u svakom trenutku održavati koeficijent adekvatnosti kapitala na nivoima koji nisu ispod:

- 4.5% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala;
- 6% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala;
- 8% za pokazatelj adekvatnosti ukupnog kapitala.

Pored toga, Banka će održavati pokazatelje adekvatnosti kapitala uvećane na način koji joj omogućava pokriće zahteva za zaštitnim slojevima kapitala:

- zaštitni sloj za očuvanje kapitala banke u iznosu od 2.5% ukupne rizične aktive banke, i
- zaštitni sloj kapitala za strukturalni sistemski rizik u visini od 3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana banke odobrenih privredi i stanovništву u Republici Srbiji, pod uslovom da je učešće ovih plasmana u ukupnim plasmanima odobrenim privredi i stanovništву veće od 10%.

Odlukom je propisano da kapital čini zbir osnovnog (koji se sastoji od osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala) i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke od kapitala. Da bi bili uključeni u osnovni ili dopunski kapital, elementi kapitala moraju u svakom momentu da ispunjavaju uslove propisane Odlukom.

Osnovni akcijski kapital banke čini zbir sledećih elemenata (korigovan za regulatorna prilagođavanja i umanjen za odbitne stavke):

- 1) akcija i drugih instrumenata kapitala;
- 2) pripadajuće emisione premije uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala;
- 3) dobiti banke;
- 4) revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;
- 5) rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke;
- 6) rezervi za opšte bankarske rizike.

Elementi se uključuju u osnovni akcijski kapital samo ako banka može da ih koristi bezuslovno, u celosti i bez odlaganja za pokriće rizika ili gubitaka čim do njih dođe.

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala su:

- 1) gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici;
- 2) nematerijalna ulaganja;
- 3) odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, u skladu s propisima;
- 4) negativan iznos dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. ove odluke – za banke koje su do bile saglasnost Narodne banke Srbije za primenu IRB pristupa;
- 5) imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke;
- 6) direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- 7) direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- 9) primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje;
- 9) primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje;

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.2 Upravljanje kapitalom (nastavak)

- 10) iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke;
- 11) iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250%, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder;
- 12) iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka;
- 13) bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usle odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta;
- 14) bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita iz odredbe pod 15) ovog stava, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom iz odredbe pod 13) ovog stava i čija je ugovorena ročnost:
  - duža od 2920 dana – ako su ti krediti odobreni u period od 1. januara do 31. decembra 2019. godine,
  - duža od 2555 dana – ako su ti krediti odobreni u period od 1. januara do 31. decembra 2020. godine,
  - duža od 2190 dana – ako su ti krediti odobreni počev od 1. januara 2021. godine;
- 15) bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu potrošačkih kredita odobrenih za kupovinu motornih vozila koji se iskazuju na računu 102 u skladu sa odlukom iz odredbe pod 13) ovog stava a čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana – ako su ti krediti odobreni počev od 1. januara 2019. godine;
- 16) iznos rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu s propisima Narodne banke Srbije, ako je tim propisima utvrđena obaveza izdvajanja ove rezerve;
- 17) ukupan iznos izloženosti po osnovu kredita u dinarima indeksiranih deviznom klauzulom i kredita u stranoj valuti iz tačke 13a. stav 1. ove odluke za koji je prekoračen procenat iz tog stava, odnosno ukupan iznos izloženosti banke po osnovu kredita u dinarima indeksiranih deviznom klauzulom i kredita u stranoj valuti iz tačke 13a. stav 2. ove odluke za koji je prekoračen procenat iz tog stava.

Za potrebe obračuna osnovnog akcijskog kapitala tokom godine banka je dužna da utvrđuje dobitak/gubitak na kraju svakog obračunskog perioda i da sve gubitke oduzima od osnovnog akcijskog kapitala kako oni nastaju, u skladu sa stavom 1. odredba pod 1) ove tačke.

Dodatni osnovni kapital banke čini zbir sledećih elemenata umanjen za odbitne stavke:

- 1) akcija i drugih instrumenata kapitala koji predstavljaju instrumente dodatnog osnovnog kapitala;
- 2) pripadajuće emisione premije uz instrumente dodatnog osnovnog kapitala.

Odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke su:

- 1) direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze;
- 2) direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u bance koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- 3) primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje;
- 4) direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće;
- 5) iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke;
- 6) iznos svih poreza u vezi sa elementima dodatnog osnovnog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos tih elemenata – u iznosu u kojem ti porezi umanjuju iznos do kojeg se elementi dodatnog osnovnog kapitala banke mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.2 Upravljanje kapitalom (nastavak)

Dopunski kapital banke čini zbir sledećih elemenata, umanjen za odbitne stavke:

- 1) akcija i drugih instrumenata dopunskog kapitala, odnosno instrumenti dopunskog kapitala i obaveza po subordiniranim kreditima i zajmovima (subordinirane obaveze);
- 2) pripadajuće emisione premije uz instrumente dopunskog kapitala;
- 3) opštih prilagođavanja za kreditni rizik koja nisu umanjena za poreske efekte, u visini od najviše 1.25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik.

Odbitne stavke od dopunskog kapitala su:

- 1) direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze;
- 2) direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u baci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- 3) primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje;
- 4) direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće.

Tabela prikazuje visinu obračunatog kapitala Banke u 2019. i 2018. godini:

(000 RSD)	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Obračun kapitala Banke		
Osnovni akcijski kapital	20,208,757	11,964,480
Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala	17,517,484	17,517,484
Emisiona premija	3,027,810	3,027,810
Rezerve iz dobiti	1,580,792	487,299
Gubitak po osnovu prve primene MSFI	(1,126,066)	(1,126,066)
Nematerijalna imovina	(1,045,047)	(946,053)
Ostali nerealizovani gubici	278,951	(16,255)
Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke	(25,167)	(6,979,739)
Dodatni osnovni kapital	-	-
Dopunski kapital	579,215	1,357,258
Subordinirane obaveze	579,215	1,357,258
KAPITAL	20,787,972	13,321,738

Kapitalni zahtevi izračunavaju se u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke (Sl. glasnik RS 103/2016, 103/2018 i 88/2019).

Pri utvrđivanju projektovanog iznosa obaveza za dividende, banka je dužna da primeni regulatorna ograničenja za raspodelu dobiti, uključujući i ograničenja raspodele iz tačke 455. Odluke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.2 Upravljanje kapitalom (nastavak)

Tabela pokazuje obračun pokazatelja adekvatnosti kapitala Banke na kraju 2019. i 2018. godine, koji je obračunat u skladu sa propisima Narodne banke Srbije.

(000 RSD)	2019.	2018.
Obračun pokazatelja adekvatnosti		
Kapital	20,787,972	13,321,738
Aktiva ponderisana kreditnim rizikom pomnožena recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala	65,807,472	61,674,535
Izloženost deviznom riziku pomnožena recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala	-	329,781
Izloženost cenovnom riziku pomnožena recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala	714,482	177,154
Izloženost operativnom riziku	10,326,832	10,066,350
Rizična aktiva po osnovu izloženosti riziku prilagođavanja kreditne izloženosti	-	163
Ukupna rizična aktiva	76,848,786	72,247,983
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	27,05%	18,44%

4.3 Procena fer vrednosti

Fer vrednost je cena koja bi bila dobijena za prodaju imovine, ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu (kao što su hartije od vrednosti kojima se trguje i hartije od vrednosti raspoložive za prodaju) zasniva se na kotiranim tržišnim cenama na dan bilansa stanja. Kotirana tržišna cena koja se koristi za finansijska sredstva Banke predstavlja tekuću cenu ponude. Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primer derivati kojima se trguje na nezvaničnoj berzi) utvrđuje se različitim tehnikama procene. Banke primenjuje različite metode i utvrđuje pretpostavke koje se zasnivaju na tržišnim uslovima koji postoje na datum bilansa stanja. Kotirane tržišne cene ili kotirane cene za slične instrumente koriste se za dugoročne obaveze. Ostale tehnike, kao što su procenjene diskontovane vrednosti novčanih tokova, koriste se za određivanje fer vrednosti preostalih finansijskih instrumenata.

Fer vrednost svoga kamatne stope preračunava se kao sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova. Fer vrednost terminskih deviznih ugovora utvrđuje se primenom kotiranih tržišnih kurseva na dan bilansa stanja. Prepostavlja se da nominalna vrednost, umanjena za gubitke zbog umanjenja vrednosti potraživanja i obaveza, približno odražava njihovu fer vrednost. Fer vrednost finansijskih obaveza za potrebe obelodanjivanja procenjuje se diskontovanjem budućih ugovorenih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Banci na raspolaganju za potrebe sličnih finansijskih instrumenata.

MSFI 13 „Odmeravanje fer vrednosti“ utvrđuje hijerarhiju fer vrednosti koja klasificuje u tri nivoa inpute za tehnike procene vrednosti, koje se koriste u odmeravanju fer vrednosti:

- Nivo 1: Kotirane cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za ista sredstva ili iste obaveze
- Nivo 2: Informacije, osim kotiranih cena uključenih u nivo 1, koje su zasnovane na dostupnim tržišnim podacima za sredstva ili obaveze, bilo direktno (tj. cene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cena)
- Nivo 3: Informacije o sredstvu ili obavezi koje nisu zasnovane na dostupnim tržišnim podacima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.3 Procena fer vrednosti (nastavak)

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima zasniva se na kotiranim tržišnim cenama na dan bilansa stanja. Smatra se da je tržište aktivno ako su kotirane cene odmah i redovno raspoložive na berzi, kod dileru, brokera, industrijske grupe, službe za obrazovanje cena ili regulatorne agencije i ako pomenute cene odražavaju aktuelne tržišne transakcije koje se redovno obavljaju između nezavisnih stranaka. Kotirana tržišna cena koja se koristi za finansijska sredstva Banke predstavlja tekuću cenu ponude. Pomenuti instrumenti se iskazuju unutar nivoa 1. Instrumenti iskazani unutar nivoa 1 prvenstveno obuhvataju BELEX ulaganja u instrumente kapitala klasifikovane kao finansijska sredstva kojima se trguje ili finansijska sredstva raspoloživa za prodaju. Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primer derivati kojima se trguje na nezvaničnoj berzi, čiji su podaci javno dostupni) utvrđuje se različitim tehnikama procene. Pomenute tehnike procene u najvećoj mogućoj meri koriste podatke sa tržišta koji se mogu posmatrati, ukoliko su raspoloživi, a u najmanjoj mogućoj meri se oslanjaju na posebne procene Banke. Ukoliko su svih materijalno značajni unosi potrebni za utvrđivanje fer vrednosti nekog instrumenta prisutni, pomenuti instrument se iskazuje u okviru nivoa 2.

Ukoliko jedan ili više materijalno značajnih unosa nisu zasnovani na tržišnim podacima koji su dostupni, pomenuti instrument se iskazuje u okviru nivoa 3. Posebne tehnike procene koje se koriste za vrednovanje finansijskih instrumenata:

- Kotirane tržišne cene ili cene dileru za slične instrumente,
- Fer vrednost svoga kamatne stope obračunate kao sadašnja vrednost procenjenih budućih tokova gotovine, na osnovu dostupnog trenda prinosa,
- Fer vrednost terminskih deviznih ugovora je utvrđena primenom terminskih kurseva na dan bilansa stanja, uz diskontovanje dobijene vrednosti na sadašnju vrednost,
- Ostale tehnike, kao što je analiza diskontovanog novčanog toka, koriste se za utvrđivanje fer vrednosti preostalih finansijskih instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza koji se u knjigama vode po fer vrednosti

Banka u 2019. i u 2018. godini nije prenosila finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i koja se drže radi trgovanja iz Nivoa 1 u Nivo 2.

(000 RSD)		Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31. decembar 2019. godine					
Finansijska sredstva					
Hartije od vrednosti	-	13,667,997		-	13,667,997
Potraživanja po osnovu derivata	-	1,680		-	1,680
Ukupno finansijska sredstva	-	13,669,677		-	13,669,677
Finansijske obaveze					
Obaveze po osnovu derivata	-	(9,608)		-	(9,608)
Ukupno finansijske obaveze	-	(9,608)		-	(9,608)
(000 RSD)					
31. decembar 2018. godine					
Finansijska sredstva					
Hartije od vrednosti	-	11,108,524		-	11,108,524
Potraživanja po osnovu derivata	-	25,656		-	25,656
Ukupno finansijska sredstva	-	11,134,180		-	11,134,180
Finansijske obaveze					
Obaveze po osnovu derivata			(24,942)		(24,942)
Ukupno finansijske obaveze	-	(24,942)		-	(24,942)

Fer vrednost finansijskih derivata se utvrđuje diskontovanjem novčanih tokova na bazi kamatnih stopa koje se uzimaju sa Reutersa ili Bloomberga.

Fer vrednost trezorskih zapisa je izračunata na bazi diskontovanja nominalne vrednosti zapisa kamatnom stopom koja se obelodanjuje na sajtu Uprave trezora.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.3 Procena fer vrednosti (nastavak)

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza koji se u knjigama ne vode po fer vrednosti

Banka je izvršila procenu fer vrednosti finansijskih sredstava koji se u knjigama ne vode po fer vrednosti, i to:

- Diskontovanjem očekivanih budućih novčanih priliva po osnovu finansijskih sredstava očekivanom stopom povrata, koja se sastoji od "risk free" kamatne stope i premije za kreditni rizik za odgovarajuću ročnost finansijskog sredstva,
- Diskontovanjem očekivanih novčanih odliva po osnovu finansijskih obaveza "risk free" kamatnom stopom uvećanom za nulti kreditni "spread" primenjiv na finansijsku obavezu odgovarajuće ročnosti.

Rukovodstvo Banke smatra da zbog prirode finansijskih sredstava, kao i tipa klijenata knjigovodstvena vrednost kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija ne odstupa od njihove fer vrednosti.

U narednoj tabeli date su fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koje se ne vode po fer vrednosti na dan 31. decembra 2019. godine:

	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 3
Finansijska aktiva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	7,884,737	7,884,737	7,884,737
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,776,939	2,777,191	2,777,191
Krediti i potraživanja od komitenata	67,586,939	71,525,408	71,525,408
Ostala sredstva	554,264	554,264	554,264
Ukupno	78,802,879	82,741,600	82,741,600
Finansijska pasiva			
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama	5,641,891	5,762,659	5,762,659
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	60,988,985	61,195,008	61,195,008
Subordinirane obaveze	3,934,511	4,104,468	4,104,468
Ostale obaveze	1,080,385	1,080,385	1,080,385
Ukupno	71,645,772	72,142,520	72,142,520

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. POLITIKA UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

4.3 Procena fer vrednosti (nastavak)

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza koji se u knjigama ne vode po fer vrednosti

U narednoj tabeli date su fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koje se ne vode po fer vrednosti na dan 31. decembra 2018. godine:

	Knjigovo-dstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 3
(000 RSD)			
Finansijska aktiva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	11,174,771	11,174,771	11,174,771
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,442,156	2,441,937	2,441,937
Krediti i potraživanja od komitenata	73,001,855	75,626,320	75,626,320
Ostala sredstva	361,594	361,594	361,594
Ukupno	86,980,376	89,604,622	89,604,622
Finansijska pasiva			
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	7,589,826	7,589,826	7,589,826
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	65,789,053	66,432,186	66,432,186
Subordinirane obaveze	3,911,759	4,289,761	4,289,761
Ostala obaveze	830,598	830,598	830,598
Ukupno	78,121,236	79,142,371	79,142,371

5. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

a) Prihodi od kamata

	2019.	2018.
(000 RSD)		
Po obaveznoj rezervi kod centralne banke	48,778	55,040
Po poslovima sa centralnom bankom	4,165	825
Po plasmanima bankama i finansijskim organizacijama	9,033	16,408
Po plasmanima preduzećima	1,225,371	1,209,725
Po plasmanima stanovništvu	2,545,733	2,107,563
Naknade za odobravanje kredita preduzećima	95,179	101,301
Naknade za odobravanje kredita stanovništvu	123,594	122,062
Po hartijama od vrednosti	488,517	539,755
Ukupno prihodi od kamata	4,540,370	4,152,679

b) Rashodi kamata

Obaveze prema bankama i finansijskim organizacijama	53,052	40,130
Obaveze prema preduzećima	349,860	434,290
Obaveze prema stanovništvu	291,700	282,209
Po uzetim kreditima	256,905	226,885
Po lizing poslovima	4,555	
Ukupno rashodi kamata	956,072	983,514

NETO PRIHOD PO OSNOVU KAMATA

	2019.	2018.
(000 RSD)		
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	42,440	27,181
Finansijska imovina vrednovana kroz ostali rezultat	452,552	512,574
Finansijska imovina vrednovana po amortizovanoj vrednosti	4,045,378	3,612,924
Ukupno prihodi od kamata	4,540,370	4,152,679

Rashodi od kamata po osnovnu finansijskih obaveza su vrednovani po amortizovanoj vrednosti u celokupnom iznosu. Prihod kamate po obezvređenim plasmanima u 2019. godini iznosi 62,075 hiljade dinara, dok u 2018. godini ovaj prihod je iznosio 126,484 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

6. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

a) Prihodi od naknada i provizija
(000 RSD)

	2019.	2018.
Dokumentarni poslovi	14,450	15,885
Garancije	159,958	108,209
HOV	424	132
Kartice	307,331	293,244
Krediti	116,156	67,247
Osiguranje	1,482	1,482
Platni promet u inostranstvu	315,884	313,839
Platni promet u zemlji	369,020	383,763
Vođenje računa	234,722	217,613
Ukupno prihodi od naknada i provizija	1,519,427	1,401,414
b) Rashodi naknada i provizija		
HOV	973	978
International	43,510	46,373
Kartice	45,532	30,727
Ostale naknade od stanovništva	8,994	-
Platni promet u zemlji	40,209	39,319
Po transakcijama sa bankama	2,704	3,424
Po transakcijama sa preduzećima	7,029	11,610
Rashodi naknada po garancijama	794	-
Ukupno rashodi od naknada i provizija	149,745	132,431
NETO PRIHOD PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA	1,369,682	1,268,983

Prihodi i rashodi od naknada po osnovu finansijskih sredstava/obaveza su vrednovani po amortizovanoj vrednosti u celokupnom iznosu.

7. NETO DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA

(000 RSD)

Negativni efekti promene vrednosti derivata namenjenih trgovaju	(40,618)	(24,943)
Pozitivni efekti promene vrednosti derivata namenjenih trgovaju	100,049	261,294
Promene fer vrednosti hartija namenjenih trgovaju	61,691	5,047
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava		
namenjenih trgovaju	121,122	241,398
Neto dobitak po osnovu reklasifikacije finansijskih instrumenata	32,598	-
Gubitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	(12,337)	(79,774)
Dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	56,683	223,934
Dobici od prodaje finansijskih sredstava kojima se trguje	5,241	26,464
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	49,587	170,624
UKUPNO	203,307	412,022

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

8. NETO RASHOD/(PRIHOD) OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

(000 RSD)	2019.	2018.
Negativne kursne razlike nastale po osnovu deviznih potraživanja i obaveza	(25,071,366)	(33,893,423)
Negativne kursne razlike po osnovu ugovorene valutne klauzule za potraživanja	(106)	(620,146)
Negativne kursne razlike po osnovu ugovorene valutne klauzule za obaveze	(4,051)	(1,300)
Ukupno negativne kursne razlike	(25,075,523)	(34,514,869)
Positivne kursne razlike nastale po osnovu deviznih potraživanja i obaveza	1,805	33,773,166
Positivne kursne razlike po osnovu ugovorene valutne klauzule za potraživanja	123,010	731,616
Positivne kursne razlike po osnovu ugovorene valutne klauzule za obaveze	24,945,225	1,242
Ukupno pozitivne kursne razlike	25,070,040	34,506,024
NETO EFEKAT	(5,483)	(8,845)

9. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

(000 RSD)	2019.	2018.
Prihodi od zakupnina	3,312	3,451
Prihodi od neiskorišćenih bonusa zaposlenih	28,768	-
Ostali prihodi od zaposlenih	4,714	4,971
Prihod po osnovu funkcije centralizovanog upravljanja	200,830	161,767
Dobici po osnovu prodaje plasmana	-	-
Ostali prihodi	17,489	74,510
Ukupno ostali poslovni prihodi	255,113	244,699

10. OSTALI PRIHODI

(000 RSD)	2019.	2018.
Dobici od prodaje ostale opreme	351	10,413
Dobici od naplaćene štete	-	92
Smanjenje rezervisanja za obaveze (napomena 28)	34,065	79,744
Ostali prihodi	65,059	20,465
Ukupno ostali prihodi	99,475	110,714

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

**11. NETO PRIHODI/(RASHODI) PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA
 KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA**

**Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki
 000 RSD**

	2019.	2018.
Rashodi po osnovu obezvređenja bilansnih pozicija		
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	(294)	-
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	(45,893)	(995)
Krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 20c)	(15,103,253)	(12,235,694)
Hartije od vrednosti	(14,502)	(1,591)
Ostala sredstva Napomena 20c)	(63,834)	(3,722)
Otpisano u toku godine	(319,164)	(1,536,931)
Ukupno rashodi obezvređenja bilansnih pozicija	(15,546,940)	(13,778,933)
Rashodi rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	(208,514)	(277,771)
Ukupno rashodi	(15,755,454)	(14,056,704)
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
000 RSD	2019.	2018.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	277	-
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	42,427	-
Krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 20 c)	14,937,384	13,779,012
Hartije od vrednosti	14,671	55,895
Ostala sredstva Napomena 20c)	50,679	
Naplaćeno u toku godine	263,402	279,727
Ukupno po bilansnoj aktivi	15,308,840	14,114,634
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	220,244	226,594
Ukupno prihodi	15,529,084	14,341,228
Neto prihod/(rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(226,370)	284,523

12. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

(000 RSD)	2019.	2018.
Neto zarade	902,554	895,939
Porezi i doprinosi na zarade	342,916	343,994
Ostali lični rashodi	153,840	185,555
Rashod za otpremnine pri prestanku radnog odnosa (napomena 28)	20,939	18,883
Rashod za otpremnine pri odlasku u penziju (napomena 28)	96	5,911
Ukupno troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	1,420,345	1,450,282

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

13. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

(000 RSD)	2019.	2018.
Trošak amortizacije nematerijalnih ulaganja	145,113	107,490
Trošak amortizacije ulaganja u zakupljene objekte	25,800	19,300
Trošak amortizacije građevinskih objekata	9,521	9,434
Trošak amortizacije ostale opreme	58,728	51,711
Troškovi amortizacije za lizing automobila	9,047	-
Troškovi amortizacije za lizing nekretnina	184,082	-
Ukupno troškovi amortizacije	432,291	187,935

14. OSTALI RASHODI

(000 RSD)	2019.	2018.
Donacije i pomoći	27,016	29,363
Zakupnine	95,017	296,665
Ostali troškovi u zakupljenim objektima	101,546	84,692
Premije osiguranja	346,257	297,998
Troškovi reprezentacije	5,429	5,815
Troškovi reklame	170,829	201,749
Troškovi korišćenja informacionih sistema	660,402	556,287
Troškovi goriva i održavanja automobile	6,429	6,488
PTT troškovi i troškovi komunikacija	71,115	80,582
Članarine u zemlji i inostranstvu	2,967	2,943
Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata	231,127	238,673
Troškovi revizije	11,919	10,215
Troškovi konsultantskih usluga	74,186	52,475
Komunalne usluge	45,779	46,417
Kancelarijski material	7,577	6,395
Ostali rashodi prema zaposlenima	46,403	52,471
Sudske i administrativne takes	56,819	61,222
Troškovi poslovanja sa karticama	117,104	112,261
Troškovi obezbeđenja imovine	65,876	66,357
Ostali administrativni troškovi	94,406	107,707
Materijalni troškovi	3,902	2,632
Gubici po osnovu otpisa i prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	20,750	14,602
Rashodi rezervisanja za pokriće obaveza (Napomena 28)	80,011	110,015
Ostali rashodi	10,365	58,294
Smanjenje vrednosti nekretnina	36,658	-
UKUPNO OSTALI RASHODI	2,389,889	2,502,318

Troškovi premije osiguranja najvećim delom čine plaćeni troškovi osiguranja depozita u iznosu od 318,424 hiljade dinara (31.12.2018. godine: 272,663 hiljada dinara). Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata su porezi i doprinosi za plate na teret poslodavca. Troškovi reklama najvećim delom čine reklame na TV u iznosu od 60,640 hiljada dinara (31.12.2018. godine: 88,337 hiljada dinara), internet oglašavanje u iznosu od 29,896 hiljada dinara (31.12.2018. godine: 31,760 hiljada dinara), a preostale troškove čine istraživanja, promotivni materijala i dr. Troškovi korišćenja informacionih sistema čine najvećim delom troškovi usluga za core sistem u iznosu od 183,403 hiljada dinara (31.12.2018. godine: 274,705 hiljade dinara), troškovi licenci i održavanja softvera iznose 323,646 hiljada dinara (31.12.2018. godine: 94,613 hiljade dinara). U 2019. godini troškovi zakupnine odnose se na zakupe male vrednosti, kratkoročne zakupe poslovнog prostora kao i prateće troškove zakupa i to u iznosu od 41,541 hiljada dinara, troškovi poreza na dugoročni i kratkoročni zakup iznose 53,477 hiljada dinara (u 2018. godine celokupni troškovi dugoročnih i kratkoročnih zakupa su iznosili 296,665 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

15. POREZ NA DOBITAK**(a) Komponente poreza na dobitak**

Ukupan poreski rashod sastoji se od sledećih poreza:
(000 RSD)

	2019.	2018.
Tekući porez na dobitak	(750)	(1,025)
Ukupno	(750)	(1,025)
Obračunat porez na prvu primenu MSFI 9	(39,743)	(39,743)
Obračunat porez na dobit	(750)	(1,025)
Ukupan poreski rashod	(40,493)	(40,768)

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobit iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

(000 RSD)	2019.	2018.
Dobitak pre oporezivanja	1,148,188	1,340,726
Porez na dobit po stopi od 15%	172,228	201,109
Poreski efekti prihoda i rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	(77,139)	(45,459)
Obračunati porez na kapitalne dobitke	750	1,025
Iskorišćeni poreski gubici	(95,089)	(155,650)
Ostalo	39,743	39,743
Porez iskazan u bilansu uspeha	40,493	40,768
Efektivna poreska stopa	0,10%	0,10%

(c) Osnov za knjiženje odloženih poreskih sredstava i obaveza i efekte na bilans uspeha za 2019. i 2018. godinu:

(000 RSD)	Odložena poreska sredstva 2019.	Odložene poreske obaveze 2019.	Bilans uspeha 2019.	Odložena poreska sredstva 2018.	Odložene poreske obaveze 2018.	Bilans uspeha 2018.
Nerealizovani dobitci po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		(49,227)	-	-	(33,785)	-
Nerealizovani gubici po osnovu prve primene MSFI 9	119,232	-	39,743	158,974	-	39,743
	119,232	(49,227)	39,743	158,974	(33,785)	39,743

NEISKORIŠĆENI PORESKI GUBICI

Godina iz koje potiče poreski gubitak	Iznos gubitka	Iznos iskorišćenog gubitka	Godina kada je gubitak iskorišćen	Preostali preneti gubitak	U hiljadama dinara Poslednji poreski period u kojem se gubitak može iskoristiti
2013	7,565,484	1,996,873	2018/2019		2018
2014	1,996,873				2019
2015	7,080,127			7,080,127	2020
2016	1,463,306			1,463,306	2021
Ukupno	18,105,790	1,996,873		8,543,433	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

15. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

Gubici utvrđeni u poreskom bilansu, izuzev kapitalnih dobitaka i gubitaka, mogu se preneti na račun dobiti utvrđene u poreskom bilansu iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Na dan 31. decembra 2018. godine Banka je formirala odložena poreska sredstva po osnovu prve primene MSFI 9 u iznosu od 198,717 hiljada dinara, koje može iskoristiti u narednih pet godina. U tekućoj godini 2019. je iskorišćeno 39,743 hiljada dinara (u 2018. je bilo iskorišćeno 39,743 hiljada dinara).

Banka će u narednoj godini vršiti ponovnu procenu nepriznatih odloženih poreskih sredstava i prznati ih u meri u kojoj bude postojala procena da će budući oporezivi dobitak dozvoliti povraćaj odloženog poreskog sredstva, kako je to propisano u MRS 12 Paragraf 37.

16. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

(000 RSD)	31.decembar 2019.	31.decembar 2018.
U dinarima		
Žiro-račun	3,370,929	2,865,593
Gotovina u blagajni	1,196,649	933,803
Potraživanja za kamate od NBS	1,483	3,710
Ukupno u dinarima	4,569,061	3,803,106
 U stranoj valuti		
Obavezna rezerva u stranoj valuti	2,468,088	6,767,057
Gotovina u blagajni	847,549	604,590
Devizni računi za trgovanje HoV	54	18
Ukupno u stranoj valuti	3,315,691	7,371,665
Ispravka vrednosti	(15)	-
 Stanje na dan 31. decembra	7,884,737	11,174,771

U izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se novčana sredstva na računu Banke, gotovina u blagajni, devizna sredstva na računima kod domaćih i stranih banaka,

U gotovinu i gotovinske ekvivalente za izveštaj o tokovima gotovine Banke uključene su pozicije:

(000 RSD)	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Žiro-račun	3,370,929	2,865,593
Gotovina u blagajni	2,044,198	1,538,393
Devizni računi u inostranstvu	2,745,691	1,479,675
Devizni računi za trgovanje HoV	54	18
 Stanje na dan 31. decembra	8,160,872	5,883,679

Banka je u 2019. godini obračunavala dinarsku i deviznu obaveznu rezervu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije („Službeni glasnik“ Republike Srbije br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015, 102/2015 i 21/2019) do oktobra 2018. godine. Izmenom Odluke od oktobra 2018. godine(Službeni glasnik Republike Srbije br.76/2018 i 21/2019), sredstva primljena od međunarodnih finansijskih organizacija ne izuzimaju se u celosti iz obračuna obavezne rezerve.

Banka je dužna da do kraja kalendarskog meseca obavesti Narodnu banku Srbije o nameri da počev od narednog obračunskog perioda obaveznu rezervu ne obračunava na iznos sredstava koje je primila od međunarodnih finansijskih organizacija posle 17.10.2018. Godine.Istovremeno je dužna da dostavi podatke o izvoru i iznosu primljenih sredstava, nameni, kamatnim stopama na izvore i replasirana sredstva, kao i o prosečnim kamatnim maržama na kredite koje odobrava iz ostalih izvora.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

16. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene obavezne rezerve u visini obračunate obavezne rezerve, s tim da dnevno stanje izdvojene dinarske i devizne rezerve u toku meseca može biti veće ili manje od obračunate obavezne rezerve. Za izračunavanje prosečnog dnevnog stanja izdvojene obavezne rezerve uzimaju se u obzir svi dani u obračunskom periodu.

Obavezna rezerva u dinarima obračunava se na obaveze po depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, kao i na druge dinarske obaveze, osim dinarskih depozita primljenih po poslovima koje banka obračunava u ime i za račun trećih lica, a koja ne prelaze iznose plasmana koje je banka dala iz tih depozita.

Obezavnu rezervu izdvojenu u diranima čini zbir obračunate dinarske rezerve u dinarima i deo obračunate devizne rezerve. Na osnovicu koju čine devizne obaveze sa rokom dospeća do dve godine obračunata devizna obavezna rezerva izdvajala se u dinarima u procentualnom iznosu od 38%. Na osnovicu koju čine devizne obaveze sa rokom preko dve godine obračunata devizna obavezna rezerva izdvajala se u dinarima u procentualnom iznosu od 30%. U navedenim procentualnim iznosima izdvajanje je vršeno tokom celog perioda.

Na dan 31. decembra 2019. godine obračunata dinarska obavezna rezerva, čiji nivo se morao održavati na stanju žiro računa u periodu od 18. decembra 2019. godine do 17. januara 2020. godine iznosila je 4,362,061 hiljade RSD i bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

Dinarska obavezna rezerva se u 2019. godini obračunavala po nepromenjenim stopama od:

- 5% – na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću do dve godine;
- 0% – na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko dve godine;

Narodna banka Srbije plaća bankama kamatu na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu do nivoa koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve.

Kamatna stopa koju plaća Narodna banka Srbije tokom 2019. godine je iznosila je na godišnjem nivou od januara do jula 1.75%, od jula do avgusta 1.50%, od avgusta do novembra 1.25% i od noembarra do kraja 2019. godine 1%.

U toku 2019. godine devizna obavezna rezerva se obračunavala po nepromenjenim stopama od:

- 20% – na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću do dve godine;
- 13% – na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko dve godine;
- 100% na dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom, bez obzira na ročnost.

Obračunata devizna obavezna rezerva koja se izdvaja u devizama u 2019. godini ostala je nepromenjena u procentualnim iznosima tokom cele godine, Izdvajanje u devizama je iznosilo:

- 62% iznosa obračunatog na devizne obaveze i na indeksirane obaveze sa ugovorenim rokom do dve godine,
- 70% iznosa obračunatog na devizne obaveze i na indeksirane obaveze sa ugovorenim rokom preko dve godine.

Na dan 31. decembra 2019. godine obračunata devizna obavezna rezerva koja se izdvaja u devizama i čiji nivo se morao održavati u periodu od 18. decembra 2019. godine do 17. januara 2020. godine iznosila je 49,010 hiljada EUR.

Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve, Narodna banka Srbije ne plaća kamatu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

17. POTRAŽIVANJA I OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA

(000 RSD)	31.decembar 2019.	31.decembar 2018.
Potraživanja po osnovu devirata	1,680	25,656
Ukupno hartije od vrednosti	1,680	25,656

(000 RSD)	31.decembar 2019.	31.decembar 2018.
Obaveze po osnovu derivata	9,608	24,942
Ukupno hartije od vrednosti	9,608	24,942

Svi derivativni finansijski instrumenti su iskazani po fer vrednosti u vanbilansnoj evidenciji Banke dok se sredstvo priznaje kao pozitivna fer vrednosti derivata, a obaveza se priznaje kada je promena fer vrednosti derivata negativna. Fer vrednost na početku transakcije je jednaka ceni transakcije.

Tabela pokazuje ugovore za FX swap-ove sa datumima izmirenja nakon dana bilansa stanja u bruto iznosima na dan 31. decembra 2019. godine:

	Ugovori sa pozitivnom vrednošću	Pozitivna fer vrednost 000 RSD	Ugovori sa negativnom vrednošću	Negativna fer vrednost 000 RSD
FX swap - potraživanje na dan izmirenja RSD / obaveza na dan izmirenja EUR	CHF 1,420,640 / EUR 1,300,000	1,338		
FX swap - potraživanje na dan izmirenja RSD / obaveza na dan izmirenja EUR	USD 1,114,600 / EUR 1,000,000	55		
FX swap - potraživanje na dan izmirenja GBP / obaveza na dan izmirenja EUR	EUR 500,000 / NOK 4,992,500	237		
FX swap - potraživanje na dan izmirenja RSD / obaveza na dan izmirenja EUR	EUR 2,000,000 / RSD 235,176,600	50		
FX swap - potraživanje na dan izmirenja CHF/ obaveza na dan izmirenja EUR			CHF 1,420,640 / EUR 1,300,000	211
FX swap - potraživanje na dan izmirenja CHF / obaveza na dan izmirenja EUR			USD 13,379,040/ EUR 12,000,000	7,815
FX swap - potraživanje na dan izmirenja EUR / obaveza na dan izmirenja RSD			USD 1,114,600 / EUR 1,000,000	740
FX swap - potraživanje na dan izmirenja USD / obaveza na dan izmirenja EUR			EUR 500,000 / NOK 4,992,500	842
FX swap - potraživanje na dan izmirenja EUR / obaveza na dan izmirenja RSD				
Forward transakcije				
Fer vrednost na kraju godine		1,680		9,608

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

17. POTRAŽIVANJA I OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA (nastavak)

Tabela pokazuje ugovore za FX svopove sa datumima izmirenja nakon dana bilansa stanja u bruto iznosima na dan 31. decembra 2018. godine:

	Ugovori sa pozitivnom vrednošću	Pozitivna fer vrednost 000 RSD	Ugovori sa negativnom vrednošću	Negativna fer vrednost 000 RSD
FX swap - potraživanje na dan izmirenja RSD / obaveza na dan izmirenja EUR	RSD 714,210,000/ EUR 6,000,000	3,968		
FX swap - potraživanje na dan izmirenja RSD / obaveza na dan izmirenja EUR	RSD 595,300,000/ EUR 5,000,000	3,300		
FX swap - potraživanje na dan izmirenja GBP / obaveza na dan izmirenja EUR	GBP 541,452/ EUR 600,000	67		
FX swap - potraživanje na dan izmirenja RSD / obaveza na dan izmirenja EUR	RSD 6,012,168,240/ EUR 50,700,000	17,927		
FX swap - potraživanje na dan izmirenja CHF / obaveza na dan izmirenja EUR			CHF 37,516,000 / EUR 33,200,000	12,723
FX swap - potraživanje na dan izmirenja CHF / obaveza na dan izmirenja EUR			CHF 3,029,400/ EUR 2,700,000	1,092
FX swap - potraživanje na dan izmirenja EUR / obaveza na dan izmirenja RSD			EUR 20,000,000/ RSD 2,369,996,000	6,104
FX swap - potraživanje na dan izmirenja USD / obaveza na dan izmirenja EUR			USD 11,057,515/ EUR 9,700,000	3,944
FX swap - potraživanje na dan izmirenja EUR / obaveza na dan izmirenja RSD			EUR 12,000,000/ RSD 1,420,512,000	1,079
Forward transakcije	USD 110,000/ RSD 11,463,001	93		
Forward transakcije	USD 110,000/ RSD 11,459,206	89		
Forward transakcije	USD 100,000/ RSD 10,425,950	91		
Forward transakcije	USD 70,000/ RSD 7,289,093	53		
Forward transakcije	USD 100,000/ RSD 10,406,570	68		
Fer vrednost na kraju godine		25,656		24,942

18. HARTIJE OD VREDNOSTI

(000 RSD)

	31.decembar 2019.	31.decembar 2018.
Hartije od vrednosti vrednovane kroz bilans uspeha	2,295,910	705,600
Hartije od vrednosti vrednovane kroz kapital	11,372,087	10,402,924
Investicione jedinice vrednovane kroz kapital	-	-
Investicione jedinice vrednovane kroz bilans uspeha	-	-
Ukupno hartije od vrednosti	13,667,997	11,108,524

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

18. HARTIJE OD VREDNOSTI (nastavak)

Ispravka vrednosti za hartije vrednovane kroz ostali rezultat prikazana je na kapitalu u iznosu od 865 hiljada dinara.

Dužničke hartije od vrednosti Republike Srbije mogu biti kratkoročne i dugoročne, u domaćoj i stranoj valuti.

Kratkoročne dužničke HOV izdaju se u formi državnih zapisa bez kupona od strane Ministarstva Finansija.

Dugoročne dužničke HOV izdaju se u formi obveznica sa kuponom od strane Republike Srbije.

Nominalna vrednost iznosi 10,000 novčanih jedinica ukoliko je dužnička HOV izdata u domaćoj valuti, odnosno 1,000 novčanih jedinica ukoliko je dužnička HOV izdata u stranoj valuti.

Dužničke HOV Republike Srbije izdaju se sa rokom dospeća od 1 godine do 15 godina.

Tržišna vrednost dužničkih HOV Republike Srbije je izračunata na bazi diskontovanja svih budućih novčanih tokova HOV odgovarajućom kamatnom stopom dužničkih HOV sa poslednjih aukcija koja se obelodanjuje na sajtu Uprave trezora.

U 2019. godini Banka je plasirala slobodna novčana dinarska sredstva u dužničke HOV Republike Srbije po kamatnim stopama (stopama prinosa) u rasponu od 3.35% do 4.58% (2018. godina: od 4.08% do 4.70%),

Po osnovu ulaganja u u hartije od vrednosti po fer vrednost kroz ostali rezultat Banka je u 2019. godini ostvarila prihod od kamate u iznosu od 452.552 hiljada RSD (2018. godina: 512.574 hiljada RSD).

Hartije od vrednosti vrednovane kroz ostali rezultat

(000 RSD)

Početno bruto stanje na dan 1. januara 2018. godine	16,779,381
Smanjenja u toku godine	(7,291,733)
Neto prihod od prodaje	303,708
Prihod kamate	512,574
Povećanje nerealizovanog gubitka	(5,614)
Povećanje rezerve	139,154
Kursne razlike	(34,546)
Neto stanje na dan 31. decembra 2018. Godine	10,402,924
Početno bruto stanje na dan 1. januara 2019. godine	10,402,924
Smanjenja u toku godine	(2,391,561)
Povećanje u toku godine	2,776,486
Neto prihod od prodaje	44,346
Prihod kamate	452,552
Povećanje nerealizovanog dobitka	58,301
Kursne razlike	29,039
0Neto stanje na dan 31. decembra 2019. Godine	11,372,087

Banka je u 2019. godini ostvarila kamatni prihod od ulaganja u hartije od vrednosti namenjene trgovanim u iznosu od 42,440 hiljada RSD (2018. godine: 27,181 hiljada RSD).

Vrednovanje hartija od vrednosti u portfelju Banke vrši se dekadno. Posmatra se broj dana do dospeća svake hartije, a cena se formira interpolacijom primenjenih kamatnih stopa u odnosu na broj dana do dospeća.

Input kamatnih stopa za vrednovanje hartija uzima se sa Bloomberg i Reuters sistema. Sa Bloomberg sistema se uzimaju poslednje kamatne stope hartija sa aukcija Ministarstva finansija. Kamatne stope za dospeća hartija koja su kraća od 3 meseca za rsd hartije odnosno kraće od 12 meseci za eurske hartije uzimaju se sa reuters sistema (Reuters interbank interest rates) i to kako sledi:

- Za hartije od vrednosti u RSD primenjuje se ON i 2W stopa,
- Za hartije od vrednosti u EUR koristi se ON stopa uvećana sa jednogodišnjim CDS stopom Republike Srbije izražene u USD (YCCD2104).

Formirane cene se importuju u informacioni sistem Banke, u kome se dobijena cena množi sa nominalnom vrednošću hartije i deli sa 100. Tako dobijena vrednost predstavlja trenutnu vrednost hartije (current value).

Fer vrednost dobije se kada se od trenutne vrednosti hartije oduzme zbir čiste nabavne vrednosti i razgraničene vrednosti diskonta.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

(000 RSD)	31.decembar 2019.	31.decembar 2018.
U dinarima		
Plasmani po REPO transakcijama	-	-
Plasmani bankama	-	-
Plasmani drugim finansijskim organizacijama	9,865	10,271
Ukupno u dinarima	9,865	10,271
U stranoj valutu		
Devizni računi kod drugih banaka	2,754,649	1,482,406
Plasmani u stranoj valuti	21,398	952,684
Ostala potraživanja u stranoj valuti	-	33
Ukupno u stranoj valutu	2,776,047	2,435,123
Bruto krediti i potraživanja od banaka		
Ispravka vrednosti u dinarima	(5)	(20)
Ispravka vrednosti u stranoj valuti	(8,968)	(3,218)
Ukupno	2,776,939	2,442,156

Tokom 2019. godine Banka je plasirala sredstva bankama u dinarima sa kamatnom stopom u rasponu od 1% do 3.6% (od 2% do 3.1% u 2018.) i u EUR sa kamatnom stopom od 0.5% do 0.10% (2018. godina: od 0% do 2.42%).

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

U tabeli niže predstavljeni su krediti i potraživanja od komitetana koja su grupisana po neto inicijalnoj ročnosti.

(000 RSD)	31. decembar 2019.			31. decembar 2018.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
– Preduzeća	1,532,484	84,678	1,617,162	4,173,064	358,630	4,531,694
– Stanovništvo	986,790	20,973,161	21,959,951	907,257	17,905,608	18,812,865
– Javni sektor	55,997	8	56,005	137,492	175,952	313,444
– Drugi komitenti	5,438	5,478	10,916	38,304	26,518	64,822
Ukupno u dinarima	2,580,709	21,063,325	23,644,034	5,256,117	18,466,708	23,722,825
U stranoj valutu						
– Preduzeća	16,926,497	18,620,386	35,546,883	16,699,331	21,581,907	38,281,238
- Stanovništvo	578,944	10,469,300	11,048,244	1,531,584	15,732,802	17,264,386
- Javni sektor	425,113	94,205	519,318	609,726	74,484	684,210
– Drugi komitenti	296,506	303,700	600,206	100,601	374,463	475,064
Ukupno u stranoj valutu	18,227,060	29,487,591	47,714,651	18,941,242	37,763,656	56,704,898
Bruto krediti	20,807,769	50,550,916	71,358,685	24,197,359	56,230,364	80,427,723
Ispravka vrednosti						
- U dinarima	(580,682)	(1,533,301)	(2,113,983)	(246,505)	(1,404,468)	(1,650,973)
- U valutu	(775,702)	(882,061)	(1,657,763)	(708,852)	(5,066,043)	(5,774,895)
Ukupno ispravka vrednosti	(1,356,384)	(2,415,362)	(3,771,746)	(955,357)	(6,470,511)	(7,425,868)
Stanje na dan 31. decembra	19,451,385	48,135,554	67,586,939	23,242,002	49,759,853	73,001,855

U toku 2019. godine kamate na kredite klijentima Sektora poslovanja sa pravnim licima i javnim sektorom obračunavane su u zavisnosti od kreditnog rejtингa klijenta, vrste kredita i obezbeđenog kolateralna.

Shodno tome, kamata na kredite za obrtna sredstva pravnim licima odobrene u 2019. godini obračunava se po kamatnoj stopi u visini EURIBOR-a uvećanog u proseku za marginu od 3.17% godišnje za indeksirane kredite, odnosno za dinarske kredite u visini BELIBOR-a uvećane u proseku za 2.44% (u 2018. godini: u visini EURIBOR-a uvećanog u proseku za marginu od 3.16% godišnje za indeksirane kredite, odnosno za dinarske kredite u visini BELIBOR-a uvećane u proseku za 2.33%).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Investicioni krediti pravnim licima u 2019. godini su odobravani maksimalno na period do 10 godina i prosečnom marginom od 3.39% uvećanoj za EURIBOR za indeksirane kredite, dok su dinarski dugoročni krediti odobravani u proseku od 37 meseci sa marginom od 3% uvećanoj za BELIBOR (u 2018. godini: dugoročni krediti pravnim licima u 2018. godini su odobravani maksimalno na period do 7 godina i prosečnom marginom od 3.29% uvećanoj za EURIBOR za indeksirane kredite, dok su dinarski dugoročni krediti odobravani u proseku od 24 meseca sa marginom od 2.74% uvećanoj za BELIBOR).

Nenamenski krediti stanovništvu vezani za RSD su u 2019. godini plasirani sa kamatnom stopom od 6% do 17% (u 2018. godini od 6.99% do 18%).

(c) Promene na računima ispravke vrednosti finansijskih sredstava i ostale aktive

Tabele ispod pokazuju kretanje ispravke vrednosti u 2019. i 2018. godini:

	Po gotovini (Napomena_16)	Plasmani finansijskim organizacijama (Napomena 19)	Plasmani komitetima (Napomena 20)	Ostala sredstva (Napomena 24)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara					
2018. godine	<u>-</u>	<u>(2,243)</u>	<u>(11,635,829)</u>	<u>(69,512)</u>	<u>(11,707,584)</u>
Povećanje rashoda (napomena 10)	-	(995)	(12,235,694)	(3,722)	(12,240,411)
Prihodi od ukidanja ispravki vrednosti (napomena 10)	-	-	13,779,012	-	13,779,012
Doknjizenje ispravki vrednosti	-	-	(130,551)	-	(130,551)
Kursne razlike	-	-	(157,363)	-	(157,363)
Isknjižavanje i otpis	-	-	3,405,807	-	3,405,807
Umanjenje po unwinding efektu (napomena 5)	-	-	(451,250)	-	(451,250)
Stanje na dan 31. decembra					
2018. godine	<u>-</u>	<u>(3,238)</u>	<u>(7,425,868)</u>	<u>(73,234)</u>	<u>(7,502,340)</u>
Stanje na dan 1. januara					
2019. godine	<u>-</u>	<u>(3,238)</u>	<u>(7,425,868)</u>	<u>(73,234)</u>	<u>(7,502,340)</u>
Povećanje rashoda	(294)	(45,893)	(13,208,620)	(63,834)	(13,318,641)
Prihodi od ukidanja ispravki vrednosti	277	42,427	13,032,538	50,679	13,125,921
Doknjizenje ispravki vrednosti	-	-	-	-	-
Efekti konverzije	-	-	943,691	-	943,691
Kursne razlike	2	(2,269)	7,674	195	5,602
Prodaja potraživanja	-	-	774,567	-	774,567
Isknjižavanje i otpis	-	-	2,363,686	8,434	2,372,120
Umanjenje po unwinding efektu (napomena 5)	-	-	(259,414)	-	(259,414)
Stanje na dan 31. decembra					
2019. godine	<u>(15)</u>	<u>(8,973)</u>	<u>(3,771,746)</u>	<u>(77,760)</u>	<u>(3,858,494)</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

21. NEMATERIJALNA ULAGANJA

(000 RSD)

	Licence i prava	Licence u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 1. januara 2018. godine	1,715,489	166,045	1,881,534
Povećanje	24,426	236,592	261,018
Prenosi (aktiviranje)	498,767	(498,767)	-
Rashodovanje	-	111,581	111,581
Stanje na dan 1. januara 2019. godine	2,238,682	15,451	2,254,133
Povećanje	-	247,202	247,202
Prenosi (aktiviranje)	232,073	(232,073)	-
Rashodovanje	(6,842)	-	(6,842)
Ostalo	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	2,463,913	30,580	2,494,493
Akumulirana ispravka vrednosti			
Stanje na dan 1. januara 2018. godine	1,200,560	-	1,200,560
Amortizacija za tekuću godinu (Napomena 13)	107,490	-	107,490
Rashodovanje	-	-	-
Obezvredjenje	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	1,308,080		1,308,080
Amortizacija za tekuću godinu (Napomena 13)	145,113	-	145,113
Rashodovanje	(3,746)	-	(3,746)
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	1,449,447		1,449,447
Neotpisana vrednost na dan:			
31. decembar 2019. godine	1,014,466	30,580	1,045,046
31. decembar 2018. godine	930,602	15,451	946,053

U skladu sa zahtevima MRS 36 – Umanjenje vrednosti imovine i MSFI 13 – Odmeravanje fer vrednosti izvršena je reprocena fer vrednosti nematerijalnih ulaganja - osnovnog softvera, na dan 31. decembra 2016. godine. Procenu je izvršio nezavisni procenitelj Vision Consulting d.o.o. Beograd.

Odmeravanje fer vrednosti osnovnog softvera Banke izvršeno je primenom tehnike troškovnog pristupa/metoda troškova zamene, s obzirom da se radi o softveru koji je potpuno prilagođen potrebama Banke. Nad ovim softverom Banka ima samo pravo korišćenja, koje ne prelazi u pravo vlasništva, te se po tom osnovu ne mogu ostvarivati određene koristi od izdavanja, što je onemogućilo primenu prinosnog pristupa.

Zbog niza specifičnosti samog softvera i naknadnog prilagođavanja, na tržištu ne postoje dovoljno slični softveri da bi se mogao primeniti tržišni pristup.

U primeni troškovnog pristupa korišćeni su Inputi sva tri nivoa 1, 2 i 3, od kojih su najveći značaj imali inputi Nivoa 2 - procenjeni troškovi zamene za novo sredstvo na osnovu prvobitnog ugovora iz 2008. godine i stavnih troškova nabavke (nivo 1) i nove verzije ugovora iz 2010. godine, korigovanih starih troškova nabavke (nivo 1).

U skladu sa metodologijom primene troškovnog pristupa, procenjena nabavna vrednost je umanjena za fizički i funkcionalni otpis i te korekcije reprezentuju inpute nivoa 3.

22. NEKRETININE, POSTROJENJA I OPREMA

(000 RSD)

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Građevinski objekti	366,136	374,669
Investicije u toku u građevinske objekte	81,873	-
Ulaganje u zakupljene objekte	56,430	70,147
Kompjuterska i ostala oprema	109,652	159,572
Ulaganja u pripremi	6,982	25,488
Nekretnine uzete u lizing	383,507	-
Automobili uzeti u lizing	11,919	-
Ukupno	1,016,499	629,876

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembar 2019. godine

22. NEKRETININE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

(000 RSD)	Građevinski objekti	Ulaganja u objekte u zakupu	Kompjuterska oprema	Ostala oprema	Ulaganja u pripremi	Nekretnine uzete u lizing	Automobili uzeti u lizing	Ukupno
Nabavna vrednost								
Stanje na dan 1. januara 2018. godine								
Povećanje	451,171	824,050	490,912	769,869	28,644	-	-	2,564,646
Prenosi (aktiviranje)	10,038	949	2,840	-	92,598	-	-	106,425
Otuđenja i rashodovanja	-	41,001	26,337	28,416	(95,754)	-	-	-
Obezvredjenje	(14,099)	(36,654)	(17,015)	(43,990)	-	-	-	(111,758)
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	447,110	829,346	503,074	754,295	25,488	-	-	2,559,313
Efekti prve primene IFRS 16 – 01.01.2019.	-	-	-	-	-	500,734	20,966	521,700
Povećanje	988	37,525	-	-	47,328	96,390	-	182,231
Prenosi (aktiviranje)	-	-	40,322	25,154	(65,834)	358	-	-
Prenosi sa investicionih nekretnina	-	-	-	-	-	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	-	-	(25,066)	-	(5,905)	-	(30,971)
Korekcija početnog stanja	-	-	-	-	-	(23,991)	-	(23,991)
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	448,098	866,871	543,396	754,383	6,982	567,586	20,966	3,208,282
Ispravka vrednosti								
Stanje na dan 1. januara 2018. godine	66,431	776,466	449,362	657,034	-	-	-	1,949,293
Amortizacija za tekuću godinu (Napomena 13)	9,434	19,300	26,190	25,521	-	-	-	80,445
Prenosi sa investicionih nekretnina	-	-	-	-	-	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	(3,424)	(36,567)	(17,013)	(43,297)	-	-	-	(100,301)
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	72,441	759,199	458,539	639,258	-	-	-	1,929,437
Amortizacija za tekuću godinu (Napomena 13)	9,521	25,799	28,427	30,304	-	184,080	9,047	287,178
Prenosi sa investicionih nekretnina	-	-	-	-	-	-	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	-	-	(24,831)	-	(1)	-	(24,832)
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	81,962	784,998	486,966	644,731	-	184,079	9,047	2,191,783
Neotpisana vrednost na dan:								
31. decembar 2019. godine	366,136	81,873	56,430	109,652	6,982	383,507	11,919	1,016,499
31. decembar 2018. godine	374,669	70,147	44,535	115,037	25,488	-	-	629,876

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine****22. NEKRETININE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)**

Banka poseduje građevinske objekte za obavljanje svoje delatnosti na sedam lokacija: ekspozitura Bežanijska kosa, ekspozitura Hill Beograd, ekspozitura Bečeji, ekspozitura Bačka Palanka, ekspozitura Subotica i ekspozitura Kruševac, deo kuće u ulici Šekspirova u Beogradu.

Svi ostali poslovni prostori su zakupljeni i pozicija "Ulaganja u objekte u zakupu" se odnosi na opremanje i privodenje nameni zakupljenih poslovnih prostora.

Banka nije zalagala svoje objekte kao kolaterale.

23. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI

(000 RSD)	2019.	2018.
Nabavna vrednost		
Stanje na početku godine	72,446	119,826
Prenos sa sredstava stečenih naplatom potraživanja	63,617	43
Prenos sa investicionih nekretnina	-	-
Prodaja u toku godine	(120,617)	(47,423)
Neto vrednost na kraju godine	15,446	72,446

Tokom prethodnih godina Banka je stekla određeni broj građevinskih objekata koje su služile kao sredstva obezbeđenja otplate kredita. Rukovodstvo Banke je donelo odluku da će se izvršiti prodaja ovih sredstava, tako da su sredstva koja ispunjavaju uslove MRS 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja su preneta sa pozicije sredstava stečenih naplatom potraživanja na stalna sredstva namenjena prodaji.

Tokom 2019. godine, prodate su nepokretnosti u iznosu od 67,950 hiljada RSD, pri čemu je ostvaren gubitak od prodaje ovih sredstava u iznosu od 2,337 hiljada RSD, i prihod 53,915 hiljada RSD za prodaju zemljišta.

Za prodaju preostalih sredstava rukovodstvo Banke preduzma sve potrebne aktivnosti: angažovanje agencija za prodaju nekretnina, oglašavanje, traženje potencijalnih kupaca u cilju što brže realizacije prodaje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

24. OSTALA SREDSTVA

(000 RSD)	2019.	2018.
Potraživanja	621,900	463,053
Potraživanja od zaposlenih	302	601
Potraživanja od banaka po poslovima sa karticama	310,472	145,756
Dati avansi i depoziti	85,991	79,880
Potraživanja za plaćene obaveze klijenata	8,095	19,578
Ostale naknade i druga potraživanja	25,231	25,275
Potraživanja za zakupnine	10,305	10,461
Druga potraživanja	181,504	181,502
Ostala aktiva i AVR	159,147	180,024
Unapred plaćeni troškovi	125,396	98,889
Aktivna vremenska razgraničenja	905	700
Sredstva stečena naplatom potraživanja	21,193	68,801
Zalihe kancelarijskog materijala	11,653	11,634
Bruto ostala aktiva	781,047	643,077
<i>Ispravka vrednosti ostalih potraživanja</i>	(77,760)	(73,234)
<i>Ispravka vrednosti zaliha</i>	(11,653)	(11,634)
Neto vrednost ostale aktive	691,634	558,209

Na dan 31. decembra 2019. godine, sredstva stečena naplatom potraživanja čine najvećim delom zgrade i stanovi u iznosu od 21,133 hiljade RSD.

U toku 2019. godine Banka je umanjila vrednost sredstava stečenih naplatom za RSD 36,658 hiljada

Od ukupnog iznosa ispravki vrednosti ostalih potraživanja na ispravku vrednosti ostalih potraživanja odnosi se 77,760 hiljada RSD (u 2018. godini: 73,234 hiljade RSD), a na ispravku vrednosti zaliha 11,635 hiljade RSD (u 2018. godini: 11,634 hiljade RSD).

25. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI

(000 RSD)	2019.	2018.
Transakcioni depoziti u dinarima	217,581	102,053
Transakcioni depoziti banaka	16,600	25,102
Transakcioni depoziti drugih finansijskih organizacija	200,981	76,951
Transakcioni depoziti u stranoj valuti	322,662	263,123
Transakcioni depoziti banaka	130,320	116,093
Transakcioni depoziti drugih finansijskih organizacija	192,342	147,030
Ostali depoziti u dinarima	147,019	1,809,456
Ostali depoziti banaka	3	1,460,001
Ostali depoziti drugih finansijskih organizacija	145,001	341,401
Obaveze za kamate i naknade	2,015	8,054
Ostali depoziti u stranoj valuti	637,445	626,116
Ostali depoziti banaka	11,759	-
Ostali depoziti drugih finansijskih organizacija	618,286	619,656
Obaveze za kamate i naknade i unapred plaćene nalknade	7,400	6,460
Primljeni kreditii	4,317,184	4,789,078
Stanje na dan 31. decembra	5,641,891	7,589,826

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

25. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (nastavak)

U 2019. godini kratkoročni krediti i depoziti su odobravani Banci po kamatnim stopama u zavisnosti od valute i dospeća u rasponu od: krediti u RSD od 1.05% do 2.75% godišnje (u 2018. godini overnight krediti: u rasponu od 2.4% do 3.1%), u EUR od -0.1% do 0.5% godišnje (u 2018. godini kamatna stopa je bila od 0% do 0.6%), u USD od 1.85% do 2.5% godišnje

	Oznaka valute	Iznos u valutu	Datum dospeća	Kamatna stopa	000 RSD 31. decembar 2019.
EBRD - dugoročni krediti	EUR	10,000,000	4.12.2023.	1.40%	1,175,928
	EUR	5,000,000	4.12.2023.	1.40%	587,964
	EUR	5,000,000	4.12.2023.	1.40%	587,964
Ukupno dugoročni krediti					2,351,856
EBRD - kratkoročni krediti	EUR	300,000	21.01.2020.	0.50%	35,278
	EUR	150,000	14.02.2020.	0.65%	17,639
	EUR	561,000	25.02.2020.	0.50%	65,970
	EUR	2,200,000	04.03.2020.	0.50%	258,704
	EUR	1,170,000	23.03.2020.	0.65%	137,584
	EUR	430,000	30.03.2020.	0.65%	50,565
	EUR	1,000,000	08.04.2020.	0.65%	117,593
	EUR	1,438,000	09.04.2020.	0.65%	169,098
	EUR	1,137,000	29.04.2020.	0.65%	133,703
	EUR	350,000	05.05.2020.	0.65%	41,157
	EUR	1,600,000	04.06.2020.	0.65%	188,148
	EUR	2,377,000	30.06.2020.	0.65%	279,518
	EUR	4,000,000	02.12.2020.	2.20%	470,371
Ukupno kratkoročni krediti					1,965,328
Ukupno primljeni krediti od EBRD					4,317,184

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

26. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

(000 RSD)	2019.	2018.
<i>Transakcioni depoziti u dinarima</i>	9,589,294	8,432,584
Transakcioni depoziti preduzeća	5,602,895	4,575,543
Transakcioni depoziti javnih preduzeća	498,347	470,432
Transakcioni depoziti javnog sektora	364,679	356,545
Transakcioni depoziti stranih pravnih lica	-	28,364
Transakcioni depoziti drugih komitenata	301,081	244,501
Transakcioni depoziti stanovništva	2,822,292	2,757,199
	20,860,769	19,296,940
<i>Transakcioni depoziti u stranoj valuti</i>		
Transakcioni depoziti preduzeća	6,452,992	6,748,675
Transakcioni depoziti javnih preduzeća	925	842,342
Transakcioni depoziti javnog sektora	39,030	11,140
Transakcioni depoziti stranih pravnih lica	-	91,109
Transakcioni depoziti drugih komitenata	128,436	92,559
Transakcioni depoziti stanovništva	14,239,386	11,511,115
	5,841,826	6,067,580
<i>Ostali depoziti u dinarima</i>		
Ostali depoziti preduzeća	4,770,548	2,976,030
Ostali depoziti javnih preduzeća	-	1,937,000
Ostali depoziti javnog sektora	63,208	1,058,000
Ostali depoziti stranih pravnih lica	-	925
Ostali depoziti drugih komitenata	969,374	42,864
Ostali depoziti stanovništva	15,240	28,511
Obaveze za kamate i naknade	23,456	18,652
Obaveze za kamate i naknade indeksirane u stranoj valuti	-	5,598
	5,291,868	4,926,082
<i>Ostali depoziti u stranoj valuti</i>		
Ostali depoziti preduzeća	3,366,491	1,488,556
Ostali depoziti javnih preduzeća	-	2,994,417
Ostali depoziti javnog sektora	1,074,686	-
Ostali depoziti drugih komitenata	678,692	285,558
Ostali depoziti stanovništva	171,999	157,551
	260	50
<i>Namenski depoziti u dinarima</i>		
Namenski depoziti pravnih lica	260	50
Namenkski depoziti javnih preduzeća	-	-
Namenkski depoziti javnog sektora	-	-
Namenkski depoziti drugih komitenata	-	-
Namenski depoziti stanovništva	-	-
	396,687	928,745
<i>Namenski depoziti u stranoj valuti</i>		
Namenski depoziti pravnih lica	256,669	798,238
Namenkski depoziti javnih preduzeća	117,593	118,195
Namenkski depoziti drugih komitenata	18,475	94
Namenski depoziti stanovništva	3,950	12,218
	19,008,281	26,137,072
<i>Štedni depoziti</i>		
Štedni depoziti u dinarima	984,832	510,067
Štedni depoziti u stranoj valuti	17,870,221	25,319,027
Razgraničena kamata u stranoj valuti	153,228	307,978
	60,988,985	65,789,053
Stanje na dan 31. Decembra		

Na depozite po viđenju pravnih lica u dinarima i u stranoj valuti, Banka obračunava kamatu po stopi od 0%, osim u slučaju ugovaranja posebnih aranžmana što se definiše pojedinačnim ugovorima sa značajnim klijentima. U najvećem broju slučajeva, prilikom ugovaranja posebnih aranžmana, kamatne stope vezuju se za referentnu stopu Narodne banke Srbije. Na depozite po viđenju korisnika budžetskih sredstava lokalne vlasti Banka obračunava i plaća kamatu koja ne može biti niža od važeće eskontne stope Narodne banke Srbije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

26. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Na oročene depozite klijenata u Sektoru poslovanja sa pravnim licima i javnim sektorom, Banka plaća kamatu čija visina zavisi od ročnosti i visine iznosa deponovanih sredstava. Visina kamatnih stopa se na inicijativu Odeljenja sredstava i upravljanja bilansom, usklađuje sa kretanjima referentnih kamatnih stopa na tržištu i u toku 2018. godine prosečno je iznosila za dinarske depozite 2.47% na godišnjem nivou, odnosno 0.76% za depozite u eurima.

Kamatna stopa na deviznu štednju po viđenju iznosila je od 0% do 0.1% (u 2018. godini 0% do 0.1%), a na dinarske transakcione depozite stanovništva 0.10% (u 2018. godini 0.10%).

Kamatna stopa na oročenu dinarsku štednju stanovništva se kretala u rasponu od 0% do 4% godišnje (u 2018. godini: 0% do 4%). Kamatna stopa na deviznu štednju stanovništva se kretala u rasponu od 0% do 1.3% (u 2018. godini: 0% do 1.6%).

Ročna struktura depozita i ostalih obaveza prema komitentima prikazana je u sledećoj tabeli po principu preostale ročnosti:

(000 RSD)	2019.			2018.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Transakcioni depoziti	9,589,294	-	9,589,294	8,432,584	-	8,432,584
Ostali depoziti	5,705,724	112,646	5,818,370	5,449,588	593,742	6,043,330
Namenski depoziti	-	260	260	50	-	50
Štedni depoziti	972,960	11,872	984,832	484,946	25,121	510,067
Obaveze za kamate	23,456	-	23,456	24,250	-	24,250
Ukupno u dinarima	16,291,434	124,778	16,416,212	14,391,418	618,863	15,010,281
U stranoj valutu						
Transakcioni depoziti	20,860,769	-	20,860,769	19,296,940	-	19,296,940
Ostali depoziti	4,885,388	406,480	5,291,868	4,084,778	841,304	4,926,082
Namenski depoziti	396,687	-	396,687	810,550	118,195	928,745
Štedni depoziti	14,426,483	3,443,738	17,870,221	23,416,179	1,902,848	25,319,027
Obaveze za kamate i naknade	153,228	-	153,228	307,978	-	307,978
Ukupno u stranoj valutu	40,722,555	3,850,218	44,572,773	47,916,425	2,862,347	50,778,772
Stanje na dan 31. decembra	57,013,989	3,974,996	60,988,985	62,307,843	3,481,210	65,789,053

27. SUBORDINIRANE OBAVEZE

Stanje obaveza po subordiniranim kreditima na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine prikazano je u sledećoj tabeli:

	Oznaka valute i	Iznos u valuti	Datum dospeća	Kamatna stopa	31. decembar 2019.	(000 RSD) 31. decembar 2018.
Addiko Bank AG	EUR	33,453,803	26.09.2020.	5.3880%	3,933,927	3,911,214
Obaveze za obračunatu kamatu					584	545
Ukupno u dinarima					3,934,511	3,911,759

Banka je u 2019. godini izvršila konverziju subordiniranog kredita u iznosu od 35 miliona iz CHF u EUR.

Primljeni subordinirani kredit ispunjava sve zahteve Narodne banke Srbije za uključivanje u dopunski kapital Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

28. REZERVISANJA

Banka je izvršila sledeća rezervisanja:

(000 RSD)	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Rezervisanje za gubitke po garancijama	79,446	95,582
Rezervisanja po osnovu nepokrivenih akreditiva	679	433
Rezervisanja po preuzetim dugoročnim obavezama	13,368	9,606
Ukupno rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stawkama	93,493	105,621
Rezervisanja za sudske sporove	205,051	184,552
Rezervisanja za otpremnine za prestanak radnog odnosa	50	5,964
Rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju	54,149	56,789
Rezervisanja za bonusne	32,971	16,607
	292,221	263,912
Stanje na dan 31. Decembra	385,714	369,533

a) Rezervisanja za gubitke po garancijama, drugim potencijalnim obavezama i otpremnine:

Banka je izvršila rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stawkama na teret rashoda u skladu sa svojom poslovnom politikom.

Rezervisanja za druge potencijalne obaveze u iznosu od 205,051 hiljade RSD izvršena su po osnovu obračuna eventualnog gubitka koji bi pao na teret Banke u vezi verovatnog sudske sporove.

Troškovi rezervisanja za otpremnine za prestanak radnog odnosa su smanjeni u 2019. godini na 50 hiljada RSD (u 2018. godini trošak je iznosio 5,964 hiljade RSD).

U skladu sa ovim odlukom i Pravilnikom o radu Banke, Izvršni odbor je sačinio predlog programa rešavanja viška zaposlenih koji je podnet Nacionalnoj službi za zapošljavanje. Sprovođenje pomenutih mera smanjenja zaposlenih će se obavljati na društveno odgovoran način. Prioritet je da se nađe sporazumno rešenje sa zaposlenima, tj. da se uskladi broj zaposlenih sa smanjenim brojem radnih mesta kroz dobrovoljno zaključenje sporazuma o raskidu radnog odnosa ili aneksu ugovora kroz premeštaje na nova radna mesta u okviru Banke. U skladu sa ovim odlukama, tokom 2019. godine zaposlenima sa kojim je raskinut ugovor o radu su isplaćene otpremnine u ukupnom iznosu od 20,889 hiljada RSD.

Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju zaposlenih formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara sa stanjem na dan bilansa stanja i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

Polazne prepostavke za navedeni obračun su sledeće:

- Podaci o zaposlenima (ukupan radni staž na dan 31.12.2019., pol, starost)
- Tablice smrtnosti 2010-2012
- Prepostavljen rast bruto zarada 0%
- kamatna stopa 3 %
- zarada u " ADDIKO BANK " za 2019- tu godinu po svakom zaposlenom

Zakonom o radu ("Službeni glasnik RS" 75/2014) propisano je da je poslodavac dužan da isplati zaposlenom otpremninu pri odlasku u penziju najmanje u visini dve prosečne zarade, a tako isplaćena otpremnina ne može biti niža od dve prosečne zarade po zaposlenom u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

28. REZERVISANJA (nastavak)

a) Rezervisanja za gubitke po garancijama, drugim potencijalnim obavezama i otpremnine (nastavak):

Promene na računima rezervisanja su prikazane u narednoj tabeli:

	Garancije i druge vanbilansne stavke (000 RSD)	Otpremnine					Ukupno
		Druge potencijalne obaveze	za prestanak radnog odnosa	Otpremnine za penzije	Otpremnine za bonuse		
Stanje na dan 1. januara 2018.	54,444	157,652	21,325	50,878	8,326	292,625	
Na teret/(u korist) bilansa uspeha	51,177	30,271	11,876	5,911	9,945	109,180	
Prenos sa obaveza za bonuse	-	-	-	-	-	-	
Korišćenje i isplate	-	(3,371)	(27,237)	-	(1,664)	(32,272)	
Stanje na dan 31. decembra 2018.	105,621	184,552	5,964	56,789	16,607	369,533	
Stanje na dan 1. januara 2019.	105,621	184,552	5,964	56,789	16,607	369,533	
Na teret/(u korist) bilansa uspeha	-	-	-	(2,544)	20,012	17,468	
Prenos sa obaveza za bonuse	(12,128)	20,499	-	-	-	8,371	
Korišćenje i isplate	-	-	(5,914)	(96)	(3,648)	(9,658)	
Stanje na dan 31. decembra 2019.	93,493	205,051	50	54,149	32,971	385,714	

b) Sudski sporovi

Protiv Banke se na dan 31. decembra 2019. godine vode 1.495 sporova.

Ukupna vrednost svih sporova, bez obračunatih kamata, koji se vode protiv Banke iznosi 37,417,739 hiljada RSD.

Banka je usvojila Proceduru za procenu uspešnosti u pasivnim sudskim postupcima i za utvrđivanje rezervacija za pravni rizik po osnovu tih postupaka.

Procena uspešnosti u pasivnim sudskim postupcima vrši se na osnovu:

- Pravne osnovanosti tužbenog zahteva;
- Pravne analize toka svakog pojedinog sudskog postupka;
- Sagledavanja činjenica i dokaza koje je u toku postupka iznela protivnička strana i činjenica i dokaza koje je u sudskom postupku iznela ili koje može izneti Banka i međusobne zavisnosti i povezanosti ovih činjenica i dokaza;
- Poznate sudske prakse u istim ili sličnim sudskim postupcima;
- Ukoliko sudski postupak vodi advokat angažovan od strane Banke, prilikom procene uspešnosti uzima se u obzir i njegovo mišljenje, izuzetno, u veoma složenim postupcima, služba Banke u čijoj je nadležnosti sudski postupak u pitanju može zatražiti eksterno pravno mišljenje o uspešnosti postupka i ako postupak ne vodi advokat nego ga vodi Banka;
- Mogućnosti da se sa protivničkom starnom postigne sudska ili vansudska poravnanje;
- Pravila i uslova za rezervisanje utvrđena Međunarodnim računovodstvenim standardom – MRS 37;
- Drugih elemenata koji mogu biti od uticaja na uspeh Banke u sudskom postupku.

Procena uspešnosti pasivnih sudskih postupaka vrši se najmanje jednom polugodišnje, najkasnije 15. u mesecu pre isteka kalendarskog polugodišta.

Procena se vrši na osnovu pravnog i činjeničnog stanja na dan procene.

Na dan 31. decembra 2019. godine, rezervisanja po osnovu sudskih sporova iznosila su 205,051 hiljada RSD.

Banka vodi veći broj izvršnih sporova protiv trećih lica, uglavnom radi naplate svojih potraživanja. Sva utužena potraživanja su ispravljena u skladu sa metodologijom Banke i za njih su terećeni rashodi Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

29. OSTALE OBAVEZE

(000 RSD)	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Obaveze prema dobavljačima u dinarima	39,587	50,393
Obaveze prema dobavljačima u stranoj valuti	2,237	35,476
Prevremene uplate za dugovanja po kreditima	251,575	97,457
Obaveze prema zaposlenima	99,629	131,337
Ostale obaveze u dinarima	142,220	130,408
Ostale obaveze u stranoj valuti	121,305	341,677
Primljeni avansi u dinarima	10,334	13,016
Obaveze za poreze i doprinose	9,598	16,646
Obaveze po poslovima sa karticama	4,793	51,644
Razgraničeni rashodi	283,550	108,402
Razgraničeni prihodi	24,927	24,208
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	419,039	-
Ukupno ostale obaveze	1,408,794	1,000,664

Ostale obaveze u stranoj valuti u iznosu od 121,305 hiljada RSD se odnose na neizvršene isplate po primljenim naplatama iz inostranstva u iznosu od 76 hiljada RSD .

Banka je u toku 2019. godine izvršila plaćanja obaveze po osnovu finansijskog lizinga u iznosu od 186,179 hiljada RSD, i plaćanje po osnovu kamate u iznosu od 4,594 hiljada RSD. Iznos odliva gotovine po osnovu lizinga je prikazan u okviru Izveštaja o novčanim tokovim u poziciji odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti .

Obaveze po osnovu finansijskog lizinga iskazane po ročnosti su sledeće:

(000 RSD)	Glavnica	Kamata	Total
2020	238,491	8,764	247,255
2021	104,231	2,167	106,398
2022	46,792	890	47,682
2023	15,480	257	15,737
2024	1,967		1,967
	406,961	12,078	419,039

30. KAPITAL I REZERVE

Kapital Banke na dan 31. decembra 2019. godine obuhvata akcijski kapital, emisionu premiju, rezerve, revalorizacione rezerve, rezerve fer vrednosti i akumulirani rezultat.

Struktura ukupnog kapitala Banke prikazana je kako sledi:

(000 RSD)	2019.	2018.
Akcijski kapital	17,517,484	17,517,484
Emisiona premija	3,027,810	3,027,810
Rezerve iz dobiti	1,580,792	487,299
Rezerve fer vrednosti	278,952	191,448
Gubitak zbog prve primene MSFI9	(1,126,066)	(1,126,066)
Dobitak u tekućoj godini	1,107,695	1,299,958
Stanje na dan 31. decembra	22,386,667	21,397,933

a) Akcijski kapital i emisiona premija

Na dan 31. decembra 2019. godine, upisani i uplaćeni kapital Banke se sastoji od 8,758,742 obične akcija (31. decembar 2018. godine: 8,758,742 akcije) pojedinačne nominalne vrednosti 2,000 RSD po akciji. Svaka akcija nosi jedan glas. Sve emitovane akcije su u potpunosti plaćene.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine****30. KAPITAL I REZERVE (nastavak)****a) Akcijski kapital i emisiona premija (nastavak)**

Akcije su registrovane kod Komisije za hartije od vrednosti:

CFI kod: ESVUFR

ISIN broj: RSHYPOE 68424

Dana 27. marta 2014. godine sprovedena je promena većinskog akcionara Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd u Centralnom registru, depou i kliringu hartija od vrednosti. Umesto većinskog akcionara Hypo Alpe-Adria-Bank International AG Klagenfurt, kao većinski akcionar upisan je Hypo SEE Holding AG Klagenfurt, Dana 30. oktobra 2014. godine Hypo SEE Holding AG promenio je naziv u Hypo Group Alpe Adria AG.

Na dan 31. decembra 2014. godine Hypo Group Alpe Adria AG, bila je vlasnik 7,159,669 akcija Banke, a Industrija kotrljajućih ležajeva u stečaju, Beograd vlasnik 73 akcije.

Dana 13. novembra 2015. godine Privredni sud u Beogradu odobrio je prodaju 73 akcije u vlasništvu stečajnog dužnika Industrija kotrljajućih ležajeva a.d. Beograd. Akcije je otkupila Hypo Group Alpe Adria AG i na taj način je posta jedini akcionar Hypo Alpe-Adria-Bank a.d. Beograd.

Dana 30. decembra 2015. godine u Agenciji za privredne registre evidentirano je povećanje akcionarskog kapitala. U Centralnom registru je izvršeno povećanje kapitala izdavanjem XXIX emisije u iznosu od 1,599,000 običnih akcija nominalne vrednosti 2,000 RSD po akciji. Uplata akcija je izvršena konverzijom dela subordiniranog kredita u akcijski kapital u iznosu od 3,198,000,000 RSD.

Dana 08. jula 2016. godine rešenjem Trgovinskog suda u Beču br FN 350921k izvršena je promena poslovног imena Hypo Group Alpe Adria AG u Addiko Bank AG, sa sedištem u Wipplingerstrasse 34/4 Beč, Austrija.

U toku 2019. godine Banka nije povećavala akcionarski kapital, tako da ukupan broj izdatih i uplaćenih akcija iznosi 8,758,742 nominalne vrednosti za jednu akciju od 2,000 RSD.

Banka nema upisanog, a neuplaćenog akcijskog kapitala.

Svaka akcija nosi jedan glas i nema ograničenja za isplatu dividendi koje proističu iz akcija.

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2019. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Iznos u 000 RSD	31. decembar 2019. % učešća	Broj akcija
Addiko Bank AG	17,517,484	100%	8,758,742
Ukupno	17,517,484	100%	8,758,742

U donjoj tabeli prikazana je struktura akcionarskog kapitala na dan 31. decembra 2018. godine:

Naziv akcionara	Iznos u 000 RSD	31. decembar 2018. % učešća	Broj akcija
Addiko Bank AG	17,517,484	100%	8,758,742
Ukupno	17,517,484	100%	8,758,742

Emisiona premija

Emisiona premija predstavlja razliku između postignute prodajne vrednosti akcija i njihove nominalne vrednosti:

- a) U periodu od 2002. godine do 2008. godine formirana je emisiona premija u visini od 2,790,840 hiljada RSD;
- b) U toku 2008. godine posle izvršene dve emisije akcija formirana je emisiona premija u visini od 4,414,469 hiljada RSD;
- c) U martu 2009. godine emitovano je 392,205 akcija nominalne vrednosti 2,000 RSD koje su prodate po ceni od 8,500 RSD, pri čemu je ostvarena emisiona premija od 2,549,332 hiljade RSD;
- d) U julu 2010. godine emitovano je 584 akcija nominalne vrednosti 2,000 RSD koje su prodate po ceni od 8,500 RSD, pri čemu je ostvarena emisiona premija od 3,797 hiljada RSD;
- e) Na osnovu Odluke Skupštine banke br. 11866/16 od 26. aprila 2016. godine izvršeno je pokriće gubitka ostvarenog u 2015. godini u iznosu od 5,452,120 hiljada RSD;
- f) Na osnovu Odluke Skupštine banke br. 13115/17 od 28. aprila 2017. godine izvršeno je pokriće gubitka ostvarenog u 2016. godini u iznosu od 1,278,508 hiljada RSD, tako da emisiona premija na dan 31. decembra 2017. godine iznosi 3,027,810 hiljada RSD.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine****30. KAPITAL I REZERVE (nastavak)****b) Rezerve iz dobiti**

Skupština Banke na sednici održanoj 25.03.2019. godine, je donela Odluku broj: 08223/19 da se 15,88% ostvarenog dobitka nakon oporezivanja u iznosu od 206,465 hiljada RSD rasporedi na obaveze za dividende akcionaru Banke, a preostali iznos od 1,093,493 hiljada dinara raspoređuje na rezerve banke.

c) Rezerve fer vrednosti

Pozitivni efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava vrednovanih po FV kroz ostali rezultat formirani su kao rezultat svođenja vrednosti ulaganja u finansijska sredstva vrednovanih po FV kroz ostali rezultat. Ove rezerve su korigovane za efekte odloženih poreza (Napomene 15 i 18).

Na dan 31. decembra 2019. godine revalorizacione rezerve iznose 287,952 hiljada RSD (31 .decembar 2018. godine: 191,448 hiljade RSD). Ispravka vrednosti po hartijama od vrednosti iznosi 865 hiljada RSD, umanjena za odloženi porez u iznosu od 130 hiljada dinara.

d) Rezerve za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki

Banka je dužna da kvartalno obračunava rizike od nastanka potencijalnih gubitaka po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

Krediti, plasmani i druga izloženost Banke klasifikuju se u kategorije, u skladu sa procenom naplativosti kredita i drugih plasmana, u zavisnosti od: broja dana koliko je prekoracen ugovoren rok za plaćanje glavnice i kamate, finansijskog položaja komitenta i kvaliteta pribavljenih sredstava obezbeđenja.

Na dan 31.decembra 2019. godine, potrebna rezerva za procenjene gubitke po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki se ne koristi kao odbitna stavka od kapitala.

32. USAGLAŠENOST POSLOVANJA BANKE SA ZAKONSKIM PROPISIMA

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona.

Na dan 31. decembra 2019. godine, Banka je usaglasila sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

Ostvareni pokazatelji poslovanja Banke prikazani su u sledećoj tabeli:

Pokazatelji poslovanja	Propisani pokazatelji	2019.		2018.
		Eur 177 miliona	Eur 113 miliona	
1. Kapital	Min Eur 10 miliona			
2. Adekvatnost kapitala:				
- Adekvatnost kapitala	min 8 %	27.05%	18.44%	
- Adekvatnost osnovnog kapitala	min 6 %	26.30%	16.56%	
- Adekvatnost osnovnog akcijskog kapitala	min 4.5 %	26.30%	16.56%	
3. Ulaganja banke u lica koja nisu u fin.sektoru i u osnovna sredstva	max 60%	4.89%	4.73%	
4. bir velikih izloženosti banke	max 400%	28.98%	86.36%	
5. Pokazatelj likvidnosti:				
- u prvom mesecu izveštajnog perioda	min 1	2.03%	1.75%	
- u drugom mesecu izveštajnog perioda	min 1	1.95%	1.99%	
- u trećem mesecu izveštajnog perioda	min 1	1.90%	1.99%	
		1.71%	1.38%	
6. Pokazatelj likvidnosti u užem smislu	min 0.7	1.76%	1.44%	
- u prvom mesecu izveštajnog perioda	min 0.7	1.66%	1.72%	
- u drugom mesecu izveštajnog perioda	min 0.7	1.64%	1.65%	
- u trećem mesecu izveštajnog perioda	min 0.7	1.46%	1.16%	
7. Pokazatelj deviznog rizika	max 20%	1.92%	2.48%	
8. Izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica	max 25%	10.83%	16.47%	
9. Ulaganja banke u lice koje nije u finansijskom sektoru	max 10%	0.00%	0.00%	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

33. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA I ČLANICAMA ADDIKO GRUPACIJE

Jedini vlasnik Addiko Bank ad Beograd je Addiko Bank AG, u čijem se vlasništvu nalazi 100% akcija Addiko Bank a.d. Beograd.

Transakcije sa povezanim licima se obavljaju po tržišnim uslovima.

a) Bilans stanja

Tabela ispod prikazuje transakcije sa povezanim pravnim licima na dan 31. decembra 2019. godine:

	Addiko Bank AG Beč	Addiko Bank Ljubljana	Addiko Bank Zagreb	Addiko Bank Banja Luka	Addiko Bank Sarajevo	Addiko Bank Podgorica	(000 RSD) Ukupno
Finansijska sredstva 31.12.2019.							
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	80,041	48,418	38,381	18,415	13,206	9,176	207,637
Potraživanja po osnovu derivata	1,630	-	-	-	-	-	1,630
Ostala sredstva	1,358,854	2,702	22,972	3,740	330	-	1,388,598
Ukupno finansijska sredstva	1,440,525	51,120	61,353	22,155	13,536	9,176	1,597,865
Finansijske obaveze 31.12.2019.							
Obaveze po osnovu derivata	9,607	-	-	-	-	-	9,607
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama	14,017	-	10,724	4,381	102,905	23,109	155,136
Subordinirane obaveze	3,933,926	-	-	-	-	-	3,933,926
Rezervisanja	-	-	-	293	-	-	293
Ostale obaveze	105,989	-	12,796	-	-	-	118,785
Ukupno finansijske obaveze	4,063,539	-	23,520	4,674	102,905	23,109	4,217,748

Tabela ispod prikazuje transakcije sa povezanim licima na dan 31. decembra 2018. godine:

	Addiko Bank AG Beč	Addiko Bank Ljubljana	Addiko Bank Zagreb	Addiko Bank Banja Luka	Addiko Bank Sarajevo	Addiko Bank Podgorica	(000 RSD) Ukupno
Finansijska sredstva 31.12.2018.							
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	42,726	3,131	37,816	1,525	1,083	-	86,281
Potraživanja po osnovu derivata	25,262	-	-	-	-	-	25,262
Ostala sredstva	65,455	36,469	13,325	17,056	15,745	11,435	159,485
Ukupno finansijska sredstva	133,443	39,600	51,141	18,581	16,828	11,435	271,028
Finansijske obaveze 31.12.2018.							
Obaveze po osnovu derivata	17,758	-	-	-	-	-	17,758
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama	18,948	-	16,332	4,312	2,565	11,841	53,998
Subordinirane obaveze	3,911,759	-	-	-	-	-	3,911,759
Rezervisanja	-	-	-	70,643	-	-	70,643
Ostale obaveze	47,924	-	3,702	-	-	-	51,626
Ukupno finansijske obaveze	3,996,389	-	20,034	74,955	2,565	11,841	4,105,784

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

33. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA I ČLANICAMA ADDIKO GRUPACIJE (nastavak)

b) Bilans uspeha

	Addiko Bank AG, Beč	Addiko Bank Ljubljana	Addiko Bank Zagreb	Addiko Bank Banja Luka	Addiko Bank Sarajevo	Addiko Bank Podgorica	(000 RSD) Ukupno
Prihodi za 2019. godinu							
Prihodi od kamata	97,515	-	-	-	-	-	97,515
Prihodi od naknada i provizija	-	-	12	24	25	-	61
Ostali prihodi	80,515	48,756	38,206	11,956	13,161	8,237	200,831
Ukupno prihodi	178,030	48,756	38,218	11,980	13,186	8,237	298,407
Rashodi za 2019. godinu							
Rashodi od kamata	(209,538)	-	(104)	-	-	-	(209,642)
Rashodi naknada i provizija	-	(6)	(594)	-	-	-	(600)
Administrativni troškovi i ostali rashodi	(106,803)	(1,224)	(44,743)	-	-	-	(152,770)
Ukupno rashodi	(316,341)	(1,230)	(45,441)	-	-	-	(363,012)

Tabela ispod prikazuje transakcije sa povezanim licima za godinu koja se završila 31. decembra 2018. godine:

	Addiko Bank AG, Beč	Addiko Bank Ljubljana	Addiko Bank Zagreb	Addiko Bank Banja Luka	Addiko Bank Sarajevo	Addiko Bank Podgorica	(000 RSD) Ukupno
Prihodi za 2018. godinu							
Prihodi od kamata	207,500	-	-	6,369	-	-	213,869
Prihodi od naknada i provizija	-	-	-	301	-	-	301
Ostali prihodi	65,833	27,755	3,934	12,182	10,838	5,412	125,954
Ukupno prihodi	273,333	27,755	3,934	18,852	10,838	5,412	340,124
Rashodi za 2018. godinu							
Rashodi od kamata	200,504	-	59	-	-	-	200,563
Rashodi naknada i provizija	-	-	438	-	-	-	438
Administrativni troškovi	39,985	-	36,253	-	-	-	76,238
Ukupno rashodi	240,489	-	36,750	-	-	-	277,239

c) Transakcije sa povezanim fizičkim licima

U toku 2019. godine članovima Upravnog odbora Banke za njihovo angažovanje isplaćena je bruto naknada u visini od 3,820 hiljada RSD (2018. godine: 3,842 hiljada RSD).

U toku 2019. godine članovima Izvršnog odbora Banke isplaćena je bruto zarada u visini od 93,046 hiljada RSD (2018. godine: 73,090 hiljada RSD).

U toku 2019. godine ključnom rukovodećem osoblju isplaćena je bruto zarada u visini od 128,067 hiljada RSD (2018. godine: 168,586 hiljada RSD).

Ključno rukovodeće osoblje su ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, direktno ili indirektno, uključujući sve direktore (bez obzira da li su izvršni ili ne). Osim ovih naknada, nije bilo plaćanja po ostalim vrstama naknada.

Na dan 31. decembra 2019. godine depozitii fizičkih lica povezanih sa Bankom iznose 91,146 hiljade RSD (31. decembar 2018. godine: 75,394 hiljade RSD).

Na dan 31. decembra 2019. godine krediti fizičkim licima povezanim sa Bankom iznose 5,803 hiljada RSD (31. decembar 2018. godine: 118,827 hiljada RSD).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

34. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Banka je izvršila usaglašavanje potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. oktobra 2019. godine, a sa najvećim klijentima usaglašavanje je vršeno i na dan 31. decembra 2019. godine putem IOS-a.

Od ukupno 12.322 poslatih izvoda otvorenih stavki (IOS) osporeno je 75, i neurčenih 3.898.

Iznos neusaglašenih potraživanja i obaveza po poslatim IOS-ima iznosi 66,381 hiljadada dinaram. Iznosi se najvećim delom odnose na potraživanja za kamte, naknade i ostala potraživanja.

Banka i dalje preduzima aktivnosti da se potraživanja i obaveze usaglase sa klijentima i proces usaglašavanja je i dalje u toku.

35. VANBILANSNE STAVKE

(000 RSD)	2019.	2018.
Ukupno garancije i preuzete obaveze	25,607,616	20,174,104
Platne garancije	3,396,207	2,486,959
Činidbene garancije	9,070,470	7,594,601
Nepokriveni akreditivi	286,100	197,251
Preuzete neopozive obaveze	1,190,915	1,084,754
Preuzete opozive obaveze za nepovučene kredite	11,645,924	8,792,539
Ostale Garancije	18,000	18,000
Ukupno derivati	3,944,805	36,055,534
Potraživanja za prodane valute	1,968,632	18,030,285
Obaveze za kupljene valute	1,976,173	18,025,249
Ostale vanbilansne stavke	586,391,461	955,550,519
Plasmani u ime i za račun	1,047,880	1,074,341
Ostale preuzete obaveze	937,104	1,418,928
Primljena jemstva za obaveze	10,440,910	9,578,335
Evidencija kolateralna	565,269,469	933,707,402
Založena potraživanja	-	-
Ostala vanbilansna aktiva	8,696,098	9,771,513
UKUPNO VANBILANSNE STAVKE	615,943,882	1,011,780,157

Na kraju svakog obračunskog perioda Banka vrši obračun rezervisanja za potencijalne i preuzete obaveze. Iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Pregled rezervisanja po vanbilansnim pozicijama prikazan je u Napomeni 28.

Derivativni finansijski instrumenti

U vanbilansnoj evidenciji derivata su prikazani potraživanja i obaveze po osnovu po osnovu FX svopova. Svopovi predstavljaju ugovore između dve strane o razmeni plaćanja u nekom periodu pri čemu su iznosi plaćanja zavisni od promene relevantnog indeksa kao što je na primer, kamatna stopa ili devizni kurs.

Derivati, uključujući valutne ugovore, valutne svopove i druge izvedene finansijske instrumente, prvobitno se priznaju po fer vrednosti u vanbilansnoj evidenciji na datum potpisivanja ugovora i naknadno se ponovo vrednuju po fer vrednosti.

Početno priznavanje derivata vrši se u momentu kada je izvršeno ugovaranje derivativnog ugovora sa drugom ugovornom stranom (datum dogovora). Iznosi nominalne glavnice (notional amount) na koji su derivati ugovoreni evidentirani su vanbilansno.

Bilansno je u aktivi ili pasivi iskazana pozitivna ili negativna promena fer vrednosti derivata i prikazana u Napomeni 17.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

36. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne Banke Srbije utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržista, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2019. godine i na dan 31. decembra 2018. godine u funkcionalnu valutu (RSD), za pojedine strane valute su:

	2019.	2018.
USD	104.9186	103.3893
EUR	117.5928	118.1946
CHF	108.4004	104.9779
GBP	137.5998	131.1816
JPY	0.9653	0.9366

37. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Brzo širenje virusa COVID-19 i njegovi društveni i ekonomski efekti u Republici Srbiji, kao i na globalnom planu, mogu za posledicu imati pretpostavke i procene koje će zahtevati revidiranje, a to može dovesti do materijalno značajnih korekcija knjigovodstvene vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne poslovne godine. U ovoj fazi, rukovodstvo nije u mogućnosti da pouzdano proceni uticaj jer se novi događaji odvijaju iz dana u dan.

Pored navedenog, Narodna banka Srbije je na vanrednoj sednici Izvršnog odbora dana 17. marta 2020. godine donela Odluku o privremenim merama za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema ("Odluka") kojom se propisuje zastoj u otplati obaveza dužnika (moratorijum). Moratorijum je propisan za sve dužnike koji to žele (fizička lica, poljoprivrednike i preduzetnike i privredna društva) a podrazumeva zastoj u otplati obaveza koji ne može biti kraći od 90 dana, odnosno od trajanja vanrednog stanja koje je uvedeno zbog pandemije. Rukovodstvo Banke nije u mogućnosti da proceni eventualne efekte na finansijske izveštaje navedene Odluke.

Dugoročno gledano, posledice mogu uticati na obim plasmana, tokove gotovine i profitabilnost. Bez obzira na navedeno, na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja Banka i dalje ispunjava svoje obaveze o roku dospeća te stoga nastavlja da primenjuje načelo stalnosti poslovanja kao računovodstvenu osnovu za sastavljanje finansijskih izveštaja.

Osim prethodno navedenog nisu postojali drugi značajni događaji nakon datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali obelodanjivanje u napomenama uz priložene finansijske izveštaje Banke za 2019. godinu.

Gordana Ivanković
Direktor odeljenja računovodstva i izveštavanja

Vladimir Stanisavljević
Član Izvršnog odbora

Vojislav Lazarević
Pređsednik Izvršnog odbora

 ADDIKO BANK d.o.o.
 Beograd
 1. 4. 2020

Addiko Bank

Godišnji izveštaj za 2019.

Addiko Bank a.d. Beograd

Ključni podaci

Rezultati poslovanja Addiko Bank a.d. Beograd na osnovu finansijskih izveštaja sastavljenih u skladu sa MSFI

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik RS" br. 101/2017, 38/2018 i 103/2018).

	2019.	2018.
Bilans uspeha (u hiljadama dinara)	01.01.-31.12.	01.01.-31.12.
Neto prihod od poslovanja	4,953,980	4,438,148
Neto prihod po osnovu kamata	3,584,298	3,169,165
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	1,369,682	1,268,983
Drugi operativni prihodi	668,586	767,435
Operativni rashodi	-4,248,008	-4,149,380
Operativni rezultat pre rezervisanja za kreditne rizike	1,374,558	1,056,203
Troškovi rezervisanja za kreditne rizike	-226,370	284,523
Porez na dobitak	-40,493	-40,768
Rezultat perioda nakon oporezivanja	1,107,695	1,299,958
Bilans stanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.	31.12.2018.
Krediti i potraživanja od komitenata	67,586,939	73,001,855
Depoziti i finansijske obaveze prema komitentima	60,988,985	65,789,053
Kapital	22,386,667	21,397,933
Ukupna aktiva	94,756,170	100,118,520
Ključni pokazatelji poslovanja	2019.	2018.
Neto prihod po osnovu kamata/ukupna aktiva	3.78%	3.17%
Odnos troškova i prihoda (CIR)	67.18%	71.40%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	26.30%	16.56%
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	27.05%	18.44%
Broj zaposlenih na dan izveštaja	558	585
Broj ekspozitura	37	38

Godišnji izveštaj o poslovanju sastavlja se u skladu sa članom 29. Zakona o računovodstvu (Službeni glasnik RS 62/13, 30/2018 i 73/2019 - dr. zakon) i sadrži:

Sadržaj

Pismo Izvršnog odbora	3
Godišnji izveštaj o poslovanju Addiko Bank a.d. Beograd	4
1. O Addiko banci	4
2. Makroekonomsko okruženje	4
3. Značajni dogadjaji u 2019.	4
3.1. Listiranje Addiko Grupe na berzi	4
3.2. Retail.....	4
3.3. Corporate.....	5
3.4. Digitalna transformacija.....	5
3.5. Fokus na unapređenje iskustva klijenata	5
3.6. Kontinuirano upravljanje troškovima i povećanje efikasnosti.....	6
3.7. Pregled poslovne strategije	6
3.8. Ekspoziture	6
3.9. Ukratko o finansijskom rezultatu	6
3.10. Društveno odgovorno poslovanje	7
4. Finansijski izveštaji	9
4.1. Analiza bilansa uspeha.....	9
4.2. Analiza bilansa stanja.....	10
5. Upravljanje ljudskim resursima	11
6. Sistem interne kontrole za računovodstvene procedure	12
7. Upravljanje finansijskim rizicima	12
7.1. Kreditni rizik	13
7.2. Rizik likvidnosti i kamatni rizik.....	13
7.3. Devizni rizik i ostali tržišni rizici	14
7.4. Rizik izloženosti	14
7.5. Operativni rizik	14
7.6. Adekvatnost sistema upravljanja rizicima	14
8. Očekivanja	15
9. Organizaciona šema	15

Pismo Izvršnog odbora

Poštovani,

Još jedna izazovna, ali pre svega uspešna godina je za nama. Nastavili smo našu priču specijalizovane banke za finansiranje građana i SME segmenta. Istovremeno, ono na šta smo posebno ponosni je što smo i tokom 2019. godine opravdali ulogu lidera digitalne transformacije na bankarskom tržištu Srbije. Takođe, trudimo se da Addiko banka iz dana u dan bude što bolje mesto za rad i napredovanje.

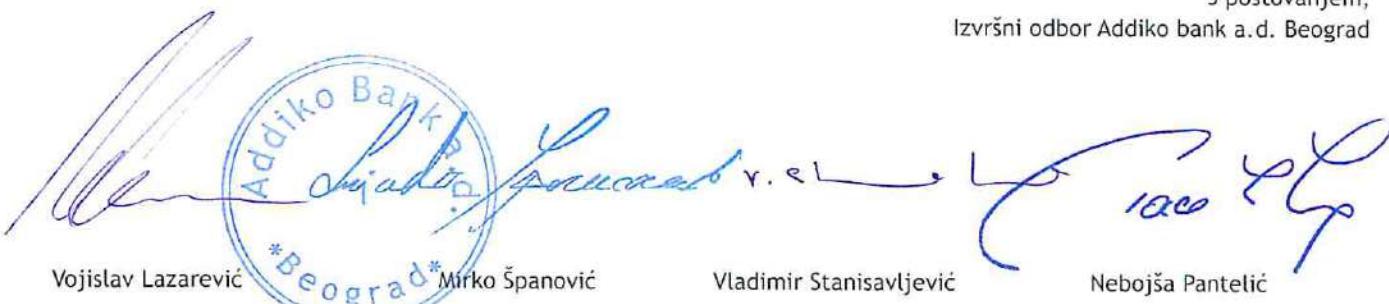
Korisničko iskustvo i digitalne inovacije izdvojile su nas u odnosu na druge banke. Ono što smo poslednjih godina radili, a što se ne vidi kroz proizvode, bilo je digitalizacija i pojednostavljanje procesa. Kao logični nastavak svega, došao je i mKredit i dozvoljeno prekoračenje kroz m-banking aplikaciju - kompletno digitalni proizvodi za koje klijenti Addiko banke mogu da apliciraju 365 dana godišnje, 24 sata dnevno. U trenutku puštanja, mKredit je bio jedinstven proizvod na bankarskom tržištu Srbije. Da je takav digitalni proizvod potreban rekli su klijenti. Već početkom četvrtog kvartala imali smo hiljadu prodatih m-proizvoda. Paralelno, jednostavnost i kvalitet m-banking aplikacije klijenti su ocenili na Google Play-u i App Store. Na kraju 2019. godine prosečna ocena na ove dve platforme bila je 4,6 što je najviša ocena u kategoriji bankarskih aplikacija na tržištu Srbije.

Tokom 2019. godine odličan rezultat banka je ostvarila i u domenu finansiranja građana i u radu sa privredom. U keš kreditima, što je jedan od naših fokusa, smo ostvarili neto rast za 26 miliona evra odnosno za 17 odsto. Plasirali smo skoro 200 miliona evra kredita u Corporate sektoru od čega polovinu čine SME krediti. Fokusirali smo se na produkciju putem inovativne digitalne platforme za upravljanje poslovnim procesima, uveli nove proizvode, unapredili korisničko iskustvo i kao rezultat toga realizovali 16 miliona evra plasmana od početka godine u SME segmentu.

Ne želimo da samo nominalno kažemo da vodimo računa o zaposlenima. Posebno smo ponosni što smo interno promovisali 68 zaposlenih od kojih je polovina iz Retail-a. Zato smo uveli fleksibilno radno vreme, sloboden dan za rođendan i sloboden dan za polazak prvaka u školu.

I pored velikih izazova sa regulatorne strane i brojnih ograničenja koja su došla Addiko tim je napravio odličan rezultat i nastavio je pozitivan trend koji postoji od kad se brend našao na tržištu. Takođe, ovi odlični rezultati, ne samo u Srbiji, već i u svim zemljama, potvrda su strategije koja je usvojena i koja uspešno usmerava poslovanje banke. Upravo zato možemo da kažemo da ćemo i tokom 2020. godine nastaviti sa našim fokusima (finansiranje građana i SME segmenta), kao i da ćemo i dalje biti izazivači na tržištu u domenu digitala i nosioci promena kroz nadogradnju naše m-banking aplikacije.

S poštovanjem,
Izvršni odbor Addiko bank a.d. Beograd

Vojislav Lazarević

Predsednik Izvršnog odbora

Mirko Španović

Zamenik predsednika
Izvršnog odbora

Vladimir Stanisljević

Član Izvršnog odbora

Nebojša Pantelić

Član Izvršnog odbora

Godišnji izveštaj o poslovanju Addiko Bank a.d. Beograd

1. O Addiko banci

Addiko Bank a.d. Beograd (u daljem tekstu Addiko Banka) je deo međunarodne finansijske grupacije sa sedištem u Beču, Austrija. Addiko Grupa posluje na pet tržišta: Srbija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Slovenija i Crna Gora. Strategija Addiko Grupe je fokusiranost na tržišta zemalja jugoistočne Evrope i sa klijentima odnosno njihovim potrebama u centru pažnje. Poslovanje Addiko banke fokusirano je na kreditiranje građana, malih i srednjih preduzeća kao i na usluge platnog prometa. Ovo su fokusi u svim zemljama u kojima Addiko posluje. Takođe, postoji mogućnost polaganja online depozita u Austriji i Nemačkoj. U svim zemljama Addiko Grupa ima oko 860 hiljada klijenata. Strategija Addiko banke je da isporučuje klijentima jedinstveno iskustvo kroz strategiju praktičnog bankarstva koje je Addiko kao brend doneo na tržište - fokusirani smo na bitno, efikasni smo i jednostavno komuniciramo. Standardizovani su proizvodi i usluge na nivou cele Grupe i to posebno kada su u pitanju fokus područja kredita za stanovništvo i MSP sektor kako bi se povećala efikasnost i smanjili rizici, a pri tom da klijenti imaju najbolju moguću uslugu.

Od dana 12. jula 2019. godine Addiko Bank AG je listirana na Bečkoj berzi (Vienna Stock Exchange). Na ovaj način je smanjeno učešće Al Lake (Luxembourg) S.à r.l., društva koje je bilo u indirektnom vlasništvu fondova kojima upravlja Advent International i Evropska banka za obnovu i razvoj, na 44,99%, dok je ostatak akcija u slobodnom opticaju. Ažurni podaci o vlasničnoj strukturi su dostupni na <https://www.addiko.com/shareholder-structure/>.

Promena nije bilo kada je u pitanju Addiko Bank a.d. Beograd tako da je matična banka Addiko Bank AG 100% vlasnik lokalne banke.

2. Makroekonomsko okruženje

Iako se nastavlja snažan tempo ekonomskog rasta, za razliku od prethodne godine ostvarena je stopa rasta ispod 4 odsto. U naredne dve godine očekuje se dalje blago usporavanje kao posledica slabljenja eksterne tražnje i delimično ograničenja domaćih kapaciteta. Nastavlja se relaksirana monetarna politika, kao posledica niskih inflatornih tendencija i veoma ekspanzivne politike ECB. Faktori na strani ponude, naročito niske cene energetika, ukazuju da ne treba očekivati pojavu inflatornih pritisaka u skorijem periodu. Ekspanzivna faza kreditnog ciklusa se nastavlja kroz snažan rast kreditiranja nefinansijskog privatnog sektora, pri čemu je kreditna tražnja stanovništva znatno izraženija nego kod privrede, što podržava dalji rast potrošnje.

U Republici Srbiji, usporenje rasta nije bilo tako izraženo kako je inicijalno izgledalo: realan BDP je rastao do procenjenih 3,4 odsto u 2019. godini, delimično zahvaljujući izgradnji dela gasovoda Turski Tok koji prolazi kroz Srbiju. Za 2020. i 2021. godinu prognozirana stopa rasta je revidirana naviše, na 3,4 odsto i 3,2 odsto. Očekuje se da će prilivi stranih direktnih investicija nastaviti da obezbeđuju podršku investicionim ulaganjima, dok će rast plata i velikodušnu socijalnu politiku potpomoći dalji rast privatne potrošnje. Snažan rast kredita ostvaren je u 2018. godini, usled većeg poverenja građana, a iako trenutna stopa rasta od oko 9 odsto godišnje možda neće biti održana, izgledi za naredne dve godine su pozitivni.

3. Značajni događaji u 2019.

3.1. Listiranje Addiko Grupe na berzi

Addiko Bank AG je 12. jula 2019. godine izašla sa ponudom svojih akcija na Bečkoj berzi. Ukupno je pušteno 19,500,000 akcija po ceni od 16 evra za akciju. Ovaj proces bio je treći najveći na berzi u Beču 2019. godine, a najveći što se tiče evropskog finansijskog sektora. Uspešan završetak ovog procesa predstavlja ključno dostignuće za Grupu kojim se obezbeđuje dalja realizacija definisane strategije i stabilan razvoj poslovanja.

3.2. Retail

Addiko Banka pruža svojim klijentima fizičkim licima moderno korisničko iskustvo u skladu sa strategijom jasnog i jednostavnog bankarstva - fokusirajući se na bitno, u cilju da postane primarna banka za ključne proizvode: gotovinske kredite, dozvoljeno prekoračenje, kreditne kartice i tekuće račune.

Bankarski proizvodi u segmentu poslovanja sa stanovništvom su standardizovani i unapređeni. Primarni fokus tokom 2019. godine je, pored kreditnog poslovanja bilo i unapređenje kartičnog poslovanja. Klijenti su odlično prihvatali novu debitnu MasterCard karticu, dok je uspešno implementirana i nova MasterCard kreditna kartica koja klijentima nudi mogućnost otplate na tri različita načina (u zavisnosti od klijentovog izbora). Ponuda proizvoda banka osiguranja je obogaćena sa proizvodima dostupnim većini naših klijenata.

Digitalne mogućnosti Banke kontinuirano se razvijaju sa misijom da poboljšaju i obogate korisničko iskustvo pre svega na mobilnoj platformi. Pored transakcionog bankarstva, klijenti Addiko Banke sada mogu da putem m-bankinga apliciraju za gotovinski kredit i dozvoljeno prekoračenje i dobiju sredstva na svom tekućem računu, u roku od par minuta, bez odlaska u banku.

U domenu segmenta mikro klijenata, Addiko Banka se u 2019. godini fokusirala na transakcioni biznis klijenata i dalju prodaju jedinstvene ponude paketa računa. Jednostavnost i brzina procesa otvaranja paketa računa (za koji je potrebna samo lična karta) je prepoznata od strane klijenata i baza klijenata - korisnika ovih proizvoda se konstantno uvećava.

U cilju daljeg povećanja zadovoljstva klijenata, Addiko banka je za mikro klijente lansirala novo jedinstveno Addiko Business e-bank rešenje, koje omogućava jednostavno kreiranje elektronskih naloga platnog prometa, pregled dinarskih i deviznih računa, depozita i plasmana klijenta koje koristi u banci.

3.3. Corporate

Addiko Banka jedna je od lidera u segmentu digitalne transformacije kako u Srbiji, tako i na drugim tržištima na kojima posluje.

Potrebe klijenta su nam u centru pažnje i osnovni su razlog za sprovođenje promena i unapredjenje postojećih procesa. Segment malih i srednjih preduzeća jedan je od tri fokusa Addiko banke i zato je digitalni tim zadužen za rad sa korporativnim klijentima u saradnji sa kompanijom Appian lansirao internu platformu za upravljanje poslovnim procesima.

Ova platforma je omogućila značajno ubrzanje i pojednostavljenje procesa odobravanja kreditnih proizvoda, što za posledicu ima rast zadovoljstva klijenata Addiko Banke.

Appian BPM platforma obezbeđuje sledeće funkcionalnosti:

- visok nivo automatizma,
- kraće vreme za proceduru odobrenja,
- transparentnost procesa odobravanja, kroz praćenje procesa odobrenja u realnom vremenu
- bolji kvalitet podataka,

što doprinosi da se kreditne odluke donose jednostavnije i brže.

U okviru jednostavne Addiko procedure odobravanja kredita, banka je u mogućnosti da sredstva klijentu plasira u roku od tri radna bankarska dana. Imajući u vidu navedeno, proces odobravanja i realizacije kreditnih sredstava je ubrzan za više od 50 odsto.

Zahvaljujući tome, SME klijenti Addiko Banke sada mogu u tri jednostavna koraka da podnesu zahtev za kredit ili Trade finance proizvode (činidbene garancije, obavezujuće pismo o nameri) u iznosu do 300.000 EUR.

Istovremeno, razvijeno je i novo Addiko Business e-bank rešenje koje omogućava korisnicima da imaju pregled svih realizovanih plasmana u banci. U planu za 2020. godinu, na

čemu tim Addiko banke sada aktivno radi, je nova verzija koja će omogućiti klijentima još bolju i bržu uslugu.

Svakako brzina, transparentnost i jednostavnost su tri stvari koje klijenti žele u poslovanju sa bankom. Digitalna transformacija procesa i proizvoda koje Addiko sprovodi upravo to i omogućava.

3.4. Digitalna transformacija

Addiko Banka nastavila je sa radom na digitalnoj transformaciji svojih proizvoda i usluga što je od početka postojanja brenda utkano u strategiju poslovanja banke. Vremenom, Addiko je postao prepoznatljiv na tržištu kao lider u digitalizaciji ne samo u Srbiji već i u drugim zemljama u kojima poslujemo. Poštujući područja fokusa (stanovništvo i MSP sektor) Addiko je tokom 2019. godine pružio klijentima novine. Pušten je jedinstveni proizvod mKredit i podnošenje zahteva za dozvoljeni minus, a nastavljen je i trend pojednostavljivanja i ubrzavanja procesa za korporativne klijente.

Početkom 2019. godine pušten je novi proizvod mKredit i apliciranje za dozvoljeni minus kroz m-banking aplikaciju. Klijenti Addiko banke mogu kroz m-banking aplikaciju da apliciraju za kredit 24 časa dnevno, 365 dana u godini bez odlaska u ekspozituru. Izuzetno smo ponosni jer je proces kompletno digitalizovan. Ovim proizvodom još jednom smo potvrdili lidersku poziciju kada su inovacije u digitalne proizvode u pitanju. Ovi napori prepoznati su i nagradom „Najbolji projekat“ u izboru Veracomp Top 100 CIOs foruma.

Digitalna transformacija i kreiranje novih digitalnih proizvoda i usluga ostaju strateški pravac Addiko Banke. Addiko će nastaviti da investira i da tržištu isporučuje proizvode koji su prilagođeni potrebama klijenata, koji su jednostavni i laki za korišćenje. To se posebno odnosi na m-banking aplikaciju koja je jedinstveni ekosistem koji nadogradujemo i oblikujemo kako to klijenti od nas zahtevaju.

3.5. Fokus na unapređenje iskustva klijenata

Kao deo svakodnevne usmerenosti na povećanje zadovoljstva klijenata, u toku 2019. godine puštena je u rad aplikacija koja utvrđuje zadovoljstvo uslugama Addiko Banke.

Aplikacija pruža mogućnost anketiranja klijenata koji su posetili ekspozituru Addiko Banke, a na temu njihovog zadovoljstva uslugama koje su koristili. Navedeno anketiranje omogućava merenje zadovoljstva klijenata i identifikovanje kritičnih tačaka u procesima.

Kontinuirano se sprovode aktivnosti Mystery Shopping-a i anketiranje klijenata od strane Kontakt centra, kako bi se

unapredio kvalitet usluge u ekspoziturma i povećalo zadovoljstvo klijenata.

3.6. Kontinuirano upravljanje troškovima i povećanje efikasnosti

Sa stalnim fokusom na optimizaciju procesa i uspostavljanje efikasne, agilne i integrisane organizacije, tokom 2019. godine je izvršeno dalje poboljšanje postojećih IT aplikacija.

Kao rezultat tekućih inicijativa za optimizaciju troškova, ostvareno je smanjenje operativnih troškova, uprkos dodatnim investicijama i unapređenje digitalnih mogućnosti Banke. Addiko Banka je dobro pozicionirana za dalje značajno poboljšanje ukupne efikasnosti što dalje pozitivno utiče na odnos troškova i prihoda (CIR).

3.7. Pregled poslovne strategije

Nakon uspešne implementacije svoje originalne poslovne strategije (nastale nakon promene vlasništva u julu 2015. godine) i opsežnog repozicioniranja kao „specijalizovane banke“ u regionu jugoistočne Evrope, Addiko Banka dalje unapređuje svoju strategiju da se razlikuje od univerzalnih bankarskih modela koji dominiraju u regionu jugoistočne Evrope fokusirajući se na svakodnevne bankarske aktivnosti za koje pogodnost i brzina mogu da rezultuju većim maržama. Takve usluge se uglavnom sastoje od transakcija koje ne zahtevaju posebnu savetodavnu podršku, a pogodne su za standardizaciju i isporuku preko digitalnih kanala.

Banka se fokusira na plasmane koji daju viši prinos nakon troška rizika kao specijalista za kreditiranje potrošača i malih i srednjih preduzeća u „realnoj ekonomiji“, koja obavljaju proizvodnu, trgovinsku i poljoprivrednu delatnost sa dokazanim zaradivačkim sposobnostima. Tržišta u regionu jugoistočne Evrope koja nisu dovoljno pokrivena ovakvim bankarskim uslugama nude atraktivne mogućnosti rasta koji će se postići kroz približavanje evropskim standardima, naročito kada se digitalne bankarske mogućnosti prošire u regionu.

Addiko Banka pruža moderno korisničko iskustvo u skladu sa svojom strategijom pružanja jednostavnog bankarstva - „fokusiranje na bitno, efikasni smo i jednostavno komuniciramo“. Bankarski proizvodi i usluge konstantno se standardizuju i usavršavaju, posebno u segmentu poslovanja sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima, kako bi se poboljšala efikasnost, promovisala jednostavnost i povećala pogodnost klijenta, uz istovremeno smanjenje rizika i održavanje kvaliteta portfolija.

Na osnovu ovog pristupa, Addiko Banka je postigla svoj cilj transformisanja poslovanja ka ključnim strateškim segmentima rasta kreditnih poslova sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima, kao i platnih usluga („fokus

oblasti“). Addiko Banka je prvenstveno usmerena na plasiranje neobezbeđenih gotovinskih kredita stanovništvu i kreditnih linija za obrtna sredstva malim i srednjim preduzećima koji se uglavnom finansiraju iz depozita stanovništva. Portfolio stambenih kredita i plasmana javnom sektoru i velikim preduzećima („nefokusne oblasti“) postepeno se smanjuje tokom vremena, budući da su otplate od strane klijenata više od novih plasmana u tim oblastima, čime se sredstva stavljaju na raspolaganje za rast kreditiranja stanovništva i malih i srednjih preduzeća. Pored toga, Banka nastavlja izgradnju prepoznatljivog modela poslovanja sa digitalnim mogućnostima.

Nadovezujući se na svoju uspešnu početnu strategiju, Addiko Banka će dalje nastojati da putem vrhunske realizacije postane banka izbora za odabrane proizvode, zadovoljavajući ključne bankarske potrebe na brz i za klijenta najpogodniji način uz jasnu i transparentnu komunikaciju.

3.8. Ekspoziture

Addiko Banka u Srbiji je na kraju 2019. godine imala ukupno 37 ekspozitura. Cela mreža ekspozitura je podeljena u tri regiona, od toga 17 ekspozitura se nalazi u Regionu Beograd, 10 ekspozitura se nalazi u Regionu Centralna i Južna Srbija, 10 ekspozitura se nalazi u regionu Novi Sad.

3.9. Ukratko o finansijskom rezultatu

Addiko Bank a.d. Beograd sa svojim vrednostima - fokusiramo se na bitno, efikasni smo i komuniciramo jednostavno, je tokom 2019. godine potvrdila svoju strategiju preorijentisanja od univerzalne banke ka specijalizovanoj i ostvarila značajan rast u proizvodima i segmentima koji nose veće margine, odnosno ka gotovinskim kreditima i kreditima namenjenim malim i srednjim preduzećima. Ukupan neto rezultat na kraju 2019. godine je 1.11 milijardi dinara.

Ukupan prihod od kamata koje je banka ostvarila je 4.54 milijarde dinara. Sektor poslovanja sa stanovništvom i mikro klijentima je (ako se izuzme portfolio stambenih kredita) realizovao 2.1 milijardi dinara, dok je Segment malih i srednjih preduzeća ostvario prihod od kamate u iznosu od 0.7 milijardi dinara. Na osnovu ostvarenih stopa rasta portfolija kredita namenjenih stanovništvu i mikro segmentu od 14% (+2.7 milijarda dinara) i kredita namenjenih malim i srednjim preduzećima od 6% (1.1 milijardi dinara), Addiko Bank a.d. Beograd je uspela da savlada izazove koje diktira dinamično okruženje i da ostane pouzdan poslovni partner svojim klijentima.

Orijentacija banke ka gotovinskim kreditima i kreditima namenjenim malim i srednjim preduzećima uticala je na povećanje prihoda od kamata pomenutih

„fokus“ segmenata za 32% odnosno 21% u odnosu na ostvarenja iz 2018. godine.

Ukupni kreditni portfolio Addiko Banke na kraju 2019. godine iznosi 67.6 milijarde dinara. Rezultat primene poslovne strategije banke jeste rast učešća ova dva profitabilnija segmenta na 62% u ukupnim bruto kreditima banke (kraj 2018. godine: 52%).

Neto prihod od naknada iznosi 1.4 milijarde dinara. Da klijenti cene visok nivo usluge i orientaciju ka klijentu i njegove stvarne potrebe, kao i transparentnost u poslovanju, najbolje govori podatak o ostvarenom rastu neto prihoda od naknada od 100.1 miliona dinara u odnosu na 2018. godinu.

Neprestanim kreiranjem novih proizvoda i usluga i prilagođavanjem potrebama klijenata banke u skladu sa tržišnim uslovima Addiko Banka je zadobila poverenje značajnog broja klijenata.

Prateći globalna kretanja sa težnjom ka unapređenju zadovoljstva klijenata, tokom 2019 godine Addiko Bank a.d. Beograd je uvela značajan broj inovacija u pogledu razvoja digitalnih usluga i kanala prodaje, uvodeći M-loan kao jedan od najednostavnijih i najbržih načina odobravanja kredita.

Ukupan portfolio kreditnih kartica je povećan u 2019. godini. Addiko Bank a.d. Beograd je tokom 2019. godine obogatila i ponudu platnih kartica nudeći jednu sveobuhvatnu Mastercard kreditna 3u1 platnu karticu koja zamenjuje tri kartice koje je do sada banka imala u ponudi, i omogućava da klijenti sami biraju da li će koristiti istu za prodaju na rate, kao kreditnu revolving ili kao charge karticu, što pokazuje da je u fokusu banke zadovoljstvo njenih klijenata.

Jedan od najvažnijih ciljeva u 2019. godini bio je podrška pozitivnim rezultatima prodaje, uz pažljivo definisanje cena proizvoda i osiguranje potrebnih sredstava za rast aktive. Imajući to u vidu, Addiko Bank a.d. Beograd je u saradnji sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) obezbedila dodatna izvore finansiranja usmerenih malim i srednjim preduzećima, neophodnim za investicije i obrtna sredstva. Istovremeno banka je bila usmerena ka smanjenju velike koncentracije pojedinačnih depozita klijenata banke što je uspešno i realizovano. Takođe, potpisani je ugovor sa USAID-om i kreće se u realizaciju tokom 2020. godine.

Portfolio stambenih kredita, kredita namenjenih velikim preduzećima i javnom sektoru nisu u fokusu banke, što je u skladu sa poslovnom strategijom, i postepeno smanjenje koje je ostvareno u ovim segmentima tokom 2019. godine obezbedilo je dodatni pristup likvidnim sredstvima koja su dalje usmerena ka finansiranju „fokus“ segmenata banke. Stambeni krediti već duže vreme nisu u ponudi banke i postepeno smanjenje je rezultat redovnih otplata

postojećih klijenata. U maju 2019. godine stupio je na snagu Zakon o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima, koji je propisao obavezu banke da 38% konvertovanog duga u evre otpiše, što je uticalo dodatno na smanjenje portfolija ovog proizvoda banke. Velika preduzeća i javni sektor su prepoznati kao manje profitabilni i dosta volatilni tako da se izloženost prema njima postepeno smanjila. Međutim, i pored toga, Addiko Banka a.d. Beograd je unapredila, do sada ostvarenu, uspešnu saradnju sa pojedinačnim/profitabilnim klijentima ovih poslovnih segmenta. Ukupna aktiva banke na kraju 2019. godine iznosi 94.8 milijardi dinara.

Ostvareno je značajno poboljšanje kvaliteta aktive usled rešavanja nasleđenih problematičnih plasmana kroz uspešno rešavanje pojedinačnih većih korporativnih klijenata, pojačane aktivnosti prinudne naplate, kao i zahvaljujući sprovedenim računovodstvenim otpisima. Dodatno, pojava novih problematičnih plasmana je na niskom nivou što potvrđuje fokus banke na dugoročno održiv rast kreditnog portfolija kroz odgovornu kreditnu politiku.

Kroz efikasno upravljanje aktivom i pasivom, kao i praćenje valutne strukture, banka je osigurala da ostali operativni prihodi budu u skladu sa rastom fokusiranih segmenta poslovanja.

Operativni troškovi ne računajući amortizaciju su u 2019. godini iznosili 3.8 milijarde dinara, što predstavlja smanjenje za 142 miliona dinara u odnosu na isti period prethodne godine kao rezultat primjenjenog operativnog modela kao i stroge kontrole troškova. Banka je nastavila proces optimizacije troškova kroz reviziju organizacije i procesa s ciljem povećanja efikasnosti, uštede vremena i garantovanja većeg kvaliteta usluge i istovremeno smanjenje aktivnosti koje ne dodaju novu vrednost.

Troškovi amortizacije su porasli pre svega usled primene MFRS 16.

3.10. Društveno odgovorno poslovanje

U 2019. godini, Addiko Banka je nastavila da primenjuje jedinstvenu strategiju društvene odgovornosti na svim tržištima na kojima posluje. Primarni fokus je na mladima i edukaciji. Tako je Addiko Banka, u partnerstvu sa izdavačkom kućom Laguna u okviru programa Addiko Cares, nastavila da organizuje posetu dečjih pisaca institucijama za decu sa posebnim potrebama ili decu bez roditeljskog staranja. Finalna aktivnost organizovana je u Beogradu, a na svakoj od njih je prisustvovalo više zaposlenih. Osim ovih aktivnosti nastavljeno je sa doniranjem osnovnih sredstava ustanovama kojima je to potrebno. Prednost su imale obrazovne ustanove.

Osim toga, kao strateško opredeljenje Addiko Banke, kao banke koja se suočava sa digitalnom transformacijom, ona je i za zaštitu života, odnosno smanjenje štampanja i korišćenja papira.

4. Finansijski izveštaji

4.1. Analiza bilansa uspeha

U hiljadama dinara

	2019.	2018.	Promena
Prihodi od kamata	4,540,370	4,152,679	9.34%
Rashodi od kamata	-956,072	-983,514	-2.79%
Neto prihod po osnovu kamata	3,584,298	3,169,165	13.10%
Prihodi od naknada i provizija	1,519,427	1,401,414	8.42%
Rashodi naknada i provizija	-149,745	-132,431	13.07%
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	1,369,682	1,268,983	7.94%
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	121,122	241,398	-49.82%
Neto dobitak po osnovu reklassifikacije finansijskih instrumenata	32,598	-	-
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	49,587	170,624	-70.94%
Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	-5,483	-8,845	-38.01%
Neto rashod po osnovu umanjenja obezvredenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-226,370	284,523	-179.56%
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	110,691	-	-
Ostali poslovni prihodi	255,113	244,699	4.26%
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD	5,291,238	5,370,547	-1.48%
Troskovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	-1,420,345	-1,450,282	-2.06%
Troskovi amortizacije	-432,291	-187,935	130.02%
Ostali prihodi	99,475	110,714	-10.15%
Ostali rashodi	-2,389,889	-2,502,318	-4.49%
DOBITAK / (GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA	1,148,188	1,340,726	-14.36%
Porez na dobitak	-750	-1,025	-26.83%
Gubitak po osnovu odloženih poreza	-39,743	-39,743	-
DOBITAK / (GUBITAK) NAKON OPOREZIVANJA	1,107,695	1,299,958	-14.79%

I pored kontinuiranog trenda smanjenja kamatnih stopa na tržištu i jake konkurenkcije, Addiko Bank a.d Beograd beleži rast Neto prihoda od kamata u iznosu od 415 miliona dinara. Ovaj rast je prvenstveno uzrokovani porastom portfolija gotovinskih kredita i kredita namenjenim malim i srednjim preduzećima, što i oslikava poslovnu politiku banke orijentisanu ka kreditima sa većim marginama i koji generišu više prihode. Međutim rast je delimično neutralisan smanjenjem prihoda od državnih zapisa za 59 miliona dinara. Pažljivim definisanjem cena izvora finansiranja ostvaren je pad Rashoda od kamata za 27 miliona dinara.

Neto prihodi od naknada i provizija takođe beleže porast u 2019. godini i to za 101 miliona dinara. Pozitivan rezultat je

pre svega tangiran stalnim razvojem saradnje sa postojećim klijentima i osluškivanjem njihovih potreba. Uvođenje novih proizvoda i usluga, dalji razvoj digitalnih platformi pokazuje spremnost Addiko banke a.d Beograd da izade u susret svim zahtevima klijenata i olakša njihovo poslovanje. Rast Prihoda od naknada proizilazi iz porasta naknada po osnovu vanbilansnog poslovanja, bankosiguranja i prihoda po osnovu vodenja računa. Povećanje rashoda kartičnog poslovanja je najveći generator porasta rashoda od naknada.

Ostali poslovni prihodi nastavljaju trend rasta, tokom 2019. godine su povećani za 10 miliona dinara, pri čemu najveće učešće imaju prihodi po osnovu usluga u okviru Grupe.

Operativni rezultat pre promene troškova kreditnog gubitka ostvaren je u iznosu od 1.375 miliona dinara i beleži porast u odnosu na 2018. godinu za 318 miliona dinara, prvenstveno usled porasta Prihoda od kamata ali i optimizacijom procesa i organizacione strukture koja omogućava da se aktivnosti usmereni ka klijentima obave u što kraćem vremenskom roku. Istovremeno je velika pažnja usmerena ka kontroli operativnih troškova Banke što je rezultiralo njihovom smanjenju tokom 2019. godine za 142 miliona dinara. Sa druge strane, troškovi amortizacije su se

tokom 2019. godine povećali najviše zbog implementacije MFRS 16 kojim se operativni lizing predstavlja kao finansijski.

Troškovi obezvredenja finansijskih sredstava beleže rast tokom 2019. godine ali je vidljiv pozitivan efekat upravljanja problematičnim plasmanima kroz smanjenje ovog portfolija, kroz oporavak pojedinačnih velikih korporativnih klijenata i pojačanim aktivnostima prinudne naplate.

Dobitak nakon oporezivanja je niži za 192 miliona dinara.

4.2. Analiza bilansa stanja

Ukupna aktiva Addiko Banke a.d Beograd je niža za 5.362 miliona dinara u odnosu na 2018. godinu što je pre svega uslovljeno Zakonom o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima koji je obavezao banke da otpisu 38% duga konvertovanog u evre. Takođe, prirodna amortizacija stambenih kredita kao i kredita namenjenih velikim preduzećima i javnom sektoru, koji više nisu u fokusu banke, su dodatno uticali na smanjenje Kredita i

potraživanja od komitenata. Bez obzira na smanjenje ove pozicije bilansa stanja Addiko Bank a.d Beograd je ostvarila značajan rast segmenata koji su u „fokusu“, odnosno portfolija gotovinskih kredita namenjenih stanovništvu kao i mikro segmentu od 14% (+2.7 milijarda dinara) i kredita namenjenih malim i srednjim preduzećima od 6% (1.1 milijarde dinara).

u hiljadama dinara

	31.12.2019.	31.12.2018.	Promena
Gotovina i sredstva kod centralne banke	7,884,737	11,174,771	-29%
Zalozena finansijska sredstva	-	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	1,680	25,656	-93%
Hartije od vrednosti	13,667,997	11,108,524	23%
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,776,939	2,442,156	14%
Krediti i potraživanja od komitenata	67,586,939	73,001,855	-7%
Nematerijalna ulaganja	1,045,046	946,053	10%
Nekretnine, postrojenja i oprema	1,016,499	629,876	61%
Odlozena poreska sredstva	70,003	158,974	-56%
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	15,446	72,446	-79%
Ostala sredstva	691,634	558,209	24%
UKUPNO AKTIVA	94,756,920	100,118,520	-5%

Gotovina i sredstva kod Narodne banke se smanjila za 3.290 miliona dinara na 7.885 miliona dinara usled smanjenja devizne obavezne rezerve.

rezervisanja za kreditni rizik su niža nego 31.12.2018. što je rezultat kontinuiranog poboljšanja rezultata u naplati potraživanja i rešavanju problematičnih plasmana.

Ukupna neto potraživanja (bruto potraživanja nakon rezervisanja za kreditni rizik) su smanjena za 5.080 miliona dinara (komitenti -5.415 miliona dinara, banke 335 miliona dinara). Pad volumena stambenih i kredita za obrtna sredstva je delimično kompenzovan porastom gotovinskih kredita, kao i kreditnih kartica. Na kraju 2019. godine

Hartije od vrednosti obuhvataju pozicije finansijske imovine „raspoložive za prodaju“ i ova pozicija beleži rast u odnosu na prethodnu godinu. Hartije od vrednosti su takođe tangirane Zakonom o koverziji stambenih kredita obzirom da se Republika Srbija obavezala da će bankama refundirati 15% konvertovanog duga u vidu hartija od

vrednosti. Država je izdala 01.10.2019. godine Addiko Banci a.d Beograd hartiju u vrednosti od 1.6 milijardi dinara sa kamatnom stopom od 4%.

Osnovna sredstva pokazuju rast i u 2019. godini su povećana za 387 miliona dinara i to pre svega zbog implementacije MFRS 16.

Nematerijalna imovina se povećala 99 miliona dinara u odnosu na 946 miliona dinara zbog daljeg razvoja novih aplikacija za e-bankarstvo i investicija za poboljšanje digitalnih mogućnosti što pokazuje da Banka prati trendove na tržištu i želi da svojim klijentima obezbedi najbolje uslove da obavljaju svoje poslovanje brzo i sigurno i samim

tim se pokaže kao Banka koja je pouzdan poslovni partner svojim klijentima.

Ostala aktiva se beleži porast od 133 miliona dinara usled porasta ostalih potraživanja po kartičnom poslovanju.

U hiljadama dinara

	31.12.2019.	31.12.2018.	Promena
Obaveze po osnovu derivata	9,608	24,942	-61%
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	5,641,891	7,589,826	-26%
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema ostalim komitetima	60,988,985	65,789,053	-7%
Subordinirane obaveze	3,934,511	3,911,759	1%
Rezervisanja	385,714	369,533	4%
Tekuce poreske obaveze	750	1,025	-27%
Odlozene poreske obaveze	-	33,785	-100%
Ostale obaveze	1,408,794	1,000,664	41%
Akcijski kapital	20,545,294	20,545,294	0%
Dobitak	1,107,695	1,299,958	-15%
Gubitak	-1,126,066	-1,126,066	
Rezerve	1,859,744	678,747	174%
UKUPNO PASIVA	94,756,920	100,118,520	-5%

Ukupna pasiva tokom 2019. godine beleži pad najviše zbog smanjenja Depozita klijenata. Zbog toga je nastavljena dobra saradnja sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) i potpisani ugovor sa USAID-om, kao dodatnim izvorima finansiranja pre svega za mala i srednja preduzeća. Druga pozicija koja je zabeležila najveći pad su Finansijske obaveze po amortizovanom trošku, koje su niže za 1.948 miliona dinara, prvenstveno zbog smanjenja kratkoročnih međubankarskih kredita u dinarima. Jedan od glavnih prioriteta Addiko Bank a.d Beograd tokom 2019. godine

jeste razvoj stabilne depozitne baze klijenata koja će podržati dalji rast aktive.

Rezervacije su povećane za 16 miliona dinara u odnosu na 2018. godinu, usled većeg iznosa rezervisanja za sudske sporove i smanjenja rezervacija po garancijama.

U toku 2019. godine Addiko Bank a.d Beograd je imala isplatu dividendi akcionarima.

5. Upravljanje ljudskim resursima

Strategija ljudskih resursa pokreće kulturnu transformaciju Addiko Banke. HR procesi Addiko Banke su

kvalitetni i odnose se na upravljanje radnim učinkom, selekciju i regrutaciju, razvoj talenata, edukaciju i razvoj liderских karakteristika u cilju obezbeđivanja agilnosti stavova i sposobnosti zaposlenih. Procena upravljanja radnim učinkom i talentima su ključni procesi koji se

koriste za identifikovanje, razvoj, vrednovanje i prepoznavanje visokokvalitetnih zaposlenih i talenata. Na ovaj način, Addiko Banka teži uspostavljanju kvalitetnog radnog okruženja kako bi postala jedan od najpoželjnijih poslodavaca, privukla talente i pružila zaposlenima perspektivu za dalji karijerni razvoj.

U 2019. godini, Addiko Bank a.d. Beograd je uspešno prošla sertifikaciju Poslodavac Partner u okviru koje su ocenjivani HR procesi u pet oblasti: strategija, reputacija i selekcija, upravljanje radnim učinkom, usavršavanje i razvoj i odnos prema zaposlenima, čime je postala u tom trenutku, jedina banka u Srbiji sa statusom Poslodavac Partner.

Tokom 2019. godine, jedna od oblasti u fokusu ljudskih resursa, bile su nove obuke usmerene ka razvoju liderskih i prodajnih veština. Standardizovanje HR procesa nastavljeno je u oblastima zapošljavanja, onboarding-a, kao i izveštavanja o personalnim troškovima. U cilju ostvarivanja prave ravnoteže između poslovnog i privatnog života, Addiko Bank a.d. Beograd je uvela benefite za svoje zaposlene poput kliznog radnog vremena, slobodnog dana za rođendan, slobodnog dana za polazak deteta u prvi razred osnovne škole i solidarne pomoći za rođenje deteta. Addiko Bank a.d. Beograd je nastojala da pomaže zaposlenima u slučaju životnih nepogoda različitim aktivnostima u vidu solidarne pomoći.

Kontinuirana interna komunikacija i promocija poželjnog ponašanja na radnom mestu (Addiko „Vrednosti i ponašanja“) bili su od ključnog značaja za dalji razvoj poslovne kulture. Ovi elementi su 2019. godine integrirani u inicijative i programe upravljanja radnim učinkom zaposlenih, razvoja talenata, kao i razvoja liderskih karakteristika. U 2019. godini usvojena je Strategija za diverzitet i inkluziju za period od 2019. godine do 2021. godine. Na kraju 2019. godine, Addiko banka je imala 530 FTE. U narednom periodu biće sprovedena HR merenja kako bi se obezbedilo da pravi zaposleni zauzimaju ključne pozicije.

6. Sistem interne kontrole za računovodstvene procedure

Addiko Banka ima sistem interne kontrole računovodstvenih postupaka kojima se definišu i realizuju procesi u celoj organizaciji. Organi upravljanja u svakom organizacionom delu su odgovorni za primenu pravila i procedura Banke. Usklađenost sa politikama Banke se prati u okviru revizije koju izvršavaju interni i eksterni revizori.

Sistem interne kontrole, kao deo sistema upravljanja rizicima Banke, ima sledeće opšte ciljeve:

- Zaštita i sprovođenje poslovnih strategija i strategija rizika, kao i politika Banke;
- Efektivno i efikasno korišćenje svih resursa u cilju postizanja ciljanog komercijalnog uspeha;
- Obezbeđivanje pouzdanog finansijskog izveštavanja;
- Podrška i usklađivanje sa svim relevantnim zakonima, pravilima i propisima;

Posebni ciljevi u vezi sa računovodstvenim procedurama Banke su da sistem interne kontrole osigura da su sve poslovne transakcije blagovremeno, korektno i na jedinstven način evidentirane za računovodstvene svrhe.

Pored toga, sistem treba da obezbedi da nema grešaka ili namere prevare koje bi uticale na adekvatno iskazivanje finansijske pozicije i performansi kompanije.

To je slučaj kada god su podaci dati u finansijskim izveštajima i napomenama u suštini u suprotnosti sa ispravnim podacima, odnosno kad god, pojedinačno ili zbirno, oni mogu da utiču na odluke od strane korisnika finansijskih izveštaja, pri čemu takva odluka može izazvati ozbiljnu štetu, kao što su finansijski gubici, nametanje sankcija od strane bankarskog supervizora ili reputacione štete.

Sistem interne kontrole sam po sebi nije statičan sistem već se permanentno prilagođava novom okruženju. Implementacija sistema interne kontrole se u osnovi zasniva na integritetu i etičkom ponašanju zaposlenih. Izvršni odbor i menadžment tim aktivno i svesno prihvataju njegovu ulogu svojim primerom ponašanja.

7. Upravljanje finansijskim rizicima

Sistem upravljanja rizicima Banke ima za cilj da se putem poštovanja i primene principa, politika i procedura za upravljanje rizicima obezbedi da se rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju minimiziraju u najvećoj mogućoj meri, da svi aspekti poslovanja Banke budu stabilni i što je moguće manje osjetljivi na negativne interne i eksterne faktore, kao i da rizični profil Banke u svakom trenutku bude takav da zadovoljava zahteve opreznog bankarskog poslovanja.

Strategija za rizike Banke proizilazi iz njene poslovne strategije i opisuje planiranu strukturu poslovanja, strateški razvoj i rast uzimajući u obzir procese, metodologije i organizacionu strukturu relevantnu za upravljanje faktorima rizika. Ona definiše okvir za praćenje, kontrolu, i limitiranje rizika kojima se Banka izlaže u svom poslovanju, dok ujedno osigurava adekvatnost internog kapitala, poziciju likvidnosti,

solventnosti i ukupnu profitabilnost. Politike i procedure upravljanja pojedinačnim rizicima Banke temelji na zahtevima zakonske i podzakonske regulative Narodne banke Srbije, kao i na smernicama, principima i relevantnim aktima Addiko Grupe.

Banka je uspostavila sveobuhvatan sistem za upravljanje rizicima koji je integriran u sve njene poslovne aktivnosti i koji obezbeđuje da rizični profil Banke u kontinuitetu bude u skladu sa utvrđenim okvirom sklonosti ka rizicima i toleranciji prema rizicima (eng. *Risk Appetite Framework - RAF*). Okvir za upravljanje rizicima definije nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati. Mere kojima je definisan RAF su kalibrisane uzimajući u obzir Poslovni plan, Strategiju za rizike i Plan oporavka koji predstavljaju okvir za pravilno unutrašnje upravljanje i kontrolu rizika.

Osim toga, Banka u sklopu strateškog upravljanja rizicima sprovodi još jedan jedan od ključnih procesa - proces interne procene adekvatnosti kapitala (eng. *Internal Capital Adequacy Assessment Process - ICAAP*) sa ciljem utvrđivanja nivoa kapitala koji je dovoljan za pokriće svih materijalno značajnih rizika kojima je Banka izložena. ICAAP služi kao alat za procenu adekvatnosti internog kapitala u odnosu na rizični profil Banke te sprovođenje strategije Banke primerene za očuvanje adekvatnog nivoa internog kapitala.

U upravljanju rizicima Banke (identifikovanje rizika, merenje/procena rizika, preduzimanje mera za ublažavanje rizika i praćenje rizika), tokom 2019. godine, aktivno su učestvovali:

- Organi Banke i drugi odbori propisani Zakonom o bankama - Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za reviziju, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) i Kreditni odbor Banke;
- Radna tela Izvršnog odbora Banke - Savetodavno telo za kontrolu rizika, Savetodavno telo za praćenje korporativnih klijenata kao i Savetodavno telo za upravljanje operativnim rizikom;
- Organizacioni delovi Banke - Odeljenje kontrole rizika, Sektor za upravljanje rizicima plasmana privredi, Sektor za upravljanje Retail rizikom i naplatom, Odeljenje sredstava i upravljanja bilansom, Odeljenje za kontrolu usklađenosti poslovanja i po potrebi drugi organizacioni delovi Banke.

Ključni rizici kojima je Banka izložena proizlaze iz samog poslovanja Banke kao i tržišnih uslova, a Banka se sa njima suočava u vidu kreditnog rizika, rizika likvidnosti, kamatnog, tržišnih rizika, operativnog rizika i ostalih

rizika kao što su rizik ulaganja u pravna lica i osnovna sredstva i rizik zemlje.

7.1. Kreditni rizik

Proces procene i praćenja kreditnog rizika na nivou pojedinačnog klijenta i grupe povezanih lica vrši se u skladu sa usvojenim politikama i procedurama kojima su utvrđena pravila i kriterijumi za odobravanje novih plasmana, definisane aktivnosti koje se preduzimaju, obaveze i odgovornosti lica uključenih u proces praćenja kreditnog rizika.

Proces identifikacije, procene, merenja i upravljanja kreditnim rizikom sprovodi se na kontinuiranoj osnovi te obuhvata ukupan portfolio Banke koji podleže kreditnom riziku.

Metodologija Banke za obezvređenje po MSFI 9 je u 2019. godini dodatno unapređena primenom novih makroekonomskih predviđanja, kalibriranjem na dužim vremenskim serijama, unapređenim biheviorističkim modelom, te izmenom pojedinih parametara modela koji su rezultirali iz aktivnosti tekuće validacije primenjenih modela kreditnog rizika.

Tokom 2019. godine Banka je u potpunosti bila usklađena sa Basel III standardima u pogledu kapitalne adekvatnosti. Ukupni kapitalni zahtev za kreditni rizik na dan 31. decembra 2019. godine iznosi 5.3 mld. RSD, pokazatelj adekvatnosti kapitala (PAK) iznosi 27.05%, dok je pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala (koji je jednak vrednosti pokazatelja osnovnog kapitala) na nivou od 26.30%.

7.2. Rizik likvidnosti i kamatni rizik

Sistem upravljanja rizikom likvidnosti Banke temelji se na merama i kriterijumima propisanim od strane Narodne banke Srbije i fokusiran je na kratkoročnu i strukturalnu likvidnost uz implementaciju adekvatnog sistema limitiranja i politika i procedura za rano upozorenje usklađenih sa okvirom ICAAP i ILAAP (eng. *Internal Liquidity Adequacy Assessment Process*), kao i principima upravljanja rizikom likvidnosti Addiko Grupe.

Aktivnosti upravljanja rizikom likvidnosti Banke u toku 2019. godine bile su usmerene na merenje, praćenje i izveštavanje o projekcijama priliva i odliva likvidnosti, rezervi likvidnosti u različitim scenarijima redovnog poslovanja i potencijalnih kriza likvidnosti, kao i na praćenje i redovno izveštavanje organa Banke i ALCO odbora o dinamici kretanja regulatorno propisanih pokazatelja likvidnosti (pokazatelj likvidnosti, uži pokazatelj likvidnosti, pokazatelj pokrića likvidnom

aktivom - *Liquidity Coverage Ratio - LCR*), kao i drugih pokazatelja likvidnosti po internoj metodologiji Banke ili Basel III standardu (*Liquidity Value-at-Risk*, *Net Stable Funding Ratio - NSFR*).

Tokom 2019. godine svi pokazatelji likvidnosti, kako regulatorni tako i indikatori definisani internim aktima Banke u vezi sa upravljanjem rizikom likvidnosti su bili usklađeni i iznad propisanih limita. Vrednosti pokazatelja likvidnosti propisanih regulativom Narodne banke Srbije na dan 31. decembra 2019. godine iznose: pokazatelj likvidnosti - 1.87%, uži pokazatelj likvidnosti - 1.54% i pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR) - 167%.

Sistem upravljanja kamatnim rizikom Banke zasniva se na propisanim principima od strane Narodne banke Srbije i Addiko Grupe sa fokusom na analizu, merenje, praćenje i izveštavanje o kamatnom riziku iz bankarske knjige. U toku 2019. godine svi pokazatelji izloženosti Banke kamatnom riziku bili su usklađeni i okvirima utvrđenih limita definisanih politikama i procedurama Banke u vezi sa upravljanjem kamatnim rizikom.

7.3. Devizni rizik i ostali tržišni rizici

U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke, Banka je dužna da pokazatelj deviznog rizika, kao odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije i kapitala Banke održava tako da ukupna neto otvorena devizna pozicija Banke, uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu, na kraju svakog radnog dana, ne bude veća od 20% njenog kapitala. U toku cele 2019. godine Banka je imala usklađen pokazatelj deviznog rizika sa zahtevima Narodne banke Srbije, a na dan 31. decembra pokazatelj je iznosio 1.92%.

Upravljanje tržišnim rizicima Banke regulisano je odgovarajućim politikama kojima se definije način sprovođenja kriterijuma i mera koje propisuje Narodna banka Srbije i principa Addiko Grupe za kontrolu i upravljanje tržišnim rizicima i koje na predlog Izvršnog odbora usvaja Upravni odbor Banke. Banka je tokom 2019. godine upravljala i kontinuirano imala usklađen nivo izloženosti cenovnom riziku koji proistiće po osnovu ulaganja Banke u dužničke hartije od vrednosti, a izloženost je u najvećem delu generisana ulaganjem Banke u državne hartije od vrednosti Republike Srbije.

7.4. Rizik izloženosti

Rizik izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica kontrolisan je i praćen formiranjem jedinstvenih baza podataka o povezanim licima, aktivnim monitoringom, kao i u okviru postupka regulatornog izveštavanja. Banka u toku 2019. godine nije imala prekoračenja regulatorno

propisanih limita izloženosti prema jednom odnosno grupi povezanih lica, a o tome se redovno izveštava Savetodavno telo za kontrolu rizika i organi Banke.

7.5. Operativni rizik

Sa ciljem sveobuhvatnog praćenja izloženosti Banke operativnom riziku, sistem upravljanja operativnim rizikom zasniva se na standardnim principima identifikovanja kroz prikupljanje i klasifikovanje podataka o dogadjajima operativnog rizika i gubicima po tom osnovu, primenu i praćenje mera za otklanjanje i ublažavanje i redovno izveštavanje organa Banke i Savetodavnog tela za upravljanje operativnim rizikom sa fokusom na blagovremenu analizu uzroka i predlaganje mera za minimizaciju izloženosti Banke operativnom riziku.

Banka je i u 2019. godini nastavila da vrši i procenu operativnog rizika koji mogu nastati prilikom uvođenja novih proizvoda i iz aktivnosti koje je Banka poverila trećim licima, kao i procenu sistema rizika i internih kontrola u ključnim procesima Banke (eng. *Risk and Control Self-Assessment*).

Za obračun kapitalnog zahteva za operativni rizik Banka koristi standardizovani pristup po kome kapitalni zahtev za operativni rizik Banke na dan 31. decembra 2019. godine iznosi 826 miliona RSD.

7.6. Adekvatnost sistema upravljanja rizicima

Sistem upravljanja rizicima Banke tokom 2019. godine bio je adekvatan, imajući u vidu da je Banka u tom periodu:

- Zahvaljujući adekvatnom pristupu odobravanja novih plasmana i unapređenjima u upravljanju i rešavanju problematičnih plasmana, značajno smanjila udio problematičnih izloženosti u ukupnoj izloženosti, znatno ispod nivoa planiranog i saglasno proseku tržišta;
- Uspešno sprovedla postupak konverzije duga po osnovu stambenih kredita fizičkim licima indeksiranih u švajcarskim francima u dug indeksiran u evrima i u propisanom roku postupila saglasno Zakonu o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima koji je stupio na snagu u maju 2019. godine;
- U okviru nastavka primene standarda MSFI 9 za obračun obezvređenja finansijskih sredstava, izvršila primenu novih makroekonomskih predviđanja i ažuriranje parametara rizika - PD (eng. *Probability of Default*) i LGD (eng. *Loss Given Default*) modela za obračun ispravki vrednosti bilansne aktive i vanbilansnih stavki;

- Uskladila nivo koncentracije po osnovu izloženosti određenim vrstama proizvoda, svođenjem učešća portfolija sa inicijalnom ročnošću iznad 8 godina ispod propisanog koeficijenta;
- Unapredila metodologiju za analizu rizika uvođenja novog proizvoda i analizu rizika koji mogu nastati poveravanjem aktivnosti trećim licima i utvrđivanje uticaja na rizični profil i adekvatnost kapitala Banke na način da uvođenje novih proizvoda i poveravanje aktivnosti trećim licima bude u skladu sa strategijom za upravljanje rizicima, utvrđenom sklonošću ka rizicima i odgovarajućim limitima rizika Banke;
- Regulatorne i internu definisane pokazatelje izloženosti značajnim rizicima održavala u okvirima propisanih limita, redovno pratila i izveštavala organe upravljanja i radna tela Banke uključujući i pokazatelje predvidene važećim Planom oporavka;
- Redovno pratila izloženosti po različitim tipovima rizika u odnosu na regulatorne i internu postavljene limite i blagovremeno definisala mere za prevenciju prekoračenja limita;
- ICAAP proces sprovodila redovno, i sve izračunate vrednosti u vezi sa kapitalom održavala usklađeno sa internu i regulatorno propisanim ograničenjima;
- Dobila preporuke Narodne banke Srbije u okviru sprovođenja procesa supervizorske procene (SREP), te ih je uzela u obzir u pravcu unapredjenja sistema integrisanog upravljanja rizicima Banke.

8. Očekivanja

Očekuje se da će se dobro makroekonomsko okruženje kako u Srbiji tako i u drugim zemljama u kojima Addiko Grupa posluje, nastaviti i u narednim godinama. Iako se na globalnom nivou očekuje usporenje rasta i stalni deflacioni impulsi, rast privreda u regionu Jugoistočne Evrope ostaje stabilan. Ipak, malo je verovatno da će stope rasta zemalja dostići nivoe zabeležene u 2018. godini. Predviđanja su da će u Srbiji biti ostvaren rast od 3,4 odsto što je iznad proseka razvijenih evropskih ekonomija.

Istovremeno, očekuje se da se trendovi iz prethodnih godina u evropskom bankarskom sektoru nastave. S jedne strane, sektor se suočava sa izazovima u vidu okruženja niskih kamatnih stopa, opšteg pritiska na cene zbog viška likvidnosti na tržištima i stalnog porasta regulatornih zahteva, koji negativno utiču na profitabilnost banaka. Pored toga, ove aktivnosti regulatornih tela, poput primene mehanizama zaštite potrošača koji ograničavaju rast kredita u potrošačkom sektoru, takođe će negativno uticati na privatnu potrošnju, dodatno utičući na

profitabilnost. S druge strane, povećava se pritisak na učesnike na tržištu da izvrše inovacije, a sa tim i potrebu sveobuhvatnih ulaganja.

S obzirom na ove izazove, ali i prilike, Addiko Banka je nastavila da bude prepoznatljiva kao lider u digitalnoj transformaciji i da na taj način preduzme dalje značajne korake ka ostvarenju svojih srednjoročnih ciljeva. Addiko je pozicioniran kao inovativni brand i kao specijalista u oblasti neobezbedenih potrošačkih kredita i kredita za mala i srednja preduzeća.

Glavni faktori rizika koji utiču na bankarsku industriju ostaju pogoršanje izgleda kamatnih stopa, političke ili regulatorne mere upućene ka bankama, kao i geopolitičke i globalne ekonomske nestabilnosti. Moguće posledice nedavne pojave COVID-19 virusa u Evropi na makroekonomsko okruženje ne mogu se trenutno jasno sagledati i u velikoj meri će zavisiti od daljeg razvoja dogadaja.

Addiko će nastaviti da sprovodi svoju fokusiranu strategiju ka fizičkim licima i sektoru MSP kao i digitalnu transformaciju. Striktno upravljanje profilom prinosa na preuzete rizike i princip samofinansiranja ostaće ključni elementi strategije.

9. Organizaciona šema

Organizaciona šema Banke na dan 31.12.2019. godine prikazana je sledećim dijagrame:

